

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar
Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Vahyî Dîvanı
Mùellifi: Vahyî
Hazırlayan: Hakan TAŞ
Yayın Yılı: 2017
ISBN: 978-975-17-3417-4
Ana Yayın Numarası: 3186
Kùltür Eserleri Dizisi-437

Adres: Anafartalar Mahallesi,
Cumhuriyet Caddesi, No: 4, B-Blok,
06030 Ulus/ANKARA
Telefon: 00 90 312 3099001
Faks: 00 90 312 3098998
e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

VAHYÎ
[ö. 1660/1718]

DÎVÂN

Hazırlayan
Dr. Hakan TAŞ

Ankara 2017

KISALTMALAR

AE	Millet Ktp. Ali Emiri Kit. Manzum 492
B	British Museum Add. 7934
bk.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
DLT	Dîvânu Lugâti 't-türk
G.	Gazel
K.	Nazım biçimi ne olursa olsun gazellere kadar olan şiirler
Kit.	Kitaplığı
krş.	Karşılaştırınız
Ktp.	Kütüphanesi
L.	Lügaz
Muam.	Muamma
Muk.	Mukatta'
Mus.	Musammat
ö.	Ölümü
R.	Rubaî
T.	Tarih
t.y.	Basım tarihi yok
vb.	Ve başkaları, ve benzerleri, ve bunun gibi
vd.	Ve devamı
y.	Yıl
y.y.	Yayımcı yok
yr.	Yaprak

GİRİŞ

Eski Türk edebiyatının çalışma konusu, eski metinleri günümüze aktarmak ve yine ayrıca bu metinleri değişik metotlarla bilimsel bir biçimde incelemektir. Bir metni, yalnızca tenkitli bir biçimde ve en az hata ile ortaya koyabilmek bile, bu alan için son derecede önemli ve vazgeçilmez çalışmalardır.

Eski Türk edebiyatı alanındaki çalışmaları üç biçimde değerlendirmek mümkündür: İlki, eskilerin yaptığı gibi yalnızca tenkitli bir metin kurmak; ikincisi, tenkitli bir metnin yanı sıra metin üzerinde dolayısıyla şairin edebî kişiliğini ortaya çıkarmak amacıyla inceleme yapmak; üçüncüsü ise, hazır metin üzerinden tahlil veya tetkik yapmaktır. Bunların adları değişebilir; ama içerik olarak belirtilen biçimdedir ve bunların hepsi de bu alan için kabul gören çalışmalardır.

Vahyî Divanı, bu çalışmalardan ikincisine girer. Bu tür çalışmalarda öncelikli ve en önemlisi hatasız ya da hatasızca en yakın bir metin kurmaktır. İnceleme kısmı ise, şairin edebî kişiliğini ortaya çıkarmak için metin içinden çekilen birtakım seçkilerden oluşur, sathîdir ve öyle olmak mecburiyetindedir. İncelemedeki bölümler, metin ve şair hakkında yalnızca fikir vermek üzere tertip edilirler. İşte, incelemedeki bu bölümler gerçekte tek tek, ayrı birer çalışma konularını oluştururlar ve bunlar yukarıda söz edildiği gibi üçüncü tip çalışmalara da kaynaklık ederler.

Çalışmaya konu olan *Dîvân-ı Vahyî* adlı metnin, biri British Museum Add 7934'te öbürü ise, Millet Kütüphanesi Ali Emîrî Kitaplığı Manzum 492'de kayıtlı bilinebilen iki yazması vardır. British Museum Add 7934'teki yazma, Millet Kütüphanesinin birtakım sebeplerle eserlerini istifadeye geç sunmasıyla, istinsahımıza esas yazma olmuştur. Dolayısıyla metin, "B" biçimiyle kısaltılan İngiltere yazması üzerinden kurulmuştur.

Metnin yazı çeviriminde Eski Türk Edebiyatı alanında bugüne değin uygulanagelen *Türk İlmî Transkripsiyon Kılavuzu*'ndaki¹ çevriyazı, imlâsında ise *Türkoloji Dergisi*'nde yayımlanan "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" başlıklı makalede² teklif edilen imlâ sistemine uyulmuştur.

Hazırlanan metnin XVII. yüzyılın ikinci yarısında yazılmış bir divan metni olduğunun bilincinde olunmakla birlikte, metni yenileştirmenin *oldı* redifli bir gazeli *oldu* hâline getirmenin metinde ses ve buna bağlı olarak ahenk özelliklerini yok edecek bazı olumsuz sonuçlara yol açabileceği kaygısıyla olabildiğince imlâyâ bağlı kalınmış, kimi yerlerde ise, kafiyenin gerektirdiği biçime uyulmuştur.

---

¹ *Türk İlmî Transkripsiyon Kılavuzu* (1946). İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yay.

² İsmail Ünver (1993). "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler". *Türkoloji Dergisi* XI (1): 51-89.

Metinde “-an, -in, -un” gibi *sakin nunla* biten, yani kendisinden sonraki sözcüğü ünsüzle başlayan ve *ulama* imkânı olmayan hecelerdeki *mazûl* ünlüler kısa ünlülerle gösterilmiştir.³

Metindeki yazma farkları verilirken *Dîvân*'da saklı sorunların kalmaması, yazma hakkında tam anlamıyla bilgi sahibi olmak vb. sebeplerle mümkün olduğu kadar bütün farklar aparatta gösterilmiştir, çok az olmakla birlikte vezin bakımından tercih edilmesi mümkün görünmeyen sözcükler ise dipnotta gösterilmemiştir.

.

---

³

Kemâl Edip Kürkçüoğlu (hzl) (1973). *Tâhirü 'l-Mevlevî Edebiyat Lüğatı*. İstanbul: Enderun Yay. 21.

VAHYÎ'NİN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Vahyî'nin Hayatı¹

İstanbul'da doğdu. Adı Mehmed'dir. Kaynaklarda doğum tarihi bulunmamakla birlikte Ayvansarâyî'nin, "Altmış yaşında defnolunmuştur (1130)" sözünden 1070'te (1660) doğduğu anlaşılmaktadır. Divanın British Museum'da bulunan nüshasının unvan sayfasında bu tarih Ramazan 1070 (Mayıs 1660) olarak kayıtlıdır. Babası Balat Tekkesi şeyhliği yapan Seyyid Hasan Nûri Efendi, dedesi Eyüp türbedarı diye bilinen Sünbüliyye Asitanesi şeyhi Seyyid Mehmed Eyyûbî Efendi'dir. Vahyî, babasının ölümü üzerine Muharrem 1100'de (Kasım 1688) Balat'taki Ferruh Kethüda Tekkesi şeyhliğine getirildi. Şevval 1125'te (Kasım 1713) Zâkirzâde Şeyh Abdülvehhâb Efendi'nin yerine Tophane'deki Kılıç Ali Paşa Camii'ne vaiz olarak tayin edildi. Zilkade 1127'de (Kasım 1715) Arapzâde Hasan Efendi'nin yerine Eyüp Sultan Camii'ne nakledildi ve Zilhicce 1128'de (Kasım-Aralık 1716) Sultan Selim Camii vaizliğine getirildi. 21 Şaban 1130'da (20 Temmuz 1718) vefat eden Vahyî'nin cenaze namazı Fatih Camii'nde kılındıktan sonra Eğrikapı dışında babasının yanına defnedildi. Ayvansarâyî onun bestelenmiş ilâhilerinin bulunduğunu söyleyip "Gönül olsun nevâlinle mutayyeb / Bizi lutfunla mesrûr eyle yâ rab" matlamı örnek verir. Mehmed Süreyyâ'nın müfessir, muhaddis, şair ve ilâhici diye söz ettiği Vahyî daha ziyade şeyhliğiyle tanınır. Sâlim, tasavvuf eğitimini babasından aldığı kaydeder. Mehmed Tâhir onu "nâzımlığı ile meşhur vecd ve hal sahibi bir zat" olarak tanıtır. Mehmed Nazmi Efendi'nin kızı ile evlenen Vahyî'nin iki çocuğu olmuş, bunlardan Feyzullah Efendi kendisinden sonra dergâhın şeyhliğini yapmış ve babasının ölümünden iki yıl sonra şiirlerini toplamıştır.

Vahyî orta derecede bir şairdir. Arapça ve Farsça tamlamaların yoğun bulunduğu dili süslü ve külfetlidir. Zaman zaman yalın söyleyişler görülse de dönemin bir üslûp özelliği olarak duyulmamış Arapça ve Farsça kelimeler kullanmıştır. Buna rağmen divanında Eski Türkiye Türkçesinin dil özelliklerine rastlamak mümkündür. Klasik şiir tarzından sebk-i Hindî'ye geçişin meydana geldiği bir dönemde yaşayan şair şiirlerinde bu arada kalmışlığın izlerini yansıtmaktadır. Vahyî'nin, *Divanı*nda belli unsurlar dışında tasavvufa ait konulara yer vermediği dikkati çekmektedir. Muhteva bakımından zengin sayılan eser döneminin edebî ve tarihî özelliklerini aydınlatacak bazı bilgiler de içermektedir.

Vahyî'nin tek eseri *Divanı*dır. İki nüshası bulunan divanda (Millet Ktp., Ali Emîrî Efendi, Manzum, nr. 492, 102 varak; British Museum, Add., nr. 7934, 162 varak) klasik nazım türlerinin hemen hepsinden örnekler mevcuttur. Oğlu Feyzullah Efendi'nin bildirdiğine göre Vahyî divanını yirmi yaşında tedvin etmiş, daha sonra bazı şiirlerini divandan çıkarmıştır. *Divandaki* kasidelerin büyük bölümü na't şeklinde olup bunlardan bazıları Müstakimzâde'nin *Mecmû'atü'l-ilâhiyyât*'ında da yer almaktadır. III. Ahmed'in damadı Sadrazam Ali Paşa dışında hiçbir devlet

¹

Vahyî'nin hayatı ile ilgili bilgiler şuradan alınmıştır: Hakan Taş (2012). "Vahyî". *İslâm Ansiklopedisi*. C. 42. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. 451^{b-c}-452^a.

büyüğü için kaside yazmayan şairin bu tutumunu tasavvufî kimliğinin bir sonucu olarak değerlendirmek mümkündür. Vahyî'nin divanında devrine ışık tutan üç manzume mevcuttur: Musammat şeklinde bir duânâme, mesnevi nazım türünde bir muhabbetnâme ve sevgilinin bütün organlarını tavsif eden, gazel nazım biçimiyle kaleme alınmış iki bahr-i tavîl. Divanda ayrıca 264 gazel, 33 tarih manzumesi, 33 lugaz, 58 muamma (ikisi müveşşah tarzında), 13 mukatta' (biri Arapça, ikisi Farsça), 10 musammat, 5 matâli' yer alır.

Edebî Kişiliği

Vahyî'nin şiirlerinde anlamın söze göre üstün olduğu görülür, anlam sözden önemli, geniş ve derindir. "Lütuf ve kereminin gül bahçesi o kadar geniş ve bol ki, yedi deniz onun bir goncasına kırağı yetiştiremez" anlamına gelebilecek beyitte,

*Lutfu keremün gülşeni vâsi' şu kadar kim
Bir gonçasine jâle yetişmez yedi deryâ*

(K. 3/30)

yetişmez sözcüğü 'yetiştiremez' anlamında kullanılarak anlam, sözden öne geçmiştir.

Şiirde, anlam derinleşip genişledikçe gerçeğin anlatılması sınırlı kalmış, anlam derinliğine yeterli olmamış ve bu yüzden hayal öğelerine başvurmak gereği duyulmuştur. "Fikrim, öyle süslü maarif gül bahçesidir ki, (o bahçenin) her gül yaprağı, inceden inceye düşünceme bir imzadır." biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte bu durum görülmektedir.

*Fikrümdür o zibende gülistân-ı ma'ârif
Her berg-i güli dikkat-i endîşeme imzâ*

(K. 3/10)

Hız. Peygamberin övgüsünde yazılan bir kasidede, "Senin özelliklerini anlatma düşüncesinin parlaklığı, cilâcı olup kirli, paslı gönlümü cilâlî ayna hâline getirdi." biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte,

*Saykal-keş olup pertev-i endîşe-i vaşfi
İtdi dil-i pür-jengümi mir'ât-ı mücellâ*

(K. 3/21)

Hız. Peygamberi övmenin değil, övmek düşüncesinin, kirli gönlü, cilâlî ayna hâline getirdiği ifade edilerek hayal, bir adım daha ileriye götürülmüştür.

Vahyî'nin şiirlerindeki dil ve anlatım XVII. yüzyıl divan şiirinin bildik, tanıdık şiir dili ve anlatımıdır. Onun hayal dünyasında zaman zaman soyut şeyler somutlaştırılır. Örneğin şairlik gücü, bir yerde, anlam incileri saçan bir denize benzetilirken (K. 3/9), bir yerde, şirin incilerin bulunduğu bir okyanusa (K. 4/31); başka bir yerde ise, alıcı kuşa benzetilir (K. 6/12); hayal, bir yerde, inciler saçan kalemin hareketinin rüzgârına benzetilirken (K. 3/12) başka bir yerde, çerağa

benzetilir (K. 3/15); bahar, hançere (K. 28/1); ümit, kuşa; hevesin de balığa (G. 2/1) benzetildiği görülmektedir.

Hayal, gerçekten çok geniş ve hatta sınırsız olduğu için bu hayallerin derinliklerine inebilme çabası insan mantığının zorlanması sonucunu doğurmuştur. Böylece her şeyin mübalâğalı olarak düşünülmesi gerekmiş, bu da Vahyî'nin şiirinde mübalâğanın çok kullanılmasına yol açmıştır. Şiirde mübalâğa arttıkça ve üstelik hayalî öğeler mübalâğalarla anlatıldıkça bunların insan zihninde canlandırılması da zorlaşmıştır. “Gönül süsleyen iyilik hançerinin bahçivani, sıkıntı gülüyle göğsümü doldurup orayı bir güllük hâline getirdi.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte,

*Bâğbân-ı hancer-i lutf-ı dil-ârâ sînemi
Verd-i zahm ile pür idüp bir gülistân eyledi*

(K. 25/2)

söylenilmek istenilen şeyin daha iyi anlaşıldığı görülecektir.

Bir Hint üslûbu olarak şairlerin, şiirin konusunu değiştirmeleri ve ele aldıkları konulara değişik yönlerden bakmaları, birbirine aykırı anlamlar ve mazmunların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu üslûp şiirinde, mübalâğa yanında tezat sanatının da çok kullanılması bunun sonucu olmuştur. Böylece şiirdeki tezatlar, insan zihnini şaşırtan ve uğraştıran öğelerden biri olmuştur.² Vahyî'nin şiirlerinde de bu türden tezatları görmek mümkündür.

*Olalı tab^c-ı cüvânan lutf-düşmen cevr-dost
Oldi nâ-çâr ehl-i ^cirfan lutf-düşmen cevr-dost*

(G. 20/1)

“Gençlerin tabiatı, iyiliğe düşman sıkıntıya dost olalı beri, irfan sahibi kimseler de çaresiz, iyiliğe düşman sıkıntıya dost oldu.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte, *lutf-düşmen cevr-dost* ifadesini anlamlandırmak gerçekten güçtür.

Vahyî, edebî sanatları kullanmakta ustadır. Teşbih, istiare, mecazımürsel, tenasüp, hüsnütalil, tevriye, tezat ve özellikle leffüneşir gibi sanatları başarıyla kullanır. Kültür ve dilin yapısında tabîî olarak var olan benzetme, geçici anlam ve ödünç anlamların yanı sıra teşbihler, mecazlar ve istiareler bulmakta güçlük çekmez. Yine dönemin bir üslûp özelliği olarak onun şiirlerinde, ince hayalleri, özgün benzetmeleri görmek mümkündür. “Övgü sona erdiğinden selâma geç, çünkü selâm, parmağa benzeyen şiirin sonuna yüzüktür.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte,

²

Halûk İpekten (1991). *Nâ'îl, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Bazı Şiirlerinin Açıklamaları*. Ankara: Akçağ Yay. 63-64.

*Na't irdi çünkü gâyete başla tahiyete
Engüşt-i hatm-i nazma tahiyet nigîndür*

(K. 8/58)

Şair, parmağı, kaside nazım türü naatın en son bölümüne, o bölümde yapılan duayı ise, yüzüğe benzeterek belki o zamana değin karşılaşılmamış özgün bir benzetme örneği sergilemiştir.

*Zülf fevvâre havz çâh-ı zekan
Selsebîl-i cinândur   arakun*

(G. 162/2)

“Saçın fiskiye, çene çukurun havuz, senin terin cennetin billûr suyudur.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitteki benzetmeler de aynı biçimdedir.

XVII. yüzyıl, Türk edebiyatının hemen her dalında olduğu gibi şiirde de en gelişmiş yüzyıldır. Söz, ince ve nazik de olsa derin anlamları ve geniş hayalleri anlatmağa yetmez. Daha önce kullanılan sözler istenileni anlatmak için yeterli olsa da bu üslûpta yeni anlamlar ve hayaller için yeni sözcükler arayıp bulmak gerekmiştir. Türkçe sözcüklerin yerine daha çok Arapça ve Farsça sözcükler yeğlenmiş; hatta o güne değin duyulmamış sözcükleri kullanmak moda olmuştur. “Senin yanağına meyletmede rakibin taşlamasına bakmayız, gül toplayan yanağına bakar, dikene bakmayız.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte,

*Meyl-i ruhuında ta'ne-i ağıâra bakmazuz
Gül-çin ruhuna dîdelerüz hâra bakmazuz*

(G. 117/1)

Farsça sözcüğe Türkçe ek getirilerek çekime giren “dîdelerüz” sözcüğü bu konuda bir fikir verebilir.

Vahyî, her şair gibi divan şiirinin önemli kişilerini okumuş, incelemiş, kimilerinin şiirlerine nazireler yazmıştır; fakat Vahyî'nin şiirleri üzerinde doğrudan doğruya bir şairin etkisi vardır denilemez. Yüzyıllar boyu aynı konuların işlenmesi dolayısıyla klâsik şiirde benzer söyleyişler ve mazmunlar oluşmuştur, tabii olarak Vahyî'nin şiirlerinde de başka şairlerin şiirleriyle denklik kurulabilecek benzer söyleyişler ve mazmunlar vardır. Yalnız şunu unutmamak gerekir ki, bu tür dil, ifade ve mazmun benzerlikleri karşılaştırmalı bir inceleme sonucunda hemen hemen her şairin divanında görülebilir.

Seyyid Muhammed-i Vahyî de kimi şairlerin şiirlerine tahmislerde bulunduğu gibi kimilerine de nazireler yazmıştır. Beşleme anlamında olan tahmis, aslında bir muhammestir. Bir gazelin ya da bir kasidenin her beytinin önüne veya arasına aynı vezin ve kafiyede üç dize eklenerek muhammes hâline getirmeğe *tahmis etme* ve

ortaya çıkan muhammese de *tahmîs* denir. Vahyî, Nâdirî [1572?-1627]'nin bir naatına,³ Şeyhü 'l-İslâm Yahyâ Efendi [1553-1644]nin bir gazeline,⁴ Nasûhî ve 'Avnî Efendinin birer gazellerine tahmiste bulunmuştur.

Vahyî'nin *Dîvân*'ında müzeyyel gazeller ve nazireler de vardır: 75 ve 166. gazeller kaynatası Nazmî [ö. 1701]'ye, 86. gazel Müftî Mahmûd Efendinin oğlu 'Abdu'r-rahîm Efendiye, 109. gazel ise, kime zeyl olduğu belli olmayan müzeyyel gazellerdir. 42. gazel 'İlmî [ö. 1718]'ye, 91. gazel yine kaynatası Nazmî Efendiye, 93. gazel Kâşif [ö. 1670]'e, 134. gazel 'Abdî'ye, 158. gazel Hüsni'ye, 176. gazel 'Osmân-zâde Tâ'ib [ö. 1724]'e, 188, 230 ve 234. gazeller Antakî-zâde Feyzî Efendiye, 197. gazel Nazîf'e, 255. gazel de Şehrî Çelebiye naziredir.

Yayımlanan divanlarda, Vahyî'nin şiirlerine nazire yazıldığına tesadüf edilmedi. Ancak Recâizâde Ahmed Cevdet [ö. 1831]'in *Nevâdirü 'l-Âsâr fî Mütâla'ati 'l-Eş'âr* adlı eserinde, Vahyî'nin dokuz beytinin seçkiye alındığı görülmüştür.⁵ Seçkiye alınan beyitler şunlardır:

Ruh turreye turre ruh-ı zîbâya münâsib
Gül sünbüle sünbül gül-i ra'nâya münâsib
(20/176)

'Aceb mi eylese sad pâre inkisârım anı
O mâhı eyledi hod-bîn ü hod-nümâ mir'ât
(38/346)

Şarâb-ı bûs-ı lebüñle pür itmek olmadı hayf
Elümde böyle tehî kaldı sâgar-ı ümmîd
(53/491)

Zevk-i visâli fûrkat-i yâri bilen bilür
Keyf-i şarâbı renc-i humârı bilen bilür
(138/1290)

Ne dil olur heves-i lutf-ı yârdan fârig
Ne yâr olur sitem-i bî-şumârdan fârig
(199/1858)

Âh-ı cangâhuñdan anlandı gönül fûrkatdesün
Sûzişüñden fehm olundu âteş-i hasretdesün
(233/2182)

³ Numan Külekçi (1989). *Ganî-zâde Nâdirî ve Dîvânından Seçmeler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay. 150-153.

⁴ Hasan Kavruk (hızl) (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yay. 306.

⁵ Recâizâde Ahmed Cevdet (1998). *Nevâdirü 'l-Âsâr fî Mütâla'ati 'l-Eş'âr*. Ankara.

*Zülf ü ruhsârûna °âşık iki âvâreñdür
Ey şeh-i tahtgeh-i hüsn ü bahâ sünbül ü gül*

(243/2278)

*°Âşıkuz ol şûha ağyâr-ülfet olsun olmasun
°Andelîbüz ol güle hâr-ülfet olsun olmasun*

(293/2769)

*Âh eyle dem-be-dem eser olmazsa olmasun
°Arz it niyâzı kârger olmazsa olmasun*

(293/2770)

Nazire geleneği hakkında bilgi vermesi bakımından şu beyit dikkat çekicidir:

*Bu şîr-i pâke tanzîr istedükde **Vahyî-i gûyâ**
Gürûh-ı nükte-sencan dâmen-i a°zâra yüz sürmiş*

(G. 136/7)

Bu beyitten, nazire yazmak isteyenlerin şairinden izin aldıkları anlaşılmaktadır. Nazire ile ilgili en son yayımlanan bir makalede, böyle bir izinden söz edilmemektedir.⁶

Kendi Şiiri ve Şairliği Hakkındaki Değerlendirmeleri

Klâsik edebiyatın şairleri, her afakî varlığa edebî bir titizlikle yaklaştıkları gibi, bizzat kendilerine, şair olarak tab'larına (yani tabiatlarına, iç âlemlerine, gönüllerine, düşünce ve hayal dünyalarının derinliklerine), şiir olgusuna, sanat ve edebiyat gerçeğine de aynı araştırmacı gözle bakmasını bilmişler; şiirlerinde ve edebî yazılarında şiir ve sanat ile ilgili değerlendirmelerini doğrudan veya dolaylı olarak şiir diliyle ifade etmişlerdir.⁷

Vahyî, Hz. Peygamberin övgüsünde sunduğu *hâmem* ve *°âlemdür* redifli kasidelerinde şairliği üzerine birtakım çağrışımlar geliştirmiştir:

“Kalem, delikanlı bir memur, sevgililer topluluğunun padişahıdır.” (K. 10/1), “cazibeler bahş eden esmer, kara yağız, nazik bir gençtir.” (K. 10/2), “sürekli hat için gözyaşı akıtan âşıkların gözüdür.” (K. 10/3), “sanki anlam satırlarına müşk yağdıran bir kum hokkasıdır.” (K. 10/4), “her vakit, mazmun gülü taze kalan sonbaharsız bir gül bahçesidir.” (K. 10/5), “herkesten umudunu kesen, kendi başına kalanların önderidir.” (K. 10/6), “hikmetli anlamların alıcı doğanına güzel bir yuvadır.” (K. 10/7), “düşüncelerin şuh tabiatı güzeline, inciler saçan bir dudaktır.” (K. 10/8), “anlam askerlerinin konağı, ferahlık veren bir yerdir.” (K. 10/9), “gönül sedefinde beslenmiş incilere bir iptir.” (K. 10/10), “söz ve anlam güzellerinin padişahı, ay yüzlülerin başbuğudur.” (K. 10/11), “Allah katından gönül ehline bir armağandır.”

⁶ M. Fatih Köksal (2003). “Nazire Kavramı ve Klâsik Türk Şiirinde Nazire Yazıcılığı”. *Diriözler Armağanı Prof. Dr. Meserret Diriöz ve Haydar Ali Diriöz Hatıra Kitabı*. 215-290.

⁷ Muhammet Nur Doğan (2002). “Klâsik Edebiyatımızda Sanat ve Şiir Felsefesi (poetika)”. *Eski Şiirin Bahçesinde*. İstanbul: Ötüken Yay. 101-102.

(K. 10/12), “düşmanın kin tutan kalbine öldürücü bir süngüdür.” (K. 10/13), “hasmının başına kılıç çeken amansız bir Rüstemdir.” (K. 10/14), “sözlerin ruhunu nükteyle besleyici ve anlam bedenine candır.” (K. 10/15), “mucize beyanlıdır.” (K. 10/16), “hattiemandır”, (K. 10/17), “‘Urfî [ö. 1590]’nin şiirinin en güzel beytinin gözüne, Isfahan sürmesidir.” (K. 10/18), “övgü bahçesinde dolaşalı, bir cennet sülünüdür.” (K. 10/19), “naatının kokusunu açıklayalı meleklerin buhurandır.” (K. 10/20), “Hz. Peygamberin övgüsünde, meleklerin kısıncıdır.” (K. 10/21), “saygın elçinin naatının mumuna sanki şamdandır.” (K. 10/22), “Hz. Peygamberi övme göğünde güneş ile eştir.” (K. 10/23), “naat sarayının eşliğinde hizmet edenlerin en aşağısıdır..” (K. 10/24), “yıldızsız bir gökyüzüdür.” (K. 10/25), “temiz naatının gül bahçesinde inleyen bir bülbüldür.” (K. 10/26), “Hz. Peygamberin övgüsünün yolunda yüzünü toprağa süreli âlemin can muskasıdır.” (K. 10/27), “övcülerin en acizidir.” (K. 10/28), vb. vb.

Hz. Peygamberin övgüsünde yazılan, sanki XVII. yüzyıl şairi Nefî [ö. 1635]’nin *sözüm* redifli şiirini hatırlatan ve ilk on beyti *sözüm* sözcüğüyle başlayan ‘*âlemdür*’ redifli yedinci kasidede, Vahyî, Nefî’ce bir övünmeyle sözünün niteliklerini şöylece sıralar:

“Sözüm, dirilik suyudur.” (K. 7/1), “nükteli söz söyleyenlerin kadehinin şarabı olup azıcık artığı, âlemin ağız ağıza dolu kadehidir.” (K. 7/2), “her zaman gül bahçesinin hikmet baharındır ve onun gül yaprağının değeri, âlemin gül bahçesine (bedeldir).” (K. 7/3), “dikkat denizinin muciz okyanusudur.” (K. 7/4), “anlam kalbinin duru şarabının kadehidir.” (K. 7/5), “sözümün her beyti, nükteli söz kullananlara, âlemin şaşkınlık verici birer kasidesidir.” (K. 7/6), “nazire yazması imkânsız olanların diline, âlemin dilinin çözülmesine yardımcı olacak ilâcın muskasıdır.” (K. 7/7), “fesahat tacının cevheridir.” (K. 7/8), “cennetin hurisidir.” (K. 7/9), “bilimler altın ve gümüşünün mahzeni, gizli nüktesi, âlemin saklı hazinesidir.” (K. 7/10), vb.

Şairlerin her şeye araştırmacı dikkati gözüyle bakmaları, onları aynı zamanda edebî düşünce alanında da söz söyleyen ve şiir yazan insanlar hâline getirmiştir. Hatta bu durum bazı şairlerde öylesine gelişmiştir ki, şiir ile ilgili sorunları, söz gelişi divanların önsözlerinde düz yazıyla doğrudan doğruya ifade ederken veya bizzat şiirlerinin içinde ve şiirin konusu olarak işlediklerinde bu şairlerin artık satırlar arasında birer sanat, edebiyat ve şiir filozofu olarak karşımıza çıktığını hissedersiniz.

Bazen mesnevîlerin bağımsız bölümlerinde (örneğin “Der Vâsf-ı Suhan”, “Der Vâsf-ı Şi’r” gibi başlıklar altında), bazen divanların önsözlerinde, zaman zaman kasidelerin övgü kısımlarında veya gazellerin özellikle makta beyitlerinde söze, hayale, söz ve anlam ilişkilerine; şairin şiir ve edebiyattaki konumuna; söz ve anlam sanatlarına; sanata, bir sanat kolu olarak edebiyat ve özellikle şiire dair klâsik

şairlerin estetik (daha doğrusu şiirlik) değerlendirmelerine her zaman rastlamak mümkündür.⁸

Vahyî'nin kendi şairliği ile ilgili, çoklukla gazellerinmakta beyitlerinde yer alan düşüncelerini, günümüzün Türkçesi ile vermeyi uygun görüyoruz:

*Nutkumı bezl-i hâs u  âm itmem
Bilürüm gevher-i yegânîdür*

(K. 9/30)

“Tek cevher olduğunu bildiğim konuşmamı, halka ve ileri gelen kimselere bol bol harcamam.”

*Sözüm âb-ı hayâtdur kalemüm
Kevser-i feyz-i nâdirânîdür*

(K. 9/40)

“Sözüm, dirilik suyudur; kalemim, bulunmaz bolluk Kevser’idir.”

Vahyî, öbür divan şairleri gibi kendisini övmekten geri kalmaz, hatta İran şairlerini bu konuda hafife bile alır.

*Bir remzümü fehm ideydi Sâ’ib
Olurdu hayâl-i şîre tâ’ib*

(K. 2/17)

“Sâ’ib, meramımı anlayabilseydi, şiirde hayal kurmağa tövbe ederdi.”

*Bir nüktemi fehm eylese feyzinden olurdu
Fevvâre-i hikmet kalem-i  Urfî-i dâna*

(K. 3/14)

“Bilgin  Urfî, benim bir nüktemi anlasaydı, (nüktemin) feyzinden onun kalemi hikmet fiskiyesi olurdu.”

*Eger şeh-bâz-ı tab um  âleme açsa per-i îcâz
Hezâran Sâ’ib ü  Urfî vü Hassânı şikâr eyler*

(K. 6/12)

“Şairlik gücümün alıcı kuşu eğer mucize söz söyleme kanadını açsa, binlerce Sâ’ib,  Urfî ve Hassân’ı avlar.”

Vahyî, öte yandan yalnızca İran şairlerine değil, herkese meydan okur.

*Suhanverân-ı zamâna salâ gelen gelsün
Dem-i mübâhase vü imtihân-ı  âlemdür*

(K. 7/15)

“Dönemin söz ustalarına meydan okuyorum, buyurun gelin, âlemde imtihan ve iddialaşma zamanıdır.”

⁸

Muhammet Nur Doğan (2002). “Klâsik Edebiyatımızda Sanat ve Şiir Felsefesi (poetika)”. *Eski Şiirin Bahçesinde*. İstanbul: Ötüken Yay. 102.

*Bu nev-zemînüme tanzîre eylesün akdâm
O kim yegâne-rev-i şâ^cirân-ı ^câlemdür*

(K. 7/16)

“Bu yeni tarzıma, ileri gelenler nazire yazabiliyorlarsa yazsınlar, Vahyî, bütün şairlerin en önde gidenidir.”

Kendi şiirinin kıskanıldığından da söz etmektedir.

*Benem ol şâ^cir-i bî-bâk ki her mazmûnum
Reşk-i ihvân u hased-kerde-i yârân oldı*

(K. 21/18)

“Ben korkusuz bir şairim ki, her mazmunum, dostları ve kardeşleri kıskandırdı.”

*Vahyî gibi bir nâdire-perdâz-ı zamânem
Eş^câruma her şûh-ı suhanver hased eyler*

(G. 58/9)

“Vahyî gibi zamanın bulunmaz söz tertipçisiyim, şiirlerimi her şair kıskanır.”

*Vahyî bu şî^cr-i ter-i nâdire-ta^cbîri görüp
Ancak erbâb-ı suhan sanma cihan reşk eyler*

(G. 59/7)

“Ey Vahyî! Bu bulunmaz tabirli, yeni şiirini görüp de kıskananlar, yalnızca söz ustaları değil bütün âlemdir.”

*Zülâl-i nazm-ı pâküh eyle cârî bâğ-ı i^ccâza
Ki Vahyî sâha-gerdân-ı suhan mahrûrlardur hep*

(G. 14/7)

“Ey Vahyî! Temiz şiirinin saf suyunu, güzel söz söyleme bahçesine akıt ki, söz meydanında dolaşanlar (şairler) hep susuzluğa yanmışlardır.”

Vahyî, söz meydanında kendisini tek başına, rakipsiz görür.

*Gûş eyleyüp bu nazm-ı belâgat-nizâmını
Bildüm zebân-ı tâzede Vahyî ferîd olur*

(G. 79/5)

“Vahyî’nin belâgat nizamlı şiirini dinledikten sonra yeni üslûpta tek başına olduğunu anladım.”

*Vahyî bu tab^c-ı pâk ile ^câlemde var midur
Meydân-ı nazm-ı tâzede saña harîf olur*

(G. 80/5)

“Ey Vahyî, dünyada, bu saf yaratılışla, yeni şiir meydanında sana arkadaş olan var mıdır?”

Nev-tarz u nev-edâ vü nev-îcâd u nev-zuhûr
Eş'ârı dehre Vahyî-i nâzûk-şiyem komuş

(G. 130/7)

“Nazik yaratışlı Vahyî, yeni üslûp ve edalı; yeni çıkmış ve icat edilmiş şiirlerini dünyaya getirdi.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitte, poetika bakımından *nev-tarz*, *nev-edâ*, *nev-îcâd*, *nev-zuhûr* gibi tabirlerle karşılaşmaktadır. Bunlar arasındaki farkları araştırarak örnekler verebilmek başka bir çalışmanın konusudur.

Vahyî-i î'câz-nümâ yazmadı bu şîrini tâ
Tâze zemin tâze edâ tâze cevâb olmayıcak

(G. 154/5)

“Mucize gösteren Vahyî, yeni zemin, yeni eda, yeni cevap olmayıncaya dek bu şiirini yazmadı.”

Başkalarının Şiiri ve Şairliği Hakkındaki Değerlendirmeleri

Dîvân-ı Vahyî'nin son sayfasında oğlu Feyzullâh Efendinin *Dîvân*'ın tertibi hakkında düşürdüğü tarihte, şairin şiiri ile ilgili değerlendirmeler vardır.

Târîh-i Tamâm şüden ve Nüvişten Tertîb-i Dîvân

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- 1. Hazret-i Vahyî Efendi °ilm ü °irfân ma°deni kim*
Eyledi tedvîn-i nazmın ol belîg-i nükte-pîrâ
- 2. İtdi ol tekml-i dîvân yirmi yaşında velîkin*
Soñra çok eş'âr andan hârice itmîşdi imlâ
- 3. °Azm-i °ukbâ itdiginden çün mürûr itdi iki yıl*
Cem°-i külliyât itdüm rûh-ı vâlid şâd ola tâ
- 4. Bâ-belâgat bâ-nezâket pür-sanâyi° tâze lehce*
Böyle bir dîvân oldu misli anuñ var mı âyâ
- 5. Ser-be-ser tertîb üzre cem°in itmâm eyledükde*
Didi târîh aña Feyzî nazm-ı dîvân oldu zîbâ

Tezkirelerde ise, şairin şiirinin değerlendirilmesi hakkında yeterince bilgi yoktur. Safâyî, “Eş'ârı latîf-i bî-bedel ü güftârı nazîf ve gâyet güzeldür.” derken⁹ Sâlim, “... sâir ma'ârifden gayri eş'âr-ı semti dahı latîf-i ber-vücûd-ı şerîf idi.” demekle¹⁰ yetinir.

⁹ Safâyî. *Nuhbetü 'l-Âsâr min Fevâ'idi 'l-Eş'âr*. 328.

¹⁰ Sâlim. *Tezkire-i Şu'arâ*. 703.

Dil ve Üslûp

Vahyî'nin dili, dönemin bildik, tanıdık dilidir. Arapça ve Farsça tamlamalardan oluşan süslü ve ağır bir dildir. Külfetsiz ve yalın söyleyişlerle karşılaşılrsa da o dönemin bir üslûp özelliği olarak duyulmamış sözcükleri kullanmak ya da Türkçe sözcüklerin yerine, Farsça veya Arapça sözcükleri kullanmak geçerliydi.

*Meyl-i ruhuñda ta^cne-i ağyâra bakmazuz
Gül-çin ruhına dîdelerüz hâra bakmazuz*

(G. 117/1)

“gözlerüz” yerine “dîdelerüz” sözcüğünün kullanılması gibi.

*Çâk-i sürâdik-i dey idiüp hancer-i bahâr
^cAnkâ-yı gülşen açdı yine şeh-per-i bahâr*

(K. 28/1)

*Bir gülşen-i feyzdür hayâlüm
Pür-gûy ku^caytdur makâlüm*

(K. 2/8)

sürâdik ve *ku^cayt* sözcükleri bu türden sözcüklerdir. *Dîvân*'da bu türden örnekleri fazlasıyla görmek mümkündür.

Atasözleri ve deyimlerin söze kattığı anlam inceliklerinden öbür Türk şairleri gibi Vahyî de yararlanmışır. Ancak bazı deyimlerde Farsça biçimler yeğlenmiştir: *yüzü yerde ol- (rû-be-hâk ol- K. 4/47)*, *yaka paça ol- (dest ü giribân ol- K. 21/7)*, *yerle bir ol- (hâk ile yeksân ol- G. 50/3)*, *bir telde iki canbaz oynama- (bârik resen iki cân-bâz götürmez G. 115/2)*, *tuz ekmek hakkı (hakk-ı nân u nemek L. 3/6)*, *fitne çıkar- (âteş-be-pâ kerden G. 168/3)*, *korkulu ya da sabırsız bekleme (gûş ber bang G. 172/4)*.

Dîvân'da döneminin yaygın bir özelliği olarak Farsça zincirleme tamlamalar da kullanılmışır:

*Bâd-ı revîş-i kilik-i güher-rîz-i hayâlüm
Şem^c-i hüner-i Hâfız-ı şûhı ider itfâ*

(K. 3/12)

Beyitte yalnızca *ider* sözcüğü Türkçedir; onun dışındakiler tamlamadır.

Bazen Farsça beşli zincirleme tamlamalar da görülür:

*Ceyş-i zalâm-ı hecr-i dildâr-ı pür-cefâyı
Def^c itdi şâh-ı âh-ı âteş-sipâh-ı ^câşık*

(G. 155/3)

*Nazra-i verd-i ruh-ı hûb-ı dil-âvîzüñ olur
Bâ^cis-i ma^cmûrî-i gülzâr-ı bâğ-ı şeh-r-i ^cışk*

(G. 157/4)

Bazen bu zincirleme tamlamalar beyitler boyu sürer:

*Ey şem^c-i şeb-ârâ-yı gam olan dil-i şeydâ
Tâ key heves-i vuslat-ı dildâr-ı temennâ
Gül-çîn-i gülistân-ı talebkârî-i şâdî
Âlemde meger hâr u has-ı ye's ide peydâ*

(K. 3/1-2)

Kimi zaman beyitlerde görüldüğü gibi hem külfetli hem yalın söyleyişler bir arada bulunmaktadır:

*İder dil-beste serv ü şem^c ü mâhî ^cişvesi yârün
Otursa dursa gitse hûbdur etvârı hem nâzûk*

(G. 158/4)

Bununla birlikte büsbütün yalın söyleyişler de vardır:

*Suyı gâyetle sâf turna gözi
Kimsenün yok letâfetine sözi*

(L. 11/3)

Klâsik edebiyatta her beytin bir anlam bütünlüğü vardır. Beytin anlamı kendi içinde tamamlanır; ancak çok az görülmekle birlikte bu kuralın dışına çıktığı da olmuştur. Böyle, bir şiir parçasının içinde anlamı kendi içinde tamamlanmayan alttaki beyitlere de geçen beyitlerin her birine ‘başka bir beyte bağlı olan beyit’ anlamında *beyt-i merhûn* adı verilir.¹¹

*Vahyî-i garîb-i dil-figâra
Bâzû-yı derûnı dâğdâra
Lutf u kerem ile rahmet eyle
Âteşlere yakma şefkat eyle*

(K. 2/84-85)

“Gönlü yaralı, garip; yürek pazısı dağlanmış Vahyî’ye iyilik ve cömertlikle rahmet ve şefkat eyle, onu ateşlere atma” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilecek beyitlerde, anlamın birinci beyitte tamamlanmayıp ikinci beyte aktarıldığı görülmektedir.

*Na^ct itmede mâhir olmadıysa
Vasf itmege kâdir olmadıysa
Hâk-i reh-i ehl-i midhat oldu
Lutf eyle sezâ-yı şefkat oldu*

(K. 2/88-89)

¹¹

Kemal Eraslan (hzl) (1993). *Âli Şîr Nevâyî Mîzânü'l-Evzân*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay. 172.

Hız. Peygamberin övgüsünde yazılan kasidede, “Vahyî, seni övmeye usta olamayıp niteliklerini anlatmada da güçlü olamadıysa; övgü ehlinin yolunun toprağı oldu, ona ihsan et, şefkatine uygundur.” biçiminde günümüzün Türkçesine aktarılabilir beyitlerde, birinci beyitte anlamın tamamlanmadığı görülmektedir.

Vahyî, bir duyguyu, bir düşünceyi, bir ruh hâlini kuvvetli bir biçimde yansıtan beyitler, dizeler söylemiştir; fakat Vahyî'nin şiiri doğrudan doğruya hikemî tarz içerisinde değerlendirilebilecek özellikte değildir.

Hikmet, sosyal bilimlerin her alanında kullanılan ve pek çok anlamlara gelebilen bir kavramdır. Tabii bilimlerden fizik ötesine, felsefeden dine kadar çok geniş bir alanda çeşitli tanımları yapılan hikmet sözcüğünün edebiyattaki anlamı kâinata, eşyaya ve hâdiselere ibret gözüyle bakarak öbür insanların farkına varamadıkları özellikleri, gözle görülemeyen ilişkileri, gizli sırları açığa çıkarıp kısa ve öz olarak ifade etmektir. Geniş açıklamalar gerektiren bir fikri, bir düşünceyi bir veya birkaç cümle ile anlatma sanatıdır. Hikmetli ifade düz yazıdan çok şiirde tutulmuştur. Doğu şiirinin temeli hikmetli ifadeye dayanır denilebilir. Hemen hemen her şairin divanında hikemî tarzda kaleme alınmış beyitlere rastlamak mümkündür. Bu şiirlerde görmüş geçirmiş bir insanın rindane edası, dervişane telkinleri vardır.

Türk edebiyatının bütün kollarında gerek klâsik edebiyat gerek âşık edebiyatı gerekse ortak edebiyatı verimlerinde, özellikle dinî-tasavvufî edebiyat ürünlerinde hikmetle yoğrulmuş, insanı düşünce yoluyla kuşatan dörtlükler, beyitler, dizeler bulunmaktadır. Klâsik şiirde mesel söyleme, atalar sözü irad etme, dikkati çekecek bir özellik olarak Necâtî Beg [1451-1509] ile başlamıştır. Bilgi ve deneyimlerini atasözü mahiyetinde sözlerle ortaya koyma özelliği Bağdatlı Rûhî [ö. 1605] ile gelişmiş ve bu tarz Nâbî [1642-1712] ile başlı başına bir mektep olmuştur.¹²

Vahyî, şiirlerinde darbimesel sayılabilecek birkaç beyit dışında atasözleri kullanmamıştır. Onun şiiri doğrudan doğruya hikemî tarz içerisinde değerlendirilip Nâbî mektebine bağlanabilecek özellikte değildir. Vahyî, hikemî sayılabilecek beyitler söylemekle beraber, daha çok bir ruh hâlini kuvvetli yansıtan yoğun bir ifade ve anlatıma sahip beyitler kaleme almıştır.

*Şâh-ı hûbân-ı cihan la'î ü feminden bellidür
Kim Süleymânı zamânun hâteminden bellidür*

(G. 89/1)

“Dünya güzellerinin sultanı, ağız ve dudağından bellidir, dönemin Süleymân'ı ise mühründen bellidir.”

*Kiştâr-ı cismi bârân-âşnâ-yı eşk kıl
Âşık-ı gam-dîde çeşm-i pür-neminden bellidür*

(G. 89/2)

¹²

Hüseyin Akkaya (1995). *Nevres-i Kadîm ve Türkçe Divânı İnceleme, Tenkitli Metin ve Tıpkıbasım (I. Kısım: İnceleme)*. Harvard: Harvard Üniversitesi Yakınoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü. 130.

“Beden ekinliğini gözyaşı yağmuru ile tanıştı, zira gam görmüş âşık, nemli gözünden bellidir.”

*Gonçenün hâlin cefâ-yı hârdan idrâk kıl
Ey hezâr-ı zâr hem-dem hem-deminden bellidür*

(G. 89/6)

“Ey inleyen bülbül! Goncanın durumunu dikenin sıkıntısından anla, arkadaş arkadaşından bellidir.”

*Rahm-âşnâyî-i nige-h-i nâz-perveri
Bezm-i visâl-i dil-bere varıbilin bilür*

(G. 102/3)

“Naz besleyen bakışın bağışlama biliciliğini, sevgilinin kavuşma meclisine varabilen bilir.”

*Bizden belâ-yı hecristi su’âl eylemeñ anı
Zevk ü safâyı bûs u kinârı bilen bilür*

(G. 102/4)

“Bize ayrılık derdini sormayın; bu derdi, zevki safayı, öpme ve kucaklamayı bilen bilir.”

Dîvân’da yer yer yerel öğelerle karşılaşıldığı gibi birtakım dil özellikleri de görülmektedir. *n’idüğini mi* ‘ne olduğunu mu?’, *ideyor* ‘ediyor’, *diyemezüz* ‘diyemeyiz’, *Ne gördi* ‘görmedi’, *olmagın* ‘olmakla’ vb.

*Tîzî-i tabî’atım göreydi
N’idüğini mi dahı bileydi*

(K. 2/14)

*Hücûm-ı gamze-i cânân katl-i ‘âm ideyor
Yine fütâdeleri intibâh nâ-peydâ*

(G. 4/6)

*Dest-i emel irişmedin nahl-i gül-i visâlünje
Rahne-i hâr-ı hecrünje diyemezüz şehâ lezîz*

(G. 41/4)

*Ne gördi ‘ilm ü ‘amelde nazîrini dünyâ
Ne bir müşâbihi hâtır-nişân-ı ‘âlemdür*

(K. 7/46)

*Laht-ı cigerle hûn-ı dil âmâde olmagın
Cânâ nedîm-i gamla ‘aceb ‘âlem eylerüz*

(G. 122/3)

METİN

Yazmaların Tanıtılması

Çalışmaya konu olan *Dîvân-ı Vahyî* adlı metnin, biri British Museum Add 7934'te öbürü ise, Millet Kütüphanesi Ali Emirî Kitaplığı Manzum 492'de kayıtlı bilinebilen iki yazması vardır. British Museum Add 7934'teki yazma, Millet Kütüphanesinin birtakım sebeplerle eserlerini istifadeye geç sunmasıyla, istinsahımıza esas yazma olmuştur. Dolayısıyla metin, "B" biçimiyle kısaltılan İngiltere yazması üzerinden kurulmuştur.

B: British Museum Add 7934.

Talik hatlı, 162 yaprak 15 satırdan müteşekkil yazma, British Museum Add 7934'te kayıtlı bulunduğundan, kapak üzerindeki ayrıntılara değinilemeyecektir.

Yazmanın unvan sayfasında Vahyî ve babası Hasan en-Nûrî Efendinin doğum, ölüm tarihleri belirtilmektedir. Son sayfada ise şairin oğlu Feyzullâh Efendinin *Dîvân*'ın tertibini bildiren bir tarih kıt'ası vardır.

Yazmanın tertibinin mükemmel olduğunu söylemek güçtür. Eser, rubaî ile başlamasına karşın 55^b, 128^a, 149^b vb. yerlerde yine rubaîlerle karşılaşmak mümkündür. Yazma, AE'deki (Millet Kütüphanesi Ali Emirî Kitaplığı Manzum 492) bütün nazım biçimlerini içermektedir. Yazmada yer yer reddadelerle de karşılaşmaktadır. Kimi sözcüklerde (*belâgat* 11^b) noktaların unutulduğu görülmektedir. Bu anlamda B yazmasının müstensihî, AE yazmasının müstensihine göre daha dikkatlidir. Kimi yerlerde (125^b) ise, takdim tehir yapılmıştır. Yer yer de yanlış anlaşılmayı önlemek için müstensih tarafından hareke (122^a) konulmuştur.

Baş *Yâ Rab suhanum riyâz-ı ʿirfân olsun*
Her harfî nazîre-i Gülistân olsun

Son *Ser-be-ser tertîb üzre cemʿin itmâm eyledükde*
Didî târîh aña Feyzî nazm-ı dîvân oldı zîbâ

AE: Millet Kütüphanesi Ali Emirî Kitaplığı Manzum 492.

Nesih hatlı 102 yaprak 25 satırdan müteşekkil yazmanın üzeri, Millet Kütüphanesindeki yeni bir uygulamadan dolayı adî kartonla kaplanmıştır.

İç kapak ebrulu, unvan sayfasında yazmanın Sıdkî adlı birisi tarafından istinsah edildiği belirtilmektedir. 1^b tezhipli, altın suyuyla yaldızlıdır. Yazma cetvelli olup başlıklar ve mahlâs sürhlüdür. Kâğıdı aharlıdır, her yaprakta reddade mevcuttur. Şirazesı dağılmıştır.

AE yazmasının B yazmasına göre tertibi daha düzenlidir. Yazma, münacatla başlamaktadır. AE'de B'den farklı olarak 31 ve 32. tarihler, 58. muamma ve 10. kıt'a bulunmaktadır. Kimi sözcüklerde (62^a) noktaların unutulduğu, bazen de noktalamanın yanlış yapıldığı (*selh: selh* 89^a) hatta harflerin atlandığı (*serverâ: servâ* 5^b) görülmektedir. Kimi yerlerde (5^a) ise, takdim tehir yapılmıştır. Yazmada vezin

gereği uzun okunması gereken kimi yerler imlâda da uzun gösterilmiştir. *Sâna* gibi (28^a, 53^a, 61^a, 77^a).

Baş *Yâ Rab suhanum riyâz-ı  irfân olsun*
Her harfi nazîre-i Gülistân olsun

Son *Goft ân-ki nezâre gerd bâ-çeşm-i insâf*
Mu ciz-eser-i tabi atest in û hoşest

KAYNAKÇA

- Abdulkadiroğlu, Abdulkerim (hzl) (21999). *İsmâ'ül Belîğ, Nuhbetü 'l-Âsâr li-Zeyli Zübdeti 'l-Eş'âr*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay.
- Abdulkadiroğlu, Abdulkerim ve Mehmet Sarı (1998). *Recâizâde Ahmed Cevdet, Nevâdirü 'l-Âsâr fî Mütâla'ati 'l-Eş'âr*. Ankara.
- Akkaya, Hüseyin (1995). *Nevres-i Kadîm ve Türkçe Divânı İnceleme, Tenkitli Metin ve Tıpkıbasım (1. Kısım: İnceleme)*. Harvard: Harvard Üniversitesi Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü.
- Ayvansarâyî: *Vefeyât*. Süleymaniye Ktp. Esad Efendi Kit. 1375.
- Bayrak, M. Orhan (1979). *İstanbul'da Gömülü Meşhûr Adamlar (1453-1978)*. İstanbul: Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi Yay.
- Bloch, E. (1932). *Catalogue des Manuscrits Turc de la Bibliothèque Nationale*. Paris.
- Bursalı Mehmed Tâhir Bey (1333). *Osmanlı Müellifleri*. C. III. İstanbul: Matbaa-i Âmire.
- Doğan, Muhammet Nur (2002). "Klâsik Edebiyatımızda Sanat ve Şiir Felsefesi (poetika)". *Eski Şiirin Bahçesinde*. 100-126.
- Eraslan, Kemal (hzl) (1993). *°Alî Şîr Nevâyî, Mizânü'l-Evzân*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay.
- Fuâd °Abdu 'l-bâkî, Muhammad (1378). *al-Mu'camu 'l-Mufahras li Alfâzi 'l-Kur'âni 'l-Karîm*. Bayrût.
- Gökyay, Orhan Şaik (1985). "Sohbetname". *Tarih ve Toplum* III (2): 56-64.
- İpekten, Halûk (1991). *Nâ'ilî: Hayatı, Edebî Kişiliği ve Bazı Şiirlerinin Açıklamaları*. Ankara: Akçağ Yay.
- Kaplanoğlu, Raif (2001). *Bursa Ansiklopedisi I Yer Adları*. Bursa: y.y.
- Kavruk, Hasan (hzl) (2001). *Şeyhü'l-İslâm Yahyâ, Şeyhülislâm Yahyâ Divânı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yay.
- Köksal, M. Fatih (2003). "Nazire Kavramı ve Klâsik Türk Şiirinde Nazire Yazıcılığı". *Diriözler Armağanı Prof. Dr. Meserret Diriöz ve Haydar Ali Diriöz Hatıra Kitabı*. 215-290.
- Kurnaz, Cemâl ve Mustafa Tatçı (hzl) (2001). *Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî Divân Şairlerinin Muhtasar Biyografileri II*. Ankara: Bizim Büro Yay.
- Kut, Turgut (1995). "İstanbul Hânkâhları Meşâyihî". *Journal of Turkish Studies: In Memoriam Abdülbaki Gölpınarlı=Türklük Bilgisi Araştırmaları Abdülbaki Gölpınarlı Hâtıra Sayısı* 19: 1-156.
- Külekcî, Numan (1989). *Ganî-zâde Nâdirî ve Divânından Seçmeler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- Kürkçüoğlu, Kemâl Edip (hzl) (1973). *Tâhirü 'l-Mevlevî, Edebiyat Lûğatı*. İstanbul: Enderun Yay.
- Mehmed Süreyyâ (1971). *Sicill-i °Osmânî IV c*. İstanbul: Westmead Grey International Publishers.
- Nasûhî. *Divân-ı Nasûhî*. Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmut Efendi Kit. 3826, Süleymaniye Ktp. Haşım Paşa Kit. 76/5.

- Özcan, Abdülkadir (1989). *Şeyhî Mehmed Efendi, Şakaik-i Nu'maniye ve Zeyilleri Vekayii'l-Fudalâ I*. İstanbul: Çağrı Yay.
- Rieu, Charles (1978). *Catalogue of The Turkish Manuscripts IX The British Museum*. C. V. London.
- Safâyî, Mustafa. *Nuhbetü 'l-Âsâr min Fevâ'idi 'l-Eş'âr*. Süleymaniye Ktp. Esad Efendi Kit. 2549.
- Sâlim, Mehmed Emîn. *Tezkire-i Şu'arâ*. Süleymaniye Ktp. Bağdatlı Vehbi Kit. 1655.
- Taş, Hakan (2012). "Vahyî". *İslâm Ansiklopedisi*. C. 42. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. 451^{b-c}-452^a.
- Türk İlmî Transkripsiyon Kılavuzu* (1946). İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yay.
- Ünver, İsmail (1993). "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler". *Türkoloji Dergisi* XI (1): 51-89.

[KASİDELER]

1.

Münâcât-ı Bârî °Azze Şânuhu

Mef'ûlü Mefâ'ilün Fe'ûlün

Hezec - - . / . - . - / . - -

- °İşkuñ dile hem-dem eyle yâ Rab
°Uşşâkuña mahrem eyle yâ Rab
- Câm-ı mey-i lutfuñ ile cânı
Mest eyle de bî-gam eyle yâ Rab
3. Çeşm-i emele °izâr-ı kâ mı
Düş eyle de mükrem eyle yâ Rab
- Lutfuñ meyine idüp dili câm
Pür-neş'e vü pür-dem eyle yâ Rab
- Kalbümde esâs-ı kâh-ı °ışkuñ
Lutfuñ gibi muhkem eyle yâ Rab
6. Esrâr-ı nihân-ı *küntü kenzün*
Fehmiyle mu°azzam eyle yâ Rab
- Nefs itdi fesâd iddi°âsın
Fazluñ ile mülzem eyle yâ Rab
- Her-bâr likâ-yı zât-ı pâkün
Kalbümde musammem eyle yâ Rab
9. Hemvâre peyâm-ı vasl-ı zâtuñ
Bî-dillere mülhem eyle yâ Rab
- Lutf u keremünle ehl-i °ışkı
Her-bâr mükerrem eyle yâ Rab
- Esrâr-ı tecellî-i cemâle
°Âşıkları a°lem eyle yâ Rab
12. Bu bende de hisse-yâb olsun
İhsânı mu°ammem eyle yâ Rab
- Pür-zahm güneh durur ten-i zâr
°Afvuñ ile merhem eyle yâ Rab
- Çok çekdi gam-ı firâkı göñlüm
Şimden-girü hurrem eyle yâ Rab

---

1 B 2^b; AE 1^b.

• Münâcât B.

13a güneh durur: günâhdur AE.

15. Gülzâr-ı vas[1]lda eşk-i çeşmüm
Berg-i güle şeb-nem eyle yâ Rab
Vahyî-i gam-âşnâya lutfuñ
Her lahza vü her dem eyle yâ Rab

2.

**Âgâz Kerden-i Tastîr Nu'ût-i Celîle-i Rabbü 'l-Âlemin ve Hâtemü 'n-Nebiyin
ve Şefî'ü 'l-Müznibin 'Aleyhi 's-Selâm**

Mef'ûlü Mefâ'ilün Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - / . - -

- Ey pâdşeh-i cihân-ı i^ccâz
Oldı suhanuñ mekân-ı i^ccâz
Ey husrev-i ceşş-i nükte-sencan
Endîşeñe 'âlem oldı hayran
3. Ey hâkim-i milket-i ma'ârif
Kim nükteñ olur şeh-i letâ'if
Ey h^vâce-i çâr-sûy-ı i^cirfan
Nazmuñda nühüfte şâhid-i an
Ey bülbül-i gülşen-i fesâhat
Güftâruña kimde var liyâkat
6. Kalbümdeki nükte-i musavver
Âyînede 'aks-i rûy-ı dil-ber
Tab^cumdaki her hayâl-i dil-keş
Hâr u has-ı nazm-ı gayre âteş
Bir gülşen-i feyzdür hayâlüm
Pür-gûy ku^caytdur makâlüm
9. Hâmemdür o cây-ı feyz-i 'allâm
Fevvâre-i Kevser-i leb-i kâm
Bir şâhid-i dil-keş-i Habeşdür
Ser-safha-i nazma gâze-keşdür
Tab^cumdur o şûh-ı pür-zarâfet
Kim cünbişi vaz^c-ı hûr-ı cennet

2

B 6^a; AE 16^b.

.

Mesnevî-i Na't-i Şerîf AE.

1a

cihân: mekân B.

6b

Âyînede: Âyîne B.

10a

dil-keş: gülşen B.

12. Fikründür o verd-i bâğ-ı hurrem
Kim feyz-i Hudâdur aña şeb-nem
Dildâr-ı tahayyülüm görenler
°Älemde görür mi gayri dil-ber
Tîzî-i tabî^catum göreydi
N'idüğini mi dahı bileydi
15. Mazmûnum olur idersem ibrâz
Şeh-beyt-i kasîdehâ-yı i^ccâz
Görseydi nikât-ı şî^crüm ey dil
Meşk eyleye idi sihr-i Bâbil
Bir remzümi fehm ideydi Sâ'ib
Olurdu hayâl-i şî^cre tâ'ib
18. Bir sehvüme nâ'il olsa Tâlib
Dahı niye olur idi tâlib
Ol nükteñe bende cilve eyler
Reşk-âverî gamzehâ-yı dil-ber
Ey hâme nedür bu hod-fürûşî
Ey tab^c nedür bu pür-hurûşî
21. Fehm oldı ki kasd-ı midhat itdün
Bir na^ct-i şerîfe niyyet itdün
Vasf eyle o zât-ı pâki ey dil
Maksûduñ olur anuñla hâsıl
Medh eyle cenâb-ı Mustafâyı
Ol zât-ı şerîf-i pür-safâyı
24. Tâc-ı ser-i halk-ı °âlem Ahmed
Şâhenşeh-i dü-cihan Muhammed
Ey şâh-ı sarây-ı *kün fe-kânî*
Ey bâ^cis-i hilkat-i cihânî
Ey mihr-i münîr-i evc-i îman
Ey nûr-ı meh-i sipihr-i °irfan
27. Ey gâliye-i °izâr-ı İslâm
Ey gâze-i rûy-ı lutf-ı °allâm

16a

nikât-ı: nikâta AE.

19a

Ol: O AE.

24b

dü-cihan: dü-cihanı AE

- Ey ân-ı cemâl-i şâhid-i din
Ey nûr-ı cebîn-i °arz-ı temkin
- Ey mahzen-i Kevser-i tecellî
Ey micmer-i °anber-i tecellî
30. Ey mürşid-i hân-kâh-ı °âlem
Ey °illet-i halk-ı cinn ü âdem
- Ey evvel-i hutbe-i bidâyet
Ey âhir-i nüsha-i nihâyet
- Ey bülbül-i bâğ-ı vasl-ı Rahman
Ey gonçe-i ravza-i dil ü can
33. Ey ma°den-i dürr ü gevher-i °ışk
Ey nâfe-i müşg-ezfer-i °ışk
- Ey şem°a-i bezm-i âfirîniş
Ey nûr-dih-i dü-çeşm-i bîniş
- Ey h°âce-i kârgâh-ı rahmet
Ey bâ°is-i nâ°ilî-i °izzet
36. Ey dürr-i yetîm-i bahr-i °irfan
Ey bende-kün-i hezâr sultan
- Ey tâcver-i hitâb-ı *levlâk*
Ey mefhar-i ins ü cinn ü eflâk
- Ey hâdî-i vâdî-i dalâlet
Ey ahter-i burc-ı kurb-ı °izzet
39. Ey mazhar-i lutf-ı hazret-i Hak
Ey genc-i le°âl-i hikmet-i Hak
- Sen husrev-i taht-ı ıstifâsuñ
Sultân-ı gürûh-ı asfiyâsuñ
- Sen olmasañ ey recâ-yı °âlem
Galtân idi âb u kilde âdem
42. Bir mihr-i münîr-i evc-i cansuñ
°Uşşâkuña her nefes °iyansuñ
- Eflâk-i mahabbet üzre mehsuñ
Şâhenşeh-i enbiyâ-sipehsuñ
- Hem evvel-i lafz-ı ibtidâsuñ
Hem âhir-i harf-i intihâsuñ

45. Hem râmiz-i remz-i kevn-i  alem
Hem g amiz-i gamz-ı halk-ı adem
Hem Ő ahid-i g ul- iz ar-ı hazret
Hem  aşık-ı b i-kar ar-ı hazret
Hem Ő ah-ı ser ir-i  afir niŐ
Hem h v ace-i  ar-s uy-ı d aniŐ
48. Hem b a is-i lutf-ı Rabb-i h ad i
Hem v aye-i Şevk-i hoş-nih ad i
Hem gon e-i g ulsit an-ı vuslat
Hem b ulb l-i p ur-fig an-ı vuslat
Hem n ur-ı cev ami -i hid ayet
Hem Şem -i mec alis-i  in ayet
51. Mahb ub-ı cen ab-ı kuds-i hazret
Ser-m aye-i h v aceg an-ı rahmet
Vass afun olunca Rabb-i  izzet
Evs afun kim bula liy akat
L ikin garazum Őef a at und ur
Bir n im-nig ah-ı Őefkat und ur
54. Rahm eyle bu z ar u n a-t uv ana
Gam-h v arda gerdiŐ-i zam ana
Magl ub-ı hev a v u nefis olupdur
Mecr uh-ı bel a v u nefis olupdur
Rahm eylemez-ise  ey ŐehenŐ ah
Ahv aline sad fig an u sad  h
57. G um-kerde sir ac-ı bezm-i gamdur
B i-reh-rev-i v ad i-i sitemd ur
Makh ur-ı sip ah-ı nefis-i bed-k iŐ
Taht-ı melik-i tel aŐ u teŐv iŐ
Bir bahr-i  am ik-i c urmd ur  h
Hemv are gar ik-i c urmd ur  h
60. Rahm ile him ayet eyle Ő ah a
Lutf ile Őef a at eyle Ő ah a
Makb ul olup hemin rec ası
 Afv eyleye c urmini Hud ası

- Âzâd olup cahîmden tâ
Gülzâr-ı na^{ci}mi ide me'vâ
63. Yâ Rab be-hakk-ı nûr-ı Ahmed
Matlûb-ı cihâniyan Muhammed
Yâ Rab be-giryehâ-yı Âdem
Yâ Rab be-şevk-i kalb-i hurrem
Yâ Rab be-âh u zâr-ı Ya^{ci}kûb
Yâ Rab be-dil-figâr-ı Ya^{ci}kûb
66. Yâ Rab be-meh-cemâl-i Yûsuf
Yâ Rab be-rûy-ı al-i Yûsuf
Yâ Rab be-iftikâr-ı ^{ci}Îsî
Yâ Rab be-du^{ci}â-künî-i Mûsî
Yâ Rab be-havf-keşî-i Yahyâ
Yâ Rab be-kabûlî-i temennâ
69. Yâ Rab be-hakk-ı sabr-ı Eyyûb
Yâ Rab be-kârhâ-yı mahbûb
Yâ Rab be-sadâ-yı hûb-ı Dâvûd
Yâ Rab be-âh-ı serv-i pür-dûd
Yâ Rab be-şevket-i Süleyman
Yâ Rab be-tab^{ci}-ı hoş-nihâdan
72. Yâ Rab be-vasl u hecr-i ^{ci}uşşâk
Yâ Rab be-tulû^{ci}-ı fecr-i âfâk
Yâ Rab be-hakk-ı çeşm-i pür-nem
Yâ Rab be-hakk-ı ism-i a^{ci}zam
Yâ Rab be-hakk-ı ^{ci}arş-ı a^{ci}lâ
Yâ Rab be-hak-ı cemî^{ci} eşyâ
75. Yâ Rab be-lutfhâ-yı mebzûl
Yâ Rab be-sâlihân-ı makbûl
Yâ Rab be-hakk-ı çarh-ı heftüm
Yâ Rab be-mihr ü mâh u encüm
Yâ Rab be-mukarribân-ı dergâh
Yâ Rab be-hakk-ı bende vü şâh
78. Yâ Rab be-hakk-ı sıdk-ı Sıddîk
Yâ Rab be-hakk-ı ehl-i tahkîk

- Yâ Rab be-hakk-ı  adl-i Fârûk
Yâ Rab be-hak-ı cemî  mahlûk
- Yâ Rab be-hakk-ı hilm-i  Osman
Yâ Rab be-hakk-ı n r-ı îman
81. Yâ Rab be- ilm-i Murtazâyî
Yâ Rab be-lutf-ı Mustafâyî
- Yâ Rab be-kurreteyn-i İslâm
Ya nî Haseneyn-i sâhib-ikrâm
- Yâ Rab be-hakk-ı âl ü ashâb
Yâ Rab be-hakk-ı c mle ahbâb
84. **Vahyî**-i garîb-i dil-figâra
Bâz -yı der nı dâğdâra
- Lutf u kerem ile rahmet eyle
Âteşlere yakma şefkat eyle
-  Afv eyle g nâh-ı bî-şumârın
Nâr itme mekânın anda yarın
87. Lutf eyler-iseñ şehâ revâdur
Vassâf-ı res l-i m ctebâdur
- Na t itmede mâhir olmadıysa
Vasf itmege kâdir olmadıysa
- Hâk-i reh-i ehl-i midhat oldu
Lutf eyle sezâ-yı şefkat oldu
90. Sen vasf idicek o zât-ı pâki
Olur mı edâ sıfât-ı pâki
- Peygam-ber-i sâhib-i şefâ at
Hâdimleri şâh-ı m lk-i cennet
- G rd kde  ul vv-i şânuñ aslâ
Eglenmedi gitdi tâk-ı Kısra
93. Seyr itdi    nâr-ı lutfuñ ey meh
Hurşîd-i nehâr-ı lutfuñ ey meh
- Seyr eyleyicek ziyâ-yı h sn ñ
Hurşîd-i cihan-n mâ-yı h sn ñ
- H y-kerde olup hacâletinden
Bî-behre olup harâretinden

92b

eglenmedi: eyleneledi B.

96. Mahv oldu bil âteş-i Mecûsan
Erbâbı olursa n'ola tersan
Gark-ı  arak-ı hacâlet oldu
Mahv-i keder-i hasâret oldu
Feyzünle nihâl-i huşk hurmâ
Bir lahzada oldu mîve-bahşâ
99. Engüştüñ idince mâha îmâ
Oldı iki pâre bî-muhâbâ
Sen şâh-ı güzîni midhat ey can
Ben bendeñe ola mı ke-mâ-kân
Lîkin hevesüm recâ-yı lutfuñ
Endîşe-i ilticâ-yı lutfuñ
102.  İsyânuma bakma şefkat eyle
Lutf u kerem ü mürüvvet eyle
Sen şâh-ı cihâna kim sezâdur
İhsân ile lutf ile  atâdur
Her lahzada her nefesde şâhâ
Envâ -ı salât olup müheyyâ
105. Pür-nûr ola revân-ı pâküñ
Hem rûh-ı şerîf-i tâbnâküñ

3.

Der-Na t-i Şerîf-i Nebî  Aleyhi 's-Selâm

Mef ulü Mefâ ilü Mefâ ilü Fe ulün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Ey şem -i şeb-ârâ-yı gam olan dil-i şeydâ
Tâ key heves-i vuslat-ı dildâr-ı temennâ
Gül-çîn-i gülistân-ı talebkârî-i şâdî
 Âlemde meger hâr u has-ı ye's ide peydâ
3. Bâğ-ı emel-i kâma nice pâde olur dil
Kim ejder-i hırmân ider etrâfını me'vâ
Gülzâr-ı hevesnâkî-i  işretde olanlar
Sad hâr ile tahsîl idemez bir gül-i ra nâ

³ B 9^b; AE 2^b.

• Na t-i Şerîf-i Res l-i Ekrem ve Nebiy-i Muhterem *Salla 'llâhu  Aleyhi ve  Alâ  lihî ve Ashâbihî ve Sellem* AE.

- Dil meclis-i maksûda duhûl eylemez oldu
Pîrâmenini leşger-i ahzân ideli câ
6. Bu keş-me-keş-i dehre nigâh eylemem ammâ
La^clîn leb endîşemi şevk eylese gûyâ
Hâmem olıcak zîb-dih-i safha-i i^ccâz
Bir noktada biñ sihr-i helâli ider imlâ
Hâmem olıcak vesme-keş-i şûh-ı sahâyif
Ebrû-yı sûtûr oldu cebîninde hüveydâ
9. Tab^cumdur o deryâ-yı güher-pâş-ı ma^cânî
Kim katre degüldür aña nisbet yedi deryâ
Fikrümdür o zîbende gülistân-ı ma^cârif
Her berg-i güli dikkat-i endîşeme imzâ
Bir dil-ber-i ferhunde-likâ oldu kelâmum
Mânendini seyr eylemedi dîde-i dünyâ
12. Bâd-ı revîş-i kilik-i güher-rîz-i hayâlüm
Şem^c-i hüner-i Hâfız-ı şûhı ider itfâ
Dest-âver-i gencîne-i idrâküm olaydı
Tâlib neye tâlib olur idi dahı âyâ
Bir nüktemi fehm eylese feyzinden olurdu
Fevvâre-i hikmet kalem-i ^cUrfî-i dâna
15. Çün meclis-i i^ccâza çerâğ oldu hayâlüm
Pervâne-sıfat cem^c olur etrâfına ma^cnâ
Dest-i sipeh-i fikr-i füsün-sâzda hâmem
Bir nîze-i ^cişret-güsil-i sîne-i a^cdâ
Olsa nigeh-endâz leb-i şîr-i melîhüm
Memsûh ola peyker-i keyfiyyet-i sahbâ
18. Sahn-ı emelüm oldu o gülzâr-ı ma^cânî
Kim sihr-i helâl oldu aña bülbül-i gûyâ
Çok görme bu da^cvâ-yı bülendi baña hâsid
Zâhirde saña çok görünür gerçi bu ammâ
Her vech-ile fahr eyler-isem baña sezâdur
İtdi heves-i na^ct-i nebî kalbümü me'vâ
21. Saykal-keş olup pertev-i endîşe-i vasfi
İtdi dil-i pür-jengümi mir'ât-ı mücellâ

7b

biñ: bir B.

- Şâhenşeh-i evreng-i risâlet ki anuñdur
Tâc-ı şeref ü hulle-i makbûlî-i Mevlâ
- Ol fâris-i sahrâ-yı tedellâya sezâdur
Ger eşheb-i ta^czîmine mih olsa Süreyyâ
24. Sen hân-kah-ı vasl-ı Hudâ şeyhi olinca
Sûfî-i ^casâdârıñ olur hazret-i Mûsâ
- Mevvâc olalı taraf-ı ^cademden yem-i hilkat
Zâtuñ gibi bir dürr-i yetîm olmadı peydâ
- Gerd-i reh-i güm-geşte-i sultân-ı hayâlün
Bir kuhl-i cilâ-sâz-ı dil ü çeşm-i müdâvâ
27. Kalbünñde heveskârî-i mi^crâc idüp idrâk
^cAzm eyledi tebşîr için eflâke Mesîhâ
- Bir nîm-nigâh-ı gazab itseñ dü-cihâna
Nâ-bûd ola nokta-i mîm-i ^cademâsâ
- Cûş itse eger cûy-ı nevâlün meh ü mihri
^cUşşâka iderdi iki nîlûfer-i bûyâ
30. Lutf u keremünñ gülşeni vâsi^c şu kadar kim
Bir gonçesine jâle yetişmez yedi deryâ
- Bir zerre-i mihr-i ruh-ı pür-nûruñı görse
Yûsuf ola âşüfte vü şeydâ çü Züleyhâ
- Menşûr-ı belîgi be-hat-ı kâzî-i kudret
Hakkâ ki budur mühr-i nübüvvet ile mûmzâ
33. Peygam-ber-i mahbûb-ı Hudâ hazret-i Ahmed
Zâtı ile fahr-âver olur cümle eşyâ
- Eflâk-i mahabbetde cemâlünñ meh-i enver
Gülzâr-ı tecellâda ^cizârıñ gül-i ra^cnâ
- Ger fûshat-i mülk-i şeref ü şânuñı görse
İkbâl-i Süleymân ola âşüfte vü rûsvâ
36. Yok şefkat ü ihsânıña çün hadd ü nihâyet
Sultân-ı kerîmâ şeh-i halk-ı dü-cihânâ
- Vahyî**-i belâ-dîde-i mihnet-keş-i ^cişkuñ
Bir nîm-nigâh ile dilin eyle tesellâ
- Bir bende-i efkende-i pür-cürm ü günâhem
Yok fikr-i salâh u gam-ı endîşe-i takvâ

27a

Kalbünñde: Kalbümde B.

32

belîgi: belîg // mûmzâ: imzâ B.

39. Ne bâ'is-i gufrân olacak bir °amelüm var
Ne Hakka sezâ zühd ü °ibâdât dirîgâ
Sad âh bu cürm ü günehum defter olunca
Endîşe-i lutfuñla olunmaz ise imlâ
Hamd aña ki erbâb-1 temennâya salâdur
Ümmîd-i şefâ°at gibi bir h°ân-1 ser-â-pâ
42. Envâ°-1 sa°âdât ile zât-1 şerîfün
Her lahza ser-efrâz ide hazret-i Mevlâ
Her demde salât ile tahiyyât-1 firâvan
Îsâr ola ravzaña sultân-1 kerîmâ

4.

Na°t-i Şerîf-i Seyyidü 'l-Kevneyn

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- °Işk ile dil ki bahr-i hikmet olur
Katresi kulzüm-i hakîkat olur
°Işk ile °âşnâ olan hâtır
Şu°lezâr-1 zekâ-yı vahdet olur
3. °Işk ile kalbüm ideli mu°tâd
Suhanum neşve-bahş-1 hâlet olur
Yârün evsâfin eylesem tahrîr
Gıbta-fermây-1 hûr-1 cennet olur
Vasf-1 kâmetde yazdığım elifün
Fikri şûr-efken-i kıyâmet olur
6. Femi medhinde mîm resm itsem
Gonçe-i gülşen-i fesâhat olur
Kâküli midhatinde yazsam lâm
Şeb-i yeldâ-yı fasl-1 nekhet olur
Çeşmin endîşe eylesem kalemüm
Âhû-yı kûhsâr-1 midhat olur
9. Yâd idersem gül-i ruhın nazmum
Lâne-i bülbül-i letâfet olur

42a

sa°âdât: °ibâdât B.

4

B 11^a; AE 3^b.

.

Na°t-i Şerîf-i Seyyidü 'l-Kevneyn *Salla 'llâhu °Aleyhi ve °Alâ Âlihî ve Ashâbihî ve Sellem ilâ Yevmi 'd-dîn* AE.

- Nutkî vasfında nokta vaz^c itsem
Kand-i mest-i mey-i halâvet olur
- Lebin aḡdukça hokka-i sürhum
Hum-ı sahbâ-yı bâğ-ı lezzet olur
12. Kılca medh eylesem miyânın eger
Mû-şikâfâne cây-ı dikkat olur
- Benem ol şâ^cir-i bihişt-i hayâl
Ki sözüm Kevser-i belâgat olur
- Vasf-ı tab^cum idince hâme beyan
Serv-i bostân istikâmet olur
15. Nazm-ı ^cUrfîye eylesem taklîd
Rûhı medhûş-ı câm-ı nahvet olur
- Sehvümi Sâ'ibün isâbetine
İtse tercîh dil isâbet olur
- Fikr-i tab^cum Selîmüm itse selîm
Suhanı çâre-sâz-ı ^cillet olur
18. O ma^cânî ki nutkum ide beyan
Cümle i^ccâzdan kinâyet olur
- Gamze fehm itse hiddet-i tab^cum
Çâk-ber-çâk tîğ-ı gayret olur
- Bâde seyr itse neş'e-i suhanum
Mest-i ser-şâre-nûş-ı haclet olur
21. İntizâm-ı kelâmum eylese gûş
Gonçe harc-ı gül-âb-ı hasret olur
- Ne kadar da^cvî-yi kemâl itsem
Aḡa bu şî^cr-i tâze huccet olur
- Ol ki zehr-âbe-nûş-ı fûrkat olur
Müjde olsun ki mest-i vuslat olur
24. Hancer-i ^cişkuḡ açdıḡı zahmum
Kâse-i şerbet-i şehâdet olur
- Pây-ı rahş-ı gamuḡda hâk olsam
Dile ser-mâye-i meserret olur
- Nâz ile bâğda kıyâm itseḡ
Serv vakf-ı nigâh-ı nefret olur

17a

tab^cum: tab^cı AE.

26b

vakf: vakt B.

27. Görse reftâruñı tezerv-i cinan
Zîver-i sîh-i nâr-ı °uzlet olur
Sîneñi görse h^vâbda mir'ât
Tâ ebed jengdâr-ı hayret olur
Gülse açılsa yâr gülşende
Gonçe şeb-nem-i hûr-hacâlet olur
30. Câna minnet yolında can virmek
N'eyleyem kûy-ı yâre siklet olur
Böyle kalursa **Vahyîyâ** tab°uñ
Kulzüm-i lü'lü-yi melâhat olur
Habbe-zâ tab°-ı nükte-perver kim
Aña hüsn-i edâ tabî°at olur
33. Habbe-zâ tab°-ı pâk kim i°câz
Anı fikr itse mest-i ragbet olur
Habbe-zâ tab°-ı lâzımu 't-tekrîm
Ki aña vasf-ı dost °âdet olur
N'ola medh olsa ol ki hemvâre
Kârı kirdârı na^t-i hazret olur
36. Hazret-i Mustafâ habîb-i Hudâ
Mefhar-i şer°-i dîn ü millet olur
N'ola fahr itse ol vücûd-ıla hem
İki °âlemde halka rahmet olur
Zerre-i mihr-i cûdı fikr olsa
Buhl gencîne-bahş-ı himmet olur
39. Katre-i bahr-i lutfi zikr olsa
Kef-i imsâk bahr-i ni°met olur
Vasf-ı hilmi olınsa dehre °ıyan
Ol kadar kâ'inâta vüs°at olur
Ki olup mûra râm bebr ü peleng
Meges °ankâyı sayda ruhsat olur
42. Vaz°-ı hışmı kılınsa dehre beyan
Ol kadar halk gark-ı heybet olur
Ki hayâl itse merdüm-i çeşmin
Şîr tebhâledâr-ı haşyet olur

35b

Kârı: Kâr-ı AE.

37a

itse: olsa AE.

- Dergehinden elem güzâr itse
Mâye-i zevk ü istirâhat olur
45. Olsa manzûr-ı lutfi rûy-ı ecel
Çâre-i °illet-i selâmet olur
Gerd-i nâ-çîz-i kûçe-i fazlı
Hikmete kuhl-i çeşm-i °ibret olur
Ser-i kûyında rû-be-hâk olmak
Meh degül âftâba rif°at olur
48. Olsa pâ-mâl iltifâtı şeref
Nâ'il-i pâye-i fazîlet olur
Varsa bezm-i kemâline dâniş
Yeri saff-ı ni°âl-i-hidmet olur
Rûtbe-i fazlın aņlasa °irfan
Ârzûmend-i ders-i fitnat olur
51. Şeref-i zâtı tâ o mertebe kim
Mefhar-i mansıb-ı risâlet olur
Kûy-ı ta°zîmine iden rû-mâl
Mihr-i rahşân-ı evc-i °izzet olur
İtse Rûhu 'l-emîne nîm-nigâh
Haşre dek zîr-i bâr-ı minnet olur
54. Pây-bûsıyla kâm-yâb olsa
°Arş ser-mest-i câm-ı devlet olur
Dâmenin dutsa sıdk-ıla °isyan
Reşk-sâz-ı derûn-ı tâ°at olur
Kemterîn intisâb-ı dergâhı
Hak budur mâye-i sa°âdet olur
57. Yâd idersem kemîne cür'etini
Dâğ-sûz-ı dil-i şecâ°at olur
Fikr-i gerd-i sipâhı ahbâba
Rûz-ı heycâda cünd-i nusret olur
Bîm-i tîriyle katre-i bâran
Düşmene bâ°is-i hasâret olur
60. Fikr-i tîğıyla şuc°le-i hurşîd
Âteş-i hirmen-i cesâret olur

56b

sa°âdet: şecâ°at B.

57

- B.

- İtse endîşe hamlesin Rüstem
Tevbekâr-ı ümîd-i sıhhat olur
- Pertev-i nevk-i nîzesi hakkâ
Düşmene sâkî-i hezîmet olur
63. Hışm ile baksa bir şehensâha
Devleti lutf-cû-yı nekbet olur
- H^vâbda bir gedâya kılsa nazar
Pâdşâh-ı serîr-i şevket olur
- Tarafından o mihr-i ihsânun
Aña kim zerrece himâyet olur
66. Dâmeni melce[']-i sa^câdet olup
Dergehi menba^c-ı kerâmet olur
- Ol vücûd-ı şerîf-i bî-hemtâ
Lutf u ihsândan ^cibâret olur
- Meclisi kân-ı gevher-i in^câm
Kefi bahr-i dür-i sehâvet olur
69. Âstânında ferş iden rûyın
H^vâbgeh-i sâz-ı ^carş-ı râhat olur
- O habîb-i Hudâ-yı zî 'l-minenün
Nice vasfında yâr ^cismet olur
- Ki hayâl itse meclisin ^cismet
Cür^ca-cüyâ-yı câm-ı ^ciffet olur
72. Serverâ şâh-ı kudsiyan-sipehâ
Hidmetün mâye-i hidâyet olur
- Rûz derbânun olsa kapuñda
Kevkeb-i bahtı mihr-i tal^cat olur
- Karakullukçı olsa kûyuña şeb
Bir dil-ârâ-yı mâh-sûret olur
75. Zîver-i sadr-ı bezm-i ^cirfânâ
Vasfuña kimde istitâ^cat olur
- Her ser-i mûy biñ zebân olsa
Sanma evsâfuña nihâyet olur
- Seni medh eyleyen Hudâ olıcak
Ben de vasfa nice liyâkat olur

71a

meclisin: meclis-i B.

75a

^cirfânâ: ^cirfânsın AE.

78. Ben neyem kim bu kâra cür'et idem
Ben kimem ben de bu mahâret olur
Degülem ben bu devlete lâyük
Bilmesem haddümi cehâlet olur
Lîk maksûdum intisâbuñdur
Sanma kim iddi°â-yı kudret olur
81. Umarum °afv olup kusûr u kusûr
Cân u dil mazhar-i °inâyet olur
Ne kadar pür-kusûr olursa da çün
Câna perverde-i sadâkat olur
Bu cihetden ümîdüm oldur kim
Sebeb-i °afv u lutf u şefkat olur
84. Müstemendem mahall-i merhametem
Revişüm bâ°is-i melâmet olur
Hayf sad hayf bu dil-i güstâh
Nice bir mübtelâ-yı töhmet olur
Unıdup meclis-i elesti dirîg
Dâmen-âlûde-i kabâhat olur
87. Böyle kalursa korkaram dil-i zâr
Gark-ı şûr-âbe-i şenâ°at olur
Ne ider meyl zühd ü takvâya
Ne heves-perver-i °ibâdet olur
El-amân ey şeh-i °atâ-pîşe
Çünki kârûñ kula °inâyet olur
90. Ol zaman kim zülâl-i ihsânüñ
Câme-şûy-ı günâh-ı ümmet olur
Beni bir katresiyle pâk eyle
Saña şâyeste bu mürüvvet olur
Kehf-i erbâb-ı hayretâ şâhâ
Saña ol gün ki °arz-ı hâcet olur
93. Lutfuñ gark olup °avâm u havâs
Ümmete himmet ü i°ânet olur
Hazretüñden recâsı **Vahyîñüñ**
Katre-i şerbet-i şefâ°at olur

80b

Sanma kim: Bu ne ân AE.

89b

°inâyet: ri°âyet B.

- Bu du^câda budur ümîdüm kim
Şübhesiz mazhar-i icâbet olur
96. Ki Hudâdan bu midhate tevfiğ
Dikkat olsa aña beşâret olur
- İmdi şimden-girü du^câ idelüm
Ki du^câ hatm-i nazma zînet olur
- Tâ ki dillerde ^cışk idüp cilve
Ehl-i dil hem-dem-i mahabbet olur
99. Ravza-i pâküñe salât ü selâm
Evvelin tuhfe-i ziyâret olur
- Eylesün Hak şefâ^catün efzûn
O kadar kim ne had ne gâyet olur

5.

Der-Na^ct-i Şerîf ki Müsemmâ Be-İştîyâk-nâme Gofte ve Nüviste Der-Mısr-ı Mahrûse⁵

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Göñül fikr-i cemâl-i yâr ile gülzâr-ı hasretdür
Şiküfte güller anda ârzû-yı zevk-i vuslatdur
- Hayâl-i kâkül-i müşgîn-i cânan kalb-i ^câşıkda
Derûn-ı sâgar-ı Kevserde ^canber-bûy-ı cennetdür
3. Ruh-ı ümmîdi eşk-i âteşinüm zerd-fâm eyler
Gül-i bâğ-ı heves nîlûfer-i cûy-ı harâretdür
- Zer ü sîm-i sivâ olsun gıdâ-yı bûte-i ifnâ
Metâ^c-ı vuslatuñ ser-mâyesi nakd-i mahabbetdür
- Girîbân-ı şikîbi çâk çâk olsa ba^cid olmaz
Anuñ kim cilvegâhi hârzâr-ı derd-i fûrkatdür
6. Dehân-ı hande-rîzüñ hasretiyle eşk-pâş olsam
Anuñ her katresi bir kulzüm-i lü'lü-yi hikmetdür
- İrüşsün dûd-ı âhum kâmetuñ fikriyle eflâke
Bülend olsun ko tab^cum gibi serv-i bâğ-ı himmetdür
- Kebâb itsem sezâdur mihr ü mâhı sîh-ı âhumla
Cebîn ü ^cârızuñ hecriyle dil tennûr-ı mihnetdür

⁵ B 14^b; AE 5^b.

Dürer-i Gurur-i Na^ct-i Şerîf ki Der-Mısr-ı Mahrûse be-Sulk Nazm-keşide ve be-İştîyâk-nâme Mevsûm geşte AE.

9. N'ola tennûr-ı mihnet olsa dil künc-i melâletde
Ki nâr-ı intizâr ile hemîşe germ-ülfetdür
Dime tâ key bu şekve âteşistân itdünj âfâkı
Degüldür şekve bu hâl-i dil-i zârum hikâyetdür
Nice olsun bu gamdan şekve kim mahsûd-ı şâdîdür
Nice olsun bu mihnetden şikâyet °ayn-ı râhatdur
12. Bu derdünj nice biñ dermânı galtan hâk-i pâyında
Bu hecre nice vuslat zîb-bahş-ı saff-ı hidmetdür
İder bu intizâra nice zevk-i vaslı pây-endâz
O °ârif kim derûnî âşnâ-yı resm ü °âdetdür
Bu fûrkat süllem-i kâh-ı sarây-ı kâmrânîdür
Bu fûrkat makdem-i şâh-ı visâle hoş beşâretdür
15. Bu deşt-i mihnetünj her sengi yâkût-ı safâ-yı dil
Bu bâğ-ı hasretünj her hârı gülzâr-ı meserretdür
Bu hasret hasret-i rû-mâl-i dergâh-ı mu°allâdur
Bu hasret hasret-i dîdâr-ı şâh-ı dîn ü devletdür
Bu hasret iştiyâk-ı kûy-ı mahbûb-ı İlâhîdür
Bu hasret ârzû-yı ravza-i sâhib-sa°âdetdür
18. O ra°nâ ravza kim gülzâr-ı cennet dâğdârıdur
O kabr-i pâke kim hâki °abîr-i ceyb-i ragbetdür
Sezâ pervâne-i kandîli Cibrîl-i emîn olsa
Ki pertevgâh-ı şem°-i bezm-i üns-â üns-i vahdetdür
Gubârın bilse °arş iksîr-i rif°at kendüye şâyan
Şeref-bahşı anuñ îcâd-ı ferş ü °arşa °illetdür
21. N'ola Rıdvân aña gîsû-yı havrâdan hasîr itse
O türbe bûsegâh-ı kudsiyan burc-ı icâbetdür
Kemîne intisâbı gurreyi bedr-i münîr eyler
O hâkûñ zerre-i nâ-çîzi mihr-i evc-i rif°atdür
O cây-ı akdesünj mümkün mi evsâfin beyân itmek
Ki halvet-hâne-i sultân-ı iklîm-i risâletdür
24. Cenâb-ı hazret-i Ahmed resûl-i efdal ü emced
Medâr-ı devlet-i sermed şeh-i milk-i siyâdetdür

9a melâletde: melâmetdür B.
15a yâkût-ı: yâkûti B.
20b îcâd: -AE.

- Habîb-i ekrem-i hazret edîb-i mekteb-i hikmet
Tabîb-i °illet-i kürbet devâ-yı derd-i zilletdür
- İmâm-ı mescid-i kümmel hitâm-ı zümre-i mürsel
Kıvâm-ı âhir ü evvel nizâm-ı şer^c ü millettür
27. Melâz-ı merhamet-cûyân amân-ı el-aman-gûyan
°Atâ-cûy-ı hatâ-hûyan şeffi^c-i cürm-i ümmetdür
- Halîl-i hazret-i Mevlâ delîl-i cennet-i Me'vâ
Kefîl-i rahmet-i °uzmâ meh-i burc-ı hidâyetdür
- Şehensâh-ı mükerrerem dâd-h^vâh-ı °âlem ü âdem
Penâh-ı hurrem ü pür-gam hatâ-pûş-ı ra^cıyyetdür
30. Emîr-i ma^cdelet-perver nasîr-i merhamet-güster
Zahîr-i ehl-i mahşer zîver-i sadr-ı şefâ^catdür
- Hudâ zât-ı şerîfin bâğ-ı ezhâr-ı kemâl itdi
Gül ü nergis o bâğa gûş-ı hikmet çeşm-i °ibretdür
- Cebîn-i tâbnâki matla^c-ı envâr-ı Subhânî
°Îzâr-ı pâki mihr-i °âlem-ârâ-yı sabâhatdür
33. Münevver ruhları sad-berg-i al-i ravza-i °irfan
Mu^canber turreşi şeb-bûy-ı gülzâr-ı kerâmetdür
- O ebrû vü müje tîr ü kemân-ı menzil-i kavseyn
O dîde vâdî-i mâ zâgda âhû-yı behcetdür
- O pîşânî meh-i zulmet-zidây-ı *Leyle-i İsrâ*
O °ârız şem^c-i mihr-engîz-i halvetgâh-ı kurbetdür
36. Dehân-ı nüktedânı rûh-bahş-ı kâlib-ı tahkîk
Zebân-ı hoş-beyânı revnak-efzâ-yı fesâhatdür
- Cemâli âftâb-ı âsmân-ı °ışk-ı Rabbânî
Kadi serv-i bülend-i mergzâr-ı istikâmetdür
- Fesâhatle o °âlî-câhı vasfa var mı hâcet kim
Anuñ ednâ kelâmı zîver-i °arş-ı belâgatdür
39. Gubârın görmedi sahrâ-neverdân-ı şeref anuñ
O yekke-tâz-ı tenhâ-gerd-i deşt-i kâbiliyyetdür
- O sultânü 's-selâtinüñ ne mümkün rütbesin idrâk
Ki aña hutbe *Kur'an* sikke hod mühr-i nübüvvetdür
- O Mahmûdü 'l-hisâlün her nefesde gerçi kim şanı
Fütüvvetdür mürüvvetdür sehâvetdür semâhatdür
42. Velîkin rûz-ı mahşerde °usâta itdigi lutfuñ
Temâşâsından erbâb-ı mekârim mest-i hayretdür

- Güvâh-ı huccet-i iclâli *erselnâk* ü *a^ctaynâk*
Nişân-ı emr-i istiklâli mühr-i hâtemiyyetdür
- Dutan dâmânını hâr olsa olur gonçe-i ra^cnâ
Süren yüz pâyına seng olsa la^cl-i tâc-ı ^cizzetdür
45. ^cUlûm-ı evvelîn ü âhirîni zâtı câmi^cdür
Derûn-ı ma^crifet-meşhûnı ^cummân-ı fazîletdür
Penâh-ı ^câcizânâ tekyegâh-ı müstemendânâ
Senüñ şân-ı şerîfün bî-kese lutf u himâyetdür
Gedâyân oldı magbût-ı şehân dergâh-ı lutfuñda
Garîbân âstânunğa hased-fermây-ı servetdür
48. Gubâr-ı dergehün **Vahyî**-i zâra bir nigâh eyle
Talebkâr-ı nigâh-ı şefkatüñdür nice müddetdür
Yeter pâ-mâl-i ceş-i intizâr oldı şehâ lutf it
Harîm-i kûyuña eyle delâlet vakt-i ruhsatdur
Türâb-ı pâyuña yüz sürmege Hakdan niyâz eyler
Aña devlet sa^câdet ravza-i pâkün ziyâretdür
51. Ne rütbe dûn ise destûr-ı pâ-bûsuñla rif^cat vir
Eger hâk ise de hâk-i reh-i ehl-i hakîkatdür
Derûnın rûşen eyle lem^ca-i mihr-i cemâlünle
Gam-ı hicrân-ile tenhâ-nişîn-i künc-i zulmetdür
Garîbün dil-figârün derdnâkün sîne-çâkündür
Ne rütbe lutf iderseñ aña sultânım isâbetdür
54. Nisâb-ı zevk-i vasla dest-res bulsa ba^cid olmaz
O kim na^ct-i şerîfün aña mahsûl-i tabi^catdur
Velîkin şânına şâyân-ı vasfa kimde var kudret
O sultânun ki gerd-i râhı kuhl-i çeşm-i midhatdür
O şâh-ı taht-ı *levlâk*ün Hudâ vassâfidur çün-kim
Aña şâyeste vasfi iddi^câ ^cayn-ı kabâhatdür
57. Medîh-i fahr-i mevcûdâta kudret kanda ben kanda
^cAyârın bilmemek erbâb-ı isti^cdâda töhmetdür
Murâdum âstân-ı Sidre-şân-ı ^carş-^cunvâna
Zarâfetle bu yüzden çihre-sâyî-i zarâ^catdür

44a

Dutan: Tutan AE.

51a

Ne rütbe: Ne deñlü B.

53b

Ne rütbe: Ne deñlü B.

55a

şânına: şânunğa B.

- Bu takrîb ile itdüm °arz-ı hâl ol server-i dîne
Vesîle lutf u ihsân-ı kerîmâne cesâretdür
60. Fakîrâne bu na°t-i pâk-ile dergâha yüz tutdum
Ki anuñ berg-i sebzi tuhfe-i ashâb-ı şevketdür
Kusûrum dâmen-i °afv ile mestûr olsa dûr olmaz
O dergâh-ı mu°allâ menba°-ı °afv u mürüvvedür
Recâm oldur ki hakkumda diye rûz-ı kıyâmetde
Benüm bu na°t-h°ânumdur sezâvâr-ı himâyetdür
63. Melâz-ı mücrimânâ merhem-i zahm-ı dil ü cânâ
Bu güstâhuñ egerçi kârı °isyân u şenâ°atdır
Velî budur ümîdi sâgar-ı lutf u nevâlünğden
İki °âlemde mest-i bâde-i emn ü selâmetdür
Kapuñda ümmetünğden benden ednâ bende yok ammâ
Bu °izzet °izzet-i dâreyne miftâh-ı kifâyetdür
66. Bu mahrûru 'l-fu'âdı Kevser-i lutfuñla siyr-âb it
O gün kim tef ü tâbı dûr ez-vasf-ı °ibâretdür
Fakîrem bî-kesem bî-çâreyem muhtâc-ı ihsânam
Benüm gibi garîbe merhamet hakkâ mürüvvedür
Beni dünyâ vü °ukbâda nevâlünğle ser-efrâz it
Senünğ şânuñ °atâ vü lutf u ihsân u sehâvetdür
69. Salât-ile selâmuñ vaktidür na°t irdi pâyâna
Kelâm-ı pâke hüsn-i hâtıme zîrâ tahıyyetdür
Göñül tâ gâh hasret gâh vuslatla olup me'lûf
Gam u şâdı anuñla hem-dem ü hem-bezm-i sohbetdür
Hudâ her demde itsün ol salâtı ravzaña îsâr
Ki mikdârın anuñ fehm eylemek mahsûs-ı hazretdür

67a

Fakîrem: Fakîr ü B.

68a

ser-efrâz: ser-firâz B.

6.

**Na^ct-i Şerîf-i Sultân-ı Enbiyâ ve Burhân-ı Asfiyâ ^cAleyhi ve ^cAlâ Âlihi ve
Ashâbihi Mine 's-Salâti Ezkâhâ**

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Dil-i âşüfte kim dâ'im hayâl-i rûy-ı yâr eyler
Ne fikr-i vasl u ne endîşe-i bûs u kinâr eyler
- Sadâkatle vücûdın hâk-i pâ-yı yâr iden merdün
Derûnından nice fikr-i dem-i vuslat güzâr eyler
3. Nukûş-ı gayriden sâf olmayınca safha-i hâtır
Nice âdem cihanda da^cvî-yi ^cışk-ı nigâr eyler
- Hazer sad el-hazer ^cışk-ı mecâz-âlûddan ey dil
Safâ-yı bezm-i ^cayşî rehn-i derd-i intizâr eyler
- Cüvânuş gamze-i hun-rîzi müjgân-ı dil-âvîzi
Seni zahm-âşnâ-yı tîr ü tîğ-ı âbdâr eyler
6. İderse bir nefes memnûn-ı vuslat ^câşık-ı zârın
Teb-i hicrân ile sad sâle cismin reşk-i nâr eyler
- Çeker câm-ı elemle ^câkıbet zehr-âb-ı hûn-ı dil
O kim dildâr ile zevk-i şarâb-ı hoş-güvâr eyler
- Hased ol merd-i sâ'ib-re'ye kim âb-ı nedâmetle
İdüp pâkîze levh-i kalbi istiğfârı kâr eyler
9. Eger mâ'il olursañ mâ'il-i erbâb-ı ^cirfân ol
Ki ^cirfân âdemi her vech-ile nüzhet-şî^câr eyler
- Ne nüzhet belki feyz-i hazret-i Feyyâz olup yârî
Benüm gibi seni bir şâ^cir-i mihr-iştihâr eyler
- Benem ol şâ^cir-i sâhir-edâ kim zînet-i nazmum
Zarîfân-ı zamânuş çeşm-i hûşın hîredâr eyler
12. Eger şeh-bâz-ı tab^cum ^câleme açsa per-i i^ccâz
Hezâran Sâ'ib ü ^cUrfî vü Hassânı şikâr eyler
- O pâk-endîşeyem kim sihr ü i^ccâz-ı nikât-ı hûb
Telâkî-i dil-i şûhumla her-bâr iftihâr eyler

6 B 17^a; AE 7^a.

• **Der-Na^ct-i Şerîf-i Sultân-ı Enbiyâ Burhân-ı Asfiyâ ^cAleyhi Mine 's-Salâti Ezkâhâ B.**

2b Derûnından: Derûnında B.

8a sâ'ib-re'ye: sâhib-reye AE.

- °İzâr-ı dil-rubâ vasfında tahrîr itdigüm ebyât
Cihânı vakt-i deyde gülşen-i fasl-ı bahâr eyler
15. Eger meyl eylesem vasf-ı leb ü dendân-ı dildâra
Dem-i midhatde hâmem lü'lü' ü gevher-nisâr eyler
Ne hâcet iftihâra rütbe-i nazmı bilen °ârif
Bu şîr-i tâzemi gûş eyleyüp fehm-i °iyâr eyler
Koyup °uşşâkı ol meh bezm-i ağyâra firâr eyler
O güldür kim miyân-ı hârda cây-ı karâr eyler
18. İdüp pür-zahm gamze sîne-i pür-dâğum ol hûnî
Dil-i cevr-âşnâyı gülşen iken lâlezâr eyler
Dil-i fûrkat-keşîde rûz u şeb fikr-i ruh-ı yâri
Gehî meh-tâb gâhî âftâb-ı şu°ledâr eyler
Nice sünbûlsitânı vakf-ı nisyân eylemez ol kim
Ruh-ı gül-fâmuñ üzre seyr-i zülf-i müşg-bâr eyler
21. Musahhardur saña mülk-i suhan-gûyî bu gün **Vahyî**
Kelâmıñ fehm iden ahsente-gûyân i°tibâr eyler
Sen ol mazmûn-güster sihr-perver nükte-pîrâsuñ
Ki tab°uñ her edâyı bir nigâr-ı gül-°izâr eyler
Bu fahr ü bu temedduh gerçi nâ-şâyestedür ammâ
Ne çâre hâme-i mu°ciz-beyan bî-ihdiyâr eyler
24. N'ola vasf olsa ol pâkîze-gû şâ°ir ki hemvâre
Kelâmın harc-ı evsâf-ı resûl ü çâr-yâr eyler
Cenâb-ı hazret-i Ahmed resûl-i efdal ü emced
Ki zâtın zâtına Mevlâ iki °âlemde yâr eyler
Sen ol Peygam-ber-i i°câz-perversin ki bir demde
Dıraht-ı mürdeyi feyz-i nigâhuñ mîvedâr eyler
27. Sen ol mühr-i nübüvvet-sikke sultân-ı mu°azzamsuñ
Ki Mevlâ kudsiyânı saña ceş-i bî-şumâr eyler
Nigâh-ı şefkatüñ bir bende-i nâ-çîze düş olsa
Hudâvend-i zaman şâh-ı cihan sadr-ı kibâr eyler
Eger mihr-i zamîrüñ pertev-endâz-ı cihân olsa
°Amâ teşhîs-i ma°kûlâta kesb-i iktidâr eyler

22b

nigâr: nigâh AE.

28b

°Amâ teşhîs-i ma°kûlâta kesb-i iktidâr eyler B.

29

- B.

30. Hücûm itse eger nezzâre-i kahruñ °adû üzre
Vücûd-ı kînedârın âteş-i dûzah şerâr eyler
Sen ol yekke-süvâr-ı °arsa-i pehn-i şecâ°atsün
Nigâhuñ kabz-ı rûh-ı Rüstem ü İsfendyâr eyler
O şûh-ı meh-cebîn ü mihr-°arızsın ki mihr ü meh
Saña dil-dâdedür hemvâre bûs-ı reh-güzâr eyler
33. Kerem-tab°â şefâ°at-h°âh-ı rûz-ı mahşerâ şâhâ
Ser-â-ser halk-ı °âlem saña °arz-ı iftikâr eyler
Bu **Vahyî** bendeni şeb°ân-ı-h°ân-ı iltifât eyle
Nice demdür ki dergâhuñda °arz-ı hâl-i zâr eyler
Salât-ı bî-kıyâs olsun revân-ı pâküñe her dem
Göñülde tâ ki fikr-i vuslatuñ geşt ü güzâr eyler

7.

În Na°t-i Şerîf Der-°akab-ı Sıhhat ez Teb Gofte Şüd

Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Sözüm ki âb-ı hayât-ı dehân-ı °âlemdür
Edâ-yı nâzüki kût-ı revân-ı °âlemdür
Sözüm ki sâgar-ı sahbâ-yı nüktedânîdür
Kemîne cür°ası rıtl-ı girân-ı °âlemdür
3. Sözüm ki gülşen-i her dem bahâr-ı hikmetdür
Bahâ-yı berg-i güli gülsitân-ı °âlemdür
Sözüm ki kulzüm-i i°câz-ı mevc-i dikkatdür
Nikât-ı dürr-i fûsun rîsmân-ı °âlemdür
Sözüm ki câm-ı rahîk-i cenân-ı ma°nîdür
Hayât-bahş-ı suhan-perverân-ı °âlemdür
6. Sözüm ki nâdire-sencân-ı dehre her beyti
Birer kasîde-i hayret-feşân-ı °âlemdür
Sözüm ki lehce-i tanzîr-i nâ-pezîrâna
Güzîde nüsha-i °akdü °l-lisân-ı °âlemdür
Sözüm ki cevhere-i efser-i fesâhatdür
Nisâb-ı hayret-i bâzârgân-ı °âlemdür

35b

fikr-i: - AE.

7

B 18^b; AE 8^a.

•

Na°t-i Şerîf-i Nebevî ki Der-°akab-ı Sıhhat ez-Sakam-ı Teb Gofte est AE.

9. Sözü ki hûr-ı bihişt-i füsûn-sâzîdür
Nezâresi sebeb-i iftinân-ı  âlemdür
Sözü ki mahzen-i sîm ü zer-i ma ârîfdür
Nühüfte nüktesi genc-i nihân-ı  âlemdür
Şeh-i füsün-sipeh-i tahtgâh-ı ma nâyam
Letâ'if-i suhanum hüsn ü ân-ı  âlemdür
12. Benümle da vî-yi hüsn-i edâya cür'et iden
Hemîşe bî-siper-i mülzemân-ı  âlemdür
Benümle fenn-i suhanda nizâ ı hussâduş
Mesâf-ı gürbe vü şîr-i jeyân-ı  âlemdür
Benümle ma reke-i nazma  azm iden gâfil
Gıdâ-yı ejder-i tîğ u sinân-ı  âlemdür
15. Suhanverân-ı zamâna salâ gelen gelsün
Dem-i mübâhase vü imtihân-ı  âlemdür
Bu nev-zemînüme tanzîre eylesün akdâm
O kim yegâne-rev-i şâ irân-ı  âlemdür
Göñül ki  ışkuş aña hânumân-ı  âlemdür
Ümîd-i vasluş ile kâmrân-ı  âlemdür
18. Ruhuş tulû ını magribde gösterür hurşîd
Hatuşa fitne-i âhir zamân-ı  âlemdür
Kadüş kıyâmet ü endâmuş âfet ü revişüş
Hased-dih-i dil-i serv-i çemân-ı  âlemdür
Kelâm yok ki femüñdür delîl-i cevher-i ferd
Lebüñ hakîm-i şifâ-sâz-ı cân-ı  âlemdür
21.  îzâr-ı alüñi yâd eyleyen gurâb olsa
Yegâne bülbül-i sad dâstân-ı  âlemdür
Hayâl-i la lüş ile câm-ı hûn-dil çekenüş
Sirişki reşk-i mey-i ergavân-ı  âlemdür
Bu şi r-i bî-bedeli zîb-i güş-ı tahsîn it
Ki nazm-ı **Vahyî**-i mu ciz-beyân-ı  âlemdür
24.  îyâr-ı fehm-i suhan derk ider mahâretümi
Bilür nikâtum o kim hurdedân-ı  âlemdür
Kelâm-ı pâk-i belâgat-şi arumuş vasfi
Hemîşe zîver-i levh-i zebân-ı  âlemdür

- Gelürse hâtıra tâ key bu fahr-i dūr-â-dūr
Ki nâ-pesend-i dil-i °arifân-ı °âlemdür
27. Yeter ki hitta-i âdâbdan güzâr itdün
Bu iddi°âya düşenler mihân-ı °âlemdür
- Ko fahri mihr-i cihan-tâb isen de zerre görün
Ki meskenet sebab-i °izz ü şân-ı °âlemdür
- Bu hod-fürûşlıguñ yok mı hadd ü pâyânı
Bilen bilür suhanuñ hırz-ı cân-ı °âlemdür
30. Budur cevâb ki ser-mest-i bâde-i şevkem
Ki dil hemîşe kesel şâdmân-ı °âlemdür
- Ne şevk şevk-i °adîmü 'l-°adîl-i bezm-i visâl
Ki fikri hayret-i pîr ü cüvân-ı °âlemdür
- Ne şevk şevk-i hayât-âver-i tahayyül-i dost
Ne şevk şevk-i beşâşet-resân-ı °âlemdür
33. Ne şevk şevk-i suhan-güsterî-i na°t-i nebî
Ki vasfî mâye-i feyz-i cinân-ı °âlemdür
- Cenâb-ı fahr-i rusül reh-nümâ-yı hayr-i sübül
Güzîde-i cüz' ü kül râzdân-ı °âlemdür
- Tabîb-i derd-i güneh nûr-bahş-ı rûy-ı siyeh
Şeh-i sürûş-ı sipeh hükmrân-ı °âlemdür
36. Kelîm-i Tûr-ı tecellâ °alîm-i sırr-ı likâ
Hakîm-i mîr ü gedâ dil-sitân-ı °âlemdür
- Îmâm-ı kible-i din muktedâ-yı ehl-i yakîn
Zeber-nişîn-i bihin dûdmân-ı °âlemdür
- Güzîn-i zümre-i kümmel mu°în-i dîn ü düvel
Mühîn-i Lât u Hübel nush-h°ân-ı °âlemdür
39. Meh-i sipîhr-i kerem âftâb-ı evc-i himem
Nesîm-i lutfî dem-â-dem vezân-ı °âlemdür
- Refîk-i nâle-keşan dest-gîr-i mazlûman
Şefîk-i haste-dilan mihrbân-ı °âlemdür
- Güvâh-ı zî 'l-°azamet şâh-ı ıstifâ-yı devlet
Penâh-ı ümmet ü millet amân-ı °âlemdür
42. Hizâne-bahş-ı sehâ zîb-i rahş-ı mihr ü vefâ
Şeh-i şehân-ı °atâ râygân-ı °âlemdür

36b

Hakîm: Halîm AE.

42b

Şeh-i şehân-ı: Şeh-i şehâ B.

- Resûl-i ins ü perî rûh-ı cism-i nâmverî
Kemîne bendeleri husrevân-ı  âlemdür
- Nebıyy-i ümmî-i a lem Muhammed-i  arabî
Ki hâk-i pâyı  abîr-i  ehân-ı  âlemdür
45.  Ulüvv-i câhına nisbetle pest  arş-ı berin
Celâline göre devlet hevân-ı  âlemdür
- Ne gördi  ilm ü  amelde nazîrini dünyâ
Ne bir müşâbihi hâtır-nişân-ı  âlemdür
- Çü bildi devlet-i pâ-bûsını tevâzû  ile
Zemîn gayret-i heft-âsmân-ı  âlemdür
48. Verâ-yı Sidreyedür evvelîn pervâzı
Huçeste murg-ı berîn âşyân-ı  âlemdür
- Fazîlet a a izâfetle cerr-i fazl eyler
Ki irtifâ ı anu  nasb-ı  ân-ı  âlemdür
- Cenâbı feyz-resân-ı dil-i havâs u  avâm
Rikâbı mültesem-i ins ü cân-ı  âlemdür
51.  İzâr u kâkûlinü  remzi *ve 'd-Duhâ ve 'l-Leyl*
Cemâli me  al-i rûz u  ebân-ı  âlemdür
- Çerâğ-ı hüsnine pervâne mihr ü mâh u nücûm
Esîr-i  ı kı mihân ü kihân-ı  âlemdür
- Zülâl-i lutfi tarâvet-dih-i riyâz-ı ümîd
Nigâh-ı merhameti bâğbân-ı  âlemdür
54. Mahabbeti dili gülzâr-ı nev-bahâr eyler
Ki dâğ-ı  ı kı gül-i bî-hazân-ı  âlemdür
-  Aceb mi zîver-i mihrâb-ı ıstıfâ olsa
İmâm-ı cümle-i peygam-berân-ı  âlemdür
- Habîb-i mümteni ü 'l-misl vâcibü 't-tekrîm
Medâr-ı hilkat-i imkâniyân-ı  âlemdür
57. Anu la buldı zamân ü mekân nizâm-ı vücûd
Ki zâtı bedraka-i kârvân-ı  âlemdür
- Hayâli  e me-i mâ'ü 'l-hayât-ı haste-dilan
Nevâli sofra-i bî-imtinân-ı  âlemdür
- Yegâne saf- iken-i rezmgâh-ı gayretdür
A a kıyâs ile Rüstem cebân-ı  âlemdür

5a

havâs u  avâm:  avâm u havâs AE.

54b

 ı kı:  ı k / gül-i: güli B.

60. Kemîne cür'etin itse mülâhaza bir zen
Miyân-ı ma^crekede Kahramân-ı ^câlemdür
Peyâm-ı ma^cdeletin zîb-i gûş-ı hûş idene
^cİyâr-ı mîr ü gedâ hem-^cinân-ı ^câlemdür
Revâ-yı sikke-i *levlâk* ü tâc-ı *erselnâk*
Sezâ-yı hutbe-i *Kur'ân* u hân-ı ^câlemdür
63. Penâh-ı mihr ü mehâ şâh-ı ^carş-ı tahtgehâ
Senünle dâd u dihiş tev'emân-ı ^câlemdür
Bülend-kevkebe sultânsın ki cünd-i semâ
Rikâbuña sipeh-i bî-kerân-ı ^câlemdür
Zalâm-ı cehlden itdünj cihânı sen tahlîs
Ruhuş sirâc-dih-i hânedân-ı ^câlemdür
66. Ne gûne vasf ideyüm rif^catünj ki Cebrâ'il
^cUluv-ı şânuña tahsîn-h^vân-ı ^câlemdür
Nice beyân ideyüm midhatünj ki meddâhuş
Vücûd-bahş-ı zemîn ü zamân-ı ^câlemdür
^cArûs-ı vasfuña olmaz sezâ-yı pâ-y-endâz
Bihin kumâş ki zîb-i dükân-ı ^câlemdür
69. O vasf-ı pâk ki şâyeste-i kemâlünj ola
Muhayyir-i dil-i rûhâniyân-ı ^câlemdür
Kimem ki na^ctünj îrâda ben cesâret idem
Bu kâr mu^cciz-i sihr-âverân-ı ^câlemdür
Budur garaz ki bu takrîb ile olam mensûb
O âstâne ki kehfü 'l-amân-ı ^câlemdür
72. Kemîne hâk-i reh-i nâzımân-ı midhatünjem
Bu pâye reşk-dih-i serverân-ı ^câlemdür
Cenâb-ı pâküñe şâyân-ı vasfa yok miknet
Bu ^cözr-i müşterek-i vâsıfân-ı ^câlemdür
Ne deñlü kâsır isem na^ct-gûyuñam sad hamd
Ki hakkuma dinilür na^ct-h^vân-ı ^câlemdür
75. Hezâr şerm ile bir na^ct-ı pâk nazm itdüm
Beyânı hak bu ki ni^cme 'l-beyân-ı ^câlemdür
Kusûr-ı sehvi olursa karîn-ı ^cafvuñ eger
Sanî^c-i bî-bedel-i câvidân-ı ^câlemdür

74a

Ne deñlü: Ne rütbe AE.

- Bulursa nîm-nigâh-ı kabûlün ile şeref
Senâsı lâzıme-i kudsiyân-ı  âlemdür
78. Recâm odur ola manzûr nazra-i lutfun
Ki ümmete keremün dâstân-ı  âlemdür
- Bakılsa gerçi ki mahz-ı kusûrdur suhanum
Velî kelâm-ı hulûs iktirân-ı  âlemdür
- Hele  alâ kad[i]ri 't-tâka dür-nisâr itdüm
O hâk-i pâya ki tâc-ı keyân-ı  âlemdür
81. Mahallidür idelüm  arz-ı hâl o sultâna
Ki lutfi tekyegeh-i sâ'ilân-ı  âlemdür
- Meded-resân-ı garîkân-ı bahr-i  isyânâ
Ümîd-i merhametün mû-keşân-ı  âlemdür
- Harîm-i kûyunuş ednâ türâbı **Vahyî**-i zâr
Dirîg hem-reviş-i güm-rehân-ı  âlemdür
84. Zebûn-ı gavta-i şûr-âbe-i şenâ atdür
Hemîşe pâ-be-gil-i hâkdân-ı  âlemdür
- Derûnı kârgah-i çâr-sûy-ı güstâhî
Hayâli h ace-i her dem ziyân-ı  âlemdür
- Süvâr-ı esp-i hevâ yekke-tâz-ı rüsvâyî
Sezâ-yı zemm-i cihan müstehân-ı  âlemdür
87. Hizebr rûhını mûr-ı za ife dönderdi
O nefsi şûm ki pîl-i demân-ı  âlemdür
- Beyân olınsa eger kubh u hüsn kirdârı
Misâl-i kâf ile berk-i cihân-ı  âlemdür
- Nukûd-ı  ömrin idüp sarf kâle-i  isyan
Füsûs şimdi ser-i müflisân-ı  âlemdür
90. Tezekkürî dili sûzân-ı nâr-ı haclet ider
Ki sû'-ı hâl-ile nukl-i meyân-ı  âlemdür
- Bu hâl ile yine ümmîdvâr-ı lutfundur
Ki ilticâgeh-i bî-çâregân-ı  âlemdür
- Garîbüne nazar it el-amân sultânım
Fakîr ü bî-kes ü bî-nâm u şân-ı  âlemdür
93. Olursa böyle fezâhatle rû-be-râh bekâ
Mahall-i girye vü âh u figân-ı  âlemdür
- Velî ümîdüm odur mazhar-i şefâ at ola
Zebânı na tüne çün tercemân-ı  âlemdür

- Bulursa zerre kadar intisâb dergehüğe
Vesîle-i kerem-i müste^cân-ı ^câlemdür
96. Şeft^c-i rûz-ı kıyâmâ medâr-ı her keremâ
Egerçi cürm-i ^cazîmüm vezân-ı ^câlemdür
- Velî o nâr-ı nedâmetle olmuşam sûzan
Ki her şerâresi dûzah-feşân-ı ^câlemdür
- Bu haclet ile eger kad hamîde âh itsem
Göñül nişâne-i tîr ü kemân-ı ^câlemdür
99. Ne kim hilâf-ı rızâ itdi tevbe sad tevbe
Ki fikr-i sıdkı beşâret-resân-ı ^câlemdür
- Şefâ^catüñle beni müstahakk-ı gufrân it
Hirâs-ı hışm ile dil nîm-cân-ı ^câlemdür
- Hayât-ı dil baña ancak ümîd-i lutfuñdur
Ki rûh-ı cism-i recâ mürdegân-ı ^câlemdür
102. Yeter yeter hazer it olmadan suhan-güstâh
Bu na^ct-ı pâk şeh-i hâverân-ı ^câlemdür
- Türâb-ı pâyına ^carz-ı merâma harf yeter
^cAtâsı vakf-ı hatâ-pîşegân-ı ^câlemdür
- Zamân-ı hatm-i suhandur du^câya âgâz it
Şu vech-ile ki kabûli ^ciyân-ı ^câlemdür
105. Sözümde midhat-i ruhsâr u kâkülüñ tâ kim
Şiküfte gülşen-i sünbülsitân-ı ^câlemdür
- Saña o rütbeyi virsün Hudâ ki ^carş-ı berin
Aña pesîn kadem nerdbân-ı ^câlemdür
- Şefâ^catüñ ide Mevlâ o mertebe efüz
Ki ^cöşri zâmin-i ^cisyâniyân-ı ^câlemdür

8.

Der-Na^ct-i Şerîf-i Mefhar-i Mevcûdât ^cAleyhi Efdali 't-Tahiyyât

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün

Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

Bir dil ki ^cişk-ı pâk ile halvet-güzîndür
Hem-bezmi kudsiyân ile Rûhu 'l-emîndür

^{96a} keremâ: kâmâ AE.

^{99a} itdi: idi AE.

8 B 22^a, AE 10^a.

• Na^ct-i Şerîf-i Mefhar-i Mevcûdât ^cAleyhi ve ^cAlâ Âlihî ve Ashâbihî Efdalü 't-Tahiyyât AE.

- Bir dil ki nâr-ı ı̇şk ola anda şerâre-pâş
Tûr-ı Kelîm sırr-ı kelâm-ı mübîndür
3. Bir dil ki mihr-i ı̇şk aña pertev-feşân ola
Sadr-ı pesîni küngüre-i çârumîndür
- Bir dil ki mest-i ı̇şk ola sahbâ-yı feyz ile
Leb-rîz-sâz-ı ke's-i zamân u zemîndür
- Bir dil ki rûyını kadem-i ı̇şka ferş ide
Evvel makâmı pâye-i arş-ı berîndür
6. Bir dil ki sıdk ile reh-i ı̇şka gubâr ola
Kuhlü 'l-cilâ-yı bâsıra-i hûr-ı ı̇ndür
- Bir dil ki Çâr-bâğ-ı anâsırda ı̇şk ile
Hem-bezm ü hem-muâşeret ü hem-nişîndür
- Gûyâ fezâ-yı mecma^c-ı bahreynde Kelîm
Tevfîk-i zî 'l-Celâl ile Hızra karîndür
9. Envâr-ı ı̇şkdan o ki bî-behredür füsûs
Mîhr-i münîr olursa da zulmet-rehîndür
- Asl-ı usûl cümle zuhûrât-ı ı̇şkdan
Bîh-i nihâl-i kevn ü mekân u mekîndür
- Dîbâce-i kitâb-ı atâyâ-yı zî 'l-minen
Ser-defter-i celâ'il-i feyz-i metîndür
12. Dükkân-ı pür-menâfi^c-i bey^c u şîrâ-yı hayr
Ser-mâye-i ticâret-i dünyâ vü dîndür
- Nâlân ider anâdili handân ider güli
Fehm eyleyen sanâyi^cini hurde-bîndür
- Âsârın it müşâhede eşyâda cehli ko
Zann itme şekk ü vehm bu ı̇ilm-i yakîndür
15. Pervâne vü çerâğ-ı bir âteşle yandurur
Zâhirde biri hurrem ü biri hazîndür
- Bir câmdan çeker ikisi bâde-i fenâ
Biri niyâzda birisi nâzenîndür
- Zerrât-ı mihr-i ı̇şkdur envâ^c-ı mümkünât
Fehm idene bu sırrı hezâr âferîndür
18. ı̇şk iledür kıyâm-ı semâ vü ku^cûd-ı arz
Bâlâ vü pestde eseri müstebîndür
- ı̇şk iledür temeyyüzi hâsuñ avâmdan
Genc-i nukûd-ı ı̇şk dil-i kümmelîndür

- °Uşşâkı feyz-i °ışk Kelîm ü Halîl ider
Nâm-ı habîb anuñla Muhammed Emîndür
21. Ma°şûk idindi zâtını °uşşâkdan Hudâ
Rif°at °uluvv-i şânuña nisbet pesîndür
Şâh-ı rusûl güzîde-i gül hâdî-i sübül
Sultân-ı °âşıkîn ü ser-i °ârifîndür
Magbût-ı evvelîn ü şeref-bahş-ı âhirin
Mi°mâr-ı dîn ü hâtîme-i mürselîndür
24. Kân-ı himem şefî°-i ümem menba°-ı kerem
H°ânından evliyâ-yı ni°am rîze-çîndür
Sadr-ı kibâr müftehir-i °izz ü i°tibâr
Hilm ü vakâr zâtına vâsf-ı bihîndür
Mümtâz-ı asfîyâ vü ser-efrâz-ı etkiyâ
Nûr-ı hüdâ ziyâ-yı dil-i °âlemîndür
27. Mihr-i kemâli râh-ber-i âhirîn iken
Bedr-i cemâli bedraka-i evvelîndür
Zât-ı şerîfi °illet-i kevn ü mekân olup
Ser-levha-i zuhûr o nûr-ı cebîndür
Pervâne şem°-i rûyına kerrûbiyân-ı kurb
Bülbül gül-i °izârına peyk-i emîndür
30. Rûz u şeb iki hâdim olup bezm-i feyzine
Mihr ü meh iki micmere-i °anberîndür
Devlet-sarây-ı rif°atin idrâk iden bilür
Kim °arş aña muhtasarı şeh-nişîndür
Sandûka-i cevâhir-i esrârdur femi
Nutm-ı şerîfi gayret-i dürr-i semîndür
33. Hükm-ile °âmil olana dârü 'l-emân olur
Her bir hadîsi °ârifî hısn-ı hasîndür
Mahsûd-ı şâh-ı taht-nişîn-i zamândur
Kûyında bir garîb ki zîr-i zemîndür
Bir âftâbdur ki °adîmü 'z-zevâldür
Bir bedrdür ki naks u külefdan emîndür
36. Bir necmdür ki reh-ber-i râhî-i şer°dür
Bir şem°dür ki revnak-ı mihrâb-ı dîndür

21a

şânuña: şânına AE.

- Bir gonçedür ki zînet-i destâr ider şeref
 Bir dürdür ol ki zîver-i tâc-ı yemîndür
- Bir ravzadur ki ışk-ı Hudâdur şikûfesi
 Bir devhadur ki feyz aña mâⁱⁿ mâ^{cîn}dür
39. Bir servdür ki sâyegehi deşt-i haşrdur
 Bir nahldür ki mîvesi sıdk u yakîndür
- Ser-mâye sûk-ı midhatine i^ctirâf-ı ^cacz
 Rîşte le'âl-i vâfına şevk ü hanîndür
- ^cAcz ü kusûr sed olamaz râh-ı na^ctine
^cAfv u kerem recâsı çü ni^cme 'l-mu^cîndür
42. Memdûh-ı âlemâ şeh-i âlî-menâkıbâ
 Çün medh iden cenâbuñı medh-âfirîndür
- Na^ct-i şerîfüñe dilümi gülşen itdigüm
^cArz-ı rızâ-yı ruhsat-ı âh u enîndür
- Kûyuñda çün hezâr ide bast-ı âh u zâr
 Hengâm-ı ^carz-ı hâl dil-i âteşîndür
45. Teşmîr-ı sâk ider beni tafzîha nefis-i şüm
 Cünd-i hevâ helâküm içün der-kemîndür
- Cân el-aman ser-i şefekat-cû meded talep
 Dâmânuña teşebbüs ider nevhagîndür
- Şâh-ı serîr-i ma^cdeletâ kân-ı himmetâ
 Lutf u kerem çü lâzîme-i kâmilîndür
48. Mahsûl-i ömri gârete kasd eyledi ^cadû
 Bezl-i himâyet eyleyecek vakt ü hîndür
- Vahyî**-i zâr u bî-kese lutf u himâyet it
 Hem haste hem şikeste vü hem dil-hazîndür
- Rû-mâl-i hâk-i pâyuñ ile perveriş bulan
 Dîrîne ^cabd-i bî-hüner-i kemterîndür
51. Dâreynde penâh idecek bir giyâhı yok
 Ancak ümîd-i lutfuñ ile kâm-bîndür
- Na^cl-i semend-i ^cafvuña yüz tutsa vechi var
 Kûyuñ türâbına bu mülâyim zemîndür

38b

mâ': mâh AE.

50a

Rû-mâl-i: Rû-mâle AE.

52a

tutsa: dutsa B.

- Atma yabana hâr ise de dâmenüñ tutar
Gülzâr-ı °afv tekyegeh-i mücrimîndür
54. Şâhum vesîle °afvuña cürm ü kusûridur
Zevk-i kerîme °afv u kerem şekkerîndür
- Al sâye-i himâyetüñe rûz-ı bâz-hâst
Erbâb-ı cürm o sâyede râhat-güzîndür
- Nîm iltifâtuñ aña nisâb-ı felâh olur
Lutf eyle gerçi lâyıık-ı çîn-i cebîndür
57. Siyr eyle ol garîbi na°im-i şefâ°ate
Çün ehl olan şefâ°atüñe müznibîndür
- Na°t irdi çünki gâyete başla tahıyyete
Engüş-t-i hatm-i nazma tahıyyet nigîndür
- °Işk ile tâ ki kevn ü mekân feyz-yâb olup
Hubb u vidâd °aşık-a hablü °l-metîndür
60. İkrâm ile salât u selâm ola ravzaña
Ol rütbe kim veleh-fiken-i hâsibîndür

9.

Der-Na°t-i Şerîf-i Nâzenin Hilâl Ebrû-yı Hurrem-Sezâ-yı Me'âb

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafîf . . . - / . . . - / . . . -

- °Işk kim genc-i câvidânîndür
°Âşık-ı zâra rûh-ı sâñîndür
- °Andelîb-i riyâz-ı vahdetdür
Kalb-i °uşşâk âşyânıdır
3. Serv-i bâğ-ı sivâ °adüvvidür
Verd-i gülzâr-ı kâmrânîndür
- Dûdman-sûz-ı °akl u sabr u karâr
Hâne-pîrâ-yı râzdânîndür
- Bahr-i tûfan-hurûş-ı âteş-i mevc
Kevser-i ravza-i cinânîndür
6. Bir cüvân-ı sürûş-hasletdür
°Arş-ı kalbüm anuñ mekânıdır

53a Atma yabana: Yabana atma AE / tutar: dutar B.

55a hâst: Metinde h°âst.

9 B 24^b; AE 11^b.

• Na°t-i Şerîf-i Seyyid-i Benî Âdem *Salla °llâhu °Aleyhi ve °Alâ Âlihî ve Ashâbihî ve Sellem* AE.

- °İşkdur şâ°ir-i bedî°-i beyan
Lübb-i °uşşâk tercemânıdır
- Dil ki her dem nedîmdür °ışka
Hem-dem-i şûh u hem-zebânıdır
9. Dâ'imâ feyz-yâb olup andan
Kârı Hallâkî-i ma°ânîdür
- Bâğ-ı ezhâr-ı nüzhet ü °irfan
Gülşen-i verd-i nüktedânîdür
- Lutf-ı dil kâbil-i beyân degül
Dûr-ı ez-vasf-ı vâsıfânîdür
12. Böyledür böyle n'eyleyem ammâ
Derd-i hicrân dûdmânıdır
- Mübtelâ-yı gam u firâk u elem
Beste-i kâkül-i bütânîdür
- Âh u efgân idüp hezârâsâ
Bu gazel zîver-i lisânîdür
15. Dil gül-i °ışk-ı gülsitânîdür
Lîk vakf-ı dem-i hazânîdür
- °Ârız-ı dil-rubâda hat sanma
Zülf-i ham-der-hamuñ beyânıdır
- Cebhesi üzre ebruvân degül
Rüstem-i fitnenüñ kemânıdır
18. Mû degül taraf-ı câm-ı la°linde
Cem-i hoş-bezm-i dâstânîdür
- Vakf-ı dâğ-ı derûn iden mâhı
Dil-berüñ hâl-i dil-sitânıdır
- Halka temsîl olınsa vasf-ı sırât
Ol mehüñ gamze vü miyânıdır
21. **Vahyî**-i zâr esîr-i hasretdür
Rahm idersen şehâ zamânıdır
- İtmese nazma iştigâl gönül
Hem-demi âh ile figânıdır
- Cevr-i tâli° hücûm-ı fûrkat-i yâr
Dile bahşâyış-ı cihânîdür

24. Böyle işkeste dillügümle yine
Suhanum Kevser-i cinânîdür
Nüket-i nazm-ı pâküm ehl-i dile
°Âlem-i gayb armaganıdur
Vasf-ı ebrûda yazdığım ebyât
Kûh-ı ifsâh-ı bî-terânîdür
27. Medh-i zülfinde itdigüm efkâr
Reşk-i tasvîr-i kilik-i Mânîdür
Midhat-i °ârız eylesem suhanum
Hasret-i mihr-i âsmânîdür
Nükte-sencîde hâtırum gûyâ
Gamze-i şûh-ı dil-berânîdür
30. Nutkümü bezl-i hâs u °âm itmem
Bilürüm gevher-i yegânîdür
Aña şâ°ir dimem ki efkârı
Rûz u şeb midhat-i edânîdür
Nazmına hayf o nâzımın ki dili
Hırs u cerr ü su'âl kânıdur
33. Harf yazmam kasem bi-istiğnâ
Vasfına ol ki lutf-ı şânîdür
Nice şâyân-ı vasf olur bir hir
Tutalum ehl-i câh-ı ânîdür
Vasf-ı şâyeste-i e°âlîdür
Sanma °unvân-ı câhilânîdür
36. Suhanum kadri andan a°lâdur
Ki dîne midhat-i fülânîdür
Vasf idersem tabî°atum iderem
Kim şeh-i mülk-i hurdedânîdür
Evc-i sihr-i helâl şeh-bâzı
Bâğ-ı i°câz bâğbânıdur
39. Fehm olunmaz nikâtum ol şûhuñ
Ya miyânı yahud dehânıdur
Sözüm âb-ı hayâtdur kalemüm
Kevser-i feyz-i nâdirânîdür

- Gonçe-i nükte-bûydu tab^cum
Sihri-^ccâz-ı bülbülânîdür
42. Ten-i hussâda hâme-i zerkâr
Tab^cumuñ tîğ-ı zer-nişânıdur
Sürh-rîz olsa vasf-ı la^cinde
Deşne-i tîz-i hun-feşânîdür
Şâhid-i fikrûme hat u ruh-ı yâr
Câme-i sebz ü ergavânîdür
45. Da^cvî-yi sihr tab^c-ı müsbetdür
Nazm u nesrüm çü şâhidânıdur
Gazelüm vasf-ı la^cı u ^cârızda
Sâgar-ı âb-ı zindegânîdür
Safha-i nazm-ı pâküm üzre sûtür
^cArş-ı i^ccâz nerdbânıdur
48. Sürhda hâmem âteş üzre ^cabîr
Hatt-ı müşğîn anuñ duhânıdur
Bu temedduh bu fahr-i dîr-â-dîr
Sanma merdûd-ı ^cârifânîdür
Medh olınsa n'ola o kim kârı
Na^ct-i şâh-ı cihâniyânîdür
51. Fahr-i ^câlem nebiyy-i ekrem kim
Îzid-i pâk vasf-h^vânıdur
Ahmed-i müctebâ ki her demde
Lutfi mebzûl-i ins ü cânîdür
Zâtı mahbûb-ı zî 'l-minen suhanı
Gevher-i gûş-ı Ümmühânîdür
54. Cismi gülzâr-ı feyz-i Hak kalbi
Lutf u ihsân bostânıdur
Hâk-i pâyı ^cabîr-i dergâhî
Tûtüyâ kuhl-i Isfahânîdür
Dergehinde olan hazef-pâre
Zîver-i efser-i şehânîdür
57. Habbe-zâ dil-rubâ ki ^cışk-keşi
Şâhid-i bezm-i *len terânîdür*

46a

vasf-ı: vasf u AE.

50b

cihâniyânîdür: cihânbânîdür AE.

- Habbe-zâ hâne-zâr-ı ışk-ı hudâ
Ki melek reşk-i reh-revânîdür
- Şâh-ı zemzem-suhan ki dergâhı
Ka°be-i rûh-ı kudsiyânîdür
60. Lutf-tab°â° adîm-mânendâ
Midhatüñ baña hırz-ı cânîdür
- Hokka-i dürr-i vasf olan diller
Haşre dek vakf-ı şâdmânîdür
- Vâsıfâna cenâb-ı ızzetden
Vasfı rütbe-i müjdegânîdür
63. Şems-i millet Muhammed-i° arabî
Ki zekâ hasret-i mekânîdür
- Şeh-i kudsî-sipâh kim Cibrîl
Bende-i hâs-ı âstânîdür
- Deheni dürc-i dürr-i ışk sözi
Gevher-i feyz-i rîsmânîdür
66. °Arş-tahtâ sürûş-huddâmâ
Dü-cihan vasfuñuñ beyânıdur
- Ben kimem kim sezâ-yı vasfuñ olam
Lîk kasdum niyâz-h^vânîdür
- Vahyî**-i bî-şumâr-ı° isyânam
Hevesüm lutf-ı râygânîdür
69. Bende-i kemterîn-i dergâham
Minnetüm nazra-i nihânîdür
- Ser-te-ser mû-be-mû günâh oldum
Lutf vakti şefâ°at ânıdur
- Ey resûl-i Hudâ be-hakk-ı Hudâ
Merhamet kıl kerem zamânıdur
72. Nefs-i bed-kîşe bendeyüz şâhâ
Lutf u cûd u°atâ evânıdur
- Dest-gîr ol şefâ°at eyle bize
Kerem it kim kerîm-şânîdür
- Gerçi pür-cürm ü pür-günâham lîk
Şefkatüñ müjde-i° iyânîdür

58a

hâne-zâr: hâne-zâd AE.

72a

bed-kîşe: bed-kîş B.

75. Müjde ey dil o şâh-ı feyz-sipâh
Dil-i her dem harâbbânîdür
Hamd sad hamd ki o zât-ı şerîf
Ümmetinüñ nigâhbânıdur
Tîr-i derd ü belâya destümde
Siperüm vasf u na^ct-h^vânîdür
78. Ne kadar pür-kusûr isem de hele
Suhanum vasfuñuñ beyânıdur
Dil-i zâruñ recâsı himmetünñüñ
Katre-i bahr-i bî-kerânıdur
Vaktidür idelüm du^câya şürû^c
Ki du^câ kâr-ı ^câcizânîdür
81. Biñ salât ü selâm-ı bî-mânend
Ki hîred mest-i ^cizz ü şânıdur
Ola her dem nisâr ravzaña tâ
^cÂşıkâ ^cışk rûh-ı sânîdür

10.

Der-Na^ct-i Resûl-i Emced Hazret-i Muhammed Salla 'llâhu ^cAleyhi ve Sellem[•]
Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Hafîf . . - / . . - / . . -

- Bir müsellim cüvândur hâmem
Şeh-i hayl-i bütândur hâmem
Bir siyeh-çerde tıfl-ı nâzükdür
Feyz-bahşâ-yı ândur hâmem
3. Dem-be-dem eşk-i hat revân eyler
Dîde-i ^câşıkândur hâmem
Müşg-rîz-i sûtûr-ı ma^cnîdür
Gûyiyâ rîgdândur hâmem
Verd-i mazmûnı tâzedür her-bâr
Gülşen-i bî-hazândur hâmem
6. Eyleyüp cümleden ümîdin kat^c
Ser-i âzâdegândur hâmem

10

B 27^b; AE 14^b.

Na^ct-i Şerîf-i Resûl-i Emced ^cAleyhi ve ^cAlâ Âlihî ve Ashâbihî Salavâtü 'r-Rahmân ile 'l-Ebed AE.

- Şâh-bâz-ı ma^cânî-i hikeme
Bir güzel âşyândur hâmem
- Şâhid-i şûh-tab^c-ı efkâra
Leb-i gevher-feşândur hâmem
9. Menzil-i leşger-i ma^cânîdür
Bir müferrih mekândur hâmem
- Sadef-i dilde perveriş bulmuş
Dürere rîsmândur hâmem
- Şâh-ı hûbân-ı lafz u ma^cnîdür
Server-i mehveşândur hâmem
12. Cânib-i zî 'l-minenden ehl-i dile
Bî-gümân armagandur hâmem
- Sîne-i kînedâr-ı a^cdâya
Nîze-i can-sitândur hâmem
- Çekmede tığını ser-i hasma
Rüstem-i bî-amândur hâmem
15. Rûh-ı elfâza nükte-perverdür
Cism-i ma^cnâya cândur hâmem
- Oldı sehv ü hatâsı sihr-i helâl
Şöyle mu^cciz-beyândur hâmem
- Tab^ca hayl-i hatâ yakîn olmaz
Elde hatt-ı emândur hâmem
18. Çeşm-i şeh-beyt-i şî^cr-i ^cUrfîye
Sürme-i Isfahândur hâmem
- Bâğ-ı vafında ideli reftâr
Bir tezerv-i cinândur hâmem
- İdeli bûy-ı na^ctini izhâr
Micmer-i kudsiyândur hâmem
21. Ahmed-i mürselün ki medhinde
Reşk-i kerrûbiyândur hâmem
- Şem^c-i na^ct-i nebiyy-i muhtereme
Gûyiyâ şem^cdândur hâmem
- Evc-i vasf-ı resûl-i ekremde
Mihir ile tev'emândur hâmem
24. Âstân-ı sarây-ı na^ctinde
Ahkar-ı hâdimândur hâmem

- Anda bârân-ı vasf olup bâran
Bî-nücûm âsmândur hâmem
- Sahn-ı gülzâr-ı na^ct-i pâkinde
Bûlbûl-i pür-figândur hâmem
27. Reh-i medhinde rû-be-hâk olalı
Hırz-ı cân-ı cihândur hâmem
- Oldı hûy-kerde şermden zîrâ
Kemter-i vâsîfândur hâmem
- Şeh-i Cibrîl-hâdimâ kapuğa
°Abd-i bî-imtinândur hâmem
30. Olup iksîr-gîr-i na^ct-i nebî
Genc-bahş-ı şehândur hâmem
- Gül-i vasf oldı anda perverde
Dil-güşâ gülsitândur hâmem
- Vahyî**-i pür-günâh u °isyânam
Ra'yet-i müznibândur hâmem
33. Kıl meded kim sevâd-ı rûyumdan
Gûyiyâ bir nişândur hâmem
- Bir fakîrem kapuğda destümde
Kâse-i sâ'ilândur hâmem
- Şâh-ı kerrûbiyân-ı sipâh-kenâ
Midhatüñde devândur hâmem
36. Budur ümmîd °afv ola cürmüm
Çün sağa vasf-h^vândur hâmem
- Dilde endîşe-i gam olmaz çün
Na^ctüñe tercemândur hâmem
- Nagme-i medhüñ ideli izhâr
Nây-ı bezm-i cinândur hâmem
39. Midhatüñde ne dirse gerçekdür
Asdak-ı kâ'ilândur hâmem
- Mâ-hasal mahfil-i ma^cârifde
Haşre dek na^ct-h^vândur hâmem

11.

Der-Na^ct-i Şerîf-i Habîbü 'r-Rahman ^cAleyhi Elf Elf Salât fî Külli Ân[•]

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Kalem ki oldu zülâl-i hayâle fevvâre
Beyân-ı vâsıf-ı lebûñ döndi anda gül-nâra
- Kalem ki sâgar-ı gerdân-ı vâsıf-ı la^clûñ ola
Şarâb-ı merg içirür iştiñâr hammâra
3. Kalem ki hâl-dih-i levh-i midhat ola ider
Füsûn-ı merdüm-i çeşm-i bütânı âvâre
- Kalem ki medh-i ruh-ı yâri eyleye tahrîr
Hazân-ı reşk düşer nev-bahâr-ı gülzâra
- Kalem ki ola nukat-pâş-ı nazm-ı meşk-i sûtür
Döner sahîfe ruh-ı hâldâr-ı dildâra
6. Kalem ideydi eger vaz^c-ı nokta hurşîde
İderdi ^câlemi hirbâ-sirişt yek-pâre
- Kalem ki cilveger-i bâğ-ı vâsıf-ı vuslat ola
Tezerv-i ^cismet ider tevbe tarh-ı refâtâra
- Kalem ki gâliye-sâ-yı ruh-ı sahâ'if ola
Hased yazar dil-i meşşâta-i sihirkâra
9. Kalem ne mertebe hod-bîn olursa lâyıkdur
Çü vâsıf-ı ebrû-yı yâr oldu kârı hemvâre
- Kalem musâhib-i hem-râz-ı ehl-i ^cirfândur
Küşâd-ı ^cukde-i râz eylesün mi ağyâra
- Kalem ne mertebe medh olsa hûbdur çün-kim
Nedîmdür şu^carâ-yı füsûn-kirdâra
12. Sezâ-yı midhat olursa n'ola o kim kârı
İ^cânet ola benüm gibi mu^cciz-âsâra
- Benem o şâ^cir-i nâdîde-nükte bikr-edâ
Ki lutf-ı tab^cumı yokdur mecâl inkâra

11

B 28^b; AE 13^a.

• **Na^ct-i Şerîf-i Habîbü 'r-Rahmân ^cAleyhi ve ^cAlâ Âlihî ve Ashâbihî Elf Elf Salât fî Külli Ân AE.**

2a

sâgar-ı: sagara B.

3b

bütânı: beyânı B.

5a

ola: oldı B.

- Benem o şâ'ir-i i^ccâz-ı fikr-i sihr-i hayâl
Ki feyz-i nutkum ider bahş-ı rûh eş'âra
15. Olurdu Sâ'ib isâbet hatâ hemîşe eger
Kemîne nüktemi kâdir olaydı izhâra
Pesîn fikrime bulsaydı dest-res ^cUrfî
İderdi ^carfını perrende çarh-ı devvâre
Göreydi dikkatümi Enverî-i nâdiredan
Virürdi eşk-i hased nûr-ı dîdesin nâra
18. Benüm gibi kanı bir şâ'ir-i suhan-pîrâ
Ki mâlik ola dil-i şûh u tab^c-ı sehâra
Kemâl-i mâ^crifetem fehme ragbet eyler iseñ
Bu şî^cr-i nâdire besdür bu hükmi eş'âra
Gözümde rûyını nakş eyledi o mekkâre
Gül-i şiküfte kodı sanki câm-ı ser-şâre
21. Göñül göñül ko temennâ-yı vaslı bir nazar it
Bu mâh-ı her deme mahsûf baht-ı gaddâre
Figan figân o perî-peyker eylemiş ta^cyin
Rakîbi şefkate ^cuşşâk-ı zârı âzâra
Hezâr reşk o cesâret-şî^câr-ı bü 'l-hevese
Ki cism-i yâri çeke bâzuvân-ı efkâra
24. Hazer hazer o siyeh-mest-i ^cışk hışmından
Ne kalb-i zâra bakar ne derûn-ı efkâra
Yeter yeter dili pâ-mâl-i esp-i nâz itdün
Ne var ne var nazar itseñ bu zâr-ı gam-h^vâra
Zebân-ı **Vahyî**-i mu^cciz-beyâna sad tahsin
Ki mâlik oldu bunun gibi pâk güftâra
27. Füsûn-ı ^cakluma tilmîz ^cakl-ı Eflâtun
Fünûn-ı tab^cum ider bezl-i mâ^crifet câra
Revâ mıdur bu tabî^catla eyleyem ragbet
Beyân-ı vâsf-ı bütân u vezîr ü hunkâra
Degül degül kalemüm tâbe-haşr vakf iderem
Beyân-ı na^ct-i şerîf-i nebiyy-i muhtâre
30. Habîb-i hazret-i ^cizzet resûl-i zî 'l-^cazamet
İmâm-ı ehl-i cemâ^cat şeh-i ^cabâ-hâre

19b

nâdire: besdür B.

29a

haşr: mahşer B.

- Tabîb-i derd-i güneh çâre-sâz-ı bende vü şeh
°İlâckâr-ı dil-i müstemend ü pür-yâre
- Vücûdî °illet-i gâ'iyeye-i zemîn ü zaman
Zuhûrîdur sebab icâd-ı dâr u diyâra
33. Cenâb-ı hazret-i Ahmed şehenşeh-i emced
Ki lutfî dâr-ı emân oldı ehl-i evzâra
- İdeydi dûzaha mikdâr-ı zerre feyzi güzer
Cinân olurdu bedel sûz-ı reşk ile nâra
- Sadâ-yı ma^cdeleti olsa dehre gûş-nişin
Cihânı yek-sere nev-rûz iderdi her-bâra
36. İreydi gûşına h^vâb içre vâsf-ı insâfî
Salâh emrine başlardı nefis-i emmâre
- Halâvet-i suhanın fehm ideydi zehr eger
Olurdu ta^cne-zenân lezzet-i leb-i yâre
- İrişse pertev-i ruhsâr-ı enverüñ mihre
Dönerdi ser-te-ser °âlem meh-i ziyâdâra
39. Şeb içre şu^cle-fiken olsa şem^c-i ruhsârüñ
Virürdi revnak-ı sad rûze her şeb-i târa
- O çeşm-i pür-hikemüñ mahz-ı lutfîdur yohsa
Yeterdi tîğ-ı nigâhuñ helâk-i küffâra
- Ser-i rehüñde olaydı eger gubâr-âlûd
Gelürdi bûy-ı bekâ nâf-ı müşg-i Tatara
42. Gubâr-ı reh-güzerüñ olsa ebr-i nîsânı
Rahîk olurdu düşen katreler fem-i mâra
- İdince katre-çekân rûyuñ âftâb-ı hayâ
Nikâb-ı şermi sadef çekdi dürr-i şehvâra
- Çün oldı sencileyin mâhdan cüdâ Ka^cbe
°Aceb mi haşre dek itse libâsını kara

32a Vücûdî: Vücûd-ı B.
38a enverüñ: enveri AE.
39a ruhsârüñ: ruhsârı AE.
41a Ser-i rehüñde: Ser-i rehinde AE.
42a reh-güzerüñ: reh-güzeri AE.
43b Nikâb-ı şermi: Şerm-i nikâb AE.
44a sencileyin: ancılayın AE.

45. Şeffî^c-i cürm ü günâhâ şeh-i^c atâ-h^vâhâ
Nigâh-ı merhamet it **Vahyî**-i günehkâra

Şefâ^cat eyle kerem eyle lutf u ihsân it
Ne deñlü lâyıık ise hışım u^cunf u âzâra

Du^câ evânıdur irdi kelâm encâma
Du^câ ile olunur intisâb ahrâra

48. Cihanda kilik-i emel zîb-i levh-i hâtır olup
Vücûd-bahş ola tâ kim nukûş-ı efkâra

Hemîşe ravza-i pâk-i^c adîm-mânendün
Ola hizâne salât u selâm ebrâra

12.

**Na^ct-i Şerîf-i Nebiyy-i Muhtâr Salavâtü 'İlâhi ve Selâmuhu^c Aleyhi ve^c Alâ Âlihi
ve Ashâbihi ilâ Yevmi 'l-Haşri ve 'l-Karâr**

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Müctes . . . / . . . - / . . . - / . . . -

Figan ki gülşen-i âmâl şûrezâr oldu
Nesîmi sarsar-ı ye's âbı inkisâr oldu

Figan ki peyk-i heves reh-neverd-i h^vâhiş iken
Şehîd-i hancer-i hırmân-ı bî-kenâr oldu

3. Figan ki sâgar-ı dil pür-şarâb-ı behcet iken
Şikeste kâse-i zehr-âb hârhâr oldu

Figan ki cûşiş-i seyl-âb-ı eşk-i hasretten
Esâs-ı bîniş-i^c işret hebâ-şî^câr oldu

Figan ki şu^cle-i cevvăleveş gam u endûh
Hemm-âguş oldu bir ef^cî-i pîçdâr oldu

6. Figan ki yek-dil olup tâli^cümle çarh-ı nigun
Bu âsyâb-ı belâda aña medâr oldu

Figan ki şâhçe-i bülbül-i visâl-i gönül
Hirâmgâh-ı gurâb-ı firâk-ı yâr oldu

O bâde-nûş-ı firâkam ki reşk-i cür^cam ile
Dehân-ı zehrde âb-ı hayât-ı mâr oldu

12

B 30^b; AE 15^a.

•

Der-Na^ct-i Şerîf-i Nebiyy-i Muhtâr^c Aleyhi Salavâtü 'İlâhi 'l-Kerîmi 'l-Gaffâr B.

5b

Hemm: Gam B.

8b

Dehân-ı: Dehen-i B.

9. O şûle-pûş melâlüm zebâne-pâş olalı
Şerâr-ı âteş-i dûzahda şermsâr oldu
O bahr-i cûş-ı belâyem kemîne katremden
Cihân garka-i tûfân-ı ıztırâr oldu
Bu gûne cünbiş-i nâder-ber-â-ber-i çarha
Sebeb meger hüner-i Bû °Alî °iyâr oldu
12. Belî belî ezeli ehl-i dâniş ü hünere
°Atâ gam u elem ü derd ü âh u zâr oldu
Benem o sihr-nevâ bülbül-i riyâz-ı suhan
Ki her terânesi mestî-dih-i hezâr oldu
Benem o gonçe-i gülzâr-ı nükte-âb u hevâ
Ki fikr-i büyü nigunsâr-ı zülf-i yâr oldu
15. Benem o şâ°ir-i mu°ciz-dem-i fûsun-lehce
Ki şöhretüm sebeb-i terk-i iftihâr oldu
Hüner benümle meger iftihâr ide *min ba°d*
Ki iftihâr hünerle yanumda °âr oldu
Velî bu emrde nâ-hak-şinâs-ı tab° olana
Ki çeşm-i dikkati reşk ile hîredâr oldu
18. Mahalli geldi ki bir °arz-ı hâl-i dâniş ola
O şîr-i nev ki bu *Dîvanda* der-kenâr oldu
Gönül ki âteş-i °ışk ile şûlezâr oldu
O dûzah oldu ki °Adn aña reşkdâr oldu
Helâk-i siklet-i şâdî ola o kim tab°ı
Gamın koyup o mehûn zevk ümîdvâr oldu
21. Hayâl-i rûy-ı visâl ile dil ki gülşen idi
Hücûm-ı şerha-i fûrkatle lâlezâr oldu
Safâ-yı hâli koyup dil recâ-yı la°l eyler
Bırakdı neş'e-i afyûnı bâde-h°âr oldu
Füsûn-tab°-ı sih[i]r-perverünle ey **Vahyî**
Riyâz-ı şîr zemistân iken bahâr oldu
24. Bu kadr-i pâye-bülendün ne sûdı var bilsek
Ne lutfi oldu müşâhid ne i°tibâr oldu

9b dûzahda: dûzah B.
10a belâyem: belâ B.
18a bir: bu B.
22b bâde-: bâde-i AE.

- Hemân yok yere tazyî^c-i nakd-i ^cömr itdün
Ne câh-ı kâm ele girdi ne iktidâr oldı
- Dem oldı kim idesün ^carz-ı hâl o servere kim
Gubâr-ı dergehi rû-mâlgâh-ı ^câr oldı
27. Habîb-i fahr-i dil ü dîn ü milletem ki sürûş
Ser-i tarîka-i iclâline gubâr oldı
- Cenâb-ı mefhar-i ^câlem Muhammed-i ^carabî
Kemîne bendesi reşk-âver-i vakâr oldı
- O feyz-mâye kerem-kârgâh-ı hoş-güherün
Le^câl-i midhati Cibrîle gûşvâr oldı
30. Yegâne h^vâce-i bâzâr-ı istifâdur ol
Ki rîze seng-rehi dürr-i şâhvâr oldı
- Gedâ-yı bî-ser ü sâ mân-ı kûy-ı ^câtıfeti
Şeh-i memâlik-i i^czâz u i^ctibâr oldı
- O şâh necl-i sehâdur ki tab^c-ı Rûhu 'l-kuds
Simât-ı meclis-i feyzinde nân-h^vâr oldı
33. Olursa reşk-dih-i tînete safî şâyan
Nigâh-ı lutfi ki bir hâke sâzkâr oldı
- Ne dem ki tığ-ı kazâ-zâg-ı merg şa^cşa^cası
Hirâm-sâz-ı çimenzâr-ı kârzâr oldı
- Atıldı hûn-ı ^cadû ^carşa hem-çû fevvâre
Ruh-ı sürûşa idüp katreler bihâr oldı
36. Görüp o şevketi ashâb-ı mahz cür'et olup
Dem-i mesâfda reşk-i sipend-i yâr oldı
- Ebû Cehil gibi her kec-nigâh-ı ikbâli
La^cîn-i sermedî vü h^vâr u sengsâr oldı
- Türâb-ı kûyına rû-mâl iden Hız[ı]r-diller
İki cihânda ^cazîz ü sepîdkâr oldı
39. Hezâr-ı pür-nagam-ı gülsitân vasfı olan
O deñlü hurrem ü şâdân u kâmkâr oldı
- Ki şevk-i kalbine nisbet anuñ şeh-i ^câlem
Garîb-i bî-ser ü sâ mân sûgvâr oldı
- Hased hased o gürûh-ı huçeste-menkabete
Ki ol şehenşeh-i kudsî sipâha yâr oldı

42. Cenâb-ı hazret-i Sıddîkdur biri anuñ
Ki o hulâsa-i kûyına hem-civâr oldı
Gehî seferde vü gâhî hazarda hem-dem olup
Zamân-ı hicret ü fûrkatde yâr-i gâr oldı
Tarîk-i dînde makdûrın eyleyüp mebzûl
O şâh-ı Hâtem-^catâ mâ-melek nisâr oldı
45. İkinci hazret-i Fârûk kim ser-i dîne
Peyâm-ı ma^cdeleti tâc-ı iştihâr oldı
Ne dem ki hışm ile şemşîrin eyledi ^curyan
Ne dem ki nîzesi a^cdâya ber-güzâr oldı
Cihânı garka-i hûn eyledi o mertebe kim
Sadefde dâne-i dür-dâne-i enâr oldı
48. Üçüncü hazret-i ^cOsmân câmi^cu 'l-*Kur'an*
Ki bezr-i ^câtıfete kalbi kiştzâr oldı
O gülsitân-ı edebdür ki gonçe-i şermin
Görüp melâ'ike-i ^carş şermsâr oldı
İmâm-ı mescid-i ^cirfân olursa lâyıkdur
Ki rûy-ı mâh-feri şem^c-i nûr-bâr oldı
51. Bilâ-mu^câraza dördüncüdür ^cAliyy-i velî
Ki bûs-ı dergehi reşk-i dil-i kibâr oldı
Mesâf-ı rûz-ı gazânuñ ^cadîm-mânendi
Ki girre şîr-i ner-i Âfrîdgâr oldı
Fu'âd-ı bî-gışı dürc-i le^câl-i feyz-i Hudâ
Derûnı mahzen-i ilhâm-ı Girdgâr oldı
54. Şehenşeh-i dü-cihânâ cihân-ı ^cirfânâ
Kemîne bendelerüñ şâh-ı tâcdâr oldı
Dirîg gird-i reh-i midhatüñ olan **Vahyî**
Hücûm-ı bâd-ı firâk ile nîmkâr oldı
Meded meded nigeñ-i şefkatüñle şâdân it
Yeter yeter dile hırmân-ı gam-güsâr oldı
57. Beni tahammül-i cürm ü güneñ za^cîf itdi
Göñülse bâr-ı gam-ı hecr ile nizâr oldı
Nesîm-i meyl-i hevâ ile gülşen-i dilde
Şikûfte gonçe-i perhîz târmâr oldı

- Mahall-i merhametem °afvuñ isterem şâhâ
Zamân-ı cûşîş-i eltâf bî-şumâr oldı
60. Ne deñlü mücrim isem hamd ü sad ham[i]d kârum
Beyân-ı na°t-i resûl ü çahâr-yâr oldı
- Du°âya başlayalum sûz-ı dille hasret ile
Tamâm-ı vakt du°â-yı senân kâr oldı
- Salât ile ola pür-nûr ravza-i pâkûñ
Cihanda ma°deletûñ tâ mihir-°ayâr oldı
63. Garaz münâsebet-i hâk-i pâ-y-ı vasfuñdur
Baña cenâbuña yohsa du°â ne kâr oldı

13.

İlâhîyyât-ı Na°t-i Şerîf

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Göñül kim anda °işkuñ cilvegerdür yâ Resûla 'llâh
Hased-fermây-ı °arş-ı mu°teberdür yâ Resûla 'llâh
- Yüzin ferş-i ser-i kûyuñ iden erbâb-ı °irfâna
Gubâr-ı dergehüñ kuhl-i basardur yâ Resûla 'llâh
3. O şem°-i bezm-i üns-â üns-i °işk-ı pâk ü haksın kim
Kemîne pertevüñ şems ü kamerdür yâ Resûla 'llâh
- Kadüñ bir serv-i Firdevs-i tecellîdür ki zillinde
Bütün kevn ü mekân pür-zîb ü ferdür yâ Resûla 'llâh
- Eger sûretde hurşîd olsa da ma°nîde zulmetdür
Senüñ °işkuñdan ol kim bî-haberdür yâ Resûla 'llâh
6. Kapuñda halka-i der gibi kaldı çeşmi **Vahyî**müñ
Garîbüñdür recâsı bir nazardur yâ Resûla 'llâh

60a

Ne deñlü: Ne rütbe AE.

13

B 34^a; AE 19^a.

•

Na°t-i Şerîf B.

2

°irfâna: °irfânuñ // dergehüñ: dergehi B.

4a

ki: - AE.

14.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

O kim ^cişkuyla pür-derd ü elemdür yâ Resûla 'llâh
^cUsâta âstânı mültesemdür yâ Resûla 'llâh

N'ola gülzâr rûy-ı vuslat olsa iltifâtıuyla
Gamuyla niçe demdür dîde nemdür yâ Resûla 'llâh

3. Sen ol sultân-ı *ev ednâ* serîr-i mülk-i vuslatsın
Ki ^carşa tahtıu olmak muğtenemdür yâ Resûla 'llâh

Garaz ^carz eylemekdür hâlümü dergâh-ı vâlâña
Ki kaddüm bâr-ı ^cisyân ile hamdur yâ Resûla 'llâh

Elüm tut başa imdâd eyle ihsân eyle lutf eyle
Çü kârıu müstemendâna keremdür yâ Resûla 'llâh

6. Gubâr-ı dergehüñ **Vahyî**-i nâ-çîze şefâ^cat kıl
Giriftâr-ı hevâ gark-ı töhemdür yâ Resûla 'llâh

15.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ruhıu gülzâr-ı Firdevs-i ezeldür yâ Resûla 'llâh
Kelâmuñ Kevsere ni^cme 'l-bedeldür yâ Resûla 'llâh

Kadüñ mahsûd-ı Tûbâdur hırâmuñ gayret-i Sidre
Gubârıu ^carşa kuhl olsa mahaldür yâ Resûla 'llâh

3. Gumûm-ı ma^csiyet medhûş-ı ye's itmez dil-i zârı
Çü lutfıu zîver-i levh-i emeldür yâ Resûla 'llâh

N'ola tercih idersem hikmet-i Lokmâna ihsânıu
Devâ-yı ^cillet-i sehv ü zeeldür yâ Resûla 'llâh

Ne mümkün hall olınmak ^cukde-i vasfıu murâd üzre
Za^cîfem dest-i endîşem eşeldür yâ Resûla 'llâh

6. Bu **Vahyî** bendeni kıl neşve-yâb-ı cür^ca-i lutfıu
Humâr-âlûd-ı gamdur pür-keseldür yâ Resûla 'llâh

14

B 34^a, AE 19^a.

15

B 34^b, AE 19^a.

16.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Gönüller ârzûmend-i visâlün yâ Resûla 'llâh
N'ola ^cuşşâka ^carz itseñ cemâlün yâ Resûla 'llâh

Helâk eylerdi erbâb-ı hatâyı derd-i ^cuşşâkuñ
Şifâ-sâz olmasa fikr-i nevâlün yâ Resûlla 'llâh

3. Sen ol sultân-ı baht-ı taht-nişîn-i istifâsın kim
İder Cibrîli dem-beste kemâlün yâ Resûla 'llâh

N'ola hemvâre magşûş nukûş-ı mâ-sivâ olsa
O dil kim olmaya fikri hayâlün yâ Resûla 'llâh

Yüz urdı dergeh-i vâlâña **Vahyî**-i ^catâ-cûyuñ
Yeter devlet olursa pâ-y-mâlün yâ Resûla 'llâh

17.

Na^ct-i Şerîf

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Mücrimem ^cafvuñ ^catâ kıl yâ Resûla 'llâh meded
Dermendem bir devâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

Ragbet-i lezzât-ı zellât itdi zulmânî beni
^cIşkuñ-ıla pür-ziyâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

3. Keşî-i dil tâbe-key gird-âb-ı gird-i hecr ola
Vuslatuñla âşnâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

Kalb-i müştâkı koma fûrkatde mahmûruñdur
Mest-i sahbâyı safâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

Rûz-ı mahşerde şefâ^cat-h^vâham ol lutf eyleyüp
^cAfv ü gufrâna sezâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

6. Gülsitân-ı na^ct-i pâkünde bu **Vahyî** bendenji
^cAndelîb-i hoş-nevâ kıl yâ Resûla 'llâh meded

16

B 34^b; AE 19^a.

1b

itseñ: itse AE.

2a

^cuşşâkuñ: ^cuşşâka AE.

17

B 34^b; AE 19^b.

6a

bu: - B.

18.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Cenâbuñdan talebkâr-ı nevâlem yâ Resûla 'llâh
Rehâ-h^vâhede-i bend-i celâlem yâ Resûla 'llâh

Halâs it dest-i ihsânunla lutf it ben siyeh-rûyı
Garîk-i lücce-i cürm ü vebâlem yâ Resûla 'llâh

3. Beni şâdân-ı pâ-bûs-ı visâl it mahz-ı lutfunla
Esîr-i derd-i hecrem pür-melâlem yâ Resûla 'llâh

Mukîm-i bezm-i ^ciffet câ-nişîn-i künc-i ^cismet kıl
Meded bâd-ı hevâdan bî-mecâlem yâ Resûla 'llâh

Nigâh-ı iltifâtuñla n'ola şâyân-ı şevk olsam
Garîbem **Vahyî**-i şefkat-su'âlem yâ Resûla 'llâh

19.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâya yâ Resûla 'llâh
İre tâ rütbesi fevka 'l-^calâya yâ Resûla 'llâh

Hayâl-i ravza-i pâküñ dili reşk-i cinân itdi
Mahal olsa n'ola zevk ü safâya yâ Resûla 'llâh

3. Sülûkinde şeb-i deycûrı seçmez rûz-ı rûşenden
Uyan ^cışkuñ gibi bir reh-nümâya yâ Resûla 'llâh

Sirişkin râh-ı ^cışkuñda gubâra eylesün tebdîl
İdenler ârzû kuhlü 'l-cilâya yâ Resûla 'llâh

Garîbem derdmendem bî-kesem dergâha yüz tutdum
Meded sad el-meded eyle himâye yâ Resûla 'llâh

6. Kodı ihlâs ile dergâhuña yüz **Vahyî**-i sâ'il
^cAtâlar eyle lutf it ol gedâya yâ Resûla 'llâh

18

B 35^a; AE 19^b.

4b

bâd: bâr B / bî-mecâlem: bî-muhâlem AE.

19

B 35^a; AE 19^b.

3a

rûz-ı rûşenden: rûz u rûşenden B.

20.

Na^ct-i Şerîf

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Dehânuñ râzdân-ı ^cilm ü hikmet yâ Resûla 'llâh
Zebânuñ tercemân-ı sırr-ı vahdet yâ Resûla 'llâh

Sipâh-ı evvelîn ü âhirînün şâhı zâtundur
Senüdüdür taht-ı devlet tâc-ı ^cizzet yâ Resûla 'llâh

3. Recâ-yı ilticâ-yı dergehünle ^cazm-i râh itdüm
Meded def^c itme lutf eyle icâzet yâ Resûla 'llâh
N'ola müjgân u çeşm ü rûyumı bu yolda pây itsem
Derûnî eyledüm kasd-ı ziyâret yâ Resûla 'llâh
^cAceb mi rûzgâr el virse yüz sürsem o dergâha
Beni hâkister itdi nâr-ı fûrkat yâ Resûla 'llâh

6. Reh-i ^cazmi idince pâk çirk-âb-ı ^cavâ'ikden
Akıtdum dîdeden çok eşk-i hasret yâ Resûla 'llâh
Sürüp biñ şerm ile yüz âstâna **Vahyî**-i ^câsî
Cenâbuñdan niyâz eyler şefâ^cat yâ Resûla 'llâh

21.

Der-Vasf-ı Mâh-ı Ramazân u Kandîl ü Tesbîh ü Temcîdeş[•]

Fê^cilâtün Fê^cilâtün Fê^cilâtün Fê^cilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

Hamdü li 'llâh dil-i şeydâ yine şâdân oldu
Ceyş-i nâ-kâmî-i ^cuşşâk perîşân oldu

Hamdü li 'llâh yine bezm-i emel-i şâdîde
Şem^c-i kâfûrî-i ümmîd fûrûzân oldu

3. *Hamdü li 'llâh* yine def^c itmege cû^c-ı emeli
H^vân-ı eltâf-ı Hudâ dehre nümâyân oldu

Hamdü li 'llâh ki zuhûr eyleyüp eyyâm-ı neşât
Şeb-i deycûr-güsil h^vâb ile yeksân oldu

Hamdü li 'llâh açılup yine serâ-perde-i şevk
Nâz-ı sad sâlesine kâm-ı peşîmân oldu

20

B 35^b; AE 19^b.

21

B 36^a; AE 27^a.

•

Kasîdeyiçe-i Ramazâniyye AE.

6. Tîre-i ebr-güsil keşf olup evc-i dilde
Mâh-ı dest-âverî-i zevk nümâyân oldı
Vâsıl-ı bezm-i dil olunca nigâr-ı ümmîd
Baht ile nice zaman dest ü girîbân oldı
Def^c-i târ-ı gam idüp zevk-i kudûm-i ramazan
Âsmân-ı dile gûyâ meh-i tâbân oldı
9. Şehri bir gülşen-i zîbendeter itdi fi 'l-hâl
Her menâre sanasın Lâle-i Nu^cmân oldı
Giceler zâhir olan şu^cle-i kandîl degül
Gülşen-i lutf-ı İlâhîde çırâgân oldı
Feyz-bahş olmada ^cuşşâka sadâ-yı temcîd
Her mü'ezzin sanasın bülbül-i nâlân oldı
12. Döşenüp meclis-i gufrâna fütûr-ı rahmet
Rûzedârân gene şevk-ile şeb^cân oldı
Her menâre görünür şûh-ı ser-efrâz gibi
Gûyiyâ sahn-ı cihan vâdî-i Ken^cân oldı
Savt-ı tesbîh ile câmi^cler olup mâl-â-mâl
Sanki bir bülbülü çok hûb gülistân oldı
15. Tâb-ı kandîl degül ân-ı cemâl-i ramazan
Şu^cle-güsterlik idüp şem^c fûrûzân oldı
Gûşe gûşe okınup şevk ile *Kur'ân*-ı ^cazîm
Ser-te-ser rûy-ı zemin şimdi debistân oldı
Meh-i savm ile cihan hâsılı revnakver olup
Vasf-ı **Vahyî**-i suhan-pervere şâyân oldı
18. Benem ol şâ^cir-i bî-bâk ki her mazmûnum
Reşk-i ihvân u hased-kerde-i yârân oldı
Kadrümi nazmumu fehm eyleyen idrâk eyler
Suhanum tılsım-ı gencîne-i ^cirfân oldı
Şeh-i endîşe-sipeh tab^c-ı bülendümdür kim
^cÂleme efser-i i^ccâz ile sultân oldı
21. Nükteme ben-dahı reşk eylerem insâf idicek
Ki zarâfetle dil-i şûhuma mihmân oldı
Benem ol münşî-i mektûb-ı me'âl-i i^ccâz
Ki hîred dikkat-i endîşeme hayrân oldı

11a

^cuşşâka: ^cuşşâk AE.

13a

görünür: görünüp AE.

- Ben o pākîze-edâ nâdire-gûyâyam kim
Feyz-i Hak nâme-i iz°ânuma °unvân oldı
24. Reşk-i bûs-ı leb-i la°lîn-i nigâr-ı nazmam
Dâğ-sûz-ı dil-i pür-kîn-i hasûdân oldı
- Satr-ı eş°âr-ı bülendümde olan her harfüm
Ten-i a°dâya birer hancer-i bürrân oldı

22.

Kasîdeyiçe Der-Vasf-ı °İd-i Rûze ve Ahvâl-i İstanbûl

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Bâreka 'llâh zihî °İd-i şerîfü 'l-eyyâm*
K'oldı mesrûr kudûmiyle dil-i hâs u °avâm
- Lev haşa 'llâh zihî rûz-ı ferah-zây-ı latîf*
Buldı teşrîfî ile zevk ü safâ kalb-i enâm
3. Oldılar şevk-ile şeb°ân-ı na°im-i Mevlâ
İştihâ-yâb-ı meh-i savm olan erbâb-ı sıyâm
- Rûzedârân-ı firâk eylesün iftâr-ı visâl
Güzerân itdi meh-i rûze irişdi bayrâm
- Yevm-i °İd oldı hevâ mu°tedil °âlem pür-şevk
İtse hûbân-ı Sitanbûl n'ola nâz ile hırâm
6. Geşt idüp kand ile kannâdlar etrâfı dilâ
Fikr-i bûs-ı leb-i dildâra iderler ikdâm
- Câme-i şa°şa°a-perdâz-ı sepîd ile nigâr
Âb-ı mevâcda gûyâ ki mukaşşer bâdâm
- Sayd-ı murg-ı dil için eylemiş ol meh hakkâ
Hâlini dâne vü gîsû-yı girih-gîrini dâm
9. Kendi hûb u revîşi hûb u libâsı mergûb
Cünbiş-i gamzesi ârâm-rubâ-yı suvvâm
- Bu letâfetle aña cân u ser olmazdı bahâ
Olmasa gülşen-i vasluğ güli hicrân-ı zükâm
- °İddür °âşîka kand-i lebün ihşân eyle
Ey şehenşâh-ı zarâfet-sipeh ü °ışk-gulâm

22

B 37^a; AE 28^b.

•

Kasîdeyiçe-i °İdiyye AE.

4a

iftâr: etfâl B.

12. Merhabâ ol meh-i tannâz-ı vefâ-kirdâra
Dest-bûsıyla dil-i pür-gama bahş eyledi kâm
Mest-i câm-ı mey-i zevk oldı gönül ma^czûruz
Eylesek hâl-i dil-i zârı o şûha i^clâm
Vakt-i izhâr-ı vefâ mevsim-i dil-cûyîdür
^cÂşık-ı zârı n'ola eylese şâyân-ı selâm
15. Pür-safâ oldı cihan ^cişret ü zevk oldı ^cıyan
Vahyî-i hûb-beyân eyledi inşâ-yı kelâm
Benem ol şâ^cir-i hoş-tab^c ki hüsn-i sebküm
Oldı gâretger-i memdûhî-i nazm-ı nazzâm
Nagme-senc olsa eger nazmum ile mutrib-i şûh
Raks ide şevk-ile her mürde-i efsürde-^cizâm
18. Tab^c-ı pâkümdür o ^callâme-i nâdire-edâ
Olsa tilmîz sezâdur aña tab^c-ı Hayyâm
Reşk-sâz-ı dil-i erbâb-ı ma^cârifdür hep
Ol suhan kim dil-i şûrîdeme oldı ilhâm
Bu kadar itmez idüm hâmeyi güstâh-makâl
Lîk mestî-i safâ itdi bu kâra ikdâm

23.

Kasîdeyiçe Berây-ı ^cİd-i Rûze ve Evsâf-ı Hûbân u Üftâdegân^{*}

F^cilâtün F^cilâtün F^cilâtün F^cilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

Hamdü li 'llâh irişüp ^cid-i şerîfü 'l-ezman
^cÂlemi eyledi şeb^cân-ı na^cîm-i Rahman

Âyet-i ^cid idüp nesh-i vücûb-ı imsâk
Emr-i fitr itdi Hudâvend-i kadîmü 'l-ihsan

3. Cem^c olup hûr-likâyân u perî-ruhsâran
İtdiler şehrümüzi hak bu ki mânend-i cinan
Bir yaña haste-dilan bir yaña ağyâr u bütan
Seyr-i ezdâd murâd eyleyen olsun nigeran
Şevk hem sünnet ü hem ^câdet ü hem hurmetdür
N'ola olursa bu eyyâmda diller şâdan

12b

kâm: kelâm B.

17

nazmum: nazm B // ^cizâm: i^czâm AE.

23

B 38^a; AE 30^b.

•

Kasîdeyiçe-i ^cİdiyye AE.

6. Merhabâ şevk-i şeref-yâbî-i pâ-bûs-ı nigâr
Habbe-zâ mevsim-i dil-cûyî-i hûbân-ı zaman
Rûze-ber-rûze iken °aşık-ı fûrkat-zedeye
°İd-ber-°İd olur olursa vefâ-yı cânan
O kazâ-gamze eger eyler ise °arz-ı cemâl
°İd-i savma vire mahsûdî-i °İd-i kurban
9. Câme-i sürh ile seyr eyleyen ol âfeti dir
Menzil itmiş şafakı mâh-ı münîr ü rahşan
Hûblar her biri bir gülşen-i zîbâ olmuş
Çeşmi nergis kadi serv ü ruhi verd-i handan
Vahyîyâ muhtasar eyle suhan-ı dil-keşüñi
Şimdicek mâ`il-i tafsîl degüldür yâran

24.

Kasîdeyiçe Der-Vasf-ı °İd-i Şerîf-i Latîf

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- °İd geldi yine °ayş ü demi te`kîd itdi
Câme-i şevki ser-â-ser dile tecdîd itdi
Zeyn idüp yâri nec[i]m-nakş libâs-ı zer-beft
Revnağ-ı °İd o meh-pâreyi hurşîd itdi
3. °İd geldi diyü rahm eyleyüp ol nâdiredan
Hışm-ı dîrînesini lutf-ıla terdîd itdi
Şeh-levendâne o âfet kec idüp destârın
Dilleri vakf-ı dem-i hasret-i câvîd itdi
Vasf-ı câm-ı lebi çeşm-i siyeh-i ser-mesti
Ser-te-ser °âlemi °işretgeh-i Cemşîd itdi
6. Ma°nî-i va°d-i visâlin nigeñ-i nûkte-bedî°
Gâyet âlûde-beyân eyledi ta°kîd itdi
Zînet-i °İd ile seyr eyleñ o şûhı hakkâ
Deşne-i tâbiş-i ruhsârını tecdîd itdi
Ârzû-yı dile dildâr muvâfık görünür
Korkaram bu revîşi cevrine temhîd itdi

^{6a}

şevk-i: dikkat-i AE.

24

B 38^b; AE 29^a.

•

°İdiyye-i Dîğer AE.

9. Dil fenâ-pûş-ı temennâ-yı visâl olmuş idi
Dest-i hışm ile velî gamzesi tecrîd itdi
Cezm idüp yâr sükûn u hareketde kereme
Lutf iderdi varup ağyâr anı teşdîd itdi
Kâkül-i ham-be-hamın gör o meh-i tannâzuñ
Ki o dâma nice °ankâları tasfîd itdi
12. Şevk-bahş oldu o mikdâr bütân-ı °âlem
Felegûñ mâhını hurşîdini Nâhîd itdi
Bir firîbende hırâm eyledi kim °uşşâkı
Yek-sere mest-i mey-i sâgar-ı ümmîd itdi
Sonra bir hışm-ı nigâh ile bütün dünyâyı
Küşte-i hancer-i ye's eyledi nevmîd itdi
15. Yalnız şifte dillerde degül behcet-i °îd
Şevk-i didâruñ ile °îd dahı °îd itdi
Lutf-ı çeşmüñ bize itlâk-ı visâl itmiş idi
Yârî-i baht ile gamzeñ anı takyîd itdi
°Ârızuñda hat-ı müşgîn degüldür şeh-i an
Mansıb-ı hüsni saña hatt-ıla te'yîd itdi
18. Reşk ol hâtıra kim vasf-ı hat-ı sebzünđe
Böyle bir nazm-ı füsün-lehceyi tesvîd itdi
Vahyîyâ tab°-ı füsün-sâzuña ahsent ahsent
Seni Feyyâz-ı ezel nazmda tefrîd itdi

25.

Kasîdeyiçe Der-Vasf-ı °îd-i Adhâ ve Ahvâl-i Hûbâneş

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- Künc-i °îdi dehre Hak çün-kim nümâyân eyledi
Tılsım-ı hecr ü esâs-ı cevri vîrân eyledi
Bâğbân-ı hancer-i lutf-ı dil-ârâ sînemi
Verd-i zahm ile pür idüp bir gülistân eyledi
3. Oldı nakd-i eşk-i °âşık çün havâyicden füzun
Cân-ı bî-dil kıymet-i kurbânı erzân eyledi

16b

Yârî-i: Yâdî-i AE.

25

B 39^a; AE 30^a.

•

Kasîdeyiçe-i °îdiyye AE.

- Rüstem-i şâdî olunca pâ-dih-i sahrâ-yı dil
Ceyş-i ahzânı sadâsıyla gürîzân eyledi
- Kalbi dîde bir nigâh-ı lutf-ıla şâd eylesün
Niçe dem etfâl-i eşke şivenistân eyledi
6. Fikr-i zülf-i şâhid-i lutfuñ gönülde ey perfî
Leşger-i hicrânı ser-tâ-ser perîşân eyledi
- Kârgâh-ı °îd-i vasluñda şehâ kand-i nebât
Tıfl-ı cân-ı °aşıkı bî-sabr u sâ mân eyledi
- Ka°be-i dil cây-ı °uşşâk-ı safâ oldu bugün
Sa°y ile kebş-i gamı °uşşâk kurbân eyledi
9. Lâlezâr-ı şevki şem°-i zevk ile pür-nûr idüp
Bâğ-ı tende şâh-ı dil meyl-i çirâgân eyledi
- Sûret-i endîşe-i dildâr bir mahbûb olup
Hüsni gâze çeşmi şîve rûyını ân eyledi
- Çarh sâkîyi kudûm-i °îd-i °uşşâk °ışkına
Sâgar-ı °işret be-kef meclisde gerdân eyledi
12. Dil leb-i fikr ile rûy-ı şâhid-i maksûdını
Bûs idince zevk-i vuslat anı şâdân eyledi
- Hâsılı nahl-i safâ vü zevke sahn-ı sînemüz
Vahyîyâ lutf-ı Hudâ bu demde bostân eyledi

26.

Kasîde ez-Berây-ı °îd-i Adhiye ve Evsâf-ı Hûbân-ı Şehr-i İstanbûl

Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün

Recez - - . - / - - . - / - - . - / - - . -

- Mevlâya sad hamd ü senâ kim oldu °âlem pür-safâ
Nâ-bûddur cevr ü cefâ erzândur mihr ü vefâ
- Geldi irişdi rûz-ı °îd zevk ü safâ oldu cedîd
Endîşe-i gam nâ-bedîd diller talebkâr-ı °atâ
3. Seyr itmede dildârlar dildâr-ı şîrinkârlar
Âşüfte vü nâ-çârlar olmakda dîdâr-âşnâ

7a

nebât: lebün AE.

8a

°uşşâk: huccâc AE.

26

B 39^b; AE 27^b.

•

Kasîdeyiçe-i °îdiyye AE.

3b

dîdâr: dildâr B.

- Dil âh u feryâd itmede sâ mânı ber-bâd itmede
 Ol şûh bî-dâd itmede °uşşâk-ı zâra dâ'imâ
- Çekdüm niçe dem hasretün şimdi sezâdur şefkatün
 Destûr-ı bûs-ı tal'atuñ ihsân-ı °îd eyle baña
6. Ol dil-ber-i hûrî-meniş °ışkumla buldı perveriş
 Zahm-ı dile itse küşiş olmaz ba'îd u nâ-sezâ
- Dildâr kurbân eyledi reşk-i dil ü cân eyledi
 °Uşşâkı bî-cân eyledi ol çeşmi kassâb-ı kazâ
- Ey °işvesi hicran-güsîl v'ey reşk-i hûbân-ı Çigil
 Senden niyâz eyler bu dil bir nazra-i şefkat-nümâ
9. Lutf eyle cânâ vaktidür ihsân u °atâ vaktidür
 Vasl-ı dil-ârâ vaktidür ma°dûmdur hecr u belâ
- Vasluñ muhâl itmek neden her demde al itmek neden
 Vakf-ı celâl itmek neden °uşşâk-ı nâ-şâdı şehâ
- Giy câme-i zerkârıñı seyr idelüm refîârıñı
 Çöz zülf-i °anber-bârıñı olsun perîşan-dem sabâ
12. Şehre salın nâz iderek eltâfa âgâz iderek
 Gamzeñ rah[i]m-sâz iderek °arz eyleyüp hüsn ü bahâ
- Cânâ lebün yâd eyledüm âlâmı ber-bâd eyledüm
 Bir şî'r inşâd eyledüm kâbil mi gör tanzîr aña
- Ey çeşmi bâzâr-ı vefâ ey rûyı gülzâr-ı recâ
 Ey serv-i bostân-ı hayâ dil saña oldu mübtelâ
15. Ol °ârız-ı hurrem nedür ol dürdeki °âlem nedür
 Ol verd ü ol şeb-nem nedür ey meh-likâ vü dil-rubâ
- Ol dîde-i bâdâmı gör ol zülf-i °anber-fâmı gör
 Ey murg-ı dil ol dâmı gör kim saydıdur °ankâ hümâ
- Tahsînler ruhsârıña hem turre-i tarrârıña
 Hem zülf-i °anber-bârıña ey şâhid-i rengîn-edâ
18. Hüsn ile ey reşk-i felek oldu hased-bürdüñ melek
 Lâyık seni vasf eylemek bu **Vahyî**-i sihr-âzmâ
- Bu hüsn ile etrâfi sen geşt eylesen dirdi gören
 Ma°yûb olur ger mihrden eylesen meh kesb-i ziyâ
- Ol çeşm ü ebrû var iken zülf-i semen-bû var iken
 Ol var iken bu var iken hurşîde meyl itmek hatâ

11b

sabâ: sahbâ AE.

19a

eylesen: eyledün B.

21. Kûyunda ey °âlî-cenâb geh mâh gâhî âftâb
Rû-mâl-i bâlîn-i türâb eyler niçün virdün rızâ
Dil âha âgâz eylesün dâ'im o şeh nâz eylesün
Derdin devâ-sâz eylesün °uşşâk-ı zâr-ı bî-nevâ
Tahsîn-tab°-ı pâküme hem verziş-i idrâküme
Hem hâtır-ı bî-bâküme nazm itdi dürr-i bî-bahâ
24. Bu kalb-i pür-efkâr ile âmed-şüd-i züvvâr ile
Hem siklet-i ağıyâr ile buldı kasîdem intihâ
Ma°zûrdur sehv ü halel var ise °afv olsun °ilel
Oldı bu nazm-ı bî-bedel bir vakt-i teng içre edâ

27.

Kasîde-i °İd ü Bahâriyye Der-Zeyleş Sitâyîş-i İmâm-ı Sultânî Sâlih Efendi

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Hoşâ vakt-i safâ vü mevsim-i gül-geşt-i sahrâdur
K'o hem eyyâm-ı °İd ü hem bahâr-ı °âlem-ârâdur
Na°im-i zevk ile her hâne mânend-i sarây-ı sûr
Şemîm-i şevk ile her bir mesîre cennetâsâdur
3. Bisât-ı lezzet ü hâlet döşendi şeh ü sahrâya
Derunda ni°met ü bîrûnda °işret müheyyâdur
°Aceb mi Yûsuf-ı sâniler olsa şâhid-i bâzâr
Cihan zînetde şimdi hâne-i hâs-ı Züleyhâdur
Açıldı gonçe-femler lâle-hadler seyr-i gülzâra
Salındı serv-kadler semt-i enhâra temâşâdur
6. İdüp sükker-fürûşan bûs-ı la°l-i dil-beri işrâb
Murâdı bâğbânuş °arz-ı gülden rûym îmâdur
Olup maglûb ruhsâr u lebi yârün gül ü sükker
Eritdi kandi gayret gülde hod haclet hüveydâdur
Tamâm oldı dey ü rûza salâdur °İd ü nev-rûza
Mahal yok âh-ı dil-sûza dem-i vasl-ı dil-ârâdur
9. Saçıldı bâğda güller açıldı tâze sünbüller
İçildi la°lden müller zamân-ı hâlet-efzâdur

27

B 40^b; AE 25^a.

•

Der-Midhat-i İmâm-ı Sultânî Sâlih Efendi Rahmetu 'İlâhi Ta°âlâ AE.

1b

K'o: Ki o / eyyâm-ı: rûz-ı AE.

- Salındı seyre ol âfet çalındı sâza germiyyet
Alındı va^cde-i vuslat göñüller pür-tesellâdur
- Kimi geşt ü güzâr eyler kimi seyr-i bahâr eyler
Kimi bûs u kinâr eyler bahâr u ^cid hem-pâdur
12. Safâlar ihtilât-efzâ hevâlar inbisât-efzâ
Dil-ârâlar neşât-efzâ kederden dil mu^carrâdur
- Göñülden gitdi jeng-i gam pür oldı şevk-ile ^câlem
^cAceb mi tarh-ı şî^cr itsem zamân-ı şî^cr ü inşâdur
- Dil-i şûrîde bir bâğa hezâr-ı nâle-peymâdur
Ki her hârında dikkat olsa biñ gülşen hüveydâdur
15. Tabîb-i ^cakl tedbîr idemez derd-i dil-i zâra
Devâ ancak marîz-i fûrkate terk-i müdâvâdur
- Sözüm yok hâline ruhsârına ebrûsına yârûñ
Hilâl ü âftâb-ı ^câlem-ârâ vü Süreyyâdur
- Nice mest olmasun âşüfte-diller bezm-i vuslatda
O çeşm-i pür-humârûñ her nigâhı câm-ı sahbâdur
18. Vefâ ümmîd iden dildârdan mahrûm-ı ye's olsun
Benüm kasdum firîb-i gamze-i ümmîd-fermâdur
- O şûhuñ nâzişinde muhtefî bûs u kinâr ey dil
Sarılsañ feth olur bir yüzden ol müşkil mu^cammâdur
- Bakan bu nazm-ı sâfa nîk ü bed kendin görür **Vahyî**
Egerçi sâdedür ammâ ki mir'ât-ı mücellâdur
21. Ben ol mu^cciz-edâ nâdîde-lehce nükte-pîrâyem
Ki şâhenşâh-ı tab^cum hükmrân-ı mülk-i ma^cnâdur
- Ben ol yekke-süvâr-ı ^carsa-i nazmam ki meydânım
Hemîşe hasmdan hâlî vü gavgâdan müberrâdur
- Murâd itsem miyân-ı yârdan bârîk olur fikrüm
Velî bu sâde nazmuñ tarhı şevk-engîz ü ra^cnâdur
24. Ne hâsıl tumtırâk-ı lafz-ıla ta^ckîd-i ma^cnâdur
Beyânım sâdedür nazm-ı bedî^cum hûb u zîbâdur
- Tekellûf ber-taraf bu nazm-ı dil-cûdan garaz ancak
Neşât izhârıdur ^carz-ı mahâret başka da^cvâdur

17b

çeşm: şûh Safâyî, *Tezkiretü 'ş-şu'arâ*. Süleymaniye Ktp. Esad Ef. Kit. 2549, 328.

19a

kinâr ey: kinârı AE.

23a

bârîk: rîk AE.

24a

lafz-ıla: nutk-ıla B.

- İdüp feyz-i bahâr u °îd-i şevk-i tab°umı tecdîd
Enîsüm bîkr-i ma°nâdur celîsüm nazm-ı garrâdur
27. Husûsâ midhati fikriyle bir zât-ı kerîmün dil
Mücellâdur musaffâdur muhallâdur mutarrâdur
İmâm-ı şehryârî hazret-i Sâlih Efendi kim
Sadâsı zîver-i mihrâbgâh-ı °arş-ı a°lâdur
Safâ-yı lehce-i nâdîdesi hakkâ hayât-efzâ
Sadâ-yı hûb u bî-mânendi mahz-ı feyz-i Mevlâdur
30. Ne işitdi nazîrin gûş-ı °âlem olalı sâmi°
Ne gördi mislini bu çeşm-i dünyâ tâ ki bînâdur
Hezârân-ı bahâra lehcesi şevk-âver-i hayret
Sufûf-ı ehl-i °ide hutbesi sükkerden a°lâdur
Nevâsı kalb-i °uşşâk-ı Hudâya mâye-i teşvîk
Sadâsı mahfil-i evc-i °alâya feyz-bahşâdur
33. Ku°ayt-ı pençgâh-ı Ahmedî dirsem o nutka râst
Sabâ vasf itse anı sünbüle gül mest-i asfâdur
Nihâvend ü sıfâhân u °acem medhiyle mâlîdür
Hicâz ile °ırâk ol rütbe dinse belki ahrâdur
Mahâfilde makâm-ı na°t-i pâki çârgâh oldı
Ki hüsn-i hulk u halk u savt u nutk-ıla muhallâdur
36. Riyâz-ı bezminün her rûz u nev-rûzı letâfet-bahş
Şeb ü rûzı misâl-i Kadr u °îd-i dehr-pîrâdur
Muhayyerdür anuñ vasfında ebnâ-yı zamân ey dil
Ne hâcet vasfa kim vassâf aña ser-cümle dünyâdur
°Atâda tab°ı gâret-sâz-ı mülk-i şöret-i Hâtem
Sehâda himmeti zîr-efken-i emvâc-ı deryâdur
39. Melek-haslet sitûde-menkabet bahr-i dür-i himmet
Melâz-ı merhamet kehf-i °inâyet kân-ı i°tâdur
Fezâ'ilde fevâzılda nazîrin görmedi °âlem
Ma°ârifde letâyifde misâlin fikr-i bî-câdur
Letâfetde zarâfetde fesâhatde belâgatde
Aña taklîd kâsd itmek heman bîhûde sevdâdur

28b

Senâsı zîver-i mihrâb-ı kâm-ı °arş-ı a°lâdur: AE; B. [Yukarısı: Safâyî. *Tezkiretü 'ş-şu°arâ*. Süleymaniye Ktp. Esad Ef. Kit. 2549, 328.

34b

ol: olmaz / rütbe dinse: - B.

42. Kemâl ü °ilm ü fazl u ma°rifet eczâ-yı bezmidür
Makâm-ı bendegîde şîr ü inşâ dahı pür-lâdur
Bu haslet kimde var insâf idüñ kim zerreveş dâniş
Yanında âftâb-ı °âlem-ârâdan da a°lâdur
Kerîmâ kâm-bahş-ı hâtırâ mihr-i felek-kadrâ
°Ulüvv-i şânuña nisbet bu vaz°um gerçi ednâdur
45. Velîkin dîde-i lutfuñla manzûr olsa bir kerre
Mu°allâdan mu°allâdur müzekkâdan müzekkâdur
Suhan pâyâna irdi **Vahyî** âgâz-ı du°â eyle
Du°â-yı hayr ile hatm-i suhan ahrâ vü evlâdur
Ko itnâb-ı mümelli çün garaz bu nazm-ı zîbâdan
Heman tebrîk-i °id u nev-bahâr uñ resmin icrâdur
48. Olup tâ nev-bahâr u °idi her bir sâlde mevcûd
Biri °ibret-nümâdur birisi endûh-fersâdur
Hudâ tab°-ı şerîfin mest-i sahbâ-yı neşât itsün
Disünler şevk-i bezmi dâğ-sûz-ı kalb-i a°dâdur
Ola her rûzı °id ü her zamânı nev-bahâr anuñ
Felekde mihr ü mâhuñ gerdişi tâ emr-i Mevlâdur

28.

Kasîdeyiçe Berây-ı Evsâf-ı Bahâr u Letâfet-i Ezhâr

Mef°ûlü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün

Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Çâk-i sürâdik-i dey idüp hancer-i bahâr
°Ankâ-yı gülşen açdı yine şeh-per-i bahâr
Zer câm verd-i zerde dür-i jâle vaz° idüp
Tezyîn ider zarâfet ile zerger-i bahâr
3. Zerrîn bâğ üsküf-i zerrîn ile olur
Derbân-ı çûb-ı deste-be-dest-i der-i bahâr
Hıfz itmege sihâm-ı şitâdan vücûdını
Berg-i çenârı itdi siper server-i bahâr
Düzd-i harîf-i berg-rubâyı şikâr için
Gönderdi bâğa şâh-ı çimen leşger-i bahâr

43a zerreveş: zerre-i B.

47b tebrîk-i °id ü nev-bahâr uñ: tebrîk ü nev-bahâr uñ B.

28 B 42^b; AE 29^b.

• **Kasîdeyiçe-i Bahâriyye** AE.

6. Nâ-bûd olunca efser-i gül fehm-i düzd için
Yakdı behûr-i Meryemi da^cvetger-i bahâr
Mazmûnı gül hatı çimen elfâzı yâsemen
Tarh-ı kasîde itdi suhan-perver-i bahâr
Tertîb-i sûr idüp kamu ezhârı gülşenün
Varmış ^carûs bâğa bu şeb duhter-i bahâr
9. Bâğ-ı benefşe germde hem-çün siyâh-gûş
Mîş-i deyi yemiş gibi şîr-i ner-i bahâr
Dâğ-ı derûn-ı ^câşık-ı şûrîde zann olur
Her nev-küşâde gonçe-i verd-i ter-i bahâr
Âb u hevâ-yı hâk-i gülistânı seyr idün
Sûzân-ı nâr-ı ^cışka sala Kevser-i bahâr
12. Gülşende lâle sanma gülün armaganıdır
Kâğıd içinde şerbet-i nîlûfer-i bahâr
Ezhâr-ı bâğ mest-i sabâ oldı ser-te-ser
Her nergis-i küşâde olup sâgar-ı bahâr
Etrâf-ı meşhed-i dili devr itmede müdâm
Zencîr-i bâd ile gül olup micmer-i bahâr
15. **Vahyî**-yi bî-karârı perîşan-dil eyledi
Evsâf-ı kâkül-i siyeh-i dil-ber-i bahâr

29.

Kasîdeyiçe Sünbül ü Gül Redif Der-Vasf-ı Cânan

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Gülşene zîb-dih oldukda dilâ sünbül ü gül
Oldı ezhâra ^caceb ^cişve-nümâ sünbül ü gül
Devr idüp câm-ı sabûhî ile sâkî-i ziyâ
Oldı medhûş-ı mey-i zevk ü safâ sünbül ü gül
3. Zülf ü ruhsârûña ^câşık iki âvâreñdür
Ey şeh-i tahtgeh-i hüsn ü bahâ sünbül ü gül
^cÂşık-ı zâra gülistân-ı gam-ı hecrünjde
Rîşe-i zahm-ıla dâğ oldı şehâ sünbül ü gül
Ser-i zülf ü leb-i pür-handenî seyr eyleyenün
Çeşmine hâr u has olursa sezâ sünbül ü gül

14a

meşhed-i dili: meşhedi B.

29

B 43^a; AE 68^a.

6. Zâhidâ bîhüde ta^cn eyleme ihsân eyle
Başa gîsû vü ruh-ı yâr saşa sünbül ü gül
Gülşen-i feyz benem âb-ı revân endîşem
Nazm u nesrümde olan pâk-edâ sünbül ü gül
Levh-i şî^crümdeki her hatt-ı siyâh u sürhum
Ravza-i ma^crifete olsa revâ sünbül ü gül
9. Şâhid-i fikrüm eger pâ-dih-i gülzâr olsa
Bûs-ı dâmânımı eylerdi recâ sünbül ü gül
Vasf-ı ruhsâr u hatuñ ideli **Vahyî** mu^ctâd
Pür eder gülşen-i tab^cin sanemâ sünbül ü gül

30.

Kasîdeyiçe Der-Vasf-ı Kâğıd-hâne
Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Sahn-ı Kâğıd-hânedür ehl-i dile cây-ı karâr
Kim komaz nezzâresi âyîne-i dilde gubâr
Bir zemîn-i pâki var neşr olsa tohm-ı hâr eger
Hüsn-i te'sîri ider gülzâr-ı ra^cnâ âşkâr
3. Bir nesîm-i sâfi var kim dûzaha itse güzer
Cennetâsâ i^ctidâl-ile bulurdu iştihâr
Katre-i cûyî eger olsa çekîde Kevsere
Cûş idüp şevkinden eylerdi cihânı hissedâr
Habbe-zâ cevlangeh-i hûbân-ı pâk-iz^cân-ı Rûm
Kim sabâ-yı zevki eyler zülf-i hecri târmâr
6. Serv-kâmetler temâşâgâhıdur olmaz ba^cîd
Reh-güzârında kıyâm itse niçe bâlâ çenâr
Yâ kenâr-ı cûyda ol kasr-ı rûh-efzâ nedür
Bir cüvân-ı al-pûş-i meh-cebîn ü gül^cizâr
Seyr iden Yûsuf-likâ gül-pîrehen dil-berlerin
Nice kîtûn-ı Züleyhâyı satup itmez nisâr
9. Sad hased ol mihr-i baht-âşüfteye kim mâhımı
Eyleyüp der-hâle-i âguş ide zevk-i kenâr
Kasr-ı ra^cnâ sâye-i râhat-nümâ âb u hevâ
Kûh u sahrâ dil-berân-ı pür-vefâ vakt-i bahâr

30

B 43^b; AE 30^a.

Kasîdeyiçe Der-Vasf-ı Kâğıd-hâne AE.

- Eyleyüp tahrîk tab^c-1 pâk-i i^ccâz-âfirin
N'ola tarh itsem bu gûne nazm-1 sâf u âbdâr
12. Nazm-1 pâkûñ **Vahyîyâ** bir âb-1 efsun-mevcdür
Sâye-i vasf-1 kad-i cânândan eyler güzâr
Zabta nutk ile ne hâsıl fahr-i dûr-â-dûrdan
Sen o şâ^cirsin ki fahr eyler senünle rûzgâr

31.

Kasîdeyiçe i Nev-rûziyye

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- ^cAzm-i bâğ it ey hezâr-1 hoş-nevâ nev-rûzdu
Güller açıldı gidüp fasl-1 şitâ nev-rûzdu
Şâh-1 gül bezm-i şikûfe tarh idüp gülzârda
Sâgar-1 nergisle devr itsün sabâ nev-rûzdu
3. Fikr-i rûy-1 yâr ile seyr-i gülistân eylesün
^cÂşık-1 gamnâk-i hicrân-âşnâ nev-rûzdu
Müjde kim ^cunvân-1 tûmâr-1 ^cizâr-1 yârda
Hatt-1 nev-hîzi yazar sâl-i vefâ nev-rûzdu
Çün temâşâ eyledük ol meh-cebîn ü gül-ruhı
Ey dil-i şeydâ bu gün yâ ^cid yâ nev-rûzdu
6. Gice nev-rûz-1 ^cAcemdür savt-1 bülbül bâğda
Geh nevâ olur seherde geh sabâ nev-rûzdu
Ferş-i bezm-i gülşen-i ^cışk eyleyüp seccâdeñi
^cİşret it ey zâhid-i sâhib-riyâ nev-rûzdu
Niçe demlerdür zemistân-âşnâ-yı hecr iken
Bir bahâr-1 vasl seyr itdür şehâ nev-rûzdu
9. Her dıraht evrâk u ezhârı idüp hâke nisâr
Oldı kemhâ-yı gülistân-1 fezâ nev-rûzdu
Zülf sünbül çeşm nergis hat benefşe rûy gül
Vakt-i hüsn-i yâr şimdi gûyiyâ nev-rûzdu
Âh bülbül zahm gonçe şerha lâle eşk cûy
Gülsitân-1 cism-i ^câşık dâ'imâ nev-rûzdu

13b

rûzgâr: iftihâr B.

31

B 44^a; AE 30^b.

•

Kasîdeyiçe-i Nev-rûziyye AE.

9b

fezâ: kazâ B.

12. Gül-^cizârum seyre ık lutf eyle ben gamnâküne
°Azm-i bâğ itdi bu gün şâh ü gedâ nev-rûzdu
Fikr-i vasf-ı gülsitân-ı tal^cat-ı dildâr ile
Hurrem olsun tab^c-ı pâküne **Vahyîyâ** nev-rûzdu

32.

Kasîdeyiçe-i Şitâiyye

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Hoşâ ki kuvvet-i feyz-i nesîm-i sermâyî
Ridâ-yı zâhide dönderdi bezm-i dünyâyı
Hoşâ ki sâkî-i ser-şâre-bahş-ı ebr-i şitâ
Fezâyı eyledi mest-i şarâb-ı tenhâyî
3. Hoşâ ki itdi berîd-i sebük-rev-i sarsar
Peyâm-ı berf ile leb-rîz deşt ü sahrâyı
Sipâh-ı dey o kadar oldu gâret-efken-i sayf
Ki tîğ-ı reşk ile çâk itdi h^vân-ı yagmâyı
Çimende cûylar itdükde ^cazm-i istikbâl
Reh-i şitâya döşendi harîr-i deryâyî
6. Fezânun oldu çü kemhâ-yı sebzi fersûde
Şeh-i şitâ aña biçdi sepîd dîbâyı
Dagıldı meclis-i gülşen bozuldu ^cayş-ı çimen
Kaçırdı derd ü mihen ^candelîb-i şeydâyı
Kanı o şevk ü tarab yâ kanı o şûr u şagab
Unutdı Rûm u ^cArab lezzet-i temâşâyı
9. Nühüfte zevk ü safâ huft ehl-i mihr ü vefâ
Bu demde mîr ü gedâ itdi meclis-ârâyı
Kanı o nâziş-i gül yâ nevâziş-i bülbül
Ne hâle geldi gönül gör o bezm-i zîbâyı
Kanı nesîm-i seher yâ şemîm-i gülden eser
Hafâda gonçe-i ter geçdi şahs-ı ^cankâyı
12. Hemîşe cilveger-i taraf-ı bâğ iken âyâ
Benefşe şimdi neden oldu böyle hercâyî

32

B 44^b; AE 28^a.

•

Kasîdeyiçe i Şitâiyye AE.

4a

oldı: - AE.

- Bozuldı sürhî-i gül sebzî-i çimen şimdi
Ne yüzden eyleye °uşşâk def°-i sevdâyı
O rütbe lüccever itdi zemîni bârân kim
Garîk-i eşk-i hased kıldı mevc-i deryâyı
15. Zihî şitâ ne şitâ reşk-i dûzah-ı serdî
Sezâdur eylese efsürde nagme-i nâyı
Miyân-ı °aşık u cânân olurdu mülzem eger
Anuñla eylese serdîde bahs ü da°vâyı
O deñlü tûde-i berf oldu ser-firâz u büleñd
Çıkılsa seyr ide âdem semâ-yı dünyâyı
18. Didüm gönül nedür erbâb-ı °ışka tesliyetüñ
Ki oldu sahn-ı gülistân vakf-ı rüsvâyî
Didi ki gülşen-i bezm-i nigâr sag olsun
Ki itdi mest-i mey-i gıpta bezm-i me°vâyı
Bu gülşenüñ ki güli °arız-ı dil-ârâdur
Hezâr tut ana °uşşâk-ı nâle-peymâyı
21. Bu meclisüñ ki meyi la°l-i nâb-ı dil-berdür
Getürme hâtıra bir dahı câm-ı sahbâyı
Hırâm-ı şîveger-i kadd-i dil-rubâ var iken
Neden mülâhaza şimşâd u serv-i bâlâyı
İder mi seyr-i gülistân-ı bezm-i dil mahrem
İden der-âguş-ı nezzâre ol hod-ârâyı
24. Gül ü benefşe vü nergisle gülşen ister isen
°İzâr u kâkül ü çeşm ile gör o sîmâyı
Şehâ letâfet-i verd-i sefidî eyle hacl
Hemân bezmde gel aç sîne-i semen-sâyı

17a

deñlü: rütbe AE.

25b

gel: - B.

33.

**Der-Menkabet-i Mevlânâ Fâzıl °Abdu 'l-Halîm Efendi el-Kırîmî Rahmetu 'Ilâhi
Ta°âlâ**

*Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün
Müctes . . . / . . . - / . . . - / . . . -*

- Hayâl-i yâr ki hırz-ı dil-i figârumdur
Hemîşe gûşe-i fûrkatde gam-güsârumdur
Ümîd-i bûs-ı lebûñ sâgar-ı tahayyülde
Mey-i neşât-dih-i kalb-i jengdârumdur
3. Firâk-ı yâr ile sînemde şerha vü dâğum
Nigâr-ı serv-kad ü yâr-i gül-°izârumdur
Dem-â-dem encümen-ârâ-yı °âlem-i ye'sem
Sirâc-ı şû°le-fiken âh-ı pür-şerârumdur
Cemâl-i yâr ki bir gülsitân-ı hurremdür
Hezâr-ı zârı dil-i şûh-ı bî-karârumdur
6. N'ola zücâc-ı cefâsı olursa işkeste
Hemin nişâne-i peykân inkisârumdur
Hemîşe geşt iderem şâh-bâz-ı hasret ile
Hümây-ı fikr-i visâl-âşnâ şikârumdur
Benem o °âşık-ı mu°tâd-ı hecr-i mâder-zâd
Ki °ömr-i Nûh gürîzân-ı intizârumdur
9. Zah[1]mlar ile tenüm bir hadîka-i garrâ
Ki çeşmesârı anuñ çeşm-i eşk-bârumdur
Hat-ı nev-âmede sanma °izâr-ı dil-berde
Nişân-ı tılsım-ı bâzû-yı dâğdârumdur
°İzâr u kâkûl ü hatt ile tal°at-ı cânan
Gül ü benefşe vü şeb-bûy ile bahârumdur
12. Bu za°f-ı gamla olur bûs-ı hâk-i pây elbet
Çü taraf-ı kûçe-i dildâr reh-güzârumdur
Cihanda dûrî-i vuslatdan eylemem şekvâ
Çü şeng-i fikr-i dil-ârâm der-kenârumdur
Bu nûh kıbâb-ı müh[ü]r-şemse zarf-ı ebrîde
Defâtir-i gam u âlâm-ı bî-şumârumdur

33

B 45^a; AE 26^a.

•

3a

Kasîde Der-Vasf-ı Üstâd °Abdu 'l-Halîm Efendi el-Kırîmî B.
şerha vü dâğum: şerha vü dâğ B.

15. O h^vâce-i Hotan-i fikr-i zülf-i dildârum
Ki nâf-ı müşg benüm kemterîn-i yârümdür
Vefâ-^cadû olalı gamze-i siyeh-mestün
Sarây-ı hecrde ye's-i visâl-i yârümdür
Duhân-ı âh ki bir tîr-i seng-dûzumdur
Kemânı vü hedefi bu ten-i nizârumdur
18. Belâ vü mihnet ü gam çünkü yârdan geldi
Yanumda her biri bir yâr-i şîvekârumdur
Dem-i visâlde nezzâre-i lebüñle şehâ
Nigâh-ı câm be-kef rind-i bâde-h^vârumdur
Benem o şâ^cir-i pâkîze-dil ki her suhanum
Birin şehenşeh-i pür-cûd-ı dür-nisârumdur
21. Benem o şâ^cir-i sahbâ nikât-ı câm-ı suhan
Ki tab^c-ı gamze-i ser-mest neşvedârumdur
Benem o şâ^cir-i nâzûk-hayâl-i tîz-tab^c
Ki fikrüm eylemesem çün zurât ^cârumdur
Ne deñlü eyler isem fahr-i dûr dûr sezâ
Ki vâsf-ı pâk-i edîb-i zamân kârumdur
24. Cenâb-ı hazret-i ^cAbdu 'l-Halîm Efendi kim
Visâl-i dergeh-i vâlâsı iftihârumdur
Sa^cid-belâgat Aristo-hikem ^cAlî-cevdet
Ebû Hanîfe-meniş Şâfi^c-ı-vakârumdur
Zahîr-kuvvet ü ^cAllâme-fikr ü Fahr-nazar
Ebû 'l-Hasan-şiyem ü Hâfız-ıktidârumdur
27. ^cİsâm-dikkat ü Câmî-edâ [vü] Kutb-himmet
Gazâlî-menkabet ü Seyyid-iştihârumdur
Geleydi ^câleme ^casruñda Bû ^cAlî Sînâ
Dir idi bûs-ı yed-i fazluñ i^ctibârumdur
Mu^callim-i hüner-âmûz-ı fazl-şâkirdâ
Beyân-ı hâl-i kemâ-hî benüm ne kârumdur
30. Garaz budur ki beni neşve-yâb-ı fazluñ ide
Bu nazm-ı pâk ki sahbâ-yı hoş-güvârumdur

23a Ne deñlü: Ne rütbe AE.

24a kim: ki AE.

25a ^cAlî cevdet: Bû ^cAlî cevdet B.

Ne deñlü eyler isem cedd ü sa^cyi tafsîle
Yine beyâna gelen biñde bir ya yarumdur
Dırâz olur kem ü keyf-i kıyâs-ı vasf velî
Yine netîcesi bu şekl-i ihtisârumdur

33. Dem oldı kim ola âgâze-i du^câ **Vahyî**
O zât için ki benüm ebr-i feyz-bârumdur
Zücâce-i dili olsun gubâr-ı gamdan sâf
Cihanda tâ ki felek ^caks-i kalb-i zârumdur

34.

Kasîde Der-Vasf-ı Sadr-a^czam ^cAlî Paşa ve Dâmâd-ı Sultân Ahmed-i Sâlis

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Müjde ey dil kesb-i feyz idüp gülistân-ı kerem
Tâzelendi ser-te-ser ezhâr-ı bostân-ı kerem
Tâ'ib oldı hisset-i dîrîneye ^casr-ı la'îm
İtdi mihman-hâne-i dünyâyı pür h^vân-ı kerem
3. Meşk-i lutf-âlûd debîr-i çarhdan şimdi cihan
Oldı ebnâ-yı zaman zîb-i debistân-ı kerem
Ravza-i ümmîd olursa sebz ü hurrem vaktidür
^cÂleme oldı tarâvet-bahş-ı bârân-ı kerem
Şevkden çâk-i girîbân itseler şâyestedür
Eyleyenler ârzû-yı bûs-ı dâmân-ı kerem
6. Görmez iken cür^ca-i derd yine bezm-i dehrde
Çekmede ritl-ı girân ümmîdvârân-ı kerem
Nakd-i lutf ol rütbe mebzûl oldı hâs u ^câma kim
Oldı reşk-i agniyâ deryûzekârân-ı kerem
Böyle mevsimde ba^cîd olmaz gönül ^carz-ı merâm
Bir kerîme kim odur mümtâz-ı ihvân-ı kerem
9. Âsaf-ı devran vezîr-i a^czam-ı şâh-ı zaman
Ya^cnî dâmâd-ı ^catâ-mu^ctâd sultân-ı kerem
Hâmî-i devlet ^cAlî Paşa-yı ^câlî-menkabet
Dâver-i Hâtem-tabî^cat rûh-ı ebdân-ı kerem

31a Ne deñlü: Ne rütbe AE.

34 B 46^b; AE 23^a.

• **Der-Menkabet-i Vezîr-i A^czam ve Dâmâd-ı Mükerrerem ^cAlî Paşa-yı Şehîd Rahmetu 'Ilâhi Ta^câlâ** AE.

5a şâyestedür: şâyeste B.

- Nâfizü 'l-ahkâm-ı 'âlem 'âkidü 's-sulh-ı ümem
Sâhib-i seyf ü kalem bahşende-i kân-ı kerem
12. 'Ârif-i pâkîze-meşreb vâkîf-ı fenn-i edeb
Mazhar-i eltâf-ı Rab mi'câr-ı erkân-ı kerem
Mesned-i a'yân-ı kümmel kehf-i erbâb-ı düvel
Dâmenin tutsa mahal bâlâ-nişînân-ı kerem
Melce'-i erbâb-ı dâniş menba'-ı dâd ü dihiş
Dâver-i Hâtem-meniş gavvâs-ı 'ummân-ı kerem
15. Mâh-ı evc-i ma'celet şâh-ı cihân-ı mekrümet
Yekke-tâz-ı deşt-i himmet merd-i meydân-ı kerem
Kâm-fermây-ı garîban şevk-bahş-ı gam-keşan
Dürc-i la'inde nihan dârû-yı Lokmân-ı kerem
Dergehi cây-ı penâh-ı ârzûmendân-ı cûd
Âstâni bûsegâh-ı behre-cûyân-ı kerem
18. Eylemiş nâm-ı şerîfin nâzım-ı takdîr anuñ
Matla'-ı garrâ-yı bî-hemtâ-yı dîvân-ı kerem
Âsmân-ı lutfdur gûyâ devât-ı dil-keşi
Hâme-i mu'ciz-beyânı ebr-i nîsân-ı kerem
Bezm-i hâsı gülşen-i bî-hâr-ı lutf u merhamet
Nutm-ı pâki çeşmesâr-ı âb-ı hayvân-ı kerem
21. Rezmgâh-ı heybetinde na'rasın gûş eylese
Tâ ebed medhûş ola Sâm u Nerîmân-ı kerem
Bezmgâh-ı şefkatinde cür'asın nûş eylese
Tâbe-mahşer olmaya huşyâr mestân-ı kerem
Şevk-tab'-ı fâtırâ ümmîd-bahş-ı hâtırâ
Zü 'l-minen itdi makâmıñ sadr-eyvân-ı kerem
24. Hisse-yâb-ı zerre-i dâniş olan erbâb-ı dil
Sofra-i lutfuñdan oldı cümle şeb'ân-ı kerem
Vahyî-i hurşîd-tab'ıñ olması şâyeste mi
Necm-i bahtum gibi vakf-ı ebr-i hırmân-ı kerem
Himmetüñ gülzârınuñ bir gonçesi besdür baña
İtmege zülf-i ümîdüm sünbülistân-ı kerem
27. Bûy-ı vasfuñ 'anberâsâ neşr iderdüm 'âleme
Feyz-i lutfuñla olaydum ben de şâyân-ı kerem
Bendedür ammâ tekâsül itmedüm 'arz-ı niyâz
Dergehi-i vâlâña kim dil ola şâdân-ı kerem

- Bülbülâsâ gülşen-i kûyuñda efgân itmedüm
Olmadum pervâne-i şem^c-i şebistân-ı kerem
30. ^cArz-ı hâlüm der-kenâr itdüm mahallidür buyur
Lutf-ıla tevcîh-i zihn it eyle fermân-ı kerem
- Cür'et-i tasdî^cde ma^czûr tut dâ^cîñi kim
Ravza-i tab^cuñdan aldum bûy-ı imkân-ı kerem
- İtme itnâba heves maksûd hâsıldur göñül
Katresin imsâk itmez bahr-i cûşân-ı kerem
33. İrdi söz pâyâna âgâz-ı du^câ hengâmıdur
Ol vücûda kim odur hurşîd-i rahşân-ı kerem
- Tâ ki olup melce[']-i ehl-i recâ bezm-i kirâm
Gürsine çeşmân ide tasdî^c-i merdân-ı kerem
- Hak ta^câlâ zâtını âfâtdan mahfûz idüp
Eylesün hemvâre zîb-i sadr-ı dîvân-ı kerem

35.

Der-Sitâyiş-i Şeyhü 'l-İslâm Müftî'ü 'l-Enâm Mahmûd Efendi Rahmetu 'llâhi

Ta^câlâ

Me^fûlü Fâ^cilâtü Me^fâ^cilü Fâ^cilün

Muzâri^c - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Demdür ki dost mazhar-i feyz-i cemâldür
Düşmen garîk-i lücce-i kahr-ı celâldür
- Demdür ki sâgar-ı sitemin çarh idüp şikest
Leb-rîz-sâz-ı kâse-i lutf u nevâldür
3. Demdür ki sûk-ı ^cilme gelüp nevbet-i revâc
Mergûb-ı nâs şimdi metâ^c-ı kemâldür
- Gülzâr-ı dehre gelse tarâvet ^caceb degül
Feyz-âşnâ-yı nâmiye-i i^ctidâldür
- Bir ^cukde kalmadı ki felek hallin itmege
Ey baht-ı pîç pîç dem-i inhilâldür
6. Olsun şiküfte gonçe-i dil bâd-ı şevk ile
Dehrüñ bu âb u tâbı ^cadîmü 'l-misâldür
- Bir kalb işitmedük ki ola mübtelâ-yı gam
Bir tab^c görmedük ki esîr-i kelâldür

35

B 48^a; AE 24^a.

•

2a

Kasîde Der-Sitâyiş-i Şeyhü 'l-İslâm Mahmûd Efendi B.
sâgar-ı sitemin: sâgar-ı sitemi B.

- Dirseñ bu şevk-i tâze neden geldi °âleme
Hall it bu müşkili ki mahall-i su'âldür
9. Budur cevâb eyledi ihsân zü 'l-minen
Bir ni°meti ki şükrini itmek muhâldür
Rabt itdi hall ü °akdini °asruñ o zâta kim
Kân-ı salâh u ma°delet ü hüsn-i hâldür
Nasb itdi ya°nî mesned-i fetvâya yümn-ile
Bir şahsı kim edîb-i hamîdü 'l-fa'âldür
12. Mahmûd Efendi °izz ile müftî 'l-enâm olup
Nâsa peyâmı mâye-i tefrîh-i bâldür
Tefrîh-i bâl iderse peyâmı °aceb degül
Mahsûl sad du°â vü hezâr ibtihâldür
Olsa du°âsı vird-i zebân-ı cihan revâ
Kim mahz-ı nef° u lutf u °atâ vü nevâldür
15. Hayrû 'l-halef güzîn-i selef mefhar-i kirâm
Tahrîr-i bî-°adîl bedî°u 'l-hisâldür
Gülzâr-ı °ilm ü fazlına bir gonçedür fuhûl
Hâtem riyâz-ı cûdına kûteh nihâldür
Hilm ü edebde cümleye ruchâmı bî-nizâ°
°İffetde hod yegâneligi bî-cidâldür
18. İtse sükût gonçe-i bâğ-ı hayâ olur
Gelse edâya bülbül-i şîrin-makâldür
°Ankâ-yı Kâf-ı zühd ü vera° tab°-ı pâkidür
Aña kemâl-i °ilm ü °amel perr ü bâldür
Mûr-ı za°îfi hilmi Süleymân-ı vakt ider
Çîn-i cebîni zehre-güdâz-ı cibâldür
21. Kimdür o kim anuñla ide da°vî-yi kemâl
Hurşîd olursa mazhar-i naks-ı zevâldür
Fikri yanında ebr-i siyehdür şu°â°-i meh
Envâr-ı mihr-i re'yine nisbet zilâldür
Sultân-ı mülk-i ma°deletâ fazl-perverâ
Nazmum egerçi gayret-i sihr-i helâldür
24. Medhünde lîk her ne kadar dikkat eylesem
Biñde birin edâda kusûr ihtimâldür
Tab°um mahall-i noktaya biñ nükte derc ider
Vasfuñ beyânına gelicek deng ü lâldür

- Fikr-i kemâlün °ârife intâc-ı °acız ider
Melzûmdan bu lâzıma bir intikâldür
27. Vaf-ı şerîfün bulamaz kimse iktidâr
Maksûd hâk-i pâyuña bir °arz-ı hâldür
Dânişverân-ı °asruñ olur sadr menzili
Vahyî-i zâr zîver-i saff-ı ni°aldür
Akrânı bezm-i şevkde ser-şâre-nûş anuñ
Mahsûl-i tab°ı ritl-ı girân-ı melâldür
30. Yekke-süvâr-ı ma°reke-i nazm u nesr iken
Tenhâ-nişîn-i zâviye-i ihtilâldür
Baht-ı siyâhı gör ki meh-i burc-ı ma°rifet
Ebr-i hafâda kaldı nice mâh u sâldür
Har-mühre sandı sayrefî-i rûzgâr hayf
Ol gevher-i kelâmı ki reşk-i le°aldür
33. °Asruñ bu vaz°-ı nâ-hoş u nâder-ber-â-beri
Erbâb-ı fazl u dânişe bir kîl ü kâldür
Nâ-dân elinde kâse-i fagfûr-ı °ârifün
Câm-ı mey-i ümîdi şikeste sifâldür
Erbâb-ı cehl tâc-ı ser-i iltifât olup
Ashâb-ı °ilm ü fazl u hüner pây-mâldür
36. Bu fikr egerçi bâd-zen-i ye's ile dile
Tehyîc-sâz-ı nâ'ire-i infi°aldür
Olmam bu infi°alden ammâ ziyân-keş
Dükkân-ı dilde nakd-i rızâ re's-i mâldür
°Asrında bâ-husûs o kerem-pîşenüñ derun
Ümmîd ile hazîne-i âb-ı zülâldür
39. Mir'ât-ı kalbi sâf idelüm jeng-i şekveden
Manzûr-ı çeşm-i ragbet ola ihtimâldür
Ser-levha-i ma°ârif olan ehl-i dânişe
Endîşe-i li-küllü makâm-ı makâldür
Şimdi mihakk-ı sîm ü zer-i °ilm ü ma°rifet
Ol zât-ı pür-fezâ'il-i ferhunde-fâldür
42. °Arz-ı sebîke-i hüner it bil °iyârıñı
Sâhib-°iyâr-ı vakt dakîkü 'l-hayâldür

28a

°asruñ olur: °asr olup B.

36a

Bu: O AE.

- Zabt it °inân-ı nutkı cesâret yeter yeter
Tafsîl-i hâl-i tarz-ı melâl iştîmâldür
- Remz-i ümîd besdür o zât-ı kerîme kim
İmsâk-i nakd-i lutf yanında vebâldür
45. İhlâs ile du°â idelüm ol vücûd için
Zîrâ du°â kasîdede hayrû 'l-me'âldür
- °Âlemde tâ ki hüzn ü sürûr ile kabz u bast
Bir muktezâ-yı hükm-i celâl ü cemâldür
- Sadr-ı sa°âdet üzre murabba°-nişîn olup
Şânında diyeler ruh-ı ikbâle hâldür
48. Kalb-i şerîfi mazhar ola ol safâya kim
Reşk-efken-i derûn-ı safâ-yı visâldür
- Evlâd-ı pâk-nijâd-ı melâ'ik-nihâdı kim
Evc-i kemâle her biri hâlâ hilâldür
- Bedr idüp anları da sa°âdetle zü 'l-minen
Îsâl ide o sadra ki burc-ı kemâldür

36.

Sitâyiş[•]

Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün

Recez - - . - / - - . - / - - . - / - - . -

- Gel ey safâ-endîş olan Sâ°atçı Paşa Köşkine
Memnûn-ı zevk ü °îş olan Sâ°atçı Paşa Köşkine
- Bir semti bâğ u gülsitan bir semti bahr-i bî-keran
Zevk isteyen olsun revan Sâ°atçı Paşa Köşkine
3. Olup vezân anda sabâ bülbüller eylerken nevâ
°Uşşâk meyl itse revâ Sâ°atçı Paşa Köşkine
- Resmi latîf ü bî-bedel nakş u nigârı pek güzel
Mânendi yok dirsem mahal Sâ°atçı Paşa Köşkine
- °Azm eylesün gül-çîd olan zevk ü safâ ümmîd olan
Yârân-ı İznîkmîd olan Sâ°atçı Paşa Köşkine
6. Al revzeninden bûy-ı zevk câmindan iç sahbâ-yı şevk
Ahbâbı eyle anda °avk Sâ°atçı Paşa Köşkine

45b kasîdede: kasîdeye B.

46a hüzn: hüsn B.

36 B 49^b; AE 41^b.

• Musammat AE.

- Çarh ursa rakkâs-ı hayâl her rûz ü şeb devran-misâl
El-hak bedel bulmak muhâl Sâ'atçi Paşa Köşkine
- Zevk ü safâya dâ'imâ zarf eylemiş anı Hudâ
Miftâh-ı dil dirseğ sezâ Sâ'atçi Paşa Köşkine
9. Zevke bu yoldan ol revan budur giriş gayri güman
Ekdârı def'e gel heman Sâ'atçi Paşa Köşkine
- Tulumbasından içse âb bulur meh ü mihr âb u tâb
Burc-ı safâ dinse savâb Sâ'atçi Paşa Köşkine
- Yâr ile eyle ülfeti elden çıkarma fursatı
Kur bezm-i 'ayş ü 'işreti Sâ'atçi Paşa Köşkine
12. Vasfında 'âcizdür kalem medhinde kâsırdur rakam
Bâğ-ı İrem olmaz harem Sâ'atçi Paşa Köşkine
- Her semti bir cây-ı safâ her gûşesi hayret-fezâ
Gitsen 'aceb mi **Vahyîyâ** Sâ'atçi Paşa Köşkine

37.

Kasîdeyiçe-i Du'â-nâme

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- Ey Kerîm-i bî-misâl ü ey Rahîm-i zî 'n-nevâl
Yüz tutup dergâhuña eyler 'ibâduñ 'arz-ı hâl
- Lutf u ihsânun recâsıyla derildük kapuña
Şâhid-i ümmîd ide me'mûldur 'arz-ı cemâl
3. Bende-i efkendeyüz 'isyândan şermendeyüz
Bakmayup cürm ü kusûra eyle fazluñ ber-kemâl
- Bî-kes ü bî-çâreyüz sensin bize ancak mu'în
Gayriden imdâda yok mikdâr-ı zerre ihtimâl
- Kuvvet ü kudret senüñdür heybet ü nusret senüñ
Cünd-i İslâma mu'în ol düşmen olsun pây-mâl
6. Kesret-i 'isyâna bakma nâliş-i sıbyâna bak
Müstecâb eyle du'âmuz ey Kerîm-i bî-zevâl
- Mücrimüz âlûde-i çirk-âb-ı 'isyânuz velî
Eyledük âb-ı nedâmetle hezârân igtisâl

- Fahr-i  alem hurmetine c nd-i d ne vir niz m
D şmeni kıl m btel -yı ihtil l   i til l
9.  zzet-i nasr-ı  az z   devlet-i feth-i m bin
Lutf u ihs nuŋla olsun m 'min ne hasb-i h l
Y  İl h  devlet-i Sult n-ı Ahmed H nda
T rm r u h ks r olsun  ad vvi bed-fa  l
T ŋını H n Ahmed ŋ  v ze-i  arş eyley p
H nını c s ruŋ eyle z g-ı Őems r-i cel l
12. Bahr   berde  asker-i  sl mı mans r eyley p
D şmen ŋ her firkasın eyle za if   b -mec l
Ehl-i k fr olup gıd -yı ejder-i rumh-ı guz t
C nd-i d n ŋ konmaya d m nına gerd-i mel l
 Avn u imd duŋla Sult n Ahmed-i kıl k m-y b
Z r-i na l-i rahş-ı icl linde mahv olsun kr l
15.  Asker-i  sl ma eyle Hızr-ı tevfi k ŋ refik
Ola makh r u m demmer d 'im  ehl-i dal l

38.

Mesnev -i Mahabbet-n me
Fe il t n Mef  il n Fe il n
Haf f . . . - / . . . - / . . . -

- S hib-i lutf u c d u tab -ı b lend
B g Efendi o z t-ı b -m nend
Hazretin ŋ huz r-ı  izzetine
N d -i p k-i  arş-ı rif atine
3. Nice biŋ iŐtiy k u hasret ile
Nice biŋ ihtir k   f rkat ile
 der z ol du  ları ihd 
Ki kab lin m yesser ide Hud 
Bu du   ol du  dur ey dil-i z r
Ki komaz dil secenceline gub r

---

8 - AE.
11b D şmen ŋ her firkasın eyle za if   b -mec l AE.
12 - AE.
13a olup: olur B.
38 B 148^a; AE 31^b.
• **Da vet-n me** B.

6. Bu du'âdur medâr-ı hubb u vidâd
Bu du'âdur 'iyâr-ı sıdk u sedâd
Bu du'âdur du'â-yı pür-ihlâs
Buña dil-bestedür 'avâm u havâs
O du'âdan kim olmaya memnûn
Ki riyâdan ola berî vü masûn
9. Ba' dehu ihtirâm u 'izzet ile
Dahı ta'zîm-i bî-nihâyet ile
Hâtır-ı pâkini su'âl iderüz
Tab'-ı derrâkini su'âl iderüz
Eylesün hazret-i Hudâ dâ'im
Sadr-ı devletde zâtını kâ'im
12. Gam u ekdârdan masûn olsun
İki 'âlemde istegin bulsun
Devlet ü 'izzet ü sa'âdet ile
Kuvvet ü sıhhat ü selâmet-ile
Gözedüp hük-m-i şer' ü fetvâyı
Eyleyüp pîşe zühd ü takvâyı
15. Ala 'ömr-i tavîlden vâye
Eyleye hüsn-i hâli ser-mâye
İsr-i zâkir be-muktezâ-yı vefâ
Cilve idüp nesîm-i lutf u 'atâ
Mevc-hîz olur ise bahr-i su'âl
Dinilürse bu mahlasa nice hâl
18. *Minneta 'llâh zî 'n-nevâle henüz*
Sâkinüz gûşe-i bekâda bu rûz
Kârumuz cümleye du'âdur hep
Hâzır u gâ'ibe senâdur hep
Bâ-husûs ol vücûd-ı bih-bûda
Zât-ı mes'ûd u Hâtemi cûda
21. Bezl-i makdûr idüp zamân-ı safâ
İderüz bî-riyâ du'â vü senâ
Hazret-i zî 'l-celâli ve 'l-ikrâm
Feyz idüp cümleye safâyı tamâm

12b

istegin: matlabın AE.

°An-karîbi 'z-zaman bilâ-te'hîr
Sohbet ü ülfet eyleye takdîr

24. Ve 's-selâm oldu bunda hatm-i kelâm
Bâkî olsun safâ gönülde müdâm
Hâlisu 'l-kalb bî-riyâ dâ'î
Şeyh Seyyid Muhammed-i **Vahyî**

39.

Bahr-i Tavîl Der-Beyân-ı Evsâf-ı Ser-â-pây-ı A°zâ-yı Cânan

Birinci dize, ölçüsü: 50 *Fe°ilâtün*

Gel e ey °âşık-ı şûrîde-i âvâre gönül deşne-i hun-h^vâr-ı gam-ı yâr ile pür-yâre gönül
tığ-ı kazâ-şa°şa°a-i fûrkat-i dildâr ile sad pâre gönül sâye-i pür-dâhiye-i tâli°-i
vârûnede hemvâre zah[1]m-hürde vü bî-çâre gönül ol gül-i bî-hâr-ı gülistân-ı vefânun
yine evsâfına dâmen-be-meyân ol leb-i mey-gûnını yâd eyleyüp ol neşve-i can-bahş
ile ser-cümle zebân ol meh-i ruhsârını fikr eyleyüp ol şevk ile ser-levha-i i°câza
rakam-pâş-ı beyân ol bu sebebden salup âvâze ekâlîm-i ma°ânîye pesendîde-i ebnâ-yı
zamân ol gözün aç sa°y-i belîg it ki budur midhat-i cânan

İkinci dize, ölçüsü: 50 *Fe°ilâtün*

Çeşm-i insâf ile bak ol kad-i bâlâ niçedür kâkül-i pür-çîn-i dil-ârâ niçedür cebhe-i
pür-nûr-ı mehâsâ niçedür ebrû-yı müşgîn-i semen-sâ niçedür ol müje-i saf-şiken-i
sabr u şikîbâ niçedür çeşm-i fûsun-perver-i şehîlâ niçedür gamze-i i°câz-nümâ nâdire-
pîrâ niçedür °arız-ı dil-cûy-ı mutarrâ niçedür la°l-i suhan-gûy-ı musaffâ niçedür yâ
dehen-i teng-i şeker-hâ niçedür yâ dem-i can-bahş-ı hased-sâz-ı Mesîhâ niçedür
gerden-i sîmîn-i ferah-zâ niçedür var mîdur ol şâh-ı vefâ-pîşe-i pür-ân-ı suhandâna
bu evsâf ile hûbân-ı zamân içre nazîr eyle gel im°ân ile iz°ân

Üçüncü dize, ölçüsü: 50 *Fe°ilâtün*

Evvelâ başdan o bahtum gibi pür-pîç olan turre-i tarrârına söz ne leb-i la°lîn-i şeker-
bârına söz ne dem-i vuslatda olan lezzet-i güftârına söz ne o tezerv-i çimenistân-ı
cinan reşk idecek şîve-i refâtına söz ne dil-i nezzâreyi ser-mest-i fûsûn eyleyen ol
gamze-i mekkârına söz ne nîgeh-i hûş-rubâ ile heveskârların zîb-i şifâ-hâne-i ümmîd
iden ol dîde-i bîmârına söz ne niçe biş lutf deger vaz° ile âzârına söz ne o hayâlinden
ecel havf idecek hancer-i gaddârına söz ne ne kadar vâsî senâ olsa sezâvârdur ol
dil-ber-i mümtâz-ı ser-efrâz u vefâ-sâz

Dördüncü dize, ölçüsü: 50 *Fe°ilâtün*

Çeşm ü ebrû da güzel la°l-i suhan-gû da güzel kâmet-i dil-cû da güzel zülf-i semen-
bû da güzel sîne-i bî-mû da güzel hâl-i fûsun-perver-i Hindû da güzel hat çü şeb-bû
da güzel °işve-i şûriş-fiken-i fitne-i câdû da güzel rû da güzel hû da güzel mâh-likâ

39

B 51^a; AE 95^b.

• **Bahr-i Tavîl** AE.

pâk-edâ kân-ı vefâ pâdşeh-i hüsn ü bahâ nükte-küşâ fitne-nümâ nâdire-fermâ suhan-ârâ ki gören tal^cat-ı hurşîd-i ziyâsın diye hakkâ bu letâfet bu tarâvet bu pesendîde kıyâfet bu melek reşk idecek hey'et ü sûret bu felek hasret-i nezzâre-i ruhsârı olan mihr-i vefâ pertev-i nâdire kesâfetle budur şâh-ı cüvânân

Beşinci dize, ölçüsü: 50 *Fe^cilâtün*

İmdi bu hüsn ü letâfetle ki sen şâh-ı cihansuñ bu zarâfetle ki ser-defter-i hûbân-ı zamansuñ bu hakîkat bu mürüvvetle ki her vech-ile şâhensh-i mülk-i dil ü cansuñ saña şâyeste budur kim olasın ehl-i dil ü tab^c ile hem-dem zurefâ bezmine mahrem şu^carâ meclisine meyl ile dil-hurrem ü bî-gam dil-i mecrûh-ı belâ-dîde-i âşüfteye merhem idesin encümen-i ma^crifete hasr-ı nazar tâ ola erbâb-ı hüner rûz u şeb ol cebhe-i pür-nûr ile ruhsâre-i hayret-fiken-i hûr ile mahsûd-ı meh ü mihr-i münevver ki cemâlünle kemâlün ola rif^catde ber-â-ber ideler ehl-i zemin şânuña tahsin

Altıncı dize, ölçüsü: 50 *Fe^cilâtün*

Sendedür şâh-levendâne reviş hûb gülüş serv-i hırâman gibi nâzende reviş şem^c-i fûrûzan gibi mevzûn oturuş hem meh-i tâban gibi nâzûk yürüyüş mülk-i dil ü cânu harâb eylemeye âb-ı revan gibi akış pertev-i hüsnünle dil-i ^câşıkı hâkister idince yakış âhû-yı Hotan gibi bakış âh ki âşüftelerün hâli tebâh oldı felekler hedef-i nâvek-i âh oldı cihan gavta-hor-ı dûd-ı siyâh oldı amân ey şeh-i tannâz saña ^carz-ı recâ mevsimidür [lutf u ^catâ mevsimidür mihr ü vefâ mevsimidür zevk ü safâ mevsimidür]¹ bende-i dîrîne ki bir nîm-nigâh ile gel ey fitne-i devran

Yedinci dize, ölçüsü: 50 *Fe^cilâtün*

Benem ol tâze-edâ şâ^cir-i i^ccâz-nümâ gamze-i mestün gibi şûr-efken-i dünyâ ki ruhuñ vasf idicek ^câlemi gülzâr iderem gülleri bülbül gibi şeb-tâbe-seher zâr iderem nâle-i ^cuşşâk-ıla bu halk-ı cihânı degil e bahtımı bîdâr iderem zülfünjî yâd eyleyicek sünbülü mahbûs-ı çeh-i ^câr iderem dîdenjî medh itsem eger şerm-ile nergisleri bîmâr iderem [^cârız-ı rengîn ile la^cl-i leb-i şîrînünjî anşam kalemüm reşk-i nihâl-i gül ü gül-nâr iderem]² nükte-i mu^cciz-eser-i hâl-i fûsun-perverünjî zikr idicek ruk^ca-i nazmumda olan noktaları merdüm-i çeşm-i dil-i sehâr iderem ben

Sekizinci dize, ölçüsü: 50 *Fe^cilâtün*

Dehen-i teng-i şeker-handenjî fikr eyleyerek lehce-i nâdîdem ile fenn-i fesâhatde ser-â-ser dil ü tab^c ehlini dil-teng iderem hep şu^carâ haylinünjî eş^câruma reşk itdürerek bâr-ı hasedle güzelüm³ kadlerini ceng iderem hep fûsahâ zümresin ey yekke-süvâr-ı çimenistân-ı vefâ gamzenjî endîşede fitrâk-i semend-i dil-i çâlâkûme âveng iderem hep suhanum rütbesini anlamayup kadrümi fehm eylemeyüp fazluma teslîm-nümâ olmayan evvel hasedünjî her birinünjî sende olan hilm ü hayâ medhini ibrâz idicek şerm ile rûyın degil e çeşmini gül-reng iderem hep bunu bil ey meh-i tâban

1 - B.

2 - B.

3 güzelüm: gözlerüm B.

Dokuzuncu dize, ölçüsü: 50 *Fe'îlâtün*

Hamdü li 'llâh benem ol **Vahyî**-i pâkîze-nazar şâ'ir-i ferhunde-eser mâdih-i gîsû-yı mu'anber ruh-ı enver ki sarîr-i kalemüm salmada nüh tâka bu âvâzeyi kim bendedür esrâr-ı fesâhat dahı âsâr-ı belâgat ki olur nükte-şinâsâna sözüm ke's-i zarâfet gazelüm sâgar-ı sahbâ-yı letâfet baña feyz oldı Hudâdan hele eş'âr-ı fûsun-lehce-i pür-dikkat ü ser-tâbe-kadem hâlet ü yek-pâre melâhat baña lutf oldı bu nâ-güfte vü neşnîde suhan kim leb-i endîşeyi tâ mahşer ider vakf-ı halâvet ruh-ı nezzâre bulur nazmum ile pâye-i rif'at ü şeref nükhet ü behcet idinür mâye-i devlet

Onuncu dize, ölçüsü: 50 *Fe'îlâtün*

Diñle ey hâsid-i pes-pâye-i bî-mâye sözüm kim garazum hazret-i Mevlâya bu takrîb ile de 'arz-ı senâdur ki bu evsâf-ı pesendîde baña dâd-ı hudâdur bunı zann itme ki câhillere izhâr-ı fazîlet baña bir kesb-i safâdur hele sad hamd ki her safhada şeng-i kalemüm 'işve-nümâdur o şehüñ vasfına her vech-ile dikkatler idüp gûş-ı cihan diñlememiş güftelerün nüktelerün cem'ine tertîbine himmetler idüp nazmuma biñ dürlü mezâmîn ile zînetler idüp şî'r-i dil-âvîzümi tahrîrde geh sihr ü geh efsûn u geh i'câz ile izhâr-ı mahâretler idüp nâmumı itdüm hele üstâd-ı suhandan

40.

Bahr-i Tavîl-i Dîger

Birinci dize, ölçüsü: 35 *Fe'îlâtün*

Âh kim bir ruh-ı hûbı meh-i garrâ deheni gonçe-i ra'cna lebi sahbâ-yı musaffâ müjesi leşger-i ber-pâ kaşı mihrâb-ı mu'allâ teni mir'ât-ı mücellâ suhanı Kevser-i asfâ kadi Tûbâ revîşi reşk-dih-i cünbiş-i serv-i çimen-ârâ bu dil-i zârımı⁴ bir nîm-nigâh ile kılup vâlih ü şeydâ beni bir 'işve⁵ ile eyledi âşüfte vü rüsvâ hele şâdam aña k'ol şâhid-i tannâz degül dil-ber-i mümtâz-ı cefâ-sâz

İkinci dize, ölçüsü: 24 *Fe'îlâtün*

Hak bu kim dil-ber-i ra'cna dir iseñ ancak olur tal'at-ı zîbâ dir iseñ ancak olur dîde-i şehlâ dir iseñ ancak olur gamze-i i'câz-nümâ kâmet-i bâlâ dir iseñ ancak olur la'l-i musaffâ dir iseñ ancak olur hâsılı bu bezm-i fenâda aña mânend ü nazîr olmadı bir gamzesi şeh-bâz

Üçüncü dize, ölçüsü: 33 *Fe'îlâtün*

Nedür ol rûy-ı münevver nedür ol cebhe-i enver nedür ol zülf-i mu'anber nedür ol la'l-i hased-sâz-ı dil-i sâgar-ı Kevser nedür ol cünbiş-i şeng-i müje-i tesliyet-âver nedür ol çeşm-i fûsun-perver ü ol gamze-i şeh-bâz-ı dil-âver ki bu evsâf-ı pesendîde

40 B 54^a; AE 97^a.

• **Dîger** AE.

4 dil-i zârımı: dil-i zâr B.

5 'işve: 'ışk B.

ile halk-ı cihân ol sanemün bende-i bî-minneti[dür] küşte-i tîğ-ı heves-i vuslatıdır
hasret-i nîm-i nıgeh-i şefkatidür bî-ser ü sâman

Dördüncü dize, ölçüsü: 31 *Fe^cilâtün*

Dil-berâ nâz ile reftâruña kurbân olayum lutf-ıla güftâruña kurbân olayum deşne-i
zerkâruña kurbân olayum hışm-ıla âzâruña kurbân olayum gamze-i hun-h^vâruña
kurbân olayum nergis-i bîmâruña kurbân olayum turre-i tarrâruña kurbân olayum
la^c-i şeker-bâruña kurbân olayum bir nıgeh-i merhamet-âlûd ile şâd eyle dil-i zârımı
ey dil-ber-i tannâz

Beşinci dize, ölçüsü: 22 *Fe^cilâtün*

Ser-te-ser ^câlemi hüsn ile o şûh ârelemişdür müjesi tîri dil-i zârımı âşüftelerün
yârelemişdür heves-i vasl ile tîğ-ı elem-i fûrkati⁶ âvârelerün sînesini pârelemişdür
heves-i zînet-i gîsû ile⁷ meh-tâb-ı ruhı safhasını [karalamışdur]⁸

Altıncı dize, ölçüsü: 22 *Fe^cilâtün*

Hele bir sencileyin ^câşıkâ şefkatli mahabbetli meveddetli zarâfetli letâfetli şehensâh-ı
hüs[ü]n-^casker ü serdâr-ı füsûn⁹-leşgeri seyr eylemedi dîde-i dünyâ imdi bu hüsn ü
letâfetle budur şânuña şâyân [u] vassâf u senâ-h^vân ayâ dil-ber-i mümtâz

Yedinci dize, ölçüsü: 35 *Fe^cilâtün*

Bir güzelsin ki senün vafuñı tasvîre sezâvâr degül Hâfız u Tâlib kalem-i ^cUrfî vü
Sâ'ib emel-i Sâhib ü Tâ'ib dahı tahrîrine kâtib olamaz hâzır u gâ'ib sanem-i hûb-likâ
pâk-edâ kân-ı vefâ ma^cden-i ^cirfân u hayâ ^câşıkına rahm idici râh-ı vefâyâ gidici
^cişve-i pey-der-pey ile bende-i efkendesini mest-i harâb eyleyici çeşm-i dili fikr-i
visâl ile pür-âb eyleyici şâh-ı vefâdâr

Sekizinci dize, ölçüsü: 35 *Fe^cilâtün*

N'ola ol şâh-ı cefâ-pîşeyi vasf eyler isem subh u mesâ sayf u şitâ aña benüm¹⁰ gibi
vas[ı]f-h^vân u suhandan gerekdür k'ide evsâfını tahrîr ü beyân eyleye pâkîze-edâ ile
kemâlâtını izhâr u ^ciyân olmaya sebkinde fütûr eylemeye sehv ü kusûr ^cârif ü nâzük-
dil ola ^câlim ola kâmil ola tâ ki biraz vasf ola ol şâh-ı levendan fezâ-yı dil ü can fehm
ide hûbân-ı zaman kim nedür ol serv-i ser-efrâz

Dokuzuncu dize, ölçüsü: 26 *Fe^cilâtün*

Benem ol şâ'ir-i pâkîze-edâ mâdih-i ruhsâr-ı dil-ârâ ki felek mislini seyr
eylememişdür suhanum gibi suhan gûş-ı cihan dinlememişdür gazelum gibi gazel hîç

6 fûrkati: fûrkatün B.

7 gîsû ile: gîsûñla B.

8 - B.

9 füsûn: efsûn B.

10 benüm: ben AE.

şu^carâ söylememişdür o mezâmîn ki perverde sarây-ı dil-i pâkümdür anuñ hüsn ü cemâlin dahı bir kimse temâşâ-yı ^ciyân eylememişdür

Onuncu dize, ölçüsü: 28 *Fe^cilâtün*

Lev haşa 'llâh benem **Vahyî**-i hoş-tab^c u suhandân benem milket-i ^cirfânda hâkân benem reşk-i dil-i halk-ı cihan şâ^cir-i mahsûd-ı nükât-ı dil-i pür-kîne-i ebnâ-yı zaman¹¹ kim göricek lehce-i nâdîdemi ihvân-ı safâ didi ki hakkâ bu nezâket bu zarâfet bu letâfet bu fesâhat bu belâgatle budur ^casrumuza mu^ccize-perdâz

---

11

zamân: ziyân B.

İBTİDÂ-YI GAZELİYYÂT

Harfû 'l-Elif

1.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

Niyâz-ı  aşık-ı güm-geşte-dil esîr-i belâ
Safâ-yı hâtır-ı pâkündür ey melek-sîmâ
Gam-âşnâ olan  uşşaka hışm idüp itme
Nigâh-ı lutfuñı bî-gâne-âşnâ cânâ

3. Letâfet-i ruhuña vâkîf olsa şerminden
Küşâde olmaya gülşende gonçe-i ra nâ
Olmca bâz-ı dilüm kâkülünle per-beste
Kebûter-i gamı bî-bâl ider şehâ peydâ
O gülsitân-ı hayâ olmuş âyîne-düşmen
Ki  aks-i dîdesi de itmeye nezâre aña
Bu şi r-i tâzede tarh-ı tekellüf it **Vahyî**
Ki sâf olup ola âyîne-i cihân-nümâ

2.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

Murg-ı ümmîde kafesdür fikr-i zülf-i dil-rubâ
Şest-i mâhî-i hevesdür fikr-i zülf-i dil-rubâ
N'ola ta tîr-i meşâm itse çü  ûd-ı ahkerin
Sûz-ı dille hem-nefesdür fikr-i zülf-i dil-rubâ

3. Seyr-i sünbülzârı vakf-ı çeşm-i nisyân eyledüm
Bu dil-i şeydâya besdür fikr-i zülf-i dil-rubâ
Bezm-i hicrânı perîşân itmek ister var-ısa
Kûçe-i dilde  asesdür fikr-i zülf-i dil-rubâ
N'eyleyem gül-hangeh-i fûrkatde  ûd u  anberi
Baña ancak mültemesdür fikr-i zülf-i dil-rubâ

• - AE.
1 B 56^b; AE 44^a.
5b dîdesi de: dîdesidür B.
2 B 56^a; AE 43^b.
4 AE'de 5. beyit.

6. Mevl-i vaslında hayâl-i gamzeden vehm eyleme
Çün saña feryâd-resdür fikr-i zülf-i dil-rubâ
Kalbe gelse inledür âhum cihânı **Vahyîyâ**
Kârvân-ı pür-ceresdür fikr-i zülf-i dil-rubâ

3.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Olmaz gönül o zülf-i dil-ârâmdan cüdâ
Bir turfe murgdur olamaz dâmdan cüdâ
Dûrî-i la'l-i yâr ile dil künc-i °ışkda
Bir bâde-h^vârdur mey-i gül-fâmdan cüdâ
3. Fikr-i visâl cilvegeh-i ye'sdür diyü
Ey hâtır olma kûçe-i akdâmdan cüdâ
Ser-tâbe-pây âteş olursa °aceb midür
°Âşık ki ola yâr-i gül-endâmdan cüdâ
Vasf-ı leb-i bütânı ben almam dehânuma
Ol bâde medh olur mı k'ola câmdan cüdâ
6. İtme amân çeşümü gird-âb-ı eşk-i hecr
Ey mevc-i hüsnî mestî-i ârâmdan cüdâ
İzhâr-ı mihr idüp dimiş ol yâr-i pür-vefâ
Oldum dirîg **Vahyî**-i nâ-kâmdan cüdâ

4.

Mefâ'ilün Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'îlün
Müctes . . . / . . . - / . . . - / . . . -

- Derûn-ı °âşık-ı sâdıkda âh nâ-peydâ
Ki nâr-ı sâfda dûd-ı siyâh nâ-peydâ
Müşâhid-i nigeş-i mest-i dil-berüz her dem
Dem-i firâkda ammâ nigâh nâ-peydâ
3. Şeb-i humâr-ı hec[i]rde muhâl vasl-ı visâl
Hız[ı]r nühüfte vü çeşm hufte râh nâ-peydâ
Vefâ-sipâhî-i şâh-ı tahayyülün zâhir
Ne hâldür bu zuhûr-ı sipâh nâ-peydâ

3 B 57^a; AE 44^b.

4 B 55^b; AE 43^b.

3a muhâl: mecâl AE.

Tarîk-i  ışkda pervâne-i nizârı gör n 
Harîk-i vuslat olur âh u vâh nâ-peydâ

6. Hüc m-ı gamze-i cânân katl-i  âm ideyor
Yine f tâdeleri intibâh nâ-peydâ

Saņa ned r bilemem bâ is-i cefâ **Vahy **
 m d-i vuslat u c rm   g nâh nâ-peydâ

5.

Mef  il n Mef  il n Mef  il n Mef  il n
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ruħuŗda b s-ı aġy r ile  n-kim t b olur peyd 
Der n-ı   şıkanda bir yem-i h n- b olur peyd 

Gel rse h tır-ı n - aduma fikr-i leb-i la l n 
Sadefde g yiy  bir gevher-i n -y b olur peyd 

3. Ruħuŗ nezz resinde girye itsem fart-ı hasretten
 eh  her katre-i e k mde bir meh-t b olur peyd 
 Aceb mi  e m-i lutf-ı dil-rub  olursa vakf-ı h  b
Ben m te's r-i bahtumdan seherde h  b olur peyd 

G rince  arız-ı h y-kerde-i dild r  ey **Vahy **
G n lde geh  arak g h   ar b-ı n b olur peyd 

6.

Mef  l  Mef   l  Mef   l  Fe  l n
Hezec - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ey tal atı ay ne-i dild r-ı tesell 
V'ey reng-i lebi g ze-i ruhs r-ı tesell 

Fikr-i nigeħ-i  efkat-i mahb b-ı hay l n 
Oldı sebab-i germ -i b z r-ı tesell 

3. Ol m h-lik    şık-ı gam-d desin eyler
Bir gamze ile v k f-ı esr r-ı tesell 

Endi e-i b s-ı leb-i handeŗle g n lde
C n  a ılur gon e-i g lz r-ı tesell 

Vahy  dil-i  r de-i mihnet-ke e m jde
İtdi o per  lutf-ıla izh r-ı tesell 

5a g r n : g re B.

5 B 56^a, AE 43^b.

6 B 55^b, AE 43^b.

7.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Ey çeşm-i lutf-ı gamzesi nâ-mahrem-âşnâ
V'ey pertev-i cemâli gibi °âlem-âşnâ
- Mahbûb-ı merg-i şâdî-i ümmîd-i vuslatuñ
Cânâ der-âguş eyleyemez her gam-âşnâ
3. Te'sîr-i sûzişümle çü hûy-kerde-rûy ola
Verd-i °izâr-ı pâkin ider şeb-nem-âşnâ
- Etfâl-i eşk-i hecr ile şîvengeh-i çeşm
Sad âh u vâh tâ key ola mâtem-âşnâ
- Ey meh bihişt-i tal°at-ı gül-reng-i °ışkuña
Şeh-bâz-ı nâz-ı gamzeñi kıl âdem-âşnâ
6. Bârân-ı lutf-ı şâhid-i şûh-ı hayâl-i yâr
Gül-deste-i tasavvurum itdi nem-âşnâ
- Vahyî** gönül şarâb-ı gam-ı °ışk mestidür
Olmaz bu bezmgâhda câm-ı Cem-âşnâ

8.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Murg-ı tahayyülüm olıcak şeh-per-âşnâ
Gîsûsı oldı dâm-ı fûsun-perver-âşnâ
- Cân-ı za°îfi tuhfe kabûl it disem olur
Dest-i tegâfûl-i nighûñ hancer-âşnâ
3. Nûş-ı hayâl-i la°lûñ ile neşve-yâb olup
Bâzû-yı şevkini dil ider ahker-âşnâ
- Bezm-i gamuñda hecr ile çok ülfet eyledük
Sâkî-i çeşm-i hasret olup sâgar-âşnâ
- Dendân u la°li vasfin idüp hâme **Vahyî**yâ
Oldı °arûs-ı şîr-i terüm zîver-âşnâ

---

7 B 56^b; AE 44^a.

6a Bârân: Yârân AE.

7a °ışk: meşk AE.

8 B 57^a; AE 44^a.

Harfü 'l-Bâ'

9.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

Göreydi h^vâbda câm-ı leb-i nigârı şarâb
İderdi bezm-i Cemi hasret-i humârı şarâb

İşitse vasfını ol dîde-i siyeh-mestün
Olurdi ^câşık-ı bî-sabr u bî-karârı şarâb

3. Takaddüm itdi aña bûs-ı la^cl-i dil-berde
^cAceb mi sâgara eylerse inkisârı şarâb

O şûhı gül gül ider ehl-i ^cişkî bülbül ider
Esîr-i kâkül ider bu dil-i figârı şarâb

Enîs-i **Vahyî**-i gam-h^vâr fikr-i la^clündür
Şu rinde döndi o kim ola gam-güsârı şarâb

10.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzârî^c - - / - - / - - / - -

Eylerse hüsn-i rûyuñı meh-tâb iktisâb
Mihir-i münîr mehdên ide tâb iktisâb

Olmazdı çeşm-i neş'esi eşk-i humâr-ı ye's
Evsâf-ı la^clün itse mey-i nâb iktisâb

3. Fehm-i ma^cânî-i hikeme sarf-ı himmet it
Tâ ders-i ^cişkdan ola âdâb iktisâb

Mir'ât-ı dîde ^caks-i hayâlınden ola dûr
Nâz-ı bütânı itse eger h^vâb iktisâb

Bâzâr-ı nazma nice gelür **Vahyî** itmeyen
Yâd-ı lebiyle gevher-i kem-yâb iktisâb

11.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Hezec . . . / . . . / . . . / . . .

Şebangeh çünki bezm-i ^câlemi tenvîr ider meh-tâb
Dil-i ^cuşşâkı fikr-i rûy-ı yâre siyr ider meh-tâb

• Fî Harfi 'l-Bâ' AE.
9 B 58^b; AE 45^a.
10 B 57^b; AE 44^b.
11 B 58^b; AE 45^a.

Nişân-ı şeh-per-i Cibrîl sanmañ perr-i vefkdür kim
Nigâr-ı nûr-ı şemsi kendüye teshîr ider meh-tâb

3. Görince turre-i tarrâr-ı yâri hâle göstermiş
Meger ol âftâba peykerin tanzîr ider meh-tâb
Şeb-i pür-ebrde bang-ı ra^c[a]d sanmañ idüp şükûh
Felekde âh u vâh u nâle-i şeb-gîr ider meh-tâb
Meger şeyh-i nücûm olup idinmiş hucre-i hâle
Girüp tenhâda h^vâb-ı ahteran ta^cbîr ider meh-tâb
6. Ruh-ı al-i nigârıñ vâsf-ı pâkin kilik-i reşk ile
Hemîşe safha-i şeft-âlûya tahrîr ider meh-tâb
Felekde rû-nümûd oldukda **Vahyî** kalb-i ^cuşşâka
O şûhuñ hasret-i ruhsârını tasvîr ider meh-tâb

12.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Yâd-ı lebünle zevk-i şarâb eyledük bu şeb
Bir demde cânı mest-i harâb eyledük bu şeb
Âh-ı bülendi mutrib-i hoş-lehce eyleyüp
Bu sîne-i nizârı rebâb eyledük bu şeb
3. Bezm-i mey-i hayâl-i visâlünge ey perî
Nâr-ı hevesle cânı kebâb eyledük bu şeb
Yârâna vâsf idüp ^carak u zülf-i dil-beri
İzhâr-ı resm-i ^cûd u gül-âb eyledük bu şeb
Setr itdi dîdeden lebin ol dil-rubâ dirîg
Çeşm ile la^clini şeker-âb eyledük bu şeb
6. Ümmîd-i pâ-y-bûs-ı nigâr ile tâ seher
Kûyında cism-i zârı türâb eyledük bu şeb
Vahyî o şûha hâl-i dil-i zârı ^carz idüp
Çeşm-i recâ-yı vaslı pür-âb eyledük bu şeb

13.

Mef^cûlü Mefâ^cilü Mefâ^cilü Fe^cülün
Hezec - - . / . - . . / . - . . / . - .

Ruh turreye turre ruh-ı zîbâya münâsib
Gül sünbüle sünbül gül-i ra^cnâyâ münâsib

12

B 58^a; AE 45^a.

13

B 58^a; AE 45^a.

- Bir serv-i bülend-i çimenistân-ı vefâsuñ
Kâmet saña sen kâmet-i bâlâya münâsib
3. Ruhsârıñı zülfünle görenler didi hakkâ
Meh hâleye hâle meh-i garrâya münâsib
- Dil rûyuña meyl itdi didüm didi o fettan
Bülbül güle gül bülbül-i şeydâya münâsib
- Vasf-ı lebi gitmezse dehânumdan °aceb mi
Sâgar meye mey sâgar-ı sahbâyâya münâsib
6. Gör lutfın o şûhuñ dimiş âşüftelerüm de
Vahyî baña ben **Vahyî**-i gûyâyâya münâsib

14.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Cüvânan bezl-i nakd-i cevr ile meşhûrlardur hep
Velî deryûzekârân-ı cefâ ma°zûrlardur hep
- Göñül delk-i ümîdi rehn-i sahbâyı ferâg eyle
Kadeh-nûşân-ı bezm-i ârzû mahmûrlardur hep
3. O gonçe biñ niyâz ile tebessüm-rîz-i nâz olmaz
Belî nev-devletân-ı hüsn ü an magrûrlardur hep
- °İzârıñ °akl alur zülfün ider insânı der-zencîr
Saña meyl itmede erbâb-ı dil mecbûrlardur hep
- Hirâs-endâz olur çîn-i cebînün gerçi ağyâra
Suhan-fehmân-ı nâz ol vaz°dan mesrûrlardur hep
6. Cehâlet-pîşegan ser-şâre-nûş-ı meclis-i vuslat
Humâr-ı hecr ile ehl-i hüner rencûrlardur hep
- Zülâl-i nazm-ı pâkün eyle cârî bâğ-ı i°câza
Ki **Vahyî** sâha-gerdân-ı suhan mahrûrlardur hep

2a serv: ser B / vefâsuñ: vefâsın AE.

4b güle: - B.

14 B 57^b; AE 44^b.

4a alur: olur B.

Harfî 't-Tâ'

15.

Fe'ûlün Mefâ'ilün Fe'ûlün Mefâ'ilün

Tavîl . - - / . - - - / . - - / . - - -

Görince ruh-ı pâkin gönül eyledi ragbet
Kim oldur gül-i bâğ-ı dil-i âşık-ı vuslat
İdersün fidâ-yı can visâle irem dirsen
Safâ kesb ider mi hiç şu kim çekmeye mihnet
3. Sürûra °ilâc olmazsa bu dehr-i fânîde
Gel ey gam senünle idelüm bir zamân ülfet
Esüp rûzgâr-ı iştiyâkı derûnumda
Varur kûy-ı dildâra ten-i zâr bî-zahmet
Şehâ **Vahyî**-i âvâre hâlin su'âl eyle
Şeb-i gamda derd-i hecrün ile ider sohbet

16.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . - - / . - - - / . - - - / . - -

Bulursa °aks-i ruh-ı yâr ile cilâ mir'ât
Olur hased-fiken-i mihr-i pür-ziyâ mir'ât
°Aceb mi eylese sad pâre inkisârım anı
O mâhı eyledi hod-bîn ü hod-nümâ mir'ât
3. O hûr-tal°atuş olsa °izârına me'vâ
Olurdu gülşen-i cennetle hem-bahâ mir'ât
Olursa Mânî vü Bih-zâda ta°ne-zen lâyık
Çıkardı nakşuñı bir lahzada şehâ mir'ât
Ümîd-i vasla ider tevbe-i Nasûh °uşşâk
Alınca destine ol şûh-ı pür-cefâ mir'ât
6. İderdi şâne gibi şerhazâr sînesini
Olaydı nefha-i zülfünle âşnâ mir'ât
O şâh-ı hüsne felek var-ısa gedâ geçinür
Ki mihr ü mehle sunar rûz u şeb aña mir'ât

• **Fî Harfî 't-Tâ'** AE.

15 B 60^a; AE 46^a.

2a İdersün: İdersin AE.

16 B 59^a; AE 45^b.

Verâ-yı zarfına vâsf-ı  izâr n itsem nakş
 Uk sı g stere ma k s dâ'imâ mir'ât

9. Hayâli cilvegeh itmez dili şeb-i gamda
Ki baht huft  v  ma k s hâliyâ mir'ât

Şikeste olsa da s ret-pez rd r hâli
Ki çekdi s neye cânânı ibtidâ mir'ât

Tabî at olsa kedernâk s nesin yâd it
K s fda tutulur mihre **Vahy yâ** mir'ât

17.

Mef  il n Mef  il n Mef  il n Mef  il n

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Har b-ender-har b itdi dil-i z rum gam-ı f rkat
Meded ey fikr-i vuslat gel yetiş ol hem-dem-i f rkat

İder talan her dem zevk   şevk   sabr u  r mı
Mahabbet n r-ı mihnet derd-i hasret m tem-i f rkat

3. Hele y r -i baht-ı d n ile  arh-ı nig n itdi
Dil-i p r-ıztır bum r z u şeb vakf-ı dem-i f rkat

şik yet sad şik yet ta ne-i ağy rdan cân 
G l-i fikr-i vis l n eyledi p r-şeb-nem-i f rkat

Tecell g h-ı r y-ı vuslat ol ey d de-i t li 
Yeter olduğ bu hasretg hda c y-ı yem-i f rkat

6. Nis r-ı nakd-i eşk eyler dem- -dem  eşm-i hun-r z m
Seh lar itse l yıkdur ki oldu H tem-i f rkat

Bel  v  derd   mihnet ceyş-i b -p y ndur **Vahy **
Dil-i ş r de z r  oldu ş h-ı   lem-i f rkat

18.

Mef  l  Mef   l  Mef   l  Fe  l n

Hezec - - - / . - - - / . - - - / . - - -

La l n var iken gon e-i hand na ne minnet
Z lf n var iken s nb l-i reyh na ne minnet

Can viren alur k le-i vaslum dimiş ol ş h
şimden-gir  y  vuslat-ı c n na ne minnet

3. B h de hez r-ı dili gel eyleme n lan
K y nda sen n n le v  efg na ne minnet

17

B 59^b; AE 45^b.

18

B 59^b; AE 46^a.

İnsâf eger  alemi ihlâk ise kasduñ
Gamzeñ yetişur hancer-i bürrâna ne minnet
Lutf eyle didüm yâre didi lutf u keremle
Vahyî olıcak lutf-ı firâvâna ne minnet

19.

Mef ulü Fâ ilâtü Mef ilü Fâ ilün
Muzâri  - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Sahrâ-yı kâma irmedi hıç şâh-râh-ı baht
Evc-i safâda olmadı gerdân mâh-ı baht
Meyl-i der-i nigâr ideli halka-i çeş[i]m
Vakf-ı der-i sarây-ı cefâdur nigâh-ı baht
3. Hayfâ ki bezm-i  alem-i pür-pıç ü tâbda
Bir gâze-sây bulmadı rûy-ı siyâh-ı baht
Bu dehr-i bâz-gûnede geşt ü güzâr idüp
Menzilgeh itdi deşt-i belâyı sipâh-ı baht
Vahyî ümîd-i bâğ-ı visâl ideli göñül
Perverde-i zemîn-i elemdür giyâh-ı baht

20.

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Olalı tab -ı cüvânan lutf-düşmen cevr-dost
Oldı nâ-çâr ehl-i  irfan lutf-düşmen cevr-dost
Çeşm-i şûh-ı  işve-perver cevr-düşmen lutf-dost
Gamze-i hun-h âr-ı fettan lutf-düşmen cevr-dost
3. Kâr-ı çarh-ı dún  aks-i ragbet-i  uşşâkdur
Oldı anuñ'çün dil ü can lutf-düşmen cevr-dost
Sen de ey tâli  felek-tâbi  misin ol meh gibi
Kim olursuñ fitne-cûyan lutf-düşmen cevr-dost
Ey şeh-i ümmîd-keş tebdîl-i hûy itme aman
Oldı **Vahyî**-i suhandan lutf-düşmen cevr-dost

4a

eger: insâf B.

19

B 60^a; AE 45^b.

20

B 60^a; AE 46^a.

2

B yazmasında 3. beyit.

Harfü 's-Sâ'

21.

Fa^clün Fe^cûlün Fa^clün Fe^cûlün
Mütekârib -- / . -- / -- / . --

- Ağyâra lutfâ keyf oldı bâ^cis
Hakkâ ki oldur ümmü 'l-habâ'is
- Ednâ vefâda biñ fikr ider yâr
Olmaz cefâda bir lahza mâkis
3. °Uşşâk-ı nâ-şâd °ukbâya gitse
Mâl-i belâya kim ola vâris
- Fenn-i füsûnuñ müşkillerinde
Çeşmünle olmaz bir kimse bâhis
- Kânûn-ı lutfuñ icrâ iderken
Şimdi dirîgâ cevr oldı hâdis
6. Oldukda pâ-dih kûy-ı nigâra
Geldi rakîban çün kelb-i lâhis
- °İlm-i visâlün bir fasldur lîk
Heçründe gâyet çokdur mebâhis
- Zülf eylemekde °aklum perîşan
Bu fitneden yâr olmaz mı hânis
9. Cânân u °aşık beyninde hergiz
Olmasa **Vahyî** ağyâr-ı sâlis

22.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilâtün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

- Dilün ki °ışkdur ol şûha irtibâtına bâ^cis
Anuñ da olsa n'ola dille ihtilâtına bâ^cis
- Dem-i visâlde bûs-ı leb ü °izâra salâdur
Ki bezmün oldı nuk[u]l revnak-ı simâtına bâ^cis
3. Göñül nesîm-i niyâz ile açdı gonçe-i vasluñ
°Aceb mi gül gibi olursa inbisâtına bâ^cis

•
21 Fî Harfi 's-Sâ' AE.
B 60^b; AE 46^b.
22 B 60^b; AE 46^b.
3a vasluñ: vaslın AE.

Hemîşe seyl-sıfat bî-karâr iken dil-i şeydâ
Nedür o zülf-i perîşanda inzibâtına bâ^cis
Şarâb-ı la^cli olur bezm-i vuslatında o mâhuñ
Olursa **Vahyî**-i gam-h^vârınuñ neşâtına bâ^cis

Harfü 'l-Cîm[•]

23.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Bezm-i firâka fikr-i ruhuñ eyleyüp sirâc
Yârân-ı ye's-i vuslat ile itdüñ imtizâc
Erbâb-ı hüsn ser-te-ser ey şûh-ı meh-cebin
Virse şeh-i cemâlünge şâyestedür harâc
3. Dil-berle yek-dil olmagı ben eylemem ümîd
İtmez münâsebet sanemâ seng-ile zücâc
Meyl eyledükçe cevre o meh-pâre bulmada
Bâzâr-ı ^cışk içre metâ^c-ı belâ revâc
Derd-i dil-i figâra iderse cihânda
Yârün tabîb-i lutfi ider **Vahyî**yâ ^cilâc

24.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . - . - / . . - - / . - . - / . . -

- Sevâd-ı hâl-i ruhuñ kâr-ı gâze-sâya ^cilâc
Cevâhir-i suhanuñ ^cillet-i devâya ^cilâc
Gönül ki mest-i şarâb-ı vefâ-nigâhuñ ola
Ümîd ider mi gam-ı ^cışkdan rehâya ^cilâc
3. Beyân-ı nokta-i mevhûmesinde kıl-k-i hayâl
Ne resm ider ise yok tengini edâya ^cilâc
Olaydı pîle-i hun-pâş-ı zahm-ı dil der-hem
Olurdu mîl-i ser-i hancerin recâya ^cilâc
Miyân-ı şâhid-i şûh-ı hayâl-i dildârı
Der-âguş itmek olur derd-i ibtilâya ^cilâc

• **Fî Harfi 'l-Cîm** AE.

23 B 61^a; AE 46^b.

24 B 61^a; AE 46^b.

3b tengini: tengi B.

6. Bulınca bûs-ı  izâr-ı tebessüm ile şeref
Dehân-ı tûl-i emel istemez cefâya  ilâc
Revâ mı **Vahyî**-i dil-haste bî-nasîb olmak
Nihân iken leb-i la lünde bî-nihâye  ilâc

25.

F il t n F il t n F il t n F il n
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- B de-i la lin g ren sahb ya  ekmez ihtiy c
Seyr iden r yın meh-i garr ya  ekmez ihtiy c
Tekye-i gamda k leh-p ş u m r d-i  ışk olan
T c-ı ş h u devlet-i D r ya  ekmez ihtiy c
3.  Aşık-ı p r-d ğ-ı fery d- şn -yı s ne-k b
Nagme-i tanb r u def   n ya  ekmez ihtiy c
G lşen-i  alemde me'n s-ı ruh-ı c n n olan
B lb l s  gon e-i z b ya  ekmez ihtiy c
 şn -yı ye's-i vasl u k ni -i seyr-i cem l
Hem- u **Vahy ** dil-ber-i ra n ya  ekmez ihtiy c

Harf  'l-H '

26.

Fe il t n Meş il n Fe il n
Hafif . . - - / . . - - / . . -

- Ey lebi s gar-ı m d m-ı ferah
Tal atı  illet-i niz m-ı ferah
Haşre dek olmasun mı mest-i neş t
Dehen nden alan pey m-ı ferah
3. S ret-i meyde sanma ola hab b
ş h-ı neşve kurar hiy m-ı ferah
Ola revnak-şikest-i s gar-ı Cem
La l n  ol ki ide c m-ı ferah
 ekmeden  guş-ı vis le seni
Vahy -i z r alur mı k m-ı ferah

7b la l nde: la linde AE.

25 B 61^b; AE 47^a.

5a seyr-i cem l: m n r-i cem l AE.

• **F  Harf  'l-H '** AE.

26 B 62^a; AE 47^b.

27.

Fe°ûlün Fe°ûlün Fe°ûlün Fe°ûl
Mütekârib . - - / . - - / . - - / . -

- Göñül çekme gel intizâr-ı ferah
 Açılmaz nikâb-ı °izâr-ı ferah
 Temennâger-i vuslat-ı yâr olup
 Olur diller ümmîdvâr-ı ferah
3. Nukûd-ı dür-i eşk harç olmadın
 Der-âgûş olmaz nigâr-ı ferah
 Zemistân-ı hicran güzâr eyleyüp
 İrişmez mi âyâ bahâr-ı ferah
 Revân eyle cûy-ı sirişkin revan
 Bulur revnakın lâlezâr-ı ferah
6. Şeb-i gamda fikr-i ruh-ı yâr ile
 Gelür **Vahyîyâ** bir nehâr-ı ferah

28.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Düş olup dest-i °atâ-pîşe-i cânâne kadeh
 Dâ'imâ feyz-dih olur dil-i yârâna kadeh
 Korkaram bî-edebâne heves-i bûse ider
 Nûş idüp la°l-i lebünden iki peymâne kadeh
3. Dîdesi °aks-dih olmuş dem-i nûşîde meger
 Bezm-i dildârda gördüm katı mestâne kadeh
 Sûret-i meyde habâb itme kıyâs ey meh-rû
 Egdi destârını keyf ile levendâne kadeh
 Bezm-i hûbânda gerdân olıcak bâde ile
 °Aksler ile olur sanki sanem-hâne kadeh
6. Sâkî-i gül-ruh ayag üstüne kalkar çün-kim
 Mey der-âgûş gele meclis-i rindâne kadeh
Vahyîyâ va°d-i hevâdârî-i hecr itmiş idi
 Bezm-i vuslatda velî durmadı peymâne kadeh

27

B 62^a; AE 47^a.

3a

harc: çarh B.

5a

sirişkin: sirişkün AE.

28

B 61^b; AE 47^a.

Harfî 'l-Hâ'

29.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Lebûñ nezzâresinden ey perî insân olur güstâh
Ki bezm-i Cemde olsa şübhesiz mestân olur güstâh

Temâşâ-yı  izâr-ı yâr için nâlem ba id olmaz
Olinca mevsim-i gül bülbül-i hoş-h ân olur güstâh

3. Şehâ gîsû-yı lutfuñ her gedâya sâyebân itme
Vefâ itdükçe hûbân-ı zaman yârân olur güstâh

Ruhuñ fikriyle âhum kurs-ı mâhı dâğdâr eyler
Ki s z-ı  ışk ile mâtem-keş-i hicrân olur güstâh

Bu ş r-i tâze **Vahy ** Y suf-ı Mısr-ı melâhatd r
Buña reşk itmede endîşe-i ihvân olur güstâh

30.

F 'il t n F 'il t n F 'il t n F 'il n

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

  r z-ı yâr al olunca la l-i n b olmaz mı s rh
R y-ı s k  s rh olup c m-ı şar b olmaz mı s rh

Ş hid-i deşneñ g rince h n-ı dil b r n olur
Ey per r  d de-i zahm-ı p r- b olmaz mı s rh

3. S rh -i d ğ-ı dil m seyr eyley p  ayb eyleme
Reng-i r y-ı d de-i mest-i har b olmaz mı s rh

Humret-i ruhs ruma hışm-ı dil- r dur sebab
 ihre-i mahc b-dil vakt-i  it b olmaz mı s rh

Reşk-i r y-ı dil-rub  imiş aña b  is meger
Vahy y  g h  felekte  ft b olmaz mı s rh

•
29 **F  Harf  'l-H ** AE.
B 62^b; AE 47^b.
2b Olinca: Alınca B.
5a Y suf-ı Mısr: Y suf-ı h sn B.
30 B 62^b; AE 47^b.
2a olur: ider B.
4b mahc b: mahb b B.

Harfî 'd-Dâl'

31.

Mefâ'îlün Fe'ûlün Mefâ'îlün Fe'ûlün
Hezec . - - - / . - - / . - - - / . - -

Olupdur zevk ü şâdî gam-ı hecrünle ber-bâd
Nigâh-ı merhametle yeniden eyle âbâd

Ruh-ı hâl-âveründe olinca tâb-kerde
O gîsû-yı mu'ânber ider biñ fitne îcâd

3. Hezâran murg-ı dildür şikârî her nazarda
Gören dir çeşm-i yâri zihî sayyâd-ı üstâd

Gül-i ra'nâ şeb ü rûz senün hem-sohbetünken
Katı dîvânelikdür hezârâ itme feryâd

Belâ-yı derd-i işkuñ safâ add eylemez mi
Ümîd-i vuslatuñla dil-i **Vahyî**-i nâ-şâd

32.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Dil-i şûrîde kim oldı firâkuñla belâ-mu'tâd
Ne mümkin cem'-i azdâd eyleyüp olmak safâ-mu'tâd

Gül-i fikr-i ruhuñ şevkiyle bâğ-ı gamda aşıklar
İder âh u figan çün andelibân-ı nevâ-mu'tâd

3. Çıkarduk dilden ümmîd-i visâlün bârî lutf eyle
Nigâr-ı çeşmüñi eyle nigâh-ı âşnâ-mu'tâd

Bu denlû nâz u istiğnâ ile ey şûh-ı cevr-ülfet
Nice şeng-i hayâl-i vuslatuñ oldı vefâ-mu'tâd

Dehân-ı hande-rîz ü gamzesin vasf iderek **Vahyî**
Olupdur hâme-i mu'ciz-beyânuñ nüktehâ-mu'tâd

• **Fî Harfî 'd-Dâl** AE.

31 B 63^a; AE 48^a.

32 B 63^a; AE 47^b.

5a vasf iderek: iderek vasf AE.

33.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Ne nâz-ı gâm u ne cevr-i nigârdan feryâd
Hücûm-ı ıışk-ı sihirkâr-ı yârdan feryâd

Hatuñ ziyân-dih-i kâle-i cemâl olalı
Hezâr-ı zâr-ı dil eyler bahârdan feryâd

3. Çü tab^c-ı râhatıyan düşmen-i figân olayım
İdersem ol nıgeh-i merg-bârdan feryâd

Cefâ-yı fikr-i visâl itdi pür-melâl dili
Bırakdı cümleyi eyler bu kârdan feryâd

Derûn-ı **Vahyî**-i âvâreveş harâb olsun
İden cüdâyî-i bûs u kinârdan feryâd

34.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . . -

Viridi neş'e ıışvesiyle âleme dildâr-ı ıid
İtdi fermân-ı neşât âşıklara hunkâr-ı ıid

Âh-ı âşık andelîbi ârız-ı dil-ber güli
Bir dil-efzâ gülsitân-ı hûbdur gülzâr-ı ıid

3. Nakd-i câna satdı bir şeft-âlûyı mahbûblar
Pür-revâc oldı o mikdâr ey gönül bâzâr-ı ıid

Fikr-i la^l-i yâr ile ıuşşâk sükker-h^vâr olur
Anuñ içün geşt ider kannâd-ı şîrinkâr-ı ıid

Rûze-i fûrkat güzâr itdi gelüp ıid-i visâl
Âşıkâ iftâr-ı vuslat zâhide iftâr-ı ıid

6. Reşk-i nev-rûz-ı Acem mahsûd-ı Âzerbaycan
Ol kadar mergûbdur eyyâm-ı pür-envâr-ı ıid

Âftâbı sayd ider refât iderse nâz ile
Ol mehi tezyîn idince câme-i zerkâr-ı ıid

Gamze-i fettânuñı mîl-âşnâ-yı rahm kıl
Dil-berâ düşvâr olur âşıklara âzâr-ı ıid

33

B 63^b; AE 48^b.

34

B 64^b; AE 48^b.

3b

ey gönül: ey gül-i B.

8b

âzâr: bâzâr B.

9. Sâdedür bu nazm-ı pâkîze tekellüf ber-taraf
Şevk-bahş olmak gerekdür **Vahyî**yâ güftâr-ı °îd

35.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzârî' - - - / - - - / - - - / - - -

- İtdi nezâresi dil-i zârum şehîd-i °îd
Ber-dûş olunca yâre kabâ-yı sefid-i °îd
Çekdi yed-i °atâ ile İskender-i vefâ
Ye'cûc-ı derd-i fûrkate sedd-i sedîd-i °îd
3. Bir hüsn-i tâze revnak-ı nev buldı hak bu kim
Tezyîn idince yâri libâs-ı cedîd-i °îd
Çün mevsim-i kemâl cemâl-i nigârdur
Şâyestedür olursa bu eyyâm °îd-i °îd
İzhâr-ı lutf u rahmdadur hep bütân-ı dehr
Mahsûsdur saña bu °itâb-ı şedîd-i °îd
6. °Âşıkdan itme bûs-ı leb ü °ârızun dirîg
Lutf eyle olma şâh-ı °atâ nâ-bedîd-i °îd
Vahyî-i zâra ruk^a-i va^d-i visâl ile
Geldi hezâr müjdeler itdi berîd-i °îd

36.

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

- Gel ey hayâl-i ser-i zülfi şeh-per-i ümmîd
Tasavvur-ı kad-i dil-cûyü °ar^a-ı ümmîd
Hücûm-ı derd ü gam-ı fûrkatün görüp cânâ
Kabâ-yı ye's be-dûş oldı dil-ber-i ümmîd
3. Meh-i visâl görünmezse evc-i hâtırda
Hele zuhûr ideyor gâhî ahter-i ümmîd
Şarâb-ı bûs-ı lebünle pür itmek olmadı hayf
Elümde böyle tehî kaldı sâgar-ı ümmîd
Derûn-ı **Vahyî**-i bî-çâreyi ider sad çâk
Hemîşe tîg-ı tegâfülle hancer-i ümmîd

35

B 63^b; AE 48^a.

2b

Ye'cûc-ı derd-i fûrkate: Ye'cûc-ı derd ü fûrkate AE.

3a

Bir: Bu B.

36

B 64^a; AE 48^b.

37.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Meh-i rûyuñ olaydı şu^cleger mânende-i hurşîd
İderdi nûr-ı dehri ser-te-ser mânende-i hurşîd

Hirâs-ı şâm-ı hüsn-âşâm-ı hattıñ eyledi tab^cum
Şafak-bârende-i hûn-ı ciger mânende-i hurşîd

3. N'ola sadr-âşnâ-yı âsmân-ı iltifât olsa
O kim rû-mâl-i kûy-ı yâr ider mânende-i hurşîd

Hayâl-i mâh-ı ruhsârıñla âh-ı pür-şerâr itsem
Şebi rûz eyleyeydi her şerer mânende-i hurşîd

N'ola âşüfteler efgân iderse ^candelîbâsâ
O gül-rû ^cazm-i bâğ itdi seher mânende-i hurşîd

6. Sipih-r-i sînemi vakf eyler idüm ahter-i dâğa
O mâhı sîneye çeksem eger mânende-i hurşîd

Bu şî^cr-i tâze vasf-ı rûy-ı yâr olmagla ey **Vahyî**
Cihânı eyledi pür-zîb ü fer mânende-i hurşîd

38.

Mef'ûlü Mefâ'îlün Mef'ûlü Mefâ'îlün

Hezec - - . / . - - - / - - . / . - - -

Bir nîm-nigâh itse ol çeşm-i nevâl-âlûd
Eyler dil-i ^cuşşâkı ümmîd-i visâl-âlûd

Bir âh ile mahv eyler ^câlemleri ser-tâ-pâ
Ol dil ki ola dâ'im hecrüñle melâl-âlûd

3. Ol la^cl-i leb-i rengîn itse suhanın şîrin
Bir kand-i mükerrerdür gûyâ ki zülâl-âlûd

Biñ dâne vü dâm eyler murg-ı dili râm eyler
Oldukda şikenc-ârâ ol turre-i hâl-âlûd

Dendânuñı vasf ile **Vahyî** olalı mümtâz
Eş^câr-ı dil-âvîzi olmakda le^câl-âlûd

37

B 63^a; AE 48^a.

3a

sadr: sad B.

38

B 64^a; AE 48^b.

Harfü 'z-Zâl'

39.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Yazıldı ol meh-i bî-mihre subh-dem kâgaz
Debîr-i ıışk kalem âh-ı derd ü gam kâgaz
- Hemîşe Mânî-i dil verd-i al nakş eyler
Ümîd-i bûs u hayâl-i vefâ kalem kâgaz
3. Beyân-ı âteş-i gam nâ-nüvişte kalmaz idi
Olaydı berg-i gül-i gülşen-i sitem kâgaz
- O bezm-i hâsa güzâr itse kâsıd-ı nâme
Sütûrı müşg olur âhû-yı harem kâgaz
- Hirâs-ı hecr ile ta'vîz tıfl-ı cân eyler
Yazarsa ıâşıkâ dildâr-ı gonçe-fem kâgaz
6. Kebûterüñ olamaz sûz-ı ıışka tâbı meger
O şûha seyl-i sirişkümle gönderem kâgaz
- Bulursa **Vahyî** hased-dest-bûsı rütbesini
Basınca meclisine dil-berüñ kadem kâgaz

40.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Tarafuñdan ki gele ıâşıkâ pinhan kâgaz
Niçe olmaz sanemâ hırz-ı dil ü can kâgaz
- Kilk-i fûrkatle gamuñ na'tini tahrîr itdüm
Eyleyüp âh-ı şerernâki zer-efşan kâgaz
3. Def' idüp dîv rakîbi o mehe yol bulamam
Olsa destümde eger mühr-i Süleyman kâgaz
- Sa'dî-i ıakl-ı pesin nüktemi tahrîr idemez
Ser-te-ser olsa da evrâk-ı Gülistan kâgaz
- Vahyî**yâ gülşen-i ikbâline olsa pâ-dih
Şevk-i vuslatla olur bülbül-i nâlan kâgaz

• **Fî Harfi 'z-Zâl** AE.

39 B 65^b; AE 49^b.

4a itse: itsem AE.

40 B 65^b; AE 49^b.

41.

Müfte^cilün Me^{fâ}ilün Müfte^cilün Me^{fâ}ilün

Recez - . . - / . . - / . . - / . . -

Oldı leb-i tahayyüle bûs-ı ruh-ı vefâ lezîz
Geldi meşâm-ı hâtıra bûy-ı gül-i safâ lezîz

Lutf-ı nigâh-ı şâhid-i dîde-i meh-likâ latîf
Şîve-i sad cefâ-keş-i gamze-i dil-rubâ lezîz

3. Ol şeh-i nâz-pîşe-i ^cişve-sipâh gûşına
Mutrib-i âhumuñ gelür nagmesi dâ'imâ lezîz

Dest-i emel irişmedin nahl-i gül-i visâlünje
Rahne-i hâr-ı hecrünje diyemezüz şehâ lezîz

Zevk ü safâsı ^câlemün tecrîbe olsa ser-te-ser
Ru'yet-i rûy-ı yârdan olmaya **Vahyîyâ** lezîz

Harfî 'r-Râ'

42.

În Der-Tarîk-i Hac Gofte-est

Me^fülü Fâ^cilâtü Me^{fâ}ilü Fâ^cilün

Muzâri^c - . . / . . - / . . - / . . -

Âb-ı magâre sâye salup hayme-i nigâr
Feyz-i ruhiyla oldı bir içüm su cûybâr

Gösterdi ^caks-i zülf ü ruhi sünbül ü güli
Vakt-i şitâda eyledi dünyâyı nev-bahâr

3. Zeyn itdi sebz-fâm çet[i]rler bu sâhayı
Cûyuñ kenârı hûb olur oldukda sebzêzâr

Âsâr-ı iltifât-ı Kelîm ü Şu^caybdur
Buldı bu sâha kesret-i ni^cmetle işti^châr

Engûr-ı tâze oldı tenâvül rutab degül
Huccâca lutfin eyledi Feyyâz âşkâr

6. Gûş eyledükde ^cİLMî-i şûhuñ kelâmını
Oldı zebanda cârî bu ebyât-ı âbdâr

^cAfv eylesün kusûrını yârân **Vahyîyâ**
Oldı bu nazm-ı tâze bedîhî zeban-güzâr

41

B 65^b; AE 49^a.

•

Fî Harfî 'r-Râ' AE.

42

B 75^a; AE 55^a.

43.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Hezâr-1 gülşen-i °ışkam hemîşe zâram zâr
Ne zâr zahm-hor-1 nevk nevk-i hâram hâr

Dil oldı vakf-1 temennâ-yı hâk-râhî-i dost
Hıyef dahı ben esîr-i kemend-i °âram °âr

3. O şûh bir niğeh-i şefkat itdi fehm itdüm
Ki defter-i dil-i pâkinde ben de varam var

°Aceb mi haşrda da mest-i câm-1 vasl olsam
Şehîd-i gamze-i hemvâre-mest-i yâram yâr

Ümîd-i bûs-1 ruh-1 dil-ber ile **Vahyîveş**
Hezâr-1 gülşen-i °ışkam hemîşe zâram zâr

44.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Şu turre kim ruh-1 hâl-âver-i nigâra çıkar
O mârdur süzilüp nahl-i mîvedâra çıkar

Olup şikûfe-i zahm-1 gamıyla pür sînem
Bir ergavân-1 ter ü tâzedür bahâra çıkar

3. Nigâh-1 °ışk-meniş-i bâz-1 gamze der-bâzû
Fezâ-yı °ışkda murg-1 dili şikâra çıkar

Hemîşe keştî-i dil bahr-i gamda geşt itmez
Hevâ-yı vuslat-1 yâr ile bir kenâra çıkar

Nazar kılınsa zarâfetle şi^cr-i **Vahyîye**
Netîce-i suhanı vâsf-1 hüsn-i yâre çıkar

45.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Sâde-levhân ol hat-1 nev kim °izâra yazdılar
Nazm-1 târîh-i Hüseyini sanki nâra yazdılar

Tarf-1 la¹-i dil-rubâda hatt-1 müşgin sanmağuz
Vâsf-1 Cemdür kim şarâb-1 hoş-güvâra yazdılar

43

B 79^a; AE 57^b.

44

B 73^b; AE 54^a.

45

B 77^b; AE 56^b.

3. Cünbiş-i gîsûsı îhâm itdi fikr-i vaslın âh
Âyet-i mihr ü vefâyı püşt-i mâra yazdılar
Nâ-ümîdî-i visâl-i dil-beri üftâdegan
Âteş-i seyyâl-i eşk-i intizâra yazdılar
Vahyîyâ insâf idüp bu şi^crünjî erbâb-ı dil
Safha-i berrâk-ı çeşm-i i^ctibâra yazdılar

46.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Gönülde bûs-ı rûy-ı yâr ile ^cışk u cünûn artar
Ne hâletdür devâ itdükçe bu derd-i derûn artar
O meh-rû nâz ile oldukda şem^c-i bezm-i mey-nûşan
Ruh u la^clinde âb u tâb çeşminde füsûn artar
3. Hurûş-ı eşk-ile noksan-pezîr olur kıyâs itme
Hemîşe âteş-i ^cışk-ı dil-i zâr u zebûn artar
Hayâl-i la^cli ^cışk-efzâ olur dilde karâr itse
Hum içre dursa çün keyf-i şarâb-ı la^cl-gûn artar
Eger meşrûta-dih ^cadd olsa **Vahyî** ser-te-ser ^câlem
Yine erbâb-ı ^cışka zulm-i baht-ı vâj-gûn artar

47.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Ne dem cevri ü cefâ-yı dil-rubâ-yı şîvekâr artar
Kudûm-i şeng-i va^cd-i vasla dilde intizâr artar
Hat-ı mev^chûm bâzâr-ı leb-i la^clünj kesâd itmez
Bahâr irse harîdâr-ı şarâb-ı hoş-güvâr artar
3. Fetîl-i zahm cism-i şerhadârumda münâsibdür
Çırâgân itseler elbette zevk-i lâlezâr artar
Ne gam kâlâ-yı vasl-ı dil-rubâ efzun-bahâ olsa
Dem-â-dem çünki nakd-i genc-i çeşm-i eşk-bâr artar
Göreliden **Vahyî**yâ ruhsâr-ı gîsû-perver-i yâri
Figân u âh u vâh u nâlemüz leyl ü nehâr artar

46

B 71^a; AE 52^b.

47

B 70^b; AE 52^b.

4

- B.

48.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - - / - - - / - - - / - - -

Dil oldı mest-i bâde-i pür-cûş-ı lutf-ı yâr
Hayrân-ı nâz-ı gamze vü medhûş-ı lutf-ı yâr

Câm-ı şarâb-ı nâb görinsün mi çeşmine
Ol °âşıkun ki ola kadeh-nûş-ı lutf-ı yâr

3. H^vâb-ı safâdan açmaya tâ haşr çeşmini
Râhatgeh ola aña ki âgûş-ı lutf-ı yâr

Ser-beste kalmaz idi gönül müşkilât-ı °ışk
Hışm u °itâb olmasa rû-pûş-ı lutf-ı yâr

Vahyî kelâmun olsa n'ola sâgar-ı neşât
Dil oldı mest-i bâde-i pür-cûş-ı lutf-ı yâr

49.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - - - / - - - / - - - / - - -

Gerçi eyler bülbüli derd ile nâlân intizâr
İtdürür âhir güle çâk-i girîbân intizâr

İştîyâk-ı nâz ile °uşşâk olur âşüfte-hâl
Çekse °âşıkdan niyâza n'ola cânân intizâr

3. Sîneye gel zîver-i âguş ol ey rûh-ı revan
Hâleye teklîf ider mi mâh-ı tâbân intizâr

Olmasa dâ'î bihişt-i vuslata gamzen eger
Dûzah olurdu baña hecrünle her ân intizâr

Cân u dil hasret-keş-i bûs-ı leb-i dildârdur
Câm-ı sahbâya çeker elbette rindân intizâr

6. Oldı sâkî-i şarâb-ı ye's bezm-i h^vâhişe
Mest-i nâzum haşre dek bulmaz mı pâyân intizâr

Vahyî-i âvâreñi kıl nâ'il-i zevk-i visâl
Câna te'sîr eyledi ey şâh-ı hûbân intizâr

48

B 73^a, AE 54^a.

49

B 79^b, AE 57^b.

50.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

Çeşmüñ ki mest ü âfet-i devrân olup gider
Esrâr-ı °ışk dehre nümâyân olup gider

Bir nazra-i vefâ-menişünle °imâret it
Dil şehri seyl-i eşk-ile vîrân olup gider

3. Var-ısa °azm-i bâğ ider ol şeh-levend-i nâz
°Uşşâk-ı zâr hâk-ile yeksân olup gider

Olsun yine şehâdete âmâde bî-dilan
Ol tıfl-ı pâk dil-ber-i fettân olup gider

Vahyî-i zâr fikr-i ruh-ı al-i yâr ile
Bâğ-ı suhanda bülbül-i nâlân olup gider

51.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

Cânan şu dem ki °âşık bir tâze nâz ider
Miskîn o şevk-ile nice mümtâza nâz ider

Andan ta°allüm eyler iken nâz u şîveyi
Bir vakt olur ki gamze-i gammâza nâz ider

3. Nâz eyleyeydi ol yüzi gülden niyâz-ı nâz
Nâz ile dirdi dil-ber olan nâza nâz ider

Sînemde zahm-ı tığ-ı cefân ey tabîb-i can
Bih-bûd-ı lutf u merhem-i i°zâza nâz ider

Savt-ı hazîn-i âhum irişdi çü gûşuņa
Olsa °aceb mi nagme-i şeh-nâza nâz ider

6. **Vahyî** gam-ı firâk ile germ-ülfet olalı
Va°d-i visâl-i hecr-i ber-endâza nâz ider

Sûretde sehldür bu gazel lîk her tab°
Mazmûn-ı dil-pesendini ibrâza nâz ider

50

B 67^a; AE 50^b.

5b

olup: - B.

51

B 71^a; AE 52^b.

52.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bezm-i gamda baht ile dil hep belâ söyleşdiler
Fenn-i derd-i ıışkı iki mübtelâ söyleşdiler

Zahm-ı hûn-âlûdelerle çeşm-i eşk-efşânlar
Meclis-i fürkatde vâfir mâ-cerâ söyleşdiler

3. Gird-i ferş-i dilde cem^c olup etebbâ-yı hayâl
Hastegî-i derd-i hicrâna devâ söyleşdiler

Tîre olmuş çeşm-i lutf-ı yâr gerd-i hışm ile
Cem^c olup ıuşşâk aña kuhl-i cilâ söyleşdiler

Gamze vü çeşmin suhan-perdâz gördüm var-ısa
Güftehâ-yı **Vahyî**-i şîrîn-edâ söyleşdiler

53.

Mef^cülü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün

Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

Sürhî-i bûse kim ruh-ı hûbâna dizdiler
Gûyâ kenâr-ı Kevsere peymâne dizdiler

Bârân idince tîrini müjganlaruñ şehâ
San^catla cümlesin hedef-i câna dizdiler

3. ıuşşâk fikr-i zülfüñ idüp dâm-ı murg-ı sabr
Cânâ hayâl-i hâlün aña dâne dizdiler

Gamzeñ yanında dîdelerüñ seyr iden didi
Cây-ı ıtâba bir iki mestâne dizdiler

Vahyî ümîd-i vuslatı terk it ki hûblar
Yâkût-ı va^cdi rişte-i nisyâna dizdiler

54.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilâtün

Müctes . - - / . - - - / . - - - / . - - -

Nigâh ider mi güle ırız-ı nigârı görenler
Bakar mı sünbüle şeb-bûy-ı zülf-i yâri görenler

52

B 77^b; AE 56^b.

5b

Güftehâ-yı: Güftehârı AE.

53

B 74^b; AE 55^a.

54

B 68^b; AE 51^a.

- Görince hattını bûs eylerüz °izâr-ı latîfin
Tahammül eyleyemez °işrete bahârı görenler
3. Nice nezâre ider gayrı dil-rubâyâ cihanda
O şâhid-i semen-endâm u gül-°izârı görenler
- Figân-ı bülbül-i gülzâra gûşdâr olur mı
Bez[i]mde sûziş-i pervâne-i nizârı görenler
- İder mi bir dahı **Vahyî** şarâb-ı bî-gışa ragbet
Cihanda keyf-i mey-i vasl-ı hoş-güvârı görenler

55.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Eyleyüp ruhsâre-i dil-berde yer zerrînler
Oldı reşk-endâz-ı kalb-i verd-i ter zerrînler
- Şermsâr-ı °arız-ı gül-reng-i dil-berdür meger
Anuñ-içün gülsitanda baş eger zerrînler
3. Bâd-ı nerm ile hırâm-ı nâzûk eyler sanma kim
Şevk ile evrâd okur vakt-i seher zerrînler
- Seyr idüp la°lin kadeh sanmañ miyân-ı bergde
Hasretünle nûş ider hûn-ı ciger zerrînler
- Bûs-ı dâmânun recâsıyla olurdı hâk-i pâ
Vahyîyâ bu nazmunı fehm itse ger zerrînler

56.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Tal°at-ı dil-bere gülzâr-ı temennâ dirler
Dîde-i mestine mir°ât-ı tesellâ dirler
- Mürde-diller dem-i ihyâ-kün-i dildârı görüp
Derd-i °ışk ehline gel işte Mesîhâ dirler
3. Zâhidâ °ışkda ta°n itme baña kim o mehe
Şâhid-i hûb-likâ şûh-ı dil-ârâ dirler
- Nîgeh-i merhamet it nâz u tegâfûl tâ key
Olma magrûr kemâle buña dünyâ dirler
- Gûş-ı insâf ile gûş eyleyen erbâb-ı suhan
Vahyîyâ nazmuña gencîne-i ma°nâ dirler

55

B 80^b; AE 58^b.

56

B 79^b; AE 57^b.

57.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Görüp çeşmün hurûş itsem şehâ mestânedür dirler
Ruhun yâd eyleyüp âh eylesem dîvânedür dirler

Leb ü dendânı fikriyle o şûhuñ girye-pâş olsam
Görenler katre-i gevher yahud dür-dânedür dirler

3. Göñül âh-ı bülendün çarhı ber-bâd itse de hûban
Ne lutf-ı himmet eylerler ne bu gavgâ nedür dirler

O hâl-i °anberîni seyr idenler çîn-i zülfünde
Şikâr için dil-i °uşşâkı dâm u dânedür dirler

Niçe demdür ki **Vahyî** âşnâ-yı bezm-i vuslatdur
Velî ağyâr-ı bed-kirdâr anı bî-gânedür dirler

58.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

°Işkuñ ki tef ü tâbına âzer hased eyler
Me'nûsı olan kalbe semender hased eyler

Bir âfet-i cerrâh firâkıyla figâram
Kim merhem-i bih-bûdına nişter hased eyler

3. Sîneñ olalı zîver-i mecmû°a-i hâtır
Endişeme mir'ât-ı Sikender hased eyler

Bûs itmede ruhsârıñı güstâhem o mikdâr
Kim cür'etüme zülf-i mu°anber hased eyler

Gamzeñ idicek murg-ı dilün saydına ragbet
Pervâzına şeh-bâz-ı sebük-per hased eyler

6. Dil yârî-i hicrân ile buldı o huzûrı
Kim pister ü bâlînine hancer hased eyler

Bir mertebedür hasret ile sûz-ı niyâzum
Te'sîrine tâ gamze-i dil-ber hased eyler

Bir lezzet-i güftâr var ol gonçe-dehende
Tu°m-ı suhan-ı telhine sükker hased eyler

57

B 67^a; AE 50^a.

4a

çîn-i zülfünde: çîn-i zülfinde AE.

58

B 80^a; AE 58^a.

9. **Vahyî** gibi bir nâdire-perdâz-ı zamânem
Eş^çâruma her şûh-ı suhanver hased eyler

59.

Müzeyyel Bâ-Sitâyîş-i ʿÎd

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

Remel . . -- / . . -- / . . -- / . . -

- Geldi ol gün ki dem-i ʿayşına can reşk eyler
Belki âsâyîş-i gülzâr-ı cinan reşk eyler
Halka bir ʿîd-i safâ rûz u şeb oldu ihsan
Ki pesin ʿişretine pîr ü cüvan reşk eyler
3. Merhabâ ʿîd-i neşât-âver-i gam-fersâ kim
Gamına lezzet-i dîdâr-ı bütan reşk eyler
Habbe-zâ ʿîd-i ferah-perver-i hâtır-pîrâ
Hüzn-i şîvengeline sûr-ı zaman reşk eyler
Seyr idüp şîve-i refâtârın o sîm-endâmın
Serv ü şimşâd degül âb-ı revan reşk eyler
6. Hat u zülfiyle ruh u cebhesine cânânın
Meh ü hurşîd-i felek rûz u şeban reşk eyler
Vahyî bu şi^çr-i ter-i nâdire-ta^çbîri görüp
Ancak erbâb-ı suhan sanma cihan reşk eyler

60.

Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün Mefâʿilün

Hezec . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Şeker-hand-i nigâra lü'lü-yi meknûn reşk eyler
O la^çl-i can-fezâyâ bâde-i gül-gûn reşk eyler
Gül-i ruhsâr-ı dil-ber hasretinde çeşm-i tûfan-pâş
O kanzîl meste döndi kim dil-i pür-hûn reşk eyler
3. Göñül çâk olur ise tîğ-ı hışm-ı çeşm-i mestün
Yine her çâkine biñ hâtır-ı memnûn reşk eyler
Nice minnet-hor-ı meşşâta olsun ol perî-rû kim
Cemâl-i pâkine mecmû^ça-i efsûn reşk eyler
Kelâmın nâsîh-i eş^çâr-ı hoş-gûyândur **Vahyî**
Edâ-yı sâdeñe sad nükte vü mazmûn reşk eyler

59

B 77^a; AE 56^a.

3a

ʿîd: ʿayş B.

60

B 68^a; AE 51^a.

61.

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Gönül kim pîçiş-i zülf-i nigâra iltifât eyler
Çü tıfl-ı nâ-resîde nakş-ı mâra iltifât eyler

Dirîg itmez vefâsın bu dil-i âvâreden gamzen
Ki elbet çeşm-i sayyâdı şikâra iltifât eyler

3. Temâşâ-yı kad-i dil-cûy-ı cânân eyleyen âdem
Nice gülşendeki serv ü çenâra iltifât eyler

Yeter ey bülbül-i zâr-ı dil-i şeydâ figân itdün
O gül-ruhsâr sanma âh u zâra iltifât eyler

Recâ-yı câm-ı la^clin terk idüp meclisde cânânun
Niçe **Vahyî** şarâb-ı hoş-güvâra iltifât eyler

62.

Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün

Recez - . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Gûşe-i hatt-ı tâze kim zülf-i siyâha yüz sürer
Sanki sehâb-pâredür hâle-i mâha yüz sürer

Reşk o ^cışk-bâza kim dîde-i dür-nisâr ile
Pây-ı visâl-i dil-ber-i ^cışve-nigâha yüz sürer

3. Lezzet-i bûse-h^vâhî-i keşş-i ümîd-i yâr ile
Rûz u şebân mihr ü meh dâmen-i râha yüz sürer

Âh o vakt olur mı kim rahm idüp ol vefâ-meniş
Çihre-i zerd-i ^câşık-ı ^cışk-nigâha yüz sürer

Nâtıka-ı suhanveran böyle zemîn-i tengde
Dergeh-i tab^c-ı **Vahyî**-i nâdire-h^vâha yüz sürer

63.

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

O dil ki bûs-ı ruh-ı al ü la^cl-i nâb ister
O mestdür ki şarâb üstine şarâb ister

61

B 73^b; AE 54^a.

5b

Vahyî: Vahyî vü B.

62

B 70^a; AE 52^a.

63

B 79^b; AE 58^a.

- Recâ-yı vasl ile olma sakın nigeḡ-güstâḡ
O ŝûḡ çeşm-i temennâ-yı vakf-ı h^vâb ister
3. Cihanda nûş-ı mey-i vuslat-ı nigâra dilâ
Emel piyâle vü laht-ı ciger kebâb ister
- Garîb cilvesi var rûy-ı yârda anuḡ
Meger ki gamze-i bed-mestden ^citâb ister
- Dehân-ı dil-bere şâyeste nazm-ı **Vahyî**dür
O pâk-rû sadefe lü'lü-yi hoş-âb ister

64.

Fe^cûlün Fe^cûlün Fe^cûlün Fe^cûlün
Mütekârib . - - / . - - / . - - / . - -

- Göñül şem^c-i bezm-i nigâr olmak ister
Bu ten kûy-ı yâre gubâr olmak ister
- Meger kasdı yârûḡ helâk eylemekdür
Vefâ gösterür der-kenâr olmak ister
3. Göñül bûs-ı ruhsâr-ı dil-berde sabr it
O gül hâsıl olmaz bahâr olmak ister
- Açılmaz bu dil yâre-i zahm gibi
Arada mey-i hoş-güvâr olmak ister
- Güzel semtdür **Vahyî** bu nev-zemînüḡ
Buḡa hak budur i^ctibâr olmak ister

65.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . - - / . - - / . - - / . - -

- Göñül ne keyf ne sahbâ-yı hoş-güvâr ister
Nezâre-bâzî-i la^cl-i şeker-şî^câr ister
- Safâ-yı hâk-rehî-i nigâra nâ'il olan
Ne ^cizzet ü ne vakâr u ne i^ctibâr ister
3. Metâ^c-ı vuslatı erzan-bahâ kıyâs itmeḡ
Dil-i figâr ile bu çeşm-i dür-nisâr ister
- Hatı irişmedin olmaz ^catâ-yı bûs-ı ^cizâr
Belî safâ-yı güle mevsim-i bahâr ister

4b

ki: - AE / bed-mestden: mestden bir B.

64

B 69^a; AE 51^b.

65

B 67^b; AE 50^b.

Firâk-ı yâr ile peygûledâr-ı hasretdür
Bu demde **Vahyî**-i nâ-kâm gam-güsâr ister

66.

Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün
Hezec - - . / . - - - / - - . / . - - -

- Endîşe-i fûrkatde dimem ki keder göster
Tîğ-ı gamına ey dil sâmânı siper göster
Tîr-i müjesi yârûñ dir hancer-i hun-h^vâra
Meydân-ı mahabbetde çık sen de hüner göster
3. Mecnû^c-a-i ^cışkûnda gördük varak-ı hecrûñ
Lutf eyleyüp ^cuşşâka evrâk-ı dîğer göster
Tûtî-i ferih ey dil dem-beste-i mihnetdür
Fikr-i leb-i dil-berle geh aña şeker göster
Bezm-i dil-i nâ-şâda teşrîf murâd itmiş
Sâkî gam-ı cânâna ta^czîm ile yer göster
6. Nakş eyler ise şeng-i tîr-i müjesin Mânî
Hûn-ı dil-i zârûmla rûyında fûger göster
Yok yerlere ey **Vahyî** tafsîl-i kelâm itme
Evsâf-ı dehânında bir dürc-i güher göster

67.

Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'îlün
Hafîf . . - - / . - - - / . . -

- Bu ne hâl ü ne zülf-i zîbâdur
Bu ne çîne ne dâm-ı belâdur
Bu ne ruhsâr-ı bî-nikâb olur
Bu ne gencîne-i hüveydâdur
3. Bu ne la^clin leb ü ne mâye-i şevk
Bu ne câm-ı mey-i musaffâdur
Bu ne dil-cûy-ı ^cârız-ı rengin
Bu ne hoş-bûy-ı verd-i ra^cnâdur
Bu ne nâzûk hicâb-ı sürhî-dih
Bu ne meşşâta-i fûger-sâdur

66

B 77^b; AE 56^b.

5a

nâ-şâda: nâ-şâdı B.

67

B 75^b; AE 55^b.

6. Bu ne hüsn-i safâ-füzûd olur
 Bu ne sultân-ı lutf-fermâdur
 Bu ne fikr-i visâldür ey dil
 Bu ne feth olmaduk mu^cammâdur
 Bu ne kâkül ne kâmet-i dil-keş
 Bu ne sünbül ne serv-i a^clâdur
9. Bu ne nev-güfte şi^cr olur **Vahyî**
 Bu ne mu^cciz-tırâz-ı ma^cnâdur

68.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

- Hayâl-i tal^catı kim bu dil-i harâbdadur
 O âftâb-ı cihan-tâbdur ki âbdadur
 Tebessüm-i ruh-ı hûy-kerdesin temâşâ kıl
 Şu tâze güldür o kim şîşe-i gül-âbdadur
3. Meger ki baht-ı siyeh meyl-i zülf-i yâr itdi
 Anuñ'çün ol dahı her lahza pîç ü tâbdadur
 Kerem ger[i]m-nigeh-i mest-i nâz-ı yârdadur
 Ne câmda vü ne sâkî vü ne şarâbdadur
 °Aceb mi sâf-keâm olsa **Vahyî**-i gûyâ
 Hemîşe fikr-i ruh-ı al ü la^cl-i nâbdadur

69.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

- Düşde görmek yâri çün-kim devlet-i nâ-yâbdur
 Dîde-i °uşşâk me'yûs-ı hayâl-i h^vâbdur
 Zâhidâ meyl-i dil-ârâda bize ta^cn itme kim
 Gamzesi °ismet-rubâ-yı kalb-i şeyh ü şâbdur
3. Gülşen-i çeşmümde cânâ her fetîl-i zahm-ı °ışk
 Havz-ı gamda gûyiyâ fevvâre-i hûn-âbdur
 Rûyuña nezzâre itsem la^clünji bûs eylesem
 °İşretüm reşk-efken-i sad °işret-i meh-tâbdur

68

B 67^a, AE 50^a.

69

B 74^b, AE 55^a.

Vahyîyâ ser-sübha-i lü'lüyi nazm-ı pâk kıl
Vasf-ı la^ol-i yâri zîrâ gevher-i hoş-âbdur

70.

Fâ^eilâtün Fâ^eilâtün Fâ^eilâtün Fâ^eilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Zülf-i dil-ber silk-i dürr-i şevk-i gam-fersûddur
La^oli dürc-i gevher-i mânend-i nâ-mevcûddur

Cüst-cû itmekdedür iklîm-i ye'si kalb-i zâr
Var-ısa ümmîd-i zevk-i vuslatuñ nâ-bûddur

3. Ey tabîb-i dil devâ-perdâz-ı derd-i fûrkat ol
Yohsa zahm-ı tîğ-i çeşmüñ kâbil-i bih-bûddur

Gamze vaz^e-ı renciş-âmîzin nümâyân ideli
Bezm-i derd ü gamdan ümmîd-i vefâ merdûddur

Vahyîyâ vasf-ı ruh-ı hûy-kerdesin resm ideli
Kilk-i dür-efşân-ı endîşeñ gül-âb-âlûddur

71.

Fe^eilâtün Me^{fâ}ilün Fe^eilün
Hafîf . . - - / . . - - / . . -

Gül midür tal^eatında rûy mıdur
Zülfî sünbül midür ya mûy mıdur

Fark ider mi şehâ olan nâzır
Sahn-ı gülşen midür ya kûy mıdur

3. Fikr-i zülfün^ede bâ^eis-i mestî
Fart-ı hasret midür ya bûy mıdur

Gamzenüñ itdiği cefâlar hep
Çeşm-i ta^elîmi mi ya hûy mıdur

Dikkat ister ki fehm ola **Vahyî**
Gül midür tal^eatında rûy mıdur

5b

Vasf: Vasl B.

70

B 73^a; AE 54^a.

4b

gamdan: gamda B.

71

B 74^a; AE 54^b.

72.

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Dil-i şikeste-i °uşşâk nâza °âşıkdur
O dil-nevâzumuz ammâ niyâza °âşıkdur

Göñül nigâh-ı gazabnâk-i yâre meyl itmiş
Bu ne kebûter olur şâh-bâza °âşıkdur

3. °İzâr-ı şâhid-i bâzâr °âşık-ı gâze
O fitne-°ârıza ammâ ki gâze °âşıkdur

Çü mihr ü mehle felek tâze dâğlar yakmış
Meger ki mihr-i ruh-ı yâre tâze °âşıkdur

Zemîn-i tâze vü nazm-ı latîf ü şî'r-i belîg
Zebân-ı **Vahyî**-i mu'ciz-tırâza °âşıkdur

73.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Mey-i la^l-i visâl-i dil-beri nûş itdigüm yokdur
Velî hâtırdan ümmîdin ferâmûş itdigüm yokdur

Göñül me'nûs-ı vasl-ı dil-rubâ her lahza ammâ ben
Miyân-ı şâhid-i va^cdin der-âgûş itdigüm yokdur

3. Ne dest-i sâkî-i gül-ruh ne la^l-i yâr bûs itdüm
Şarâbâsâ anuñ'çün bezmde cûş itdigüm yokdur

Olaldan sâkin-i mey-hâne-i endîşe-i vuslat
Riyâ-yı zâhid-i seccâde ber-dûş itdigüm yokdur

Sunarken câm-ı pür-sahbâ-yı °ışk-ı yâri her demde
Yine **Vahyî** dil-i şeydâyı medhûş itdigüm yokdur

74.

Mef'ûlü Mefâ'îlün Fe'ûlün

Hezec . . . / . . . - / . . . -

Gamzeñ gibi bî-amân yokdur
Hüsnüñ gibi mihrbân yokdur

72

B 80^a; AE 58^a.

1a

nâza: Metinde râza.

4a

Çü: - AE.

73

B 69^a; AE 51^b.

74

B 75^a; AE 54^b.

- Murg-ı dile gülşen-i hevesde
Zülfün gibi âşyân yokdur
3. Sahrâ-yı tahayyül-i ferahda
Rûyuñ gibi gülsitân yokdur
- Seyyâh-ı mahabbete cihanda
Hecrûñ gibi mîzbân yokdur
- Sen nokta-dehen nigârı vasfa
Vahyî gibi nüktedân yokdur

75.

**Müzeyyel Bâ-Sitâyiş-i Hazret-i Şeyh Nazmî Efendi Kaddese Sırrahu ve
Rahimehu 'llâh**

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Hayâl-i la^l-i vasluñ kim şarâb-ı sâgar-ı candur
Aña sâkî nigâh-ı lutf-ı fikr-i çeşm-i cânandur
- Reg-i ümmîd nişter-hürde-i fassâd-ı ye's oldı
N'ola hun-pâş-ı hicrân olsa hükm-i nabz-ı hırmandur
3. Şu^â-i mihr ü mâhı şem^c-i huddâm eylemez ol kim
Sipih-r-i hâtırında hasret-i rûyuñ dırahşandur
- Leb-i nazra-i dü-nîm erre-i çîn-i cebîn olsun
Ki dil hayrân o gül-çîn-i ^cizâr-ı vasl-ı hûbandur
- N'ola ser-şâre-nûş-ı ârzû-yı vasl-ı yâr olsam
Tabîb-i lutfi merhem-sâz-ı zahm-ı bîm-i hicrandur
6. Fem-i nezzâre sıyr-âb-ı temâşâ-yı cemâl olmaz
Ziyâ-yı rûy-ı vuslat hîredâr-ı çeşm-i im^candur
- Ruh-ı endîşe vakf-ı nâhun-ı gayretdür andan kim
Miyân-ı fikri zîb-i âguş-ı ağyâr-ı nâ-dandur
- O bezm-i ^cişve kim sâkîsi çeşmüñ câmı gamzeñdür
Kemîne şevki merg-i şâdî-i baht-ı garîbandur
9. ^cAceb mi nazm-ı üstâda olursam pey-rev ey **Vahyî**
Kelâmum gevher-i mu^cciz-bahâ-yı sûk-ı ^cirfandur
- Cenâb-ı kutb-ı ^câlem hazret-i NAZMÎ EFENDİ kim
Fezâ-yı rahş-ı vasfı mâ-verâ-yı ^carş-ı imkândur

- O hurşîd-i fezâ'il-pertev-i evc-i kemâlâtun
Gubâr-ı dergehi kuhlü 'l-cilâ-yı mihr-i rahşandur
12. O °ankâ-yı kerâmet-bâl-i kûh-ı fazl u takvâ kim
Nisâb-ı °akl şânın der-girih çâk-i girîbandur
Hudâ kalb-i şerîfin mehbit-ı envâr-ı feyz itmiş
Anuñ'çün nutk-ı pâki reşk-sâz-ı âb-ı hayvandur
Vücûdıyla İlâhî kalb-i dehri şâd-kâm eyle
Dil-i °uşşâkda tâ kim hayâl-i vasl pinhandur

76.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Hakkâ ki gülsitân-ı letâfet hisârdur
Ârâmgâh-ı ehl-i zarâfet hisârdur
Kevser-lebân [u] hûr-°izârânını görüp
Âdem sanur ki ravza-i cennet hisârdur
3. Dil-haste-i belâ-keşe vir ey tabîb can
Gül-nâr-ı bûs-ı la°lûne ruhsat hisârdur
°Uşşâkveş nevâlar idüp n'ola °andelîb
Gösterse her makâmda san°at hisârdur
Maglûb-ı °ışka ceş-i elemden halâs için
Cây-ı gürîz ü şehir-i selâmet hisârdur
6. Gördükde sâgar-ı leb-i hûbânın aıladum
Nâdî-i zevk ü menzil-i °işret hisârdur
Vahyî koyup safâ-yı temâşâyı eyleme
İnşâ vü şî°r-i tâzeyeye ragbet hisârdur

77.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

Vir cânı °ışk-ı dil-bere dil-dâdelik budur
Düş sâye gibi pâyına üftâdelik budur
Cismün zebân-ı °arz-ı niyâzıyla ser-te-ser
Teşrîf-i şeng ü nâzına âmâdelik budur

11b kuhlü 'l-cilâ-yı: kuhl-i cilâ-yı AE.
76 B 68^a; AE 51^a.
77 B 67^b; AE 50^b.
2b nâzına: bâzına B.

3. Gâhî nigâh-ı hışm-ı nigârı tahayyül it
Kayd-ı ümîd-i vasldan âzâdelik budur
Her zahm-ı sîne bir gül-i sad-berg iken o şûh
Cevr ile imtihân ideyor sâdelik budur
Vahyî şehîd-i hancer-i hun-h^vâr-ı ye's olup
Vir cânı ^cışk-ı dil-bere dil-dâdelik budur

78.

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Dil ki hatt-ı nigâr ile açılır
Bülbülâsâ bahâr ile açılır
Tab^c-ı zahm-ı derûnı ^cuşşâkuñ
Deşne-i rîş-bâr ile açılır
3. Dîde-i mest-i h^vâb-ı baht-ı siyâh
Nigeh-i lutf-ı yâr ile açılır
Açılırsa bu pîç ü tâbı dilün
Yine ol gül-^cizâr ile açılır
Vahyî bûs-ı lebiyle def^c-i gam it
Dil mey-i hoş-güvâr ile açılır

79.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün

Muzâri^c - - . / - . . . / . . . / - . -

- Hâlün şikenc-i turrede çün-kim bedîd olur
Sayyâd-ı âhuvân-ı Hotan dâm-çîd olur
Gûşuñ gül-i sefid femüñ gonçedür didüm
Havfum budur ki bâ^cis-i güft ü şenîd olur
3. Yârî-i sûz-ı fûrkat ile eylesem niyâz
Her harfî kufl-ı vasla hezâran kilîd olur
Vakf-ı humâr-ı ye's iken erbâb-ı dil yine
Âdem görince gamzeñi mest-i ümîd olur
Gûş eyleyüp bu nazm-ı belâgat-nizâmını
Bildüm zebân-ı tâzede **Vahyî** ferîd olur

78

B 72^b; AE 53^b.

79

B 78^a; AE 57^a.

2

B yazmasında 4. beyit.

80.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - - / - - - / - - - / - - -

Zülfün nikâb olunca °izâruñ şerîf olur
Bir mihrdür kûsûf ile dahî latîf olur

Nazm eylesem gönülde hayâl-i murâdumı
Ye's-i tasavvur-ı dem-i vuslat redîf olur

3. Mahsûd-ı za'f-ı hâme vü magbût-ı nâl olur
Ebrûlaruñ hayâl ile ol kim nahîf olur

Mir'ât-ı kalbe düşse eger sûret-i vefâ
Endîşe-i cemâl cefâda za'if olur

Vahyî bu tab'ı pâk ile °âlemde var mıdur
Meydân-ı nazm-ı tâzede saña harîf olur

81.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - - - / - - - / - - - / - - -

Ol ki âhı bülbül-i gûyâ ile yek-reng olur
°Ârız-ı yâri gül-i zîbâ ile yek-reng olur

Mâh câma nûr-bahş-ı pertev olsa bezmde
Ruhları mihr-i cihân-ârâ ile yek-reng olur

3. Künc-i mihnetde humâr-ı hecr ile kan aglayup
Dîdesi °aşıkların sahbâ ile yek-reng olur

Çün letâfetden nigâhum gösterür anda nişan
Tal'at-ı cânan meh-i garrâ ile yek-reng olur

Böyle kalursa eger cevri ü cefâ-yı dil-rubâ
Dûd-ı âhumdan cihan deryâ ile yek-reng olur

6. Sîne-i °uşşâka gülzâr-ı belâ dirsem n'ola
Tâze zahmı gonçe-i ra'na ile yek-reng olur

Leblerün vâsf eylese **Vahyî**-i dil-teşneñ şehâ
Nazm-ı pâki râh-ı rûh-efzâ ile yek-reng olur

80

B 71^b; AE 53^a.

81

B 69^a; AE 51^b.

82.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Şu dem ki kâkülünün şâne pîç ü tâbın alur
Hezâr °aşıkuñ âh-ı dil-i harâbın alur

Göñül hayâl-i hayâ mânî°-i visâl olmaz
Şarâb-ı vuslat-ı yâr âdemün hicâbın alur

3. Nigeh ki vehm-i hat-ı nev-demîdeñi ide dūr
Cemâl-i şâhid-i maksûdumuñ nikâbın alur

Dem-i nezârede çeşmümde eşk zann itme
Nezâket ile gül-i rûyuñuñ gül-âbın alur

Nikât-ı gamze-i dildârı fehme tâlib olan
Zebân-ı **Vahyî**-i âvâreden cevâbın alur

83.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Cism-i pür-zahmın o kim gülzâra beñzetedüm sanur
Dûzahı me'vâ-yı pür-ezhâra beñzetedüm sanur

Gülşeni fahr ile geşt eyler tezerv-i hoş-hırâm
Var-ısa refâtârını dildâra beñzetedüm sanur

3. Gonçe-i bîdârî-i bahtum °aceb nâ-bûddur
Kendini gûyâ dehân-ı yâre beñzetedüm sanur

Hayf gülzâr-ı fenâda zâg-ı zişt-endâmlar
Nâlesin savt-ı hezâr-ı zâra beñzetedüm sanur

Gurre gördüm mâh-ı tâbânı bu şeb **Vahyî** meger
Hâlesin ol zülf-i °anber-bâra beñzetedüm sanur

84.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Zîr-i gîsûda ruhın dil-ber nihân itmekdedür
Bu ne mehdür dâ'imâ hasfin °iyân itmekdedür

82

B 78^b; AE 57^a.

83

B 70^a; AE 52^a.

84

B 77^a; AE 56^a.

1b

hasfin: hüsnin AE.

- Ol perî idüp kabâsın gâh sürh u gâh sebz
Nahl-i kaddin reşk-i serv ü ergavân itmekdedür
3. Tîğ-ı hışm-ı deşne-i hun-h^vâr-ı gamzeyle müdâm
Yâr °uşşâk-ı figârın imtihân itmekdedür
- Hasret-i verd-i ruhuñla gülşen-i ümmîdde
°Andelîb-i dil hemîn âh u figân itmekdedür
- Haste-i derd-i ümîd-i vasl olup **Vahyî**-i zâr
Nazm u nesr ile saña hâlin beyân itmekdedür

85.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- °Azm-i seyr itse o meh °âşık-ı zârı biledür
Kankı gülşende ise gonçe hezârı biledür
- Bûs-ı ruhsârına der-pey emel-i siklet-i hat
Neş'e-i bâde ile renc-i humârı biledür
3. Zahm-ı cismüm var iken n'eyleyeyüm gülzârı
°Âşık-ı bü 'l-hevesün bağ u bahârı biledür
- Reşk ol °âşık [u] ma°şûk-ı dimâga kim anuñ
Dâ'imâ bezm-i hayâlinde nigârı biledür
- Vahyî** murg-ı dilümüz zülfine bend olmuşdur
Kanda °azm itse o şeh-bâz şikârı biledür

86.

Müzeyyel Bâ-Sitâyiş-i Müftî Mahmûd Efendi-zâde °Abdu 'r-rahîm Efendi
Mef°ûlü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün
Muzâri° - - . / - . . . / . . . / - . .

- Dil mülki yâre °arz olınan mâlikânedür
Evvel mezâdı bir nigeñ-i mahremânedür
- Encüm-şumâr-ı hecr iseñ it girye tâ seher
Ol mâhı mihrbân iden âh-ı şebânedür
3. Müjgân u ebruvânı hayâlinde sînemüz
Tîr ü kemân-ı fitneye dâ'im nişânedür
- Ruhsâr-ı hâldârda ol zülf-i pîç pîç
Murg-ı dilün şikârı için dâm u dânedür

85

B 71^b; AE 53^a.

86

B 76^b; AE 56^a.

- Biñ °aklı bir şikende esîr-i °ikâl iden
Kâkûl ki aña rişte-i enzâr şânedür
6. Ol mertebe revâcda bâzâr-ı lutf-ı yâr
Her harf-i va°d-i vuslatı bir nakd-i cânadur
- Olsa bu nev-zemîni müsellemler yerindedür
Gâhî zebân-ı tâzede **Vahyî** yegânedür
- Dime nazîre olmadı asl ile hem-°inan
Ol °âlimâne ise bu da şâ°irânedür
9. Erbâb-ı nazma °arz-ı mahâret degül garaz
Mahdûm-ı hoş-hisâle ri°âye bahânedür
- Necl-i sa°id-i hazret-i müftî 'l-enâm kim
Zât-ı şerîfî mefhar-i devr ü zamânedür
- Her gonçe-i kemâlini Hak gülsitân ide
Evzâ°-ı dil-pesendi anuñ kâmilânedür

87.

Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- O şûh-ı °işve-nümâ i°tinâyâ sâlihdür
Tamâm-ı medhe sezâ i°tinâyâ sâlihdür
- Kadûñ müşâhedeşi lutf u kahrda hoşdur
Ki serv-i sayf u şitâ i°tinâyâ sâlihdür
3. Marîz-i °ışkuña la°lûñ sunınca biñ nâz it
Tabîbüm öyle devâ i°tinâyâ sâlihdür
- Yeter yeter güzelüm bezl-i nakd-i cevri itdün
Bu yolda cevri ü cefâ i°tinâyâ sâlihdür
- °Aceb mi da°vî-i i°câz idersem ey **Vahyî**
Bu şi°r-i tâze-edâ i°tinâyâ sâlihdür

88.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

O servün sâye-i lutfında dil bir âb-ı sâfidür
Ki çeşm-i tab°-ı Kevser tîre olsa fikri şâfidür

87

B 68^a, AE 50^b.

88

B 66^b, AE 50^a.

Yeter râz-ı nihânuñ bezl-i ağıâr itdün ey bülbül
Bu vaz^c-ı nâ-pesendün da^cvî-i ^cışka münâfidür

3. Ko zevk-i bâde seyr-i gülşen olsun kârı ağıârnuñ
Baña bûs-ı lebi nezzâre-i ruhsârı kâfidür

Dururken câm-ı vuslat nûş-ı Kevser fikr ider zâhid
Bu meşreb meşreb-i erbâb-ı ^cirfânuñ hilâfidür

Ne gam **Vahyî**-i zârın vakf-ı âzâr itse ol meh-rû
Ki bir kerre nigâh-ı şefkat itse biñ telâfidür

89.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şâh-ı hûbân-ı cihan la^l ü feminden bellidür
Kim Süleymâmı zamânuñ hâteminden bellidür

Kıştâr-ı cismi bârân-âşnâ-yı eşk kıl
^cÂşık-ı gam-dîde çeşm-i pür-neminden bellidür

3. Hâk-i pâyı sâkî-i mey-hâne-i ^cışk olsa da
Zâhid-i hod-bîn rûy-ı der-heminden bellidür

Hüsn-i ^cışk-efzâ-yı rûyuñ leblerünñden fehm olur
Neş'e-bahşî-i bez[i]m câm-ı Ceminden bellidür

Tarz-ı müjgânından añlansun hücûm-ı gamzesi
Ceng-cû kâfir hisâr-ı muhkeminden bellidür

6. Gonçenün hâlin cefâ-yı hârdan idrâk kıl
Ey hezâr-ı zâr hem-dem hem-deminden bellidür

Vahyîyâ nakd-i sirişk-efşân-ı rûy-ı hasret ol
H^vâce-i bâzâr-ı mihnet dirheminden bellidür

90.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sûzişümle sûziş-i pervâne cânâ bir midür
Tal^catunñla pertev-i şem^c-i şeb-ârâ bir midür

Bûs-ı la^l-i al ü hâl olmaz ber-â-ber zevkde
Neş'e-i hab ile keyf-i câm-ı sahbâ bir midür

2a

râz: zâr B.

89

B 69^b; AE 51^b.

90

B 78^a; AE 57^a.

3. Dêrd-i  iŐka cevrden gayri  il c olmaz mı y 
Ol tab b-i t ze-verziŐde m d v  bir mid r
N le-i  uşŞaka beşzer mi nev -y   andel b
HiÇ tahr k-i g l   r y-  dil- r  bir mid r
G h p r-k n  geh  n - Őn y  geh cef 
Gamze-i bed-mestden c n na Őekv  bir mid r
6.  AŐıkan  arz-  niy z u meh-ceb nan n zda
Dehr-i dun b z ceg hında tem Ő  bir mid r
Her nigehe biş vef  izh r ider  uŐŐakına
Vahy y  ol Ő h-meŐrebde tesell  bir mid r

91.

Gazel-i Naz re-i Nazm  Efendi
Mef ul  F c il t  Mef c l  F c il n
Muz ari  - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Geldi bah r seyr-i  imenz r vaktid r
GeÇ   g z r-   aşık-  b -k r vaktid r
 UŐŐakuŐ oldu n le-i nev-r z  s zn k
B lb l sab -nev y -i g lz r vaktid r
3. Hicr n  m d-i vuslat  can-ber-leb eyledi
C n  tam m-  ruhsat-  d d r vaktid r
Dil seyr-i b ga c yveŐ olsa n'ola revan
Kim p y-b s-  s ye-i dild r vaktid r
Vahy  hay l-i vasf-  leb   r y-  y r ile
Seyr-i His ra  ık g l   g l-n r vaktid r

92.

Mef ul  Mef c l  Mef c l  Fe ul n
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Dild r-  sihirk ra ruh-  s de gerekd r
Hem la l-i Şeker-hand-i mey s  da gerekd r
Hem gon e-i hun-r z-i siyeh-mest-i teg f l
Hem turre-i m Őg n-i semen-s  da gerekd r
3. HiŐm itme dil-i z r-  bel -d deye  un kim
Sen dil-ber-i fett na bir  ft de gerekd r

91
4a B 79^a; AE 57^b.
n'ola: ne var B.
92
B 80^b; AE 58^b.

Ey sâkî-i endîşe getür sâgar-ı la^clin
Bezm-i gam-ı hicrâna dahı bâde gerekdür

Vahyî dil-i zâr itdi çü da^cvâ-yı mahabbet
Bir şâhid-i gül-pîrehen âmâde gerekdür

93.

Müzeyyel Bâ-Sitâyiş-i Es^cad-zâde Kâşif Efendi Rahmetu 'llâhi Ta^câlâ

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

O kim fikr-i ruhuñla derd-ber-ser dâğ-ber-dildür
Aña reşk ile gerdûn-ı sitemger dâğ-ber-dildür
°İzârıñ mihre teşbîh eylemiş güstâh teşbîhât
Anuñ'çün çarh-ı çârum tâbe-mahşer dâğ-ber-dildür

3. N'ola neşküttegân-ı gülşen-i hüsn olsa âşüften
Lebün şevkiyle ey gül gonçe-i ter dâğ-ber-dildür

Olaldan zîver-i rû hâl-i müşgin-mû o fettâna
Hasedden micmer-i pür-dûd-ı °anber dâğ-ber-dildür

Bu nazm-ı pâk bir mecmû^ca-i efsûndur **Vahyî**
Ki her bir noktasından çeşm-i dil-ber dâğ-ber-dildür

6. °Aceb mi KÂŞİF-i hoş-gûya tanzîr eylesem k'anuñ
Kemîne nüktesinden her suhanver dâğ-ber-dildür
Yegâne fâzıl-ı °âlem ki tab^c-ı pür-ziyâsından
Degül mâh-ı münevver mihr-i enver dâğ-ber-dildür
Gül-i kadrin Hudâ hem-şâh-ı hurşîd eylesün tâ kim
O gülzâr-ı kemâle kîneverler dâğ-ber-dildür

94.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilâtün

Müctes . . . - / . . . - - / . . . - / . . . -

O şûh °âşık-ı gam-h^vârına cefâda degüldür
Niçün yine dil-i şûrîdemüz safâda degüldür

Ne fehm ider gam-ı °uşşâk-ı zârı zâhid-i hod-bin
Fezâ-yı fûrkat-i dildâra pâ-nihâde degüldür

3. Vefâ recâ diyü çekme amân bend-i cefâya
Sakın sakın gönül endîşe-i vefâda degüldür

93

B 66^a; AE 49^b.

2a

teşbîhât: teşbîhân B.

94

B 75^b; AE 55^a.

Hayâl-i bûs-ı lebündür miyân-ı bezm-i hevesde
Neşât-güster-i erbâb-ı ışk bâde degüldür

Kelâm-ı **Vahyî**-i hoş-gûya gayri görme muâdil
Ki gevher ile hazef-pâre bir bahâda degüldür

95.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Kimünle âşnâsın mahrem-i ıyş ü demün kimdür
Kime nezzâre-pâş-ı ışvesin dil-hurremün kimdür

Kimün âğuşın itdün reşk-sâz-ı hâle ey meh-rû
Benüm gibi bu şeb encüm-şumâr-ı makdemün kimdür

3. Kimün bezmin gülistân-ı visâl itdün cemâlünle
Zarâfetle yine gül-çîn-i ruhsâr u femün kimdür

Tabîbüm zahmdâr-ı nişter-i hecrün bütün âlem
Aceb şâyeste-i vasluş sezâ-yı merhemün kimdür

Cihan hayrân-ı ruhsâr u cebînün mihr ü mâhâsâ
Perîşan-hâl-i fikr-i kâkül-i ham-der-hamuş kimdür

6. Kim oldu hânuman-sûz-ı tahammül nâr-ı ışkuşla
Ser-â-ser çâk-i tîğ-ı sükkerin-zâg-ı gamuş kimdür
N'ola şâyân-ı tahsîn olsa eşâr-ı dil-âvîzi
Suhanverlikde misli **Vahyî**-i mu'ciz-demün kimdür

96.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - - / . . . - / . . . -

O şûh kim nigeş-i lutfi nâz-düşmendür
Zebân-ı âşık-ı zârı niyâz-düşmendür

Gönül ki ışret-i fikr-i leb-i nigârdadur
Kemâl-i şevk ile âh-ı dırâz-düşmendür

3. Şarâb-ı ye's ile mest-i harâb olan âşık
Recâ-yı vuslat u ifşâ-yı râz-düşmendür

95

B 78^b; AE 57^a.

5a

u cebînün; dü cebînün AE.

96

B 72^b; AE 53^b.

1

nigeş-i: nigeşün AE // düşmendür: perverdür B.

2a

ki: - B.

Dem-i visâlde ta^cn-ı rakîb-i dîv degül
Nigâh-ı merhamet-i dil-nevâz düşmendür
Edîb-i hân-kah-ı ^cışk-ı pâk olan **Vahyî**
Figân-ı nâle vü sûz u güdâz-düşmendür

97.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Sipâh-ı fitne sahrâ-yı hevesde zülf-i çinüdü
Velî gâretger-i sabr ol hat-ı ser der-kemînüdü
Gül-i gülzâr-ı h^vâhiş fikr-i ruhsâr-ı latîfüdü
Hilâl-i evc-i hasret ebrû-yı hâtır-nişînüdü

3. Niçün ey gamze-i hod-re'y çeşm-i yâre râm oldu
Meger semt-i füsûn-ı dil-rubâyîde mu^cînüdü

Göñül şâhenşeh-i iklim-i hirmân-ı visâl oldu
Bu himmet başa hep bu baht-ı vârun-ı pesînüdü

Revâ makbûl-i erbâb-ı tabî^cat olsa ey **Vahyî**
Bu şî^cr-i tâze hakkâ kâr-ı tab^c-ı nâzenînüdü

98.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

Derun ki âteş-i derd ü gamuñla micmerdür
Hayâl-i kâkül-i hoş-bûyuñ anda ^canberdür

Fetîl ü penbe kıyâs itme zahm-ı sînemde
Hümây-ı cânuma pervâze bir niçe perdür

3. Şeb-i firâkda târîk-i ye's yok zîrâ
Göñülde fikr-i ruhuñ bir meh-i münevverdür

Femüñle rûyuñı endîşe eyleyenler dir
Bu dahı gonçe-i neşkûfte bu gül-i terdür

^cAceb mi olsa safâ-bahş nutkuñ ey **Vahyî**
Ki vâsf-ı yâr ile âlûde vü muhammerdür

97

B 73^b; AE 54^b.

98

B 72^a; AE 53^a.

4b

neşkûfte: şikûfte B.

5a

nutkuñ: lutfuñ B.

99.

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Hafif . . - - / . - - / . . -

- Dil-i ^câşık niyâz-perverdür
Dil-rubâ ise nâz-perverdür
Murg-ı dil saydın ideli mu^ctâd
Gamze-i şâh bâz-perverdür
3. Hasret-i kâmetünle her lahza
^cÂşık âh-ı dırâz-perverdür
Oldı pervâne şem^c-i rûyuña dil
Şimdi sûz u güdâz-perverdür
Vahyî-i zâr vasf-ı hüsnüñ için
Tab^c-ı mu^cciz-tırâz-perverdür

100.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Dem-i şâdî zamân-ı vasl-ı dil-berden ^cibâretdür
Safâ-yı câm-ı Cem bûs-ı leb-i terden ^cibâretdür
Ne yüzden âşnâ-yı bezm-i vuslat meyl-i bâğ itsün
Gül ü sünbül ruh u zülf-i mu^canberden ^cibâretdür
3. Ba^cid olmaz ecel havf itse gördükde miyânında
Kazâ-yı nâ-gehânî çün o hancerden ^cibâretdür
^cAceb mi küşte-i tîğ-ı nigâhuñ mest-i şevk olsa
Cihanda merg-i şâdî böyle şeylerden ^cibâretdür
Hele ser-çeşme-i feyz-i belâgat şimdi ^câlemde
Zebân-ı **Vahyî**-i i^ccâz-perverden ^cibâretdür

101.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

Âmed-şüd-i sipâh-ı gamuñ dil vefâ bilür
Bir hastedür tabîbi ne itse devâ bilür
Yok ^carz-ı hâle ey dil-i şûrîde ihtiyâc
Elbet şehîd-i ^cışkımı ol pür-cefâ bilür

99

B 72^b; AE 53^b.

100

B 66^b; AE 50^a.

101

B 74^a; AE 54^b.

3. Kûy-ı belâ-nişîn olan  uşşâk-ı dil-figâr
Efkâr-ı vaslı çeşm-i dile tûtiyâ bilür
Mecrûh-ı deşne-i sitem-i gamzeñ ey perî
Ne hastegî bilür ne ümîd-i şifâ bilür
Dime gönül visâl-i dil-ârâ muhâldür
Anı hezâr söz ile  arz-ı recâ bilür
6. Sahbâ-yı fikr-i bûs-ı lebûñ mestidür gönül
Cânâ belâ vü mihneti zevk ü safâ bilür
Fenn-i suhanda kâmil olur sanma herkesi
Etvâr-ı nazmı **Vahyî**-i mu ciz-edâ bilür

102.

Mef ulü Fâ ilâtü Mef ilü Fâ ilün
Muzâri  - - . / - . . / . - . . / - . .

- Zevk-i visâli fûrkat-i yâri bilen bilür
Keyf-i şarâbı renc-i humârı bilen bilür
Mestî-i bî-humâr nedür bezm-i  ışkda
Sahbâ-yı bûs-ı la l-i nigârı bilen bilür
3. Rahm-âşnâyî-i nigeñ-i nâz-perveri
Bezm-i visâl-i dil-bere varıbilin bilür
Bizden belâ-yı hecri su'âl eylemeñ anı
Zevk ü safâyı bûs u kinârı bilen bilür
Tîğ-ı nigâh-ı nâzına  alem şehîddür
Vahyî o şûh-ı fitne- izârı bilen bilür

103.

Müfte ilün Fâ ilün Müfte ilün Fâ ilün
Münserih - . . - / - . - / - . . - / - . -

- Tâbiş-i sahbâ ile al ruhuñ güllenür
Her  arakı rûyuñuñ câm-ı dile mülleñür
Der-hem olaldan beri zülfüñ-ile tâze hat
Bâğda sünbüllerüñ niçesi kâküllenür
3. Şol kadar âlûdedür hûn ile tîr-i müjeñ
Dîde-i  aşık-küşüñ al karanfüllenür
Bâde-i vasf-ı lebûñ câm-ı dehânumdadur
Sîne surâhî durur âh da kulkullenür

102

B 70^a, AE 52^a.

103

B 71^b, AE 53^a.

°Âşık-ı şûrîdenün cân u dili **Vahyî**
Sûzda pervânedür nâlede bülbüllenür

104.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Sâfi° arak ki °ârız-ı cânâne gösterür
Câm-ı la°[a]lde lü'lü-yi şâhâne gösterür
Mir'ât-ı hüsn-i tal°at-ı dil-ber garîbdür
Vakt-i nigejde °âkili dîvâne gösterür
3. Ruhsâr-ı yâr gâh hat u gâh zülf ile
Eşkâl-i hâleyi meh-i tâbâne gösterür
Hâl-i siyeh degül pes-i gîsûda câ-nişin
Murg-ı dilün şikârı içün dâne gösterür
Remz itdi bûs-ı la°lini şefkat-nigâh-ı dost
Bir meste döndi kim reh-i mey-hâne gösterür
6. Cevr-i nigâr olursa eger böyle bî-şumâr
Eşküm kemâl-i cûşîşi °ummâne gösterür
Ta°vîz-i °ışk bâzû-yı dilde ne hâldür
Çeşm-i nigâra °âşıkı bî-gâne gösterür
Gir râh-ı °ışka şâl-ı tevekkül be-dûş olup
Gör ey dil-i sitem-zede Mevlâ ne gösterür
9. **Vahyî** bu tab°-ı pâk kalursa bu şevk-ile
Eş°âr-ı tâze-tarzını yârâna gösterür

105.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - . - . / - . - . / - . - . / - . .

- Hatt-ı rûyın görse şerminden ruhı nem gösterür
Gûyiyâ âyîne jeng ü verd şeb-nem gösterür
Hayf mir'ât-ı temennâ-yı dil-i âşüftegan
Peyker-i şeng-i safâyı dahı mâtem gösterür
3. Ol tabîb-i °ışkdan dürc-i devâ itsem su'âl
Nâz u şiveyle tebessüm eyleyüp fem gösterür

104

B 70^b; AE 52^a.

7b

°âşıkı: °âşık-ı AE.

105

B 72^a; AE 53^b.

Câm-ı la^l-i dil-rubâ tâ ol kadar berrâkdur
Kim hayâl-i sûret-i sad sâle-i Cem gösterür

Vahyîyâ sahn-ı dilüm bir gül-bün-i hicrân iken
Sûretâ bir menzil-i hoş-cây u hurrem gösterür

106.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Nâme kim dil-ber-i pür-kîn selâmın getürür
°Andelîbe gül-i rengîn selâmın getürür

Rîşe-i rîşümi tahrîk idicek bâd-ı firâk
Her biri deşne-i müşgîn selâmın getürür

3. Fikr-i zülfündür o seyyâh-ı cihan-peymâ kim
Tâ Hatâ vü Hotan ü Çîn selâmın getürür

Yeter olduñ yeter ey bâz-ı kebûter-düşmen
Sanma kim °aşık-ı miskîn selâmın getürür

Vahyî-i sâf-dilüñ her suhanı vasfuñda
Ehl-i °ışka leb-i la^lîn selâmın getürür

Harfü 'z-Zâ'

107.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Cefâ-yı yâr dile lutf olur cefâ olmaz
Belâsı fûrkat olur fûrkati belâ olmaz

Cihanda âyîne-i kalb-i münkir-i °ışkuñ
Cilâsı kasvet olur kasveti cilâ olmaz

3. Görince verd-i ruh-ı pâkini hezâr-ı dilüñ
Sadâsı lüknet olur lükneti sadâ olmaz

Ne hâldür bu ticâret-girân-ı şâdînüñ
Gınâsı nekbet olur nekbeti gınâ olmaz

Ne cây-ı °işret olur bu ki gülşen-i °ışkuñ
Safâsı mihnet olur mihneti safâ olmaz

106

B 68^b; AE 51^a.

•

Fî Harfi 'z-Zâ' AE.

107

B 82^a; AE 59^a.

3b

sadâ: salâ B.

6. Ne vâdî-i gam olur kim zamân-ı hicrânun
Ziyâsı zulmet olur zulmeti ziyâ olmaz
Nişeste der-reh-i kûy-ı nigâr-ı  uşşâkun
Cüdâsı hasret olur hasreti cüdâ olmaz
Güzârgâh-ı dil-ârâda hâk olan cismün
Hebâsı zahmet olur zahmeti hebâ olmaz
9. Bu bâz-gûne-reviş dehr-i pür-cefâda dilün
Safâsı hayret olur hayreti safâ olmaz
 îzâr-ı mehveşüñi kâkülünle zeyn itsen
Dücâsı nekhet olur nekheti dücâ olmaz
Şüd âmedin dir isem bezm-i yâre ağyârun
Edâsı siklet olur sikleti edâ olmaz
12. Ne gûne  arz ide hâlin nigâra  âşık kim
Recâsı vuslat olur vuslatı recâ olmaz
Cemâl-i pâküñe düşse hatâ ile zülfün
Hatâsı zînet olur zîneti hatâ olmaz
Bu şi r-i tâzede mahbûb-ı nazmumun **Vahyî**
Bahâsı hil at olur hil ati bahâ olmaz

108.

Fe ilâtün Fe ilâtün Fe ilâtün Fe ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Gamze-i yâr ki bir vech-ile ta bîr olmaz
Dîde-i mestinün evsâfi da tahrîr olmaz
Niçe dil-beste ider  âşıkı dirdüm ammâ
N'eyleyem böyle zebân ile o takrîr olmaz
3.  Âşıkâ nîm-nigehle nazar itmez ol şûh
Bu ne şeh-bâz olur mâ'il-i nahçîr olmaz
Şehr-i şâdî n'ola itse giderek mahv-i vücûd
Hem harâb olmada hem bir dahı ta mîr olmaz
Dimiş erbâb-ı suhan gûş idicek bu gazelüm
Vahyî-i nükteverün nazmına tanzîr olmaz

9a

bâz: nâz B.

108

B 82^b; AE 59^b.

109.

Gazel-i Müzeyyel

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Letâfetde °izâruñ verd-i ra°nâyı salındurmaz
O yüzden dil hezâr-ı nâle-peymâyı salındurmaz
- Firâkuñla sirişküm oldı bir °ummân-ı tûfan-pâş
Ki kemter katresi cûşışde deryâyı salındurmaz
3. Ser-i bî-devlet-i °uşşâkı itmez zîver-i fîtrâk
O nahvet-pîşe kim Cemşîd ü Dârâyı salındurmaz
- Niçün bîhûde çeksün rûzgâruñ mihnetin ol kim
Yanınca serv-kâmet bir dil-ârâyı salındurmaz
- Kelâm-ı dür-şî°ârûñ şeng-i istihsândur **Vahyî**
Velî ehl-i hased ol dürr-i yektâyı salındurmaz
6. O şâh-bâz-ı hümâ-pervâzdur gamzeñ ki bâl açsa
Ne şâhîn evc-i istiğnâda °ankâyı salındurmaz
- Bu reftâr-ı dil-âvîz ile ol kebg-i fezâ-yı hüsn
Tezerv-i hoş-hırâm-ı hâlet-efzâyı salındurmaz
- Eger tûtî vü tâvus olsañ ey dil iltifât umma
Seni söyletmez ol dildâr-ı hercâyî salındurmaz

110.

Mef°ûlü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün

Muzâri° - - . / - . . . / . - - . / - . .

- Ey rûy-ı ali şuc°legeh-i âftâb-ı nâz
V°ey târ-ı zülf-i pîç-be-pîçi sehâb-ı nâz
- Rûyuñda hatt-ı nev-res-i müşgin degüldür ol
Tahrîr olundı berg-i gül üzre kitâb-ı nâz
3. Ey meh verâ-yı ebrde gösterme vaz°-ı nâz
Ol mihr-i hüsn itmez olur irtikâb-ı nâz
- Te°sîr-i baht-ı °âşık-ı şûrîdedür meger
Hemvâre ülfet eyledi çeşmünle h°âb-ı nâz

109

B 81^a; AE 58^b.

1b

peymâyı: peymânı AE.

5

AE yazmasında 8. beyitte.

110

B 83^a; AE 60^a.

2a

müşkîn: miskîn B.

Bir vaz^c-i nâzenîn ile ol şûh eyledi
Vahyî-i zârı mest-i harâb-ı şarâb-ı nâz

111.

*Fe^cûlün Fe^cûlün Fe^cûlün Fe^cûl
Mütekârib . - - / . - - / . - - / . - -*

O şûh ^câşık-ı dil-figâr istemez
Hüs[ü]n şâh-bâzı şikâr istemez
Hezâr-ı dilüm zârdur dâ'imâ
Gülistân u vakt-i bahâr istemez

3. Hayâl-i cefâ-yı dil-ârâ yeter
Göñül zevk-i bûs u kinâr istemez
Ümîd-i visâlünle mestüz şehâ
Bize bâde-i hoş-güvâr istemez
Ruhı turesüz olsa da hûbdur
Ferah gencine **Vahyî** mâr istemez

112.

*Mefâ'ilün Fe^cilâtün Mefâ'ilün Fe^cilâtün
Müctes . - - / . - - / . - - / . - -*

Cihanda vuslat-ı dildâr intizârına degmez
Devâ-yı zevk ü safâ derd-i âh u zârına degmez
Yeter hezâr gül ü gülsitân vasfı ferâg it
Ne deñlü hûb ise de dil-berün ^cizârına degmez
3. Şarâb-ı la^clûne dil bezl-i nakd-i cân itsün
Ki keyf-i bâde anuñ mestî-i humârına degmez
Hemân bîhüde feryâd ider hezâr-ı gülistan
Figân u zâr gülün gûş-ı i^ctizârına degmez
Ümîd-i zevk-i visâli çü **Vahyî** eyle ferâmûş
Cihanda vuslat-ı dildâr intizârına degmez

5

- B.

111

B 81^b; AE 59^a.

112

B 81^b; AE 59^a.

2b

degmez: - B.

3a

Vezin bozuk.

4a

bîhüde: bîhüde AE.

113.

Mefâ'ilün Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'îlâtün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Dili esîr idüp ol şûh-ı dil-nevâz görünmez
Yatur kebûter-i dil per-şikeste bâz görünmez

Görince hâl-i dil-i zârı lîkin °arz iderdüm
Felekde ol meh-i tâbân-ı evc-i nâz görünmez

3. Hezâr rîş-i derûnumda perverîş bulamazdı
Ger olmayaydı o dildâr-ı çâre-sâz görünmez

İderse nîm-nigâh ol perî görür anı herkes
Figan ki bu çekilen âh-ı can-güdâz görünmez

Şu dem ki hecrde geçdi hezâr sâl oldu **Vahyî**
Vas[1]lda rûz-ı füzûn u şeb-i dırâz görünmez

114.

Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün

Muzârî° - - . / - . - - / - - . / - . - -

Nîş-ı cefâyı ol kim °ayş-ı safâya virmez
Sultân-ı mülk-i gamdur derdi devâya virmez

Hışmında ol perînüñ biñ lutf muhtefidür
Cevrin anuñ'çün °âşık mihr ü vefâya virmez

3. Pâ-mâl-i °ışk olan dil devlet bilür belâyı
Sevdâ-yı zülf-i yâri zıll-i hümâyâ virmez

Ey nûr-ı cân-ı vuslat can nakdin eyle ihzâr
Cânan metâ°-ı vaslın erzan-bahâyâ virmez

Mısr-ı dilin çü **Vahyî** hâs itdi °ışk-ı yâre
Mahsûd-ı Yûsuf olsa bir dil-rubâyâ virmez

113

B 83^b; AE 60^a.

1b

Yatur: Yatar B.

2a

lîkin °arz iderdüm: Metinde °arz iderdüm lîkin.

5a

oldı: Metinde olur; **Vahyî**: ammâ B.

114

B 83^a; AE 60^a.

1a

°ayş: nûş AE.

115.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Esrâr-ı bütan siklet-i hem-râz götürmez
Kânun heves-i nagme-i ibrâz götürmez
- Başa gam-ı zülfünde şerîk olmasun ağyâr
Bârîk resendür iki can-bâz götürmez
3. Tenhâ-rev-i sûk-ı heves ol terk-i devân it
Dükkânçe-i vuslat gönül enbâz götürmez
- Bir lahzada pâ-mâl-i tesellâ ider ammâ
Nev-gül-bün-i va^cdi gül-i incâz götürmez
- Ey şûh-ı cefâ-cû nice bir hat be-dehânî
Bir va^cde-i vuslat bu kadar nâz götürmez
6. Geh remz-i vefâ gâh tegâfûl yeter oldı
Bu hâtırayı havsala-i âz götürmez
- Vasf-ı dehenüm agzına almaz dimiş ol mâh
Yok yok bunı **Vahyî**-i suhan-sâz götürmez

116.

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Egerçi zevk-i bezm-i vuslat-ı dildârdan dûruz
Velî şâduz aña kim siklet-i ağyârdan dûruz
- Dil-i şeydâ n'ola efgân iderse ^candelîbâsâ
Mukîm-i gülşen-i hecrüz o gül-ruhsârdan dûruz
3. Nice gûyâ ola tûtî-i dil şevkiyle ^câlemde
Kim ol âyîne-ruhsâr u şeker-güftârdan dûruz
- Vefâ-yı yârdan evvelde dûr idi dil-i şeydâ
Velî şimdi tesellâ-yâbî-i âzârdan dûruz
- Dimiş izhâr-ı mihr idüp o meh-rû bezm-i hâsında
Dirîgâ sohbet-i **Vahyî**-i şîrinkârdan dûruz

115

B 82^a, AE 59^b.

116

B 84^a, AE 60^b.

117.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . -

Meyl-i ruhuñda ta°ne-i aġyâra bakmazuz
Gül-çin ruhına dîdelerüz hâra bakmazuz

Her lahza kûy-ı yârda geşt ü güzâr idüp
Tîġ-ı °itâba nâvek-i âzâra bakmazuz

3. Cevr ü cefâñı gamzeye isnâd eylerüz
Âsîb-i remz-i turre-i tarrâra bakmazuz

Bûs-ı ruhında siklet-i ġîsûsı gam degül
Ümmîd-i genc ile elem-i mâra bakmazuz

Vahyî cemâl-i Yûsuf aña jeng olursa da
Mir'ât-ı hüsn-i şâhid-i bâzâra bakmazuz

118.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . -

Cây-ı bütân-ı zühre-cebîn oldı bezmümüz
Revnağ-şikest-i çarh-ı berîn oldı bezmümüz

La°lin sadefden oldı cüvânân rû-nümâ
Engüşterî-i şevke nigîn oldı bezmümüz

3. °Uşşâk kâr idinse nevâ-yı niyâzı râst
Gülzâr-ı hande-i nemekîn oldı bezmümüz

Mânî de olsa sûret-i dîvâr olur gören
Reşk-i nigâr-hâne-i Çîn oldı bezmümüz

El-hak bu şî°r-i nâdire-tarz ile **Vahyî**yâ
Şâyân-ı vasf-ı tâze zemîn oldı bezmümüz

119.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ruhlaruñdur bâġ-ı dildârîde verd-i ter henüz
La°l-i nâbuñdur cinân-ı hüsnde Kevser henüz

Şu°le-yâb eyle sirâc-ı kalbi şem°-i vasl ile
Cism-i sûzân olmadın hecrüñle hâkister henüz

117

B 84^b; AE 60^b.

118

B 84^a; AE 60^b.

119

B 83^b; AE 60^b.

3. Murg-ı cânı sayd idüp mecrûh kılmaz gamzesi
Âşyan-perverdür ol şeh-bâz-ı nev-şeh-per henüz
Hışm-ı pey-der-pey °itâb-ı nev-be-nev ma°zûrdur
Nâ-şinâs-ı resm-i dil-cûyîdür ol dil-ber henüz
Dil şehîd-i tîğ-ı tîz-i °ışk-ı mâder-zâd iken
Nâvek-i hışm ile ol meh imtihân eyler henüz
6. Olmuş iken ser-te-ser °âlem şehîd-i gamzesi
Dahî dûr olmaz miyân-ı yârdan hancer henüz
Vasf-ı la°l-i yârda bu nazm-ı rengîni dilâ
İtdi âlü °l-âl **Vahyî**-i suhan-perver henüz

120.

Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Ne dem ki fikr-i °izâr u lebünle âh iderüz
O âh ile ruh-ı mihr ü mehi siyâh iderüz
Huzûr-ı kâzî-i hüsnünde eşk ile âhı
Sübût-ı da°vî-i °ışka iki güvâh iderüz
3. Ümîd-i vuslat-ı pâ-bûs-ı yâr ile şeb u rûz
Bu cismi gülşen-i kûyunda hâk-râh iderüz
N'ola açılmasa bir lahza dîde-i ümmîd
Kim aña vuslat-ı dildârı h°âbgâh iderüz
Cihanda vasl-ı dil-ârâ muhâl iken **Vahyî**
Niçün bu fikr ile hâl-i dili tebâh iderüz

121.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Bâde-i vasl ile çün-kim dili medhûş iderüz
Elem-i fûrkat-i dildârı ferâmûş iderüz
Terk-i afyûn-ı gam-ı fûrkat-i mu°tâde için
Yâd-ı la°lünle dili rind-i kadeh-nûş iderüz
3. Hele tenhâ degülüz şimdi firâş-ı gamda
Fikr-i vasl u dem-i dîdâr der-âguş iderüz

120

B 82^b; AE 59^b.

3a

vuslat: devlet AE.

121

B 83^b; AE 60^a.

Sûret-i bâde habâb-âver olur zann itme
°Arak-ı sâkî-i ra°nâ ile pür-cûş iderüz

Dîdeden eylemezüz dûr hayâl-i ruhuñı
Câm-ı hûn-âbe gül-i tâzeyi ser-pûş iderüz

6. Gülşen-i kûyuña vardukda görürseñ rûyuñ
Âh u efgân ile bülbülleri medhûş iderüz

Reh-i midhatde biz ol şâh-süvâra **Vahyî**
Kâsıd-ı şî°r-i teri gâşiye ber-dûş iderüz

122.

Mef°ûlü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

Endîşe-i ruhuñla dili hurrem eylerüz
Çeşm-i ümîd-i vuslatuñı pür-nem eylerüz

Gülzâr-ı fikr-i vasl-ı dil-ârâda dâ'imâ
Ye'si gül-i murâdumuza şeb-nem eylerüz

3. Laht-ı cigerle hûn-ı dil âmâde olmagın
Cânâ nedîm-i gamla °aceb °âlem eylerüz

Bend-i recâ-yı zevk ü safâdan halâs olup
Zahm-ı derûna derd ü gamı merhem eylerüz

Evsâf-ı la°l-i bî-gış-ı cânânı **Vahyîyâ**
Engüş-t-i şî°r-i tâzemüze hâtem eylerüz

Harfü 's-Sîn

123.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - . / - . - . / - . - . / - . - .

Dilde zahm-ı nâvek-i müjgân-ı dil-ber bî-kıyâs
Gül-han-ı mihnetdür olur anda ahker bî-kıyâs

Fikr-i rûyuñla °aceb mi cismi pür-dâğ eylesem
Gülşen-i gamdur n'ola olsa gül-i ter bî-kıyâs

4b sâkî-i: sâde-i B.
6b medhûş: hâmûş AE.
7b gâşiye: gâliye B.
122 B 81^a; AE 58^b.
• **Fî Harfi 's-Sîn** AE.
123 B 85^a; AE 61^a.

3. Hüsniñ olmaz kesret-i hûbân ile noksan-pezîr
Mâha virsün mi ziyân olmagla ahter bî-kıyâs
Eşkümü Nîl eyledi ol Yûsuf-ı Mısr-ı cemâl
N'ola virse sükker-i la^clin mükerrer bî-kıyâs
Vahyîyâ bu nev-zemîne var mı bir tanzîr iden
Söyledürsün şâ^cir-i i^ccâz-perver bî-kıyâs

124.

*Müfte^cilün Fâ^cilün Müfte^cilün Fâ^cilün
Münserih - . . - / - . - / - . . - / - . -*

- Vasl-ı dil-ârâya hîç bulamadı dest-res
Nice zamandır dil-i zâra odur mültemes
Dîde-i tûl-i emel düş olıcak zülfüne
Çekdi sipâh-ı müjeñ bende-misâl ^cases
3. Âhı derâ eyledüm leşger-i ^cuşşâka kim
Güm-rehe düşvâr olur kâfile-i bî-ceres
Nahl-i kadünđe mekân eyler idi dâ'imâ
Murg-ı dile olmasa cism-i nizârum kafes
Lezzet-i nezzâresi saña yeter **Vahyîyâ**
Vuslat-ı dildârdan deşne-i ümmîdi kes

125.

*Müfte^cilün Fâ^cilün Müfte^cilün Fâ^cilün
Münserih - . . - / - . - / - . . - / - . -*

- Ey dil-i âşüfte-i vuslat-ı cânan heves
İtmez o gülşende bil hande-i gül mültemes
Câmı humâr-ı gam-ı fûrkat iderdi harâb
Neş'e-i yâd-ı lebün olmasa feryâd-res
3. Gül-han iderdi gül-i gülşeni sûz-ı dili
Olsa eger ^candelîb âhum ile hem-nefes
İtme gam-ı zülfde dille rakîbi şerîk
Bülbül ile eyleme zâğı şehâ hem-kafes
Tab^cuña **Vahyî** senün gayride olmaz nazîr
Nice mukâbil olur âteş ile hâr u hes

124

B 84^b; AE 61^a.

125

B 85^a; AE 61^a.

Harfî 'ş-Şîn

126.

Fe^cilâtü Fâ^cilâtün Fe^cilâtü Fâ^cilâtün
Remel . . . / - . . . / . . . / - . . .

Olur ^câşık-ı hazînüñ nefes-i kebûdı âteş
Nice âteş olmaz ey dil ki bütün vücûdı âteş

O ki sâha-i hevesde düşe çâh-ı iftirâka
Giyer ol kabâ-yı derdi k'ola târ u pûdı âteş

3. Göñül oldı bâğ-ı ^cişkuñ rehi eşk ü reh-beri âh
Bu ne gülsitân-ı gamdur reh ü reh-nümûdı âteş

Dagıdan nukûd-ı eşki ala kâle-i visâlün
Bu ne sûk-ı bü 'l-^cacebdür zarar âb u sûdı âteş

Dile fikr-i vasl u hicrân olur iki nâr-ı sûzan
N'ola bu cihân **Vahyî** ki nebûd u bûdı âteş

127.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mef^cûlü Fâ^cilün
Muzârî^c - - . / - . . . / . . . / - . .

Nakd-i niyâz kîse-i ibrâza sıgmamış
Âh-ı dırâz dâ'ire-i râza sıgmamış

Lutf-âşnâ göñül olamaz sayd-ı çeşm-i gayr
Perverde murg pençe-i şeh-bâza sıgmamış

3. Çok kûşîş eylemiş aña erbâb-ı dil velî
Vasfuñ zebân-ı nâdire-perdâza sıgmamış

Zülf ü dehânı vafına cem^c itdigüm nikât
Levh-i füsûna safha-i i^ccâza sıgmamış

Vahyî-i zâra şöyle vefâ itmiş ol perî
Kim fikr-i zevki havsala-i âza sıgmamış

•
126 **Fî Harfî 'ş-Şîn** AE.
B 85^b; AE 61^a.
1b âteş: - B.
127 B 85^b; AE 61^b.
2 B yazmasında 3. beyittedir.
3a Çok kûşîş: Çün gûş B.

128.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - . / - . . / . - . . / - . -

- Mislün çü dil-berîde aranmış bulunmamış
Gamzeñ dil-âverîde aranmış bulunmamış
Hûrî mi yâ melek mi bilinmez o meh velî
İnsân ile perîde aranmış bulunmamış
3. Ol necm-i fitne şû'le-i evc-i cemâl-i yâr
Mirrîh ü Müşterîde aranmış bulunmamış
La^cl-i lebün safâsı heman câm-ı Cem degül
Tâ ke's-i Kevserîde aranmış bulunmamış
Ey mâh mihr ü ahter-i dümdâr vasluñuñ
Ma^cnâsı Ahterîde aranmış bulunmamış
6. Ol şûh gibi bir büt-i sad büt-güsil dilâ
Çak deyr-i Âzerîde aranmış bulunmamış
Şeft-âlû-yı ruh u lebi bîmâr-ı hecr için
Bâğ-ı keremverîde aranmış bulunmamış
Bûy-ı hayâl-i zülf-i dil-âvîz-i dil-rubâ
Vâdî-i ^canberîde aranmış bulunmamış
9. **Vahyî** bu gûne tâze edâ şî'r-i nev-zemîn
Sûk-ı suhanverîde aranmış bulunmamış

129.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün
Hezec - - . / . - . . / . - . . / . - . -

- Ol zülf-i müca^{cc}ad ki ruh-ı yâre sarılmış
Bir rişte-i zerdür gül-i bî-hâra sarılmış
Gördükde mezâd olduğımı sûk-ı hevesde
Kâlâ-yı gama bu dil-i bî-çâre sarılmış
3. Medhûş-ı mey-i vuslat olur tâbe-kıyâmet
Ol ^câşık-ı gam-dîde ki dildâra sarılmış
Var-ısa hayâl-i hatuñı h^vâbda gördi
Kim hâle-i meh bedr-i ziyâdâra sarılmış

128

B 86^b; AE 62^a.

9a

şî'r-i nev-zemîn: şî'ri zemîn B.

129

B 86^b; AE 62^a.

- Pîş-i nîgehünde görinen kec-müje gûyâ
Gezdür ki ser-i nâvek-i âzâra sarılmış
6. Şeh-per-zen ider zülfini gördüm çü kebûter
Bildüm reme-i °ışkına âvâre sarılmış
- Çün midhat-i gamzende ola güfte-i **Vahyî**
Dür sübha olur deşne-i hunkâra sarılmış

130.

Mef°ülü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün
Muzârî° - - - / - - - / - - - / - - -

- Zülf-i siyeh ki rûyına ol gonçe-fem komış
Gûyâ sahîfe-i güle müşgin rakam komış
- Bahş eyleyen cihâna dem-i °ayş ü °işreti
°Uşşâk-ı zâra hisse-i derd ü elem komış
3. Dilden ümîd-i zevk-i visâlin tebâh iden
Hayfâ yerine fûrkat ü hicrân u gam komış
- °Âşık sirişk ü şerha vü dâğın sipâh idüp
Dûd-ı şerâre-perver-i âhı °alem komış
- Âdem cinân-ı bezmüñi terk eylesün mi kim
Anda rakîb-i dîv-i safâ-keş kadem komış
6. °İşveyle kendüyi dile nakş eylemiş nigâr
Hîleyle Ka°be içre o kâfir sanem komış
- Nev-tarz u nev-edâ vü nev-îcâd u nev-zuhûr
Eş°ârı dehre **Vahyî**-i nâzük-şiyem komış

131.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Fezâ-yı cevre ol şâh-ı cefâ-mu°tâd ayak basmış
Anuñ'çün kalbe ceyš-i âh-ı âteş-zâd ayak basmış
- Ya fikr-i vasla yâ endîşe-i dîdâradur kasdı
Yine sicn-i dile gam gibi bir cellâd ayak basmış
3. Senüñ refâtaruña taklîde cânâ bulmamış çâre
Egerçi gülşene çok serv ile şimşâd ayak basmış

130

B 87^a; AE 62^a.

131

B 86^a; AE 61^b.

2

vasla: vasl AE // sicn-i: sahn-ı B.

3b

ayak basmış: ayak basmamış B.

Çü gâze rû-nümûd olmuş ruhında sürhî-i bûse
Hiyefler mülk-i hüsn-i rûy-ı yâre yâd ayak basmış
Senünj gibi sebük-cevlân zâhir olmamış **Vahyî**
Rikâb-ı rahş-ı vasf-ı yâre çok üstâd ayak basmış

132.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

°İşretle safâ ol meh-i garrâya virilmiş
Mihnetle cefâ bu dil-i şeydâya virilmiş
Ey °aşık-ı bî-çâre nedür âh u figânun
Dil-ber saña gül bülbül-i gûyâya virilmiş

3. Bûs itse lebünj mest kala tâbe-kıyâmet
Ol neş'e-i can-bahş ki sahbâya virilmiş
Sînemde duran dâğ degül surre-i zerdür
Dükkân-ı gam-ı °ışkuña ser-mâye virilmiş
Reşk ile ider sünbülü ser-geşte vü hayran
Ol bûy ki bu zülf-i semen-sâya virilmiş
6. Bîhûde hırâm eyleme ey serv ki °işve
Reftâr-ı dil-âvîz-i dil-ârâya virilmiş
Destinde gören zülfîn o sâhir-nigehünj dir
Ef'î-i °asâdur yed-i beyzâya virilmiş
Eş'âr-ı pesendîde vü mazmûn-ı güzîde
Bu **Vahyî**-i şûh-ı suhan-ârâya virilmiş

133.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . - - . / . - - . / . - - . / . - -

O meh ki zülfini pür-pîç ü tâb göstermiş
Fünûn-ı fitnede muglak kitâb göstermiş
Bu hâmyâze-keş-i hecre °arz idüp la°lin
Esîr-i bend-i humâra şarâb göstermiş

4b ayak basmış: ayak basmamış B.
132 B 87^b; AE 62^b.
6 B yazmasında 7. beyit.
133 B 88^a; AE 63^a.
2b bend-i: bende B.

3. Görince rûyuñı hurşide eyleyüp tercîh
Felekde mâh-ı münîr inkılâb göstermiş
°İzârın °âşıkâ kâkülsüz eylemiş izhâr
O şûh zerresine âftâb göstermiş
O şûh-çihre-i mahbûb-ı vasla ey **Vahyî**
Belâ-yı fûrkatini ber-nikâb göstermiş

134.

Nazîre-i °Abdî Efendi

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- O fettan hâlini zülf-i girih-gîr içre göstermiş
Ne câdûdur ki şahs-ı sihri zencîr içre göstermiş
Gazâl-ı çeşm-i meste gamzesin râm eyleyüp cânan
Ne hâletdür ki şîri hükm-i nahçîr içre göstermiş
3. O hûnî va°d-i vaslın gamzesinden eyleyüp iş°âr
Cemâl-i h°âhişi mir°ât-ı şemşîr içre göstermiş
Dehânından haber yok nüsha-i hüsninde °uşşâka
Meger bir noktadır kim vefk-i teshîr içre göstermiş
Hayâli mest-i ye's-i vasl ider °uşşâk-ı nâ-şâdı
O sahbâ-yı vefâ kim câm-ı te'hîr içre göstermiş
6. Miyânında meger ümmîd-i vaslın eyleye hâme
O Bih-zâd-ı emel kim yâri tasvîr içre göstermiş
Libâs-ı °îd ile zeyn itse sebk-i nazmını **Vahyî**
Sezâdur anı çün °ABDîye tanzîr içre göstermiş

135.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

O meh kim çihre-i hûy-kerdesin evreng göstermiş
Mey-i gül-fâm ile ruhsârını yek-reng göstermiş
Hat-ı müşgîn-i rûy-ı dil-rubâ zann eyleme üstâd
Siyeh tasvîr ile âyîne-i bî-reng göstermiş

134

B 86^a; AE 61^b.

1b

zencîr: tasvîr AE.

7

sebk-i: şeng-i // °Abdîye: °îdîye AE.

135

B 88^a; AE 62^b.

2a

eyleme: eylemeñ B.

3. Gürîzân olmasun mı leşger-i ümmîd-i eltâfuñ
Ki tîğ-ı tîz-i hışmın gamze-i dil-teng göstermiş
Görüp müjgân u ebrû sanmañuz Mânî-i hüsn-i yâr
Şeh-i âna direngî-i dil için ceng göstermiş
Leb-i la^clîni dendân-ı ümîde niçe sayd olsun
Ser-i efkâr-ı vasla derd-i hecrin seng göstermiş
6. ^cÎzârın nekheth-efzâ eyleyüp meşşâta-i bâde
Cemâl-i tâbdâruñ nüsha-i Erjeng göstermiş
Dür-i elfâz ile tezyîn idüp **Vahyî**-i âvâre
Bu şî^cr-i pâkini bir dil-rubâ-yı şeng göstermiş

136.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- O mest-i ^cışk kim hasretle rûy-ı yâre yüz sürmiş
Hezâr-ı zârdur gûyâ gül-i bî-hâra yüz sürmiş
Ümîd-i pây-bûsıyla o serv-i ravza-i hüsnüñ
Varup şevk ile cûlar sû-be-sû gülzâra yüz sürmiş
3. Şehâ bûy-ı ^cabîri habs-i çâh-ı nefret itmez mi
O kim ruhsârûñ üzre zülf-i müşg-âsâra yüz sürmiş
N'ola reşk-i hayât-ı Hızr olursa lezzet-i mevtâ
Dem-i âhirde ol kim dergeh-i dildâra yüz sürmiş
Olupdur dîde-i tâli^c küşâde çeşm-i zahmâsâ
Ki cism-i şerhadâr ol hancer-i zerkâra yüz sürmiş
6. Dil-i güstâh-fîkr endîşe-i bûs-ı dehânuñla
O rind-i neş'e-cûdur sâgar-ı ser-şâre yüz sürmiş
Bu şî^cr-i pâke tanzîr istedükde **Vahyî**-i gûyâ
Gürûh-ı nükte-sencan dâmen-i a^czâra yüz sürmiş

4b

âna: ân-ı B.

6a

^cÎzârûñ: ^cÎzârın / meşşâta-i: neşât-ı AE.

7a

Dür-i: Dû B.

136

B 87^a; AE 62^b.

137.

*Müfte^cilün Fâ^cilün Müfte^cilün Fâ^c
Münserih - . . . - / - . . . - / - . . . - / -*

Zülf-i siyeh kim ruh-ı dil-bere düşmiş
Sünbül-i nev-restedür Kevsere düşmiş

Ey meh-i evc-i derun sanma meh-i nev
Hasretün-ile felek hancere düşmiş

3. Kâkül-i endîşesi kim dile geldi
°Anbere hoş-bûydur micmere düşmiş

Lü'lü-yi şehvâr olur bahr-i la^c[a]lde
Çün °arakuñ sâkiyâ sâgara düşmiş

Reşk ki vaf-ı leb-i la^cl-i dil-ârâ
Vahyî-i zâr-ı suhan-pervere düşmiş

Harfü 's-Sâd'

138.

*Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . - / - . . . - / - . . . - / - . . . -*

Fıkr-i rûy-ı yârdan olmaz dil-i şeydâ halâs
Meyl-i vasl-ı şem^cden pervâne olmaz tâ halâs

İtmesün °aşık ümîd-i bezm-i vasl ağyârsuz
Hârdan gülşende olmaz bülbül-i gûyâ halâs

3. Oldı der-pey vehm-i hat yârün kemâl-i hüsnine
Bedr olunca hâleden olmaz meh-i garrâ halâs

Zülf-i müşğînünle seyr itse ruh-ı rengînün
Olmaya zencîr-i °ışkuñdan gül-i ra^cnâ halâs

°Âlem olmuşken esîr-i kâkülün **Vahyî** gibi
Nice olsun bu dil-i âşüfte vü rüsvâ halâs

137

B 85^b; AE 61^b.

3b

°Anbere: °Anber-i B.

5a

Reşk ki vaf-ı leb-i: Reşk-i vaf-ı lebün B.

•

Fî Harfi 's-Sâd AE.

138

B 88^b; AE 63^a.

139.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

°İşretle safâ dünyede ol dil-bere mahsûs
Fürkatle cefâ °âşık-ı bî-dillere mahsûs
Gîsûsı eger âteş-i ruhsârına düşse
Kimse diyemez bûy-ı latîf °anbere mahsûs
3. Rûyında nümâyân olıcak râz-ı derûnum
Bildüm ki degül âyîne İskendere mahsûs
Cânı sakınursam n'ola ağyâr gamından
Bir tuhfedür ol yâr-i bülend-ahtere mahsûs
Fürkat bize vuslat kimedür didüm o şûha
Güldi didi **Vahyî**-i suhan-pervere mahsûs

Harfü 'z-Zâd

140.

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

Recez - - . - / - - . - / - - . - / - - . -

Def'-i kederdür bezmde bu devr-i sâgardan garaz
Kesb-i safâdur zâhidâ dîdâr-ı dil-berden garaz
Tîğ-ı tegâfûl sînemüz sad pâre eylerken yine
Âyâ nedür ey meh-likâ izhâr-ı hancerden garaz
3. Gülzâr-ı hüsn-i yârda terk eyleyüp ruhsârını
Bilmem nedür bülbüllere meyl-i gül-i terden garaz
Cânı şikâr itmek-durur tezyîn-i °ârızdan murâd
Murg-ı dili bend itmedür zülf-i mu°anberden garaz
Nûş-ı mey-i la°lin recâ itdükde **Vahyî** hışm idüp
Didi ne ola dünyede ümmîd-i Kevserden garaz

139

B 88^b; AE 63^a.

3a

Rûyında: Rûyunda / râz: zâr B.

•

Fî Harfi 'z-Zâd AE.

140

B 88^b; AE 63^b.

141.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri' - - - / - - - / - - - / - - -

Ey dil niyâz-ı vuslatı cânâna itme °arz
Ümmîd-i saltanatdur o sultâna itme °arz

Hükmince itmedünse mahallinde der-kenâr
Tugra-yı hattın ol şeh-i devrâna itme °arz

3. °Aşık yanında eyleme âh ey rakîb-i zâg
Tarz-ı figânı bülbül-i nâlâna itme °arz

Bâzârı sîm ü zerle olur sûk-ı vuslatuñ
Bîhûde eşk ü dâğuñı hûbâna itme °arz

Vahyî-i zâr esîr-i humâr-ı firâk iken
Câm-ı leb-i visâlüñi nâ-dâna itme °arz

Harfü 't-Tâ'

142.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - - - / - - - / - - - / - - -

Gerd-i la'inde hat-ı Yâkût anı sanma hat
Dâm-ı °ankâ-yı nigâh-ı °aşıkânı sanma hat

°Anber-i gîsûsı düşmiş âteş-i ruhsârına
Tarf-ı rûyından zuhûr iden duhânı sanma hat

3. °Ârız-ı dildâr bir âyîne-i bî-jengdür
Anda peydâ olan °aks-i ebruvânı sanma hat

Kâtib-i kudret katı muglak yazup kâküllerin
Rûy-ı pâkinde beyân itmişdür anı sanma hat

Vahyîyâ sanma gül-i gülzâr-ı Firdevsi °izâr
Nev-demîde sünbül-i sahrâ-yı cânı sanma hat

141

B 89^a; AE 63^b.

4

- B.

5b

nâ-dâna: cânâna B.

•

Fî Harfî 't-Tâ' AE.

142

B 89^b; AE 64^a.

1b

Dâm-ı: Dâğ-ı B.

143.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Feyz-bahş-ı dil hayâl-i rûy-ı dil-berdür fakat
°Âlemi pür-nûr iden mihr-i münevverdür fakat

Sünbül ü şeb-bûy u reyhânı getürdüm hâtıra
Zîb-i gülzâr-ı emel zülf-i mu°anberdür fakat

3. Cân olur yâr ile her lahza hem-âğuş-ı visâl
Mânî°-i vuslat başa cism-i mükedderdür fakat

Deyr-i hüsnüñ çok büt-i °İsî-demin gördüm velî
Cilveger hâtırda ol rûh-ı musavverdür fakat

Gerçi çokdur şâ°ir-i hoş-lehce ammâ n°eyleyem
Böyle mu°ciz-gû bu **Vahyî**-i suhanverdür fakat

144.

Mef°ûlü Fâ°îlâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün

Muzârî° - - . / - . - . / . - - . / - . -

Ey fikr-i çeşmi bâ°is-i °ays ü dem-i neşât
V°ey yâd-ı la°li °aşîka câm-ı Cem-i neşât

Bir dil ki ala kabza-i teshîre dil-beri
Olsa °aceb mi pâdşehe °âlem-i neşât

3. Pür-zahm-ı deşne-i keder oldı amân aman
Sar câna ey tabîb-i vefâ merhem-i neşât

Te°sîr-i girye-i seheri feyz-i °ışk ile
İtmez mi gülşen-i dili pür şeb-nem-i neşât

Bu nazm-ı pâk-i tâze-edâ-yı ferah-fezâ
Vahyî-i zârı eyledi dil-hurrem-i neşât

Harfü 'z-Zâ'

145.

Mefâ°ilün Fe°îlâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Müctes . - - . / . . - - / . - - . / . . -

Dehen ki ola leb-i la°l-i nâbdan mahzûz
Olur mı bir dahı nûş-ı şarâbdan mahzûz

143

B 89^a; AE 63^b.

144

B 89^b; AE 63^b.

•

Fî Harfi 'z-Zâ' AE.

145

B 90^a; AE 64^a.

- Esîr-i turre-i pür-pîç ü tâb-ı yâr olalı
Kebûter-i dil olur ıztırâbdan mahzûz
3. Revâ mıdur o mehe âşnâyî-i ağyâr
Melek olur mı likâ-yı kilâbdan mahzûz
Görürse h^vâbda çeşm-i küşâde havf eyler
O rütbe dîde-i baht oldı h^vâbdan mahzûz
Verâ-yı ebrde ey mihr ihticâb itme
Sakın sakın k'ola ol meh nikâbdan mahzûz
6. Amân eyleme ey şâh-ı merhamet-pîşe
Meşâm-ı tab^cuñı bûy-ı ^citâbdan mahzûz
Sirişk ^cışk-ı dile bâ^cis-i terakkîdür
Ne hâldür ki ola âteş âbdan mahzûz
Beni rakîb ile hem-meclis-i visâl itme
Mukîm-i cennete olma ^cazâbdan mahzûz
9. Olur çü nazm-ı FEHÎM-i suhanver ehl-i hüner
Kelâm-ı **Vahyî**-i hâzır cevâbdan mahzûz

146.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

- Dil ruh-ı dildârdan itmez mi haz
Bülbül-i gülzârdan itmez mi haz
^cAklı olan zahm ile can virse de
Gamze-i hun-h^vârdan itmez mi haz
3. Teşne-i hışmuñ iken erbâb-ı ^cışk
Lutf ile güftârdan itmez mi haz
Ol kişi kim sünbüle dil-bestedür
Turre-i tarrârdan itmez mi haz
Vahyî-i pervâne-dil ol tîre-baht
Şem^c-i ruh-ı yârdan itmez mi haz

146

B 89^b; AE 64^a.

5

ol: - B // ruh-ı: rûy-ı AE.

Harfî 'l-^cAyn^{*}

147.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Vâsıl-ı dîdâr-ı yâr olduk cefâya el-vedâ^c
Mevsim-i şâdîdür efkâr-ı belâya el-vedâ^c
Bir ser-âmed gonçe-i bî-hâra dil meyl itdi kim
Diye ruhsârın gören her meh-likâya el-vedâ^c
3. Zâhid-i hod-bîn görse bir nigâh-ı lutfını
Eyleyeydi vâdî-i zühd ü riyâya el-vedâ^c
Neş'e-yâb-ı bâde-i la^cl-i leb-i dildâr olan
Eyler elbette hicâb ile hayâya el-vedâ^c
Hande-i pür-^cişvesin seyr eyleyen ^cuşşâk ider
Vahyîyâ üftâdegî-i bî-vefâya el-vedâ^c

148.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . . . / . . . - / . . . - / . . . -

Olursa vasluğa ey şûh bîm-i can mâni^c
Şehîd-i hışm ideyüm olsa ger cihan mâni^c
Ol âfetün ser-i tîğıyla eyleyem sad çâk
Olursa vakt-i şehâdetde el-aman mâni^c
3. Duhân-ı nârı gıdâ-yı hümây-ı derd olsun
Hadeng-i cevrine olursa üstuh^van mâni^c
^cAceb mi habs-i çeh-i intizâr-ı subh itsem
Ki oldı râhat-ı cânâneye figan mâni^c
Şeb-i visâl ki şem^c-i meh-i cemâlündür
Olur mı pîrehen ey şûh-ı dil-sitan mâni^c
6. Göñül dimem seni mecrûh-ı tîr-i âh iderem
Dem-i visâlde gel olma her zaman mâni^c
Bu şeb o mâh ile bir bezm-i hâs tarh itdük
Hazer ki olmaya **Vahyî**-i nüktedan mâni^c

^{*} Fî Harfî 'l-^cAyn AE.

147 B 90^b; AE 64^b.

148 B 90^b; AE 64^b.

6a tîr-i: - B.

149.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

İder nigehle seni çeşm-i hun-feşan teşyî^c
Şafak gibi ki ider mihri bir zaman teşyî^c

O bezm-i hâsdan ey dil çıkar mı ^câşık-ı zâr
Kim eyleye anı dil-ber vefâ-künan teşyî^c

3. O mihr-i evc-i kerem itdi hânemi teşrîf^c
^cAceb mi sâyeveş itsem cihan-cihan teşyî^c

Helâk olur çıkarın fikr-i vuslatuñ dilden
Olur mı itmese mihmânını bu can teşyî^c

N'ola olınsa eyâ şâhid-i tevâzu^c-hûy
Bu tab^c-ı pâk-ile **Vahyî**-i nüktedan teşyî^c

Harfü 'l-Gayn

150.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . . -

Gülşen-i meyl-i ruhında bitmedi verd-i ferâg
Rû-nümûd olmadı hergiz lâle-i zerd-i ferâg

Şâh-ı fikr-i sûret-i yâre güzergâh olmagın
Dilde bâr-ı iştiyâkı komadı gerd-i ferâg

3. Niceye dek mübtelâsın diyüben hışm eyleme
Oynanılmaz zâr-ı vuslatsuz şehâ nerd-i ferâg

Gerçi sabr-ı derd-i hecr-i yâr müşkildür velî
Bir çekilmez derddür ^câşıklara derd-i ferâg

Her ne rütbe zûr-gîr olursa **Vahyî** dünyede
Pehlevân-ı ^cışka gâlib gelmeye merd-i ferâg

149

B 90^b; AE 64^b.

3a

hânemi: hâneme B.

•

Fî Harfi 'l-Gayn AE.

150

B 91^a; AE 65^a.

151.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Ne dil olur heves-i lutf-ı yârdan fârig
Ne yâr olur sitem-i bî-şumârdan fârig

Gören o kadd-i kıyâmet-nümâyı tâ mahşer
Olur mı hasret ile intizârdan fârig

3. Ruh u miyânını yârüñ severseñ ol ey dil
Ümîd-bâzî-i bûs u kinârdan fârig

Görince  aşık o ruhsârı nâledür kârı
Hezâr olur mı gül açılsa zârdan fârig

Bu tab^c-ı pâk ile lâyık mı **Vahyîyâ** olmak
Edâ-yı şî^c-r-i belâgat-şî^cârdan fârig

Harfû 'l-Fâ'

152.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . . -

Tîr-i ta^cnına rakîb-i dîvüñ olmaz ten hedef
Ey şeh-i şûriş-fiken incinme hâtır ber-taraf

Nâ'il olmaz bûs-ı rûy-ı vasla hergiz itmeyen
Dil-rubâ yolında nakd-i eşk-i hûnînin telef

3. Lü'lü-yi evsâf-ı cânân anda bulup perveriş
Hâme-i gevher-feşânum oldu mânend-i sadev

Destüñe al gâh geh lutf eyleyüp ey meh-likâ
Zîr-i pâda kalmasun mir'ât-ı dil hem-çün hazef

Vahyî-i âvâre şâd olsa sezâdur buldı çün
Hâne-i kalbi kudûm-i fikr-i yâr ile şeref

151

B 90^b; AE 64^b.

•

Fî Harfî 'l-Fâ' AE.

152

B 91^b; AE 65^a.

3b

sadev: hedef AE.

153.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün

Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Gûyiyâ düşdi gam-ı °ışk-ı cüvânâna sadef
Saldı fülk-i dil-i gam-h^vârını °ummâna sadef

°Ârızuñ sandı görüp °aks-i mehi deryâda
Başladı hasret ile çâk-i girîbâna sadef

3. Fikr-i dendânuñ ile bagrını deldi incü
Sîneye çekse n'ola şerha levendâne sadef

Hayretinden °arak-ı rûy sanup cânânun
Can gibi ragbet ider katre-i nîsâna sadef

Vasf-ı dendânını dildârun idelden mu°tâd
Reşk ider hâtır-ı **Vahyî**-i suhandâna sadef

Harfü 'l-Kâf

154.

Müfte°ilün Müfte°ilün Müfte°ilün Müfte°ilün

Recez - . . . - / - . . . - / - . . . - / - . . . -

Nûş-ı mey-i vasl olamaz cân kebâb olmayıcak
Âh u figan mutrib olup sîne rebâb olmayıcak

Bülbül-i şeydâ idemez hâl-i dil-i zârını °arz
Gonçe-i nev-reste ferâ-gîr-i nikâb olmayıcak

3. Şevk ile tahrîr idemez râz-ı nihânın dil-i zâr
Bâde-i la°lünle şehâ mest-i harâb olmayıcak

Pâyını bûs itmek o meh-pârenün olmadı nasîb
Reh-güzerinde ten-i pür-zahm türâb olmayıcak

Vahyî-i i°câz-nümâ yazmadı bu şi°rini tâ
Tâze zemin tâze edâ tâze cevâb olmayıcak

153

B 91^b; AE 65^a.

5b

suhandâna: suhandân AE.

•

Fî Harfi 'l-Kâf AE.

154

B 92^a; AE 65^a.

155.

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

Muzârîc' - - - / - . - - - / - - - / - . - - -

Ey çeşm-i fitne-sâzı kurbângâh-ı ʿâşık
V'ey fikr-i lutf-ı tab^cı cây-ı penâh-ı ʿâşık

Hasretle bir nezâre dil-nerm ider cüvânı
Hârâ-güdâzdur bil tîr-i nigâh-ı ʿâşık

3. Ceyş-i zalâm-ı hecr-i dildâr-ı pür-cefâyı
Def^c itdi şâh-ı âh-ı âteş-sipâh-ı ʿâşık

Bîdâr olmaz ey dil bezm-i cihanda hergiz
Çeşm-i vefâ-yı dil-ber baht-ı siyâh-ı ʿâşık

Vahyî-i dil-figâra cânâ bu cevri tâ key
Hâtır-güzârı olsun te'sîr-i âh-ı ʿâşık

156.

Müfte'îlün Müfte'îlün Fâ'ilün

Serîc' - . . - / - . . - / - . . -

Ey deheni gonçe-i gülzâr-ı ʿışk
Tal^catı meşşâta-i dildâr-ı ʿışk

Oldı hayâl-i ruh-ı tâb-âverün
Bâ^cis-i germiyyet-i bâzâr-ı ʿışk

3. Fikr-i leb-i la^cl-i suhan-perverün
Gâze-i revnak-dih-i ruhsâr-ı ʿışk

Dil bile olmazdı haberdâr bil
Âh-ı derûn itmese izhâr-ı ʿışk

Vahyî-i âvâre-dile kıl nazar
Ey deheni gonçe-i gülzâr-ı ʿışk

157.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Ey nigâh-ı hışmı ʿuşşâk-ı figâra zehr-i ʿışk
V'ey dehân-ı hande-rîzi hurde-i pâ-zehr-i ʿışk

155

B 92^a, AE 65^b.

2b

güdâzdur: güzâredür AE.

156

B 92^a, AE 65^b.

157

B 92^b, AE 65^b.

- Hâne-i kalbe °arûs-ı fikr-i vasluñ gelmedi
Tuhfe-i cân-ı za°îfi almayınca mehr-i °ışk
3. Hecr-i gamla ey perî-ruhsâr sahn-ı sîne
Eşk-i zahm-ı gamze-i hun-h°ârûñ oldu nehr-i °ışk
- Nazra-i verd-i ruh-ı hûb-ı dil-âvîzün olur
Bâ°is-i ma°mûrî-i gülzâr-ı bâğ-ı şehir-i °ışk
- Tarz-ı şi°r-i **Vahyî**-i âvâreyi seyr eyleyüp
Didiler hakkâ budur mu°ciz-tırâz-ı dehr-i °ışk

Harfü 'l-Kâf

158.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- O şûhuñ rûyı zîbâ turre-i tarrârı hem nâzük
Bahâr-ı hüsndür gülzârı sünbülzârı hem nâzük
- Kad-i mevzûnına serv-i cinan dirsem ba°id olmaz
Sükûtı hâlet-efzâ şîve-i refâtı hem nâzük
3. Sükût itdükçe gonçe söyledükçe güldür ol lebler
Sözüm yok gonçesi ra°nâ gül-i bî-hârı hem nâzük
- İder dil-beste serv ü şem° ü mâhı °işvesi yârûñ
Otursa dursa gitse hûbdur etvârı hem nâzük
- Lebi mül °ârızı gül zülfi sünbül hâller fülful
Dil itsün mi tahammül hem güzeldür yâri hem nâzük
6. Kadi dil-cû teni bî-mû hatı hoş-bû gözi câdû
Gören dir her yeri memdûhdur her kârı hem nâzük
- Bu vâdîde n'ola HÜSNîye olsam pey-rev ey **Vahyî**
Zemîni tâze tarz-ı nazmı hoş güftârı hem nâzük

159.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Lebin zîb-i nigâh-ı hasret it câm-ı Cem istersen
Femin bûs it eger nâdîde °ayş ü °âlem istersen
Mu°azzez tut gönülde can gibi °ışk-ı dil-ârâyı
Enîs ü gayre muhtâc eylemez bir hem-dem istersen

• **Fî Harfî 'l-Kâf** AE.

158 B 94^b; AE 67^a.

159 B 96^a; AE 67^b.

3. Gönül rahm eylemem tâ haşr mecrûh-ı firâk olsañ
Ger ol °İsî-demüñ zahmından özge merhem isterseñ
Nedür geşt ü güzârüñ söyle ey bâd-ı cihan-peymâ
Bulınmaz haşre dek sa^cy olsa kalb-i hurrem isterseñ
Dehânüñ vasfını **Vahyî**-i nâzük-tab^ca ta^cyîn it
Eger bir şâ^cir-i hoş-lehce vü mu^cciz-dem isterseñ

160.

*Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Hafif . . - - / . . - - / . . -*

- Murg-ı ümmîde dâmdur gamzeñ
Bâde-i lutfa câmdur gamzeñ
Dest-i nahvet-nigâh-ı çeşmünde
Tîğ-ı âteş-niyâmdur gamzeñ
3. İtdi mihrâb-ı ebruvânı makâm
°İşveye san imâmdur gamzeñ
Ne kadar pür-füsûn olursa yine
Dîde-i meste râmdur gamzeñ
Vahyî-i şûha hoş musâhibdür
Ya^cnî mu^cciz-kelâmdur gamzeñ

161.

*Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . . . / . . . . / - . .*

- Gül-berg-i al-i gülşen-i °irfândur ruhuñ
Mihri münîr-i evc-i dil ü cândur ruhuñ
°Asruñda mâh da^cvî-i hüsn itse lâfdur
Mahsûd-ı hüsn-i mihr-i dırahşândur ruhuñ
3. Def^c-i humâr-ı hecr için âşüfte-dillere
Bir bâde câm-ı la^cl-i Bedahşândur ruhuñ
Pîrâhen-i tahammüli fersûdedür anuñ
Kim evc-i çeşmine meh-i tâbândur ruhuñ
Vahyî gibi görenleri mest-i ümîd ider
Ke's-i müdâm-ı gamze-i fettândur ruhuñ

4b

hurrem: hırâm AE.

160

B 93^a; AE 66^a.

161

B 93^a; AE 66^a.

5a

görenleri: görenler AE.

162.

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafif . . - - / . - - - / . . -

- °Arak-ı câm-ı ândur °arakuñ
Neşve-bahş-ı revândur °arakuñ
Zülf fevvâre havz çâh-ı zekan
Selsebîl-i cinândur °arakuñ
3. Teşne-leb çeşme-i dehânuñ arar
°Âşık-ı nüktedândur °arakuñ
Dökilürse °aceb degül zîrâ
Kevkeb-i °âşıkândur °arakuñ
Eşk-i °uşşâka beñzedürdüm lîk
Gâh u bî-geh nihândur °arakuñ
6. Tâb-ı meyden gül-i °izârunda
Şeb-nem [ü] ergavândur °arakuñ
Hâsılı rûy-ı pâkûñle cânâ
Dür-i zînet-resândur °arakuñ

163.

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafif . . - - / . - - - / . . -

- Çün ruhuñda °iyân olur °arakuñ
Hayret-endâz-ı cân olur °arakuñ
Dizilüp silk-i zülf-i müşgîne
Dür-i zînet-resân olur °arakuñ
3. Baksam ey gülşen-i hayâ yüziñe
Şeb-nem [ü] ergavân olur °arakuñ
Bûs idüp gül gül eylesem rûyuñ
Başka bir gülsitân olur °arakuñ
Meyi habs-i sebû-yı hayret ider
Şöyle hâlet-feşân olur °arakuñ
6. Bezm-i rûyuñda olıcak gerdan
Câm-ı sahbâ-yı ân olur °arakuñ

162

B 95^a; AE 67^a.

3a

Teşne-leb: Teşne-i leb AE.

163

B 93^a; AE 66^a.

Vahyî-i zâra feyz-i hüsnünle
Selsebîl-i cinân olur  arakuŋ

164.

Fe ul n Fe ul n Fe ul n Fe ul n
M tekarib . - - / . - - / . - - / . - -

G l-i al-i b g-1 İremd r  iz ruŋ
Sir c-1 Őebang h-1 gamdur  iz ruŋ

Alup g ze-i sun -1 Hak  andel bi
G list n-1 h b u haremd r  iz ruŋ

3. Dil-i z rumuz mest nezz resinden
Mey-i al-i p r-c m-1 Cemd r  iz ruŋ

Har m olsun aŋa eger mey dir isem
Őeh  Kevser-i muhteremd r  iz ruŋ

Dimiş vasf id p **Vahy -i** dil-Şikeste
G l-i al-i b g-1 İremd r  iz ruŋ

165.

F il t n F il t n F il t n F il n
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ehl-i  iŐka ol kadar h let-n m dur k k l ŋ
Kim har f-i gamze-i sihr- zm dur k k l ŋ

Olmaz iken biŋ Hotan p r-  nine kemter-bah 
M Őge teŐb h eylemek c n  hat dur k k l ŋ

3. A ılınca neşr-i b y-1 vasl ider  aŐıklara
S nb l-i reng n-i Firdevs-i vef dur k k l ŋ

B y-1 lutfi ceyb-i dilden haşre dek olmaz c d 
 Anber-i s z na reşk itse rev dur k k l ŋ

Bested r her t rına biŋ dil dil-i **Vahy ** gibi
B yle sihr-eng z   efs n- Őn dur k k l ŋ

164

B 94^a; AE 66^b.

2b

haremd r: hurremd r B.

4a

eger: - B.

165

B 94^a; AE 66^b.

166.

Müzeyyel Bâ-Sitâyiş-i Hazret-i Şeyh Nazmî Efendi Zen-peder-i Sâhib-Dîvan

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Meftûn-ı vaz^c-ı gamze-i fettânuşam senüñ
Mecnûn-ı bend-i zülf-i perîşânuşam senüñ
Bir kerre cür^ca-nûş-ı mey-i vuslat olmadum
Tâ key humâr-hâne-i hicrânuşam senüñ
3. Cevrûñle dâğ dâğ dil olsam da gam degül
Minnet-hor-ı nevâl-i firâvânuşam senüñ
Bîrûn-perde nâlede ma^czûr tut beni
Ey bâğ-ı hüsn bülbül-i nâlânuşam senüñ
Ser-şâre-nûş-ı ragbet-i câm-ı Cem olmadum
Ser-mest-i fikr-i la^cl-i Bedahşânuşam senüñ
6. Pâ-mâl-i gûşe-i nigeñ itmem meh olsa da
Pertev-güzîn-i ^cârız-ı rahşânuşam senüñ
Vahyî gibi ^caceb mi olursam nazîre-sâz
Feyz-âşnâ-yı meclis-i ^cirfânuşam senüñ
NAZMÎ EFENDİ hazreti kim rütbesin bilen
Mihir olsa dir ki hâk-ile yeksânuşam senüñ
9. İdrâk iden bülendî-i câh-ı belâgatin
Şâh olsa dir ki bende-i fermânuşam senüñ
Hemvâre Hak cenâbuñı dil-hurrem eylesüñ
^cÂlemde ben de tâ ki senâ-h^vânuşam senüñ

167.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

- Eylerse eylesün beni sad pâre hancerüñ
Tek hem-dem olmasun ten-i ağıâra hancerüñ
Nûş ide ide hûn-ı dil-i zâr-ı ^câşıkı
Hem-meşreb oldı gamze-i hun-h^vâra hancerüñ
3. Kendin ^cizâr-ı pâküñe tanzîr ider diyü
San^catla mâhı eyledi pür-pâre hancerüñ

166

B 95^b; AE 67^b.

167

B 93^b; AE 66^a.

Hakkâ bu tarz ile saña °âlem giriftedür
Zîbâ yaraşdı câme-i zerkâra hancerün

Havzı dil âbı hûn-ı ciger selsebîli ten
Oldı riyâz-ı vuslata fevvâre hancerün

6. Kurbânun olam olma meded âşnâ-firîb
Bir himmet eyle hışm ile izhâra hancerün
Âb-ı hayât küşte-i tîğ-ı makâlidür
Vasf eyledükde **Vahyî**-i âvâre hancerün

168.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şem°-bâz-ı bezm-i etfâl-i cefâdur hancerün
Şeh-per-i °ankâ-yı fermân-ı kazâdur hancerün

Düzd-i endîşem karîn-i sîm-pehlûn olmadı
Pâsbân-ı kûçe-i merg-i safâdur hancerün

3. Sîneme teşrîf-i ânî idüp ârâm itmedi
Dil-rubâ-yı pür-şitâb âteş-be-pâdur hancerün
Bû °Alînün çeşm-i zahm âmed-şüdin fark eylemez
Ey perî var-ısa sâhib-sîmyâdur hancerün
Rûzedâr-ı fûrkate **Vahyî**veş iftâr itdürür
San hilâl-i °îd-i evc-i ibtilâdur hancerün

169.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hasretün derdine ma°cûn-ı devâdur leblerün
Fûrkatün bîmârına dârü 'ş-şifâdur leblerün

Söylesen güldür sükût itsen kızarmış gonçedür
Agzıma virsen şarâb-ı can-fezâdur leblerün

3. La°lden levni musaffâ kandden tu°mı lezîz
Var-ısa gül-nâr-ı Firdevs-i vefâdur leblerün
Haşre dek mest-i harâb-ı feyz-i °ışk olur gören
Câm-ı rengîn-i mey-i hüsn ü bahâdur leblerün

5a selsebîli: selsebîl B.

168 B 95^b; AE 67^a.

169 B 94^b; AE 66^b.

Agzına alma dime **Vahyî**-i zâra dostum
Böyle vâsf-ı pâke şâyeste °atâdur leblerün

170.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Himmet-efzâ-yı dil-i vuslat-recâdur gözlerün
Tûtiyâ-yı çeşm-i ümmîd-i vefâdur gözlerün

Biz °atâ-yı nazra-i şefkat-nümûdı görmedük
Lîk zâtında heman °ayn-ı °atâdur gözlerün

3. °Âşıkı tâ subh-ı mahşer mest iderse çok degül
Ol kadar mestî-dih ü hâlet-nümâdur gözlerün
°Ayn-ı ta°yîb olsa °âlem kimse bulmaz °ayb aña
N°eyleyem ammâ ki ağıâr-âşnâdur gözlerün
Sâha-gerd-i fûrkat olsa gam degül **Vahyî**-i zâr
°Âkıbet kûy-ı visâle reh-nümâdur gözlerün

171.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Âh-ı cangâhuñdan anlandı gönül fûrkatdesün
Sûzişüñden fehm olundı âteş-i hasretdesün

Rûz u şeb feryâd-pâş olmakdasun ey °andelîb
Var-ısa sen de benüm gibi gam u mihnetdesün

3. Böyle midür resm-i °âşık-perverî ey bî-vefâ
Biz gam u fûrkatde sen ağıâr ile ülfetdesün
Gâh la°lin geh ruh-ı zülf-âverin yâd eyleyüp
Ey dil-i âşüfte-meşreb rûz u şeb °işretdesün
Şem°-i hüsn-i dil-rubâ pîrâmeninden dûrsun
Ey gönül pervâneveş kimlerle germiyyetdesün
6. Perde-bîrun nâle ey bülbül saña bîhûdedür
Dâ°imâ çün-kim gül-i ra°nâ ile sohbetdesün
Görmez olduk meclis-i dildârda hergiz seni
Vahyîyâ şimdi °aceb kimlerle ünsiyyetdesün

170

B 92^b; AE 65^b.

171

B 96^a; AE 71^a.

4b

âşüfte: âlüfte AE.

172.

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Yolda kaldı dîde-i tûfan-nişan gelmez misün
Gitdi ârâm u şikîb ey bî-aman gelmez misün
Bir sen ü bir dil-rubâ bir ışk-ı kâmil bir de bezm
Dogrı söyle zâhidâ bî-imtinan gelmez misün
3. Keştî-i dil oldı gark-âb-ı sirişk-i intizâr
Dahı ey İlyâs-ı bahr ü Hızr-ı kân gelmez misün
Eyledüm cân u dili âmâde pâ-y-endâz için
Gûş ber bang-ı ni'âlem her zaman gelmez misün
Vasf-ı hüsn-i yâr için bezm eylemiş erbâb-ı dil
Sen dahı ey **Vahyî**-i mu'ciz-beyan gelmez misün

173.

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Olalı şeng-i hayâl-i dil sigâl-i fûrkatün
Oldı dildâr-ı ümîdüm tâl ü mâl-i fûrkatün
Zahm-ı hûn-âlûd kim cism-i dil-i zârumdadur
Şîşe-i billûra konmuş sanki kâl-i fûrkatün
3. Hem-çü hışm-ı gamze-tığ-ı merg zahm-ı ye's olur
Kâr-ı nâ-hemvâr-ı devr-i gûşmâl-i fûrkatün
Genc-i nakd-i eşk bir şeft-âlûya olmaz bahâ
Pür-revâc oldukda sûk-ı huşk-sâl-i fûrkatün
Bâde-i la'l-i nigâr-ı vasluñ üzre ey perî
Nûş olur mı sâgar-ı ka'bü 'l-gazâl-i fûrkatün
6. Dâğ-sûz-ı mihnet olmakda derûna dem-be-dem
Var-ısa oldı felek cânâ hemâl-i fûrkatün
Sîne-i **Vahyî**-i gam-hârı figâr itmekdedür
Deşne-i hun-pâş-ı derd-i heft-hâl-i fûrkatün

172

B 94^a; AE 71^a.

1b

şikîb ey: şikîbi B.

4b

ni'âlem: nüh 'âlem AE.

173

B 95^a; AE 67^a.

6b

oldı: - AE.

Harfî 'l-Lâm^{*}

174.

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Ey lebi gâze-i nekhet-keş-i ruhsâr-ı emel
Turreşi zîb-dih-i gonçe-i destâr-ı emel
- Kâkül-i şâhid-i mihr-i ruhuñ ey mâh görüp
Oldı Mecnûn aña Leylî-i şeb-i târ-ı emel
3. Eşk-i çeşm-i heves-i ârız-ı hûy-kerdeñ ile
Jâledâr olmada berg-i gül-i gülzâr-ı emel
- Âğuş-ı hasret-i vuslatda uyutmuş yâri
Haylî kuvvetde imiş tâli^c-i bîdâr-ı emel
- Levh-i âmed-şüd-i etfâl-i debistân-ı gama
Meşk-i âzâd yazar hâme-i zerkâr-ı emel
6. Mest-i dîdârı olup râz-ı dilüm fâş itdi
Yâr ile hem-dem olaldan beri dildâr-ı emel
- Vahyîyâ** tarz-ı pesendîdeñe tahsîn itmiş
Ol lebi gâze-i nekhet-keş-i ruhsâr-ı emel

175.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mef'ûlü Fâ'îlün
Muzârî^c - - . / - - . / - - . / - - .

- Ey gamzesi şikeste-kün-i inkisâr-ı dil
V'ey^c işvesi kesel-güsil-i intizâr-ı dil
- Nâ-bûd olur şehâ nefes-i râmiz-i hayât
Fikr-i^c izârûñ olmasa âyînedâr-ı dil
3. Endîşe-i leb-i güher-efşân-ı bî-gısuñ
Bezm-i hayâl-i vasla mey-i hoş-güvâr-ı dil
- Bâd-ı nesîm-i gülşen-i ümmîd-i vuslatuñ
Mestî-dih-i tabî^cat-ı şûh-ı hezâr-ı dil
- Vahyî** olunca şu^cle-fiken mihr-i tal^catı
Ber-bâd oldı nakd-i şikîb-i nigâr-ı dil

• **Fî Harfî 'l-Lâm** AE.

174 B 97^a, AE 68^b.

175 B 97^a, AE 68^a.

176.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - - / - - - / - - - / - - -

Hattun görüp leb-i suhan-ârâya düşdi dil
Geldi bahâr sâgar-ı sahbâya düşdi dil

Zahm-âşnâ kıyâs idüp ol fitne-gamzeyi
Hayfâ zemîn-i saht-ı temennâya düşdi dil

3. Seyr eyledükde °arız-ı dil-cûy-ı yârda
Ol zülf-i pîç-pîç-i semen-sâya düşdi dil
Cism-i nizârı hâk-reh itsem °aceb degül
Bir nev-resîde dil-ber-i ra°nâya düşdi dil

Vahyî güher-nisâr-ı nikât ü ma°arif ol
Tanzîr-i şî'r-i TA'îB-i gûyâya düşdi dil

177.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - - - / - - - / - - - / - - -

Bülbüli nâlân iden rûyuñdur ey meh gül degül
Sad hezâr °uşşâk var kûyuñda bir bülbül degül

Rûy-ı pâkünde gören dir kâkül-i müşgînünji
Şîşe-i billûra °anber-bû komış kâkül degül

3. Âteş-i °ışkuñla yandurduñ behûr-i Meryemi
Dûdıdur zâhir olan gülzârdan sünbül degül

Revnağ-ı hüsnün görüp °aksün sürâhîden şehâ
Âh ider ol nagmedür gûş itdigün kulkul degül

Vahyî-i şûrîde sahbâ ile itmez def°-i gam
Şevk-bahşâ °aşîka câm-ı lebüñdür mül degül

176

B 96^b; AE 67^b.

4a

Cism-i: Çeşm-i B.

177

B 96^b; AE 68^a.

Harfî 'l-Mîm^{*}

178.

Mefâ'ilün Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'îlâtün

Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

Bihîşti dûzah iderdüm dilüñ te'ellümin aņsam
Ya dest-i bahtdan ümmîdümün tazallumın aņsam

İşitse harfîni mâhî olur helâk-i hirâsı
Kemîne katre-i bahr-i gamuñ telâtumın aņsam

3. Olurdi tâbe-kıyâmet rehîn-i reşk-i fesâhat
Eger o kand-i lebün lezzet-i tekellümin aņsam

Ser-â-ser eyler idüm âlemi riyâz-ı letâfet
O şûh-ı gonçe-femün şîve-i tebessümin aņsam

Seni fûsun-nagam-ı gülşen-i belâgat iderdüm
O bülbül-i suhanuñ **Vahyî**yâ terennümin aņsam

179.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'ilü Fâ'îlün

Muzârîc - - . / - . . / . . . / - . -

Vasfında bû-feşân olamaz sünbül-i kalem
Ol hasret ile yûha çıkar gulgul-i kalem

Tâb-âver olmaya o mehün bâr-ı vafına
Vassâfı ger Âlî ise de Döldül-i kalem

3. Her bir şikencin eyleye bir nâfe-i Hotan
Neşr itse bûy-ı zülfin eger kâkül-i kalem

Bak fart-ı ışkına ki zebân-ı hezâr ile
Destümde nagme-senc olur bülbül-i kalem

Vahyî olursa bûy-nisâr-ı recâ saņa
Hâkister ola sûz-ı dilinden gül-i kalem

---

^{*} **Fî Harfî 'l-Mîm** AE.

178 B 101^a; AE 70^b.

1a iderdüm: - AE.

2a hirâsı: hirâs AE.

179 B 98^b; AE 69^a.

1a olamaz: olamaz B.

180.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Fikr-i ruhuñı câm-ı zer-endûda deðişmem
Bûy-ı heves-i kâkülünjî 'ûda deðişmem
Rîş-i ecelünj sînedey hancer-i hun-rîz
Zahm-ı müje-i kâbil-i bih-bûda deðişmem
3. Âmâde gam-ı fûrkatünj ey şûh-ı cefâ-cû
Biñ va^cd-i dem-i vuslat-ı nâ-bûda deðişmem
Âzâdegî-i cünbişini gamzeñünj ey meh
Zevk-i nigeñ-i merhamet-âlûda deðişmem
Deryûzeger-i vuslata **Vahyî** o perîñünj
Evzâ^c-ı la'îmânesini cûda deðişmem

181.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Vechi var ruhsâr-ı yâre verd-i handânım disem
Hûbdur ol zülf-i 'anber-bâra reyhânım disem
Feyz-i nutkumdan bulurdı sûret-i dîvâr rûh
Sîneye çekdükde ol 'Îsî-demi cânım disem
3. Vaz^c-ı hışmı vakf-ı ye's-i ebr ider mihr-i dili
Bir gice yâre açılısam mâh-ı tâbânım disem
Âh ol vakt olsa kim idüp der-âguş-ı nigâh
Sevdiğüm şîrin-zebânım pâk-iz^cânım disem
Niçe müddetdür o şûha bendeyem **Vahyî** gibi
Fursat olsa bârî bir kez âh sultânım disem

182.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

Medhûş oluram la^cl-i Bedahşânını görsem
Can bezl iderem gamze-i fettânını görsem
Pejmürde olur gonçe-i neşkûfte-i hâtır
Gîsû ile destâr-ı perîşânını görsem

180

B 99^b; AE 70^a.

181

B 99^b; AE 70^a.

182

B 100^b; AE 70^b.

3. Bezl eyler idüm yolına ser-mâye-i °ömri
 Bir kerre dahı gûşe-i dâmânını görsem
 Câmı iderem müjde-i teşrîf-i şehâdet
 Destinde eger hancer-i bürrânını görsem
 Huffâş-sıfat düşmen-i hurşîd olurdum
 Kâküller ile °arız-ı rahşânını görsem
6. Oldum hedef-i ta°ne-i ağıyâr-ı cefâkâr
 Bârî o mehûñ lutf-ı firâvânını görsem
 Cân u dil ile ben dahı kurbânı olurdum
Vahyînün o vasf itdiği cânânını görsem

183.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Lutfuñ cân-ı belâ-dîdeyi nâ'il görsem
 Vasluñ bu dil-i şûrîdeyi vâsil görsem
 Hâlet-i °ışkı murâdumca iderdüm tefhîm
 Seni kendün gibi bir dil-bere mâ'il görsem
3. Şübhesiz dîde-i idrâkûme ahvel dir idüm
 Dil-rubâlarda eger saña mu°âdil görsem
 Bildürürdüm mehe eksüklüğün ey şûh tamâm
 Bir gice rûyuñ ile anı mukâbil görsem
Vahyîyâ yâre sarıl bûsesin al dirdüm eger
 Bir dahı bezm-i visâle seni dâhil görsem

184.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Çihre-i °âşık u pehlû-yı dil-ârâ zer ü sîm
 Hûb olur cem° olicak bir yere cânâ zer ü sîm
 Zîb-i destârûñ olaldan beri zerrîn ile sîm
 Reşk ider revnakına ey gül-i ra°nâ zer ü sîm
3. Kâle-i vasluñ içün kârgah-i sînemde
 Olmada dâğ u sirişkümle müheyyâ zer ü sîm

183

B 100^b; AE 70^b.

1a

Lutfuñ: Lutf-ıla B.

184

B 101^a; AE 70^b.

Olmaz ihlâs u  ub diyyet ile vasl-ı b tan
İts n  ft deleri var-ısa ihd  zer   s m
Çeşm-i **Vahy ** yolına l 'l -yi ter neşr eyler
Y  dir g ola mı ey verd-i mutarr  zer   s m

185.

F il t n F il t n F il t n F il n
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- B ğ-ı k yuş gibi bir g lz r-ı hurrem bulmadum
H k-i p yuş gibi kuhl-i çeşm-i p r-nem bulmadum
Gerçi itdi  lemi ihy  Mes h -yı leb ş
L k ben zahm-ı dil-i mecr ha merhem bulmadum
3. Deyr-i h sn ş s ret-i d v r buldum b tlerin
Bir saşna m nend olur r h-ı m cessem bulmadum
G lşen-i  lemde ruhs r-ı  arakn k ş gibi
Bir g l-i la lin d r-i vass f-ı şeb-nem bulmadum
N'ola a ılsam y z ş g rd k e c n  g l gibi
Keşf-i r z-ı  ışka senden gayri mahrem bulmadum
6. Saşna tesl m eylesem ş yested r nakd-i dili
Bir sen ş gibi dil- r y  m sellem bulmadum
Hayf ol  y ne-ruhs ra şeker-g ft r ile
Kend mi t t  gibi bir lahza hem-dem bulmadum
B se-  n-i r y u k k l-perver-i c n n olup
Bu har b- b dda genc-i mutalsam bulmadum
9. Devlet-i  ışkuşda sult num rev  m dur bu kim
Vahy -i  v reşni bir lahza b -gam bulmadum

186.

Mef l  Mef  l  Mef  l  Fe  l n
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

R yuş g r p ol çeşm-i vef d ra kapıldum
G lz rı gez p nergis-i b m ra kapıldum
 z de iken kayd-ı hevesden yine sad  h
Ol nazrası şeh-b z-ı cef k ra kapıldum

185

B 101^a, AE 71^a.

5a

g rd k e: g rd kde B.

7b

Kend mi: Kendimi AE.

186

B 100^a, AE 70^a.

3. Şimden-girü biñ hışm ile âzürde-dil olmam
Ol hande vü ol lutf-ıla güftâra kapıldum
Âzâd iken oldum yine ol gamzeye bende
Bir şîr-i kazâ-pençe-i hun-h^vâra kapıldum
Hep lutf u ^catâdur dil-i şûrîdeye kârı
Vahyî hele bir dil-ber-i gam-h^vâra kapıldum

187.

Mefâ^cilün Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Gam-ı firâk ile zâram nigârum aldurdum
Figâr-ı hâr-ı hezâram bahârum aldurdum
Ümîdvâr-ı vefâyam ki bî-ser ü pâyam
Niyâzmend-i ^catâyam ki varum aldurdum
3. Hemîşe telh-i mezâkam garîb ü müştâkam
Esîr-i bend-i firâkam ki yârüm aldurdum
Sitem-hor-ı şeh-i ^cışkam elemgeh-i ^cışkam
O h^vâce-i reh-i ^cışkam ki bârum aldurdum
Çü tab^c-ı **Vahyî**-i pür-gam firâk ile hem-dem
Seher-keş-i şeb-i hecrem nehârum aldurdum

188.

Berây-ı Tanzîr-i Antakî-zâde Feyzî Efendi

Mef^cûlü Mefâ^cilü Mefâ^cilü Fe^cûlün
Hezec . . . / . . . / . . . / . . .

- Bakdum ruh-ı yâre gül-i bî-hârı unuttum
Gördüm lebini sâgar-ı ser-şârı unuttum
Bir lutf-ıla şîrin-dehen itdi beni cânan
Zehr-âbe-i pey-der-peyi âzârı unuttum
3. Evsâf-ı miyân u lebidür bûs u kinârum
Ben devlet-i tâli^cde o efkârı unuttum
Çün fikr-i gubâr-ı hatuñ itdi beni hayran
O hayret ile seyr-i çimenzârı unuttum
FEYZİYE didüm nazmuña tanzîr ider olmaz
Gör gafleti **Vahyî**-i füsunkârı unuttum

187

B 98^b; AE 69^a.

3

- B.

188

B 100^a; AE 70^a.

189.

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

O meh-likâya gönül keşf-i râza başlayalum
Recâ-yı vasl ile sûz u güdâza başlayalum

Yeter şarâb-ı hicâb ile mestî-i hasret
O şâh-ı ʿişve-sipâha niyâza başlayalum

3. Neden takayyüd-i nâmûs u ʿâr ʿuşşâka
Hemân şevk ile âh-ı dirâza başlayalum

Çü itdi şûh müjeñ cünbiş-i vefâ-âmîz
Ümîd-i vuslatuña tâze tâze başlayalum

Husûl-i fâ'ide-i kâm sehldür **Vahyî**
Hele ticâret-i kâlâ-yı nâza başlayalum

190.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Hezec . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Eger pertev-nümâ olsa ruhuñ yek-bâr sultânüm
Gören kâfirse de ʿişkuñ ider ikrâr sultânüm

Ne hikmetdür bu âb u tâb ile gülzâr-ı hüsnünde
Ruhuñ gibi biter bir verd-i âteş-bâr sultânüm

3. Perîşan-hâl olur ʿuşşâk elbette olunca cem^c
ʿÎzâr-ı tâbdâr u zülf-i ʿanber-bâr sultânüm

Derûnı peşm-i hicrân ile mâl-â-mâl olmışdur
İdüp ümmîd-i vasluñ bâliş-i zerkâr sultânüm

Şu deñlü sedd olupdur **Vahyî**-i zâra der-i vasluñ
Ki yokdur ihtimâli ru'yet-i dîdâr sultânüm

191.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Dilde vasf-ı la^clûñi ol dem ki îrâd eyledüm
Âb-ı hayvân üstine mey-hâne bünyâd eyledüm

189

B 98^b AE 69^a.

4b

vuslatuña: vuslat-ıla B.

190

B 99^a; AE 69^b.

2b

bir: pür AE.

5

deñlü: rütbe, **Vahyî**: âşık B // ihtimâli: ihtimâl-i B.

191

B 98^a; AE 69^a.

- Bîsütûn-ı gam gubâr-ı himmetüm olsa n'ola
Her müjem bir tîşe-i küh kâh-ı Ferhâd eyledüm
3. Haşre dek mest-i harâb-ı vuslat olsam çok degül
Yârümüş çeşm-i tesellâ gamzesin yâd eyledüm
- Telh-kâmî-i mey-i fûrkatden olmam şekve-gû
Devlet-i tâli^cde ben ol kârı mu^ctâd eyledüm
- Es-salâ tanzîr iden erbâb-ı tab^ca **Vahyîyâ**
Hoş-edâ bir nev-zemîn-i pâk îcâd eyledüm

192.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Hatın yâd eyleyüp bûs-ı ruh-ı zîbâdan el çekdüm
Humârın fikr edince sâgar-ı sahbâdan el çekdüm
- Ferâg itdüm hirâs-ı hecr ile rû-mâl-i rûyından
Zükâmın zikr idüp şemm-i gül-i ra^cnâdan el çekdüm
3. Görüp fersûdegî-i sünbül-i bâğ-ı fenâ-hâki
Gam-ı sevdâgerî-i zülf-i müşgâsâdan el çekdüm
- Rikâb-ı zîn-i kâm oldı cüdâ pây-ı te'emmülden
Ligâm-ı rahş-ı ümmîd-i cihan-peymâdan el çekdüm
- Çü bildüm pâydâr olmaz safâ-yı âlem-i fânî
Kınâ^c-ı çihre-pîrâ-yı zen-i dünyâdan el çekdüm
6. Zelîhâ-yı dil itmez meyl olursa Yûsuf-ı sâni
O rütbe dâmen-i vasl-ı neşât-efzâdan el çekdüm
- Göñülde ârız u ebrûsı merkûz olmagın **Vahyî**
Nazar-bâzî-i mihr ü gurre-i garrâdan el çekdüm

193.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

Yine ol mâh-^cizârûñ lebini yâda getürdüm
Yine keyf-i mey-i nâbı dil-i nâ-şâda getürdüm

Olamaz saf-şiken-i ceşş-i tegâfûl çü niyâzum
Sipeh-i âh u figânı aña imdâda getürdüm

192

B 99^b; AE 69^b.

193

B 97^b; AE 68^b.

2a

saf: vasf B.

3. Nigeh-i merhamet-âmîze degül vasla deger çak
Saņa ey mâh-likâ bir dil-i âmâde getürdüm
Benem ol °aşık-ı mihnet-keş-i kühsâr-ı mahabbet
Ki müjem meretebe-i tîşe-i Ferhâda getürdüm
Suhan-ı **Vahyî**-i hoş-gûyı idüp pâyuņa îsâr
Âb-ı hayvânı şehâ sâye-i şimsâda getürdüm

194.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- °Arşa çıkdı hasret-i zülfünle efgânum benüm
Bir su'âl itseñ ne var hâl-i perîşânnum benüm
°Âşıkâne bir nigâhumdan bilür maksûdumı
Sevdigüm nâzük-hayâlüm pâk-iz°ânnum benüm
3. Derd-i °ışk ile gül eylerdi figan bülbül degül
°Azm-i bâğ itse eger serv-i hirâmânnum benüm
Niçe demdür mürde-i hecrem helâk-i hasretem
Sîneme gelse n'ola can gibi cânânnum benüm
Bendeñem âvâreñem pür-yâreñem bî-çâreñem
Bir nigâh-ı şefkat it lutf eyle sultânnum benüm
6. Görmeyem ağyâr ile **Vahyî** o gül-pîrâheni
Varmasun dâmânuma çâk-i girîbânnum benüm

195.

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Yârümün ruhsâresi şûr-efken-i güldür benüm
Ol sebebden nâlišüm mahsûd-ı bülbüldür benüm
Kâkülün fikriyle dûd-ı âhum oldukça bülend
Miski mest-i şerm ider bir saçlı sünbüldür benüm
3. Olalı leb-rîz sahbâ-yı hayâl-i la°l-i dost
Hâtırum revnak-şikest-i sâgar-ı müldür benüm

194

B 99^a; AE 69^b.

3b

°Azm: Bezm B.

5b

it: - B.

6a

Vahyî: Yâ Rab B.

195

B 98^a; AE 69^a.

Dilde zahm-ı gamzeñe tedbîr ey genc-i ümîd
Merhem-i nişter-keş-i ye's-i tahammüldür benüm
Hak budur **Vahyî** bu şi'r-i tâzemün her nüktesi
Tuhfe-cûy-ı nakd-i hemyân-ı te'emmüldür benüm

196.

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Verd-i ruhuñ izhâr idicek bûy-ı tebessüm
Âşık-küş ider gamzeñi nîrû-yı tebessüm
Zahm-ı ser-i engüşti yeter Rüstem-i sabra
Pençe-dih olunca aña bâzû-yı tebessüm
3. Biñ âkili ser-mest-i cünûn-ı heves eyler
Nîm-i nigeñ-i şâhid-i dil-cûy-ı tebessüm
Nakd-i dil ü can hâk-rehi olsa sezâdur
Ol hûb-likâda ki ola hûy-ı tebessüm
Hep aks-nümâ-yı ruh-ı dildâr-ı emeldür
Ol âyîne-i sîne-i bî-mûy-ı tebessüm
6. Hakkâ ki aceb tarz-ı dil-âvîz ile geldi
Gülzâr-ı ruh-ı alûñe şeb-bûy-ı tebessüm
Vahyî hele bu şi'r-i ter-i dil-keşüñ oldı
Meşşâta-i gül-gûne-keş-i rûy-ı tebessüm

Harfî 'n-Nûn

197.

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün
Muzâri' - - . / - - . / . - - . / - - .

- Ey bûs-ı la'li neşve-i câm-ı şarâb olan
V'ey zülf-i nâzı rûy-ı visâle nikâb olan
Bulsa aceb midür şeref-i pây-bûsuñı
Sad hasret ile reh-güzerünge türâb olan
3. Tâ mahşer olmaya heves-i işret-âşnâ
Câm-ı şarâb-ı vasluñ ile neşve-yâb olan
Elbette mest-i bâde-i bezm-i visâl olur
Nâr-ı gam-ı firâk ile bagrı kebâb olan

196

B 97^b; AE 68^b.

•

Fî Harfî 'n-Nûn AE.

197

B 104^a; AE 73^a.

Pür-dâğ-ı şevk-i lutfuñ olursa sezâ şehâ
Mecrûh-ı na^l-i eşheb-i hışm u ^citâb olan

6. ^cIşkum mı yâ şarâb mı ya gamze mi yâ an
Hüsn ü cemâlüne sebab-i âb u tâb olan
İtse NAZÎF-i şûha nazîre ^caceb degül
Vahyî-i şûh-edâ gibi hâzır cevâb olan

198.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Oldı can pâ-mâl-i rahş-ı hışm-ı cânân el-aman
Sâyeyeş hâke döşendi cism-i bî-cân el-aman
Gamze-i cellâduñ itdi kalbi vakf-ı bîm-i can
El-amân ey dil-ber-i fettân-ı devrân el-aman

3. Var mı ruhsârıñ görüp meyl itmeyen ey reşk-i hûr
Mâh-ı tâban görse dir ey mihr-i rahşân el-aman
Gamzesi fihrist-i katl-i ^câmdur ol âfetüñ
Hışm-ı çeşmin görse dir Sâm u Nerîmân el-aman
Vahyî-i zârı zülâl-i vasluña şâyeste kıl
Kalmasun hicrân ile giryân u sûzân el-aman

199.

Mef^cülü Fâ^cilâtün Mef^cülü Fâ^cilâtün
Muzâri^c - - . / - . - - / - - . / - - -

Bir verd-i ^cişve-bûdur ruhsâr-ı lutf-ı cânan
Her lahza hande-rûdur dîdâr-ı lutf-ı cânan
Peyveste gül küşâde bülbül terennüm-âver
Dûr ez-harîf ü deydür gülzâr-ı lutf-ı cânan

3. Tîğ-ı nigâh-ı nâza biñ cân olur harîdâr
Kâsid-metâ^c olmaz bâzâr-ı lutf-ı cânan
Bezm-i bahâra gelsün sâgar be-kef karanfûl
Fermân-ı ^cişret itdi hunkâr-ı lutf-ı cânan

198

B 102^b; AE 72^a.

1a

hışm: çeşm B.

3b

rahşân: dırahşân B.

5a

vasluña: vuslata B.

199

B 103^b; AE 72^b.

1b

dîdâr: dildâr B.

Târ-ı şeb-i belâda râh-ı safâ güm olmaz
Vahyî zuhûr iderse envâr-ı lutf-ı cânan

200.

Mefâ'ilün Fe'îlâtün Mefâ'ilün Fe'îlâtün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Şerer-feşân olalı âteş-i mahabbet-i cânan
Derûnum eyledi me'vâ-yı bîm-i fûrkat-i cânan
Şehîd-i hancer-i hun-h'âr-ı ye's ider beni °aklum
Zuhûr idince gönülde hayâl-i vuslat-ı cânan
3. Fıgan fıgan yine itdüm siyeh sitâreligümden
Dil-i sitem-keşi vakf-ı belâ-yı hasret-i cânan
Safâ-yı râhatiyân-ı cihâna reşki ko ey dil
Yeter yeter saña fikr-i nigâh-ı şefkat-i cânan
Hezâr vech-ile ahsent tab^c-ı Vahyî-i zâra
Nedür nedür bu pesendîde vasf-ı tal^cat-ı cânan

201.

Müfâ'âletün Müfâ'âletün Müfâ'âletün Müfâ'âletün
Vâfir . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Hemîşe dili melâmet ider ümîd-i dem-i vefâ-yı bütan
Derûna garîb hâlet ider gam-ı heves-i likâ-yı bütan
İderdi recâ-yı °işreti dil harîk-i tenûr-ı °âlem-i ye's
Olaydı eger neşât-güsil fütâdelere cefâ-yı bütan
3. Nice kosun ehl-i dil heves-i recâ-yı visâl-i bî-bedeli
Gönülleri habs-i h'âhiş ider nigâh-ı vefâ-°atâ-yı bütan
Belâları nev-be-nev irişür hemîşe derûn-ı bü 'l-hevese
Cihanda velî fesâne imiş mülâhaza-i safâ-yı bütan
Bu tâze zemîn-i dil-keşümi gören didi Vahyî hayret-ile
Zihî gazel-i latîf [ü] zihî medîha-i dil-küşâ-yı bütan

200

B 104^a, AE 72^b.

201

B 103^b, AE 72^b.

1b

heves: - B.

5a

hayret-ile: hasret-ile B.

202.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Güle sûret mi kodı °arız-ı rengîn-i bütan
Müle ragbet mi kodı la°l-i güher-çîn-i bütan

Sünbülü eyleye endâhte-i çâh-ı melâl
Böyle kalursa eger kâkül-i müşgîn-i bütan

3. Pestdür câm-ı Cem ü âyîne-i İskender
Var iken la°l-i leb ü sîne-i sîmîn-i bütan

Ey gönül eyleme ümmîd-i vefâ dil-berden
°Âşıkı cevri ile öldürmedür âyîn-i bütan

Vahyîyâ hancer-i nahvetle ider sîneği çâk
Rüstem olsañ da eger gamze-i pür-kîn-i bütan

203.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Ey ser-i zülfini taraf-ı ruh-ı gül-fâma koyan
Hep budur fikr-i visâlün dil-i nâ-kâma koyan

Ola bahtum gibi huffâş-ı şebistân-ı firâk
Seherî va°dün olan vuslatı ahşâma koyan

3. Eşk-i hasretle yusun perde-y-i çeşmin sarsun
Biñ niyâz ile soyup dil-beri hammâma koyan

Haşre dek zerre-keş-i hecrün olursa yeridür
Bûs-ı ruhsârünü te'hîr ile bayrâma koyan

N'eylesün neşve-i câm-ı Cemi **Vahyîsâ**
Bezm-i fikretde şehâ°aks-i lebün câma koyan

204.

Mef°ülü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . . . / . . . . / - . . -

Ey yâd-ı la°li mevsim-i şeybi şebâb iden
V'ey fikr-i çeşmi °âşıkı mest-i harâb iden

Pür-°ukdegî-i zülf-i visâlün mi baht mı
Hemvâre kâkül-i dili pür-pîç ü tâb iden

202

B 106^a; AE 74^a.

203

B 102^b; AE 72^a.

204

B 104^b; AE 73^a.

3. Mest itse bir nigezle humârı °aceb degül
Bûs-ı lebûnle °işret-i bezm-i şarâb iden
Olsun mı cezb-i kalbde muhtâc-ı gâzezer
Dest-i nigâha hûn-ı dilümden hizâb iden
Hep cünbiş-i recâ-güsil-i gamzedür şehâ
Vahyî-i dil-şikesteyi pür-ıztırâb iden

205.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Ey derd-i °ışkı eşkümi bahr-i °amîk iden
V'ey fikr-i la°li çeşümüni reşk-i °akîk iden
Baht-ı siyâhumı güzelüm bâd-ı âhumı
Ümmîd-i vaslı hûn-ı dil içre garîk iden
3. Âb-ı hayât-ı vuslata irse °aceb midür
Râh-ı talebde Hızr-ı hulûsı refik iden
Bulmaz bu âsyâbda bir dâne-i murâd
Bahtı medâr olursa da fikr-i dakîk iden
Bu nev-zemînüme bula tanzîre iktidâr
Vahyî gibi kelâmını câm-ı rahîk iden

206.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri° - - . / - . . . / . - . . / - . .

- Ey çeşm-i fikri dîdesi vakf-ı humâr iden
V'ey zülf-i °aklı turreleri târmâr iden
°Arz eyle nahl-i nâzı tezervâne kıl hırâm
Kimdür bilinsün ehl-i dili bî-karâr iden
3. Çeşmüñ mi gamze mi ruh-ı alüñ mi turre mi
Ey şâh-ı °işve böyle seni şîvekâr iden
Bir vakt olur ki mahrem-i bezm-i nevâl ider
Ümmîd-i vaslı °âşıkına gam-güsâr iden

4b

hizâb iden: - B.

205

B 102^a; AE 71^b.

5a

nev-zemînüme: nev-zemînümi AE.

206

B 102^a; AE 71^b.

1b

V'ey: Ve B.

2a

°Arz: °Azm AE.

- Şahs-ı humâr olursa da tâ haşr mest ola
Yâd-ı lebünle nûş-ı mey-i hoş-güvâr iden
6. Zülf ü °izârın eylemiş evvel bahâr-ı hüsn
Berg-i hazân idüp beni zerd ü nizâr iden

Vahyî-i tâze-lehcenün anlar kemâlini
Bu şi°ri zîver-i nazar-ı i°tibâr iden

207.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Dil-i şûrîde mehcûr oldu yâr-i nâzenîninden
Zemîn ü âsmânı n'ola inçletse enîninden
- Gül-i mihr ü mehi harc-ı gül-âb-ı hayret eylerdi
O meh-rû itmese rû-pûş hatt-ı °anberîninden
3. Ne şûh-ı °işve-perverdûr ki kasd itse cefâsından
Vefâ fehm itdürür °âşıklara çîn-i cebîninden
- Görüp mir'ât-ı rûyın tûfî-i şîrin-makâl olsun
Alanlar harf-i vuslat la°l-i nâb-ı sükkerîninden
- Budur ümmîd tahsîn ide ol şûh-ı suhan-pîrâ
Bu şi°ri gûş edince **Vahyî-i sihr-âferîninden**

208.

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

- Âftâba bakılır mı ruh-ı dil-ber var iken
Mâha kim ragbet ider mihr-i münevver var iken
- Heves-i °ûd u gül-âb olmaya mı vakf-ı ferâğ
°Ârızuñda °arak u zülf-i mu°anber var iken
3. Kalb-i °uşşâk degül belki ecel havf eyler
Dest-i dildâr-ı kazâ-gamzede hancer var iken
- Murg-ı dil lâne-güzîn-i ruhuñ olmak güçdür
Anda çeşmüñ gibi şeh-bâz-ı ecel-per var iken
- Bakmazuz her büt-i °îsî-dem-i deyr-i hüsne
Sanemâ sencileyin rûh-ı musavver var iken

207

B 101^b; AE 71^a.

208

B 104^b; AE 73^a.

3

B yazmasında 4. beyit.

6. Gayre şâyeste mi vasf-ı dehenûñ insâf it
Vahyî-i nâdire-perdâz-ı suhanver var iken

209.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri' - - . / - . . . / . - . . / - . . -

- Meyl itmez âftâba ruh-ı enverin gören
Bakmaz şarâb-ı Kevsere la^l-i terin gören
Ser-mâye-i hayâtı ider müjde-i helâk
Destinde ol kazâ-nigehûñ hancerin gören
3. Âyîne içre mihr-i kûsûf-âşnâ sanur
Deryâda ol mehûñ ruh-ı zülf-âverin gören
Rehn-i nezâregâh-ı ferâg eylese sezâ
Sünbûlsitân-ı ^câlemi kâküllerin gören
Tâ mahşer itmeye heves-i neşve-i neşât
Sahbâ-yı bezm-i vuslatınun şâgarın gören
6. Biñ cân ile ^caceb mi olursa helâk dost
Ağyâr içinde dil-ber-i meh-peykerin gören
Vahyî-i zârûñ eylesün idrâk rütbesin
Bu nev-zemîn-i pâk-i fûsun-perverin gören

210.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- Zülfini fikr eylesün şeb-bûy u reyhân isteyen
La^clini endîşe kılsun âb-ı hayvân isteyen
Hâl-i rûy-ı al-i gîsû-perverin seyr eylesün
Sûziş-i pervâne-i şem^c-i şebistân isteyen
3. ^cÂrızın görsün iden gülzâr-ı cennet ârzû
Âhumı gûş eylesün bülbülden efgân isteyen
Tal^cat-ı hûy-kerde-i yâri temâşâ eylesün
Verd ü şeb-nem âb u âteş dürr ü mercân isteyen
Leyle-i bedr-i vas[ı]lda şevk-ile ol gül-ruhı
Hâleveş âğuşa çeksün derde dermân isteyen

209

B 105^b; AE 73^b.

3b

zülf: tâb B.

210

B 105^a; AE 73^b.

5b

isteyen: - B.

6. Nakd-i cân u dille varsun kûyına ol âfetün
Dil-rubâ-yı şûh-meşreb pâk-dâmân isteyen
Yâre can benden nigâh-ı merhamet senden dime
Sulha virsün mi rızâ her demde biñ kan isteyen
Meclisinde fikr-i hattıyla çekersem âh-ı serd
Rûyını görsün kûsûf-ı mihr-i rahşân isteyen
9. Bir nigâh-ı lutfına biñ cân kurbân eylesün
Vahyîâ °âlemde zevk-i vasl-ı cânân isteyen

211.

Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

- Gel ey ümîd-i dem-i vaslı peyk-i ceş-i cünun
Nezâre-i der-i fûrkatle oldı dîde zebun
Hayâl-i °ârız-ı alün fikir-keş-i ruh-ı meh
Tasavvur-ı nigeñüñ tûtiyâ-yı çeşm-i fûsun
3. Reh-i talebde olurduk fütâde-i çeh-i ye's
Firîb-i gamze-i şûh olmayaydı râh-nümun
Düşerse bûs-ı leb-i lutfi fikri °uşşâka
Kesâd-gîr ola bâzâr-ı bâde-i gül-gun
Cihanda **Vahyî** gibi reng-i kâma düş olmaz
Giyerse şâhid-i bahtı kabâ-yı bûkalemun

212.

Mef°ülü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün
Muzâri° - - . / - . . . / . . . / - . .

- Âh eyle dem-be-dem eser olmazsa olmasun
°Arz it niyâzı kârger olmazsa olmasun
Bûs it dem-i visâlde la°l ü °izârını
Meydân-ı °ışkda hüner olmazsa olmasun
3. Deryâ-yı °ışka fûlk-i dil-i zârı kıl revan
Vuslat diyârına güzer olmazsa olmasun
Sâf eyle jeng-i şekveden âyîne-i dili
Ol şâh-ı hüsnden nazar olmazsa olmasun

7b isteyen: - B.

211 B 106^a; AE 74^a.

212 B 105^a; AE 73^b.

2a it: - B.

- Bî-bûs-ı la'ı ider dili tûtî 'izâr-ı yâr
Mir'ât-ı sâf var şeker olmazsa olmasun
6. Bir kerre 'âşıkunla ne var 'azm-i gülşen it
Cânâ rakîb-i bed-güher olmazsa olmasun
Aldum o mâhı hâle-i âğuşuma bu şeb
Tâ haşr bir dahı seher olmazsa olmasun
Sag olsun 'ârız u kad-i mevzûn-ı dil-rubâ
Gülşende serv [ü] verd-i ter olmazsa olmasun
9. **Vahyî** bu nev-zemîn degül kâbil-i nazîr
A'dâ yanında mu'teber olmazsa olmasun

213.

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- 'Âşıkuz ol şûha ağyâr-ülfet olsun olmasun
'Andelîbüz ol güle hâr-ülfet olsun olmasun
Bu dil-i âvâre vakf-ı hüzn-i mâder-zâddur
Ol perî-ruhsâr âzâr-ülfet olsun olmasun
3. Ey dil-i şeydâ dahı mest-i mey-i hûş olmadın
'Arz-ı hâl it yâre her-bâr ülfet olsun olmasun
Rûyına dil-besteyüz gîsûsı olmuş olmamış
Tâlib-i gencîneyüz mâr-ülfet olsun olmasun
Kâgıd-ı kalbüm hat-ı ümmîd-i vasl itmez kabûl
Nazra-i lutfunla âhâr-ülfet olsun olmasun
6. H'âbda görmez visâl-i dil-beri bu baht ile
Kalb-i zârum çeşm-i bîdâr-ülfet olsun olmasun
Bî-nazîr olmakdadur güftâr-ı pâkûn **Vahyîyâ**
Tab'ı şûhuñ vasf-ı dildâr-ülfet olsun olmasun

214.

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Şarâb-ı bezm-i elem mâtem olmasun n' olsun
Sirâc-ı meclis-i hasret gam olmasun n' olsun
Sipâh-ı sabr-ı dile bâ'is-i perîşânî
Hayâl-i zülf-i ham-ender-ham olmasun n' olsun

213

B 103^b; AE 72^b.

214

B 103^a; AE 72^a.

3. Derûn-ı  aşık-ı şeydâda derd-i mâder-zâd
 İlâc-sâzı o  İsî-dem olmasun n'olsun
- G nj lde zâhir olan verd-i ye's-i vuslatuņa
Sirişk dâneleri şeb-nem olmasun n'olsun
- Humâr-ı d r -i la l nle b de kan aglar
Ya d de-i leb-i can p r-nem olmasun n'olsun
6. Hay l-i  eşm-i tesell -n m sı c n nuņ
Dil-i fiğ rumuza merhem olmasun n'olsun
- Hemşe **Vahy **-i tenh -niş n-i k nc-i fir k
 m d-i vasluņ ile hem-dem olmasun n'olsun

215.

M fte il n F  il n M fte il n F  
M nserih - . . . / - . . / - . . . / -

-   n g l-i b -h r yok h r ile olsun
Kenz de b -m r yok m r ile olsun
- Y r heman d nyede b -keder olsun
G h biz mle geh ağy r ile olsun
3. R şen olur kalb m z zevk   kederle
N r ile olmaz ise n r ile olsun
- Gam yimezem cevrlere eylese b -had
Tek dil-i ş r dem z y r ile olsun
-   şık-ı d d ruņa bir nazar eyle
Lutf-ıla olmazsa  z r ile olsun

216.

Mef  il n Fe il t n Mef  il n Fe il n
M ctes . . . / . . . - / . . . - / . . .

Nik b-ı z lf n i a  r yuņa nig h olsun
Ko reşkden ruh-ı mihr-i felek siy h olsun

Rec -yı neşve-i c m-ı Cem eylemem s k 
Heman baņa leb-i dild r b seg h olsun

4a verd-i: derd-i AE.
6a -n m sı: -n m  B.
215 B 103^a, AE 72^a.
2b G h: G h  AE.
216 B 106^a, AE 74^a.
1a z lf n : z lf ne AE.

3. O gonçenüñ gülüp açıldığı baña besdür
Hezâr-ı zâr-ı dilüñ kârı âh u vâh olsun
Nişân-ı nâvek-i ta^cn olmadan kaçır mı diyen
Harîm-i gûşe-i ebrûsı dil-penâh olsun
Ben eyleyem o mehi zîb-i hâle-i âguş
Hasûd necm-şumâr-ı şebângâh olsun
6. Göñül göñül seni medhûş-ı câm-ı vasl iderem
Rakîb tâbe-ecel baña kîne-h^vâh olsun
Bu nev-zemîni şeref-bahş-ı levh-i izhâr it
Ki hâl-i ehl-i hased **Vahyî**yâ tebâh olsun

217.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Rûyî benüm olsun gül-i ra^cnâ senüñ olsun
Gîsûsî benüm sünbül-i bûyâ senüñ olsun
Zâhid yetişür baña temâşâ-yı ruh-ı dost
Gülşende olan seyr ü temâşâ senüñ olsun
3. Ey rind-i harâbât baña lebleri besdür
Bezm-i Cem ile sâgar-ı sahbâ senüñ olsun
Bir gûşe-i çeşm ile nigâhın nazar eyle
Ey çarh aman yek-sere dünyâ senüñ olsun
Feth olmadı ^cuşşâka mu^cammâ-yı visâlün
Gel şöyle şehâ **Vahyî**-i gûyâ senüñ olsun

218.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzâri^c - - . / - - . / . - - . / - - .

Hoşdur gamı vefâları gelmezse gelmesün
Derdi yeter devâları gelmezse gelmesün
Bir şâh-ı ^cişve-ceyşün esîr-i hayâliyüz
Hışmı gelür vefâları gelmezse gelmesün

217

B 102^a, AE 71^b.

5b

şöyle: söyle AE.

218

B 106^b, AE 74^a.

2b

Hışmı: Çeşmi B.

3. Erbâb-ı bezme müjde-i sahbâ yeter gönül
Sâkî-i meh-likâları gelmezse gelmesün
Ağyâr ile safâda o dildâr-ı pür-cefâ
Derd ü gam-âşnâları gelmezse gelmesün
Vahyî o şem^c-i hüsn-ile germ-ülfet ol yüri
°Uşşâk-ı bî-nevâları gelmezse gelmesün

Harfî 'l-Vâv'

219.

*Müfte^cilün Müfte^cilün Fâ^cilün
Serî^c - . . - / - . . - / - . . -*

- Verd-i ruhuñdan idelüm kesb-i bû
Eylemedin leşger-i hicran gulû
Deşt-i gamı geşt ü güzâr eyledük
Vuslatuñ ümmîdi ile sû-be-sû
3. Def^c-i gama bâde gerekmez yeter
Hûn-ı dil-i zâr ile pür bir kedû
Hasret-i yâr ile sirişküm gezer
Zîbak-ı devvâr gibi kû-be-kû
Bir nigeñ-i lutf-ıla şâd it dili
Şâhid-i bahtı görelüm hande-rû
6. Bezmümüze sâkî-i lutfuñ gelür
Câm bir elde bir elinde sebû
Vuslat-ı yâre ire dil **Vahyîyâ**
Râh-ı talebde iderek cüst-cû

220.

*Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . . -*

Seyr-i rûy-ı yâr için^c azm eyledi gülzâra su
Berg-i gülle iktifâ itdi velî bî-çâre su
Reşkdâr-ı hâk-pây-ı dil-rubâdur var-ısa
Gitdi seyl-âb-ı sirişküm gibi kûy-ı yâre su

---

^{3b}
• Derd ü gam-âşnâları gelmezse gelmesün AE.
Fî Harfî 'l-Vâv AE.
219 B 106^b; AE 74^b.
6a gelür: getür B.
220 B 107^b; AE 75^a.

3. Âteş-i hicrân ile hâkister olurdu eger
Virmeseydi yâd-ı la^clûñ bu dil-i bîmâra su
°Aks-i rûyuñ zann idüp mâhı der-âguş eylemiş
Var-ısa dîvâne olmışdur şehâ âvâre su
Cûy sanmañ intizâr-ı ru'yet-i cânândan
Zânû-yı şimşâda indi gülsitanda kara su
6. Fıkr-i kaddünle n'ola rûyuñda olsam eşk-rîz
Pây-ı serve hûbdur neşr itseler hemvâre su
Hâk-pây it cism-i âteş-tâbuñ ey **Vahyî** ki tâ
Rûzgâr ile seni îsâl ide dîdâra su

221.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Seyr olinmaz tal^cat-ı pür-âb u tâb-ı ârzû
Var-ısa baht-ı siyâh oldı nikâb-ı ârzû
Söyle ey sâkî-i kâm-ı ehl-i °ışk olan felek
Var mıdur °âlemde bir mest-i harâb-ı ârzû
3. Bezm-i gamda biz hele kem-katresin nûş itmedük
Var-ısa sad pâredür câm-ı şarâb-ı ârzû
İtme meyl-i hall-i eşkâl-i temennâ ey göñül
Çünkü zîb-i nâr-ı ye's oldı kitâb-ı ârzû
Terk-i ümmîd it dilâ âzâde ol **Vahyî** gibi
Görmedük âşüftelerde feyz-yâb-ı ârzû

222.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- İdeli meyl-i mey-i vuslat sebû-yı ârzû
Rehn-i zehr-âb-ı firâk oldı kedû-yı ârzû
Bî-hicâb-ı zülf göstereñ cemâlün bir nefes
°Âlemi vîrân ideydi hây u hûy-ı ârzû
3. Ârzû güm-geşte-i fıkr-i hat-ı cânândur
İdemem ey dil senünle cüst-cûy-ı ârzû
Oldı san^catla ta^calluk-yâb-ı vasl-ı dil-rubâ
El-hased kuvvetdedür baht-ı nigû-yı ârzû

221

B 107^a; AE 74^b.

222

B 107^a; AE 74^b.

Bu ne hikmetdür gülistânın ider âteşsitan
Feyz-pâş oldukda bâğ-ı kalbe cûy-ı ârzû

6. Ol siyeh-bahtam ki ser-tâ-ser leb olsam eylemem
Devlet-i ye'sümde meyl-i bûs-ı rûy-ı ârzû
Ârzû-yı nâ-ümîdî eyle gel **Vahyî** gibi
Ey gönül tâ key hevâ-yı güft-gûy-ı ârzû

Harfî 'l-Hâ'^{*}

223.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hırz-ı can genc-i nihan reşk-i cihandur kaplıca
Dâ'imâ manzûr-ı ebnâ-yı zamandur kaplıca
Germ ü serd-i dehri çok görmüş bir ^cârif pîrdür
Mâ-cerâsın söylese âb-ı revandur kaplıca

3. Zâl-i çarhı havza ser-bâzîçe-i etfâl ider
Böyle hem-meşreb-kün-i pîr ü cüvandur kaplıca
Zâhidi ^cuşşâk ile yek-reng ider hâssiyeti
Germ ü serde şübhesiz ülfet-resandur kaplıca
Âsmânun mihr ü mâh u encümin hayrân ider
Ol zaman kim cilvegâh-ı dil-berandur kaplıca
6. Zîver-i âğuş-ı havz itdükçe her meh-pâreyi
Havzı hâle kendi gûyâ âsmandur kaplıca
Vahyî-i mu^cciz-beyâna kendüyi vasf itdürür
Gûyiyâ bir nev-cüvân-ı dil-sitandur kaplıca

224.

Mef^cülü Fâ^cilâtü Mef^cilü Fâ^cilün
Muzârî^c - - . / - . - . / - . - . / - . -

Bakmaz lebün gören kadeh-i gevher olsa da
Sâkîsi âftâb meyi Kevser olsa da
Düşmez bu baht ile başa bir kez nigâh-ı hışm
Ser-tâbe-pây ^câlem eger dil-ber olsa da

•
223 **Fî Harfî 'l-Hâ'** AE.
B 109^b; AE 76^a.
2a çok: çün B.
224 B 112^b; AE 78^a.

3. Bâz-ı hayâlüm olmaya nâhun-zen-i visâl
Endîşe-intikâl ü melek-şeh-per olsa da
Olmaz tamâm nâle-i mâtem-güzîn-i hecr
Erbâb-ı derd-i yek-sere şîvenger olsa da
Olmaya çâk-i ceyb-i safâ bahye-âşnâ
Müjgân-ı şa^cr sûzen-i nişter-fer olsa da
6. Dil böyle vakf-ı mihnet-i eyyâm iken visâl
Olmaz velî ne fâ'ide olur ger olsa da
Bu nev-zemîne olmaya mânend **Vahyî**yâ
Mecmû^ca-i cihan tolı şî^cr-i ter olsa da

225.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Ol^carak kim devr ider taraf-ı ruh-ı gül-fâmda
Lü'lü-yi şehvârdur gûyâ mücevher câmda
Bend olup dil^cışk-ı ruhsârıñla târ-ı zülfüne
Muztarib bir^candelîb-i bî-nevâdur dâmda
3. İnkisâf-ı nısf-ı mihr-i^câlem-ârâ isteyen
Sînesin seyr eylesün ol âfetün hammâmnda
Geh cemâlün gâh zülf-i^canberînün yâd idüp
Âh u efgân eylerüz hasretle subh u şâmnda
Bezm-i vasluñda dil itse n'ola meyl-i bûs-ı rûy
Vaz^c-ı güstâhî-i tıflan^cafv olur bayrâmnda
6. Sâyeveş düş pâyına al dâmen-i hâşâkvâr
^cÂr u nâmûs olmaz ey dil^câşık-ı bed-nâmnda
Nâvek-i gamzeñ yeter geçdük nigâh-ı lutfdan
Yâdgârıñ vardur ey meh **Vahyî**-i nâ-kâmnda

225

B 113^a; AE 78^a.

1b

câmda: câmumda B.

3a

İnkisâf: İnkîşâf B.

226.

Gazel-i Bî-Nukat

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

Ol mürde dil ki vâsıl-ı va^cd-i visâl ola
Merg-âver olmasa meger ol ehl-i hâl ola

Dildâr olursa mâha mu^câdil gerek dilâ
Hem dil virilmemek aña emr-i muhâl ola

3. Mahsûd-ı mihr olursa revâdur o al-rû
Kim dûd-ı âh hâle o mâh-ı kemâl ola

Her geh revâ olursa hased-kerde-i melek
Ol sâde-rû ki mevrîd-i sihr-i helâl ola

Her dem-i vasl su'âl ol ol mâha **Vahyîyâ**
Kilkünj müdâm ke's-i müdâm-ı me'âl ola

227.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dil ki câm-ı h^vâhiş-i baht-ı siyeh ser-pûş ola
Bezm-i vuslatdan ümîd olmaz ki sahbâ-nûş ola

°Âşıkâne cânı pây-endâz idersem çok degül
Ol perî yolında kim şâl-ı vefâ ber-dûş ola

3. Huccet-i isfendegî-i hâl-i ehl-i ^cışkdur
Bülbülan pür-cûş olup pervânegan hâmûş ola

Hisse-yâb-ı derd-nûş-ı pür-cünûn-ı ^cışk olan
Bezm-i ^câlemde ne mümkün nîm-mest-i hûş ola

Şevkden fark-ı şeb ü rûz itmese şâyestedür
Ber-zükâ tâli^c çün ol mâh ile hem-âguş ola

6. Ruhların fikr eyleyüp hasretle olsam girye-pâş
Haşre dek rûy-ı zemin deryâ gibi pür-cûş ola

Feyz-yâb-ı yâd-ı la^cl-i yâr olup **Vahyî** gibi
Bir gazel tarh eyledüm kim gûş iden medhûş ola

226

B 111^a; AE 77^a.

1b

meger: dimem B.

2

mâha: mâh // Hem: Kim B.

3b

o: vü B.

5

su'âl ol: su'âl olursa AE // Kilkünj: Kilk-i / ola: olur B.

227

B 112^b; AE 77^b.

228.

Müfte^cilün Fâ^cilün Müfte^cilün Fâ^cilün
Münserih - . . - / - . - / - . . - / - . -

Şâhid-i dil rûyına gâliye-i gam koma
Gonçe-i zevk üstine jâle-i mâtem koma

Revzen-i eltâfuñı eyle küşâd ey perî
Pîle-i hûn-âver-i zahmumı der-hem koma

3. Deşne-i merg-âşnâ oldı fetîl-i şifâ
Dâğ-ı dil-i zâruma bîhüde merhem koma

Cevrde itme şerîk baña rakîbi şehâ
Cennet-i bezm-i gama dîv ile Âdem koma

Va^cd-i visâlün nedîm eyleyüp ey meh-likâ
Vahyî-i gam-perveri hecr ile hem-dem koma

229.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mef^cûlü Fâ^cilün
Muzâri^c - . . / - . . / . . . / - . -

Bir vasl-ı dil-ber olsa soñı fûrkat olmasa
Bir gonçe-i ter olsa ki hâr-ülfet olmasa

Her sifle-bîne ^carz-ı cemâl itmese nigâr
Bir mihr-i hâver olsa ki bî-minnet olmasa

3. Zahmuñla şâd olur dil-i mihnet-keşüm velî
Sînemde hancer olsa saña zahmet olmasa

Zevk-i visâlün âhiri hecr olmasa şehâ
Âdem tüvanger olsa soñı nekbet olmasa

Vahyî cihanda bu dil-i mihnet-keşîdeye
Bir mâh-peyker olsa ki bî-şefkat olmasa

230.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . -

Kalb-i zârüm zevk-yâb-ı vasl-ı yâr itmek nice
Hâleves ol mâh-ı tâbânı kenâr itmek nice

228

B 109^a, AE 75^b.

229

B 108^b, AE 75^b.

1b

olsa ki: olsa da AE.

230

B 110^b, AE 77^a.

- Yâr merhem-sâz-ı zahm-ı sîne-i ağyâr iken
Dâ'imâ cism-i nizârum pür-figâr itmek nice
3. Deşt-i hasretde kemend-i âh-ı âteş-zâd ile
Sen gözi âhûyı san^catla şikâr itmek nice
- °Akd olunmaz silk-i evsâfa fûsun-sâzî-i yâr
Mest iken çeşm-i siyâhın pür-humâr itmek nice
- Bûse-çîmî-i leb-i dildâr ile bî-vehm ü bâk
Mevsim-i gül-nârda seyr-i Hisâr itmek nice
6. Bir nigâh-ı şefkat-âlûd-ı vefâ-âmîz ile
Vahyî-i bîmârı vakf-ı intizâr itmek nice
- Kâbil iken FEYZîyâ her vech-ile saña cevâb
Kûçe-i sabr u sükûnı ihtiyâr itmek nice

231.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Şevk-i dille ^cişret itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede
Bezmi reşk-i cennet itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede
- Bülbül-i zâr-ı dil-i şûhı be-kûrî-i rakîb
Ol güle hem-sohbet itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede
3. Sâgar-ı vuslat be-dest ü câm-ı bâde leb-be-leb
Yâr ile hoş ülfet itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede
- Bâde bûs u câm rûy-ı al ü sâkî çeşm-i dost
Tarh-ı bezm-i vuslat itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede
- Vahyî-i** hoş-tab^c ile bir şi^cr inşâd eyleyüp
Halkı vakf-ı hayret itdük sahn-ı Kâgıd-hânedede

232.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

Bize rahm eylemede yâr ider ^cizzet ^cîde
Biz de itsek n'ola biñ cân ile ragbet ^cîde

Ol mehi hâle ber-âverde görüp fehm itdüm
Ki düşermiş geh ü geh mevsim-i vuslat ^cîde

3a Deşt-i: Dest-i AE / ile: ola B.
231 B 111^b; AE 77^b.
232 B 112^a; AE 77^a.

3. Meclis-i meyde bu şeb haylî münâsib düşdi
Mey saña sen baña ben °işrete °işret °ide
°Arz-ı dîdâr idüp âşüftelere gonçe-leban
Nev-be-nev virmededür revnak u zînet °ide
Mâh-rûlar o kadar oldı letâfet-bahşâ
Ki didi ehl-i nazar mâh-ı letâfet °ide
6. Rûze-i hecr gidüp °id-i visâl olmaz mı
Hasretüz ey şeh-i bî-rahm ü mürüvvet °ide
Vahyî-i nâdire-güftâr berây-ı tebrîk
Eyledi nesr-i le'âlî-i fesâhat °ide

233.

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Şeb-i târîk-i hecre mâh mihr-i yârdur dilde
Çerâğ-ı bezm-i gam fikr-i ruh-ı dildârdur dilde
Ümîd-i bûs-ı ruhsâr-ı gül-i vasluñla sultânüm
Hemîşe °andelîb-i derd hicran-zârdur dilde
3. İrişmez dest-i sâkî-i müjem peymâne-i h^vâba
Hemîn etfâl-i feryâd u figan bîdârdur dilde
Çekerdi leşger-i hicrâna tîğın Rüstemâsâ lîk
Şeh-i endîşe-i vuslat katı bîmârdur dilde
Harîdâr-ı metâ°-ı vuslat-ı dildâr olan **Vahyî**
Alup can nakdini gelsün bugün bâzârdur dilde

234.

Nazîre-i Antakî-zâde

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

- Ruh-ı dil-ber var iken zülf-i semen-sâsı ile
Gülşene meyl idemem sünbül-i bûyâsı ile
Baña endîşe-i çeşm ü leb-i dil-ber besdür
İstemem bezm-i Cemi câm-ı musaffâsı ile
3. Bilmezüz n'idügin °âlemde dahı zevk-i visâl
Kâni°üz biz o mehüñ va°de-i ferdâsı ile

233

B 110^a; AE 76^b.

234

B 112^a; AE 77^b.

1a

semen-sâsı: semen-sây AE.

Vakf-ı hecr olsun o  aşık ki dem-i vuslatda
İde âzürde dil-ârâyı temennâsı ile
Eyleyüp FEYZİ-i hoş-gûya nazîre **Vahyî**
Oldı reşk-i bûlegâ lehce-i zîbâsı ile

235.

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Şehâ nezâre-i  uşşâkdan hicâb itme
Cemâl-i pâkünü  arz eyle ictinâb itme
Belâ-yı fûrkatüne nev-fûtâde bî-dilden
Recâ-yı vuslatunu gûş idüp  itâb itme
3. Dem-i visâlde mu tâd-ı lutf olan diller
Tahammül eylemeye hışm ile hitâb itme
Felek de hüsn-i meh-i hâledârı pest eyler
Siyâh zülfünü ruhsârûna nikâb itme
Firâk-ı yâr dil-i zâra **Vahyîyâ** besdür
Ümîd-i vasl ile bîhûde ıztırâb itme

236.

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

-  ışk tahsîl idelüm dünyede hem-dem yerine
Tal atuş seyr idelüm gülşen-i hurrem yerine
Dehen-i hande-kün-i yâre dönerdi gonçe
Dür-i nâ-süfte nihân eylese şeb-nem yerine
3. Müje vü kâkül ü ebrûsı olaydı mihrün
Meyl iderdi gönül ol rûh-ı mücessem yerine
O tabîb eyler ise baña devâ-perdâzî
Hancer-i tîzi yeter yâreme merhem yerine
Bî-nazîr olmag-ıla sâkî-i meh-peykerümüz
 Aksini seyr iderüz câmda tev'em yerine
6. Bizi redd eyledün ağıyâr varur meclisüne
Ey perî dîv koduñ cennete âdem yerine

235

B 107^b; AE 75^a.

2a

bî-dilden: bî-dilde B.

3

visâlde: hitâbda // hitâb:  itâb B.

236

B 110^b; AE 76^b.

Vahyîyâ itmez isem n'ola dem-â-dem girye
Zahm-ı hun-pâşı kodum dîde-i pür-nem yerine

237.

Müfte^cilün Mefâ^cilün Müfte^cilün Mefâ^cilün
Recez - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Düşmese ger cemâlünün sâyesi kâkül üstine
Eylemez idi bülbülan hiç figan gül üstine
Hâlün içinde mü degül kâtib-i lem-yezel komış
Fenn-i füsûmı büsbütün dâne-i fülful üstine

3. Âb-ı hayât-ı sîneden itdi lebün beni ganî
Ola mı nûş-ı âb hiç iki kadeh mül üstine
Lâyık-ı tab^c-ı gül degül şâh-ı nebât iken bu kim
Nâle-i zâgı gûş ide nagme-i bülbül üstine
Saña niyâzumuz bu ey şûh heman ki **Vahyî**ye
Kûyuy içinde bakmayup geçme tecâhül üstine

238.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Handesin fikr it dür-i nâ-yâb gelsün çeşmüğe
La^clini endîşe kıl hûn-âb gelsün çeşmüğe

Bezm-i fûrkatde ^cizâr u cebhesin yâd eyleyüp
Gâh hurşîd ü gehî meh-tâb gelsün çeşmüğe

3. Bak kefi sâkîde câm-ı ergavân-ı bâdeye
^cÂrız-ı gül-gûn-ı âteş-tâb gelsün çeşmüğe
H^vâbgâh-ı lutf-ı dildâr-âşnâ ol gâh u geh
Bir nefes ey ye's-i vuslat h^vâb gelsün çeşmüğe
Künc-i gamda **Vahyî**-i âvârenün gör hâlini
Ey şeh-i şefkat-nigâhum âb gelsün çeşmüğe

237

B 108^a; AE 75^a.

1

ger: v'ey // fiğan: fiğâna B.

2b

büsbütün: bes hemân B.

5a

Vahyîye: ^câşkuğa B.

238

B 111^a; AE 77^a.

239.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Göñül sûzân-ı nâr-ı ıışk o gül-ruhsâr nâ-puhte
Ne hâletdür ki ola âb puhte nâr nâ-puhte

İder germî-i câm-ı fahr ile taklîd-i la^l-i yâr
N'ola yâd olsa bezm-i ıışvede gül-nâr nâ-puhte

3. Gül-i gülzâr olurdı gül-şeker sûz-ı nevâsından
Egerçi olmayaydı andelîb-i zâr nâ-puhte

Yakarken sûz-ı âhum yârî-i ıışk ile kühsârı
Ne sırdur itmeyüp te'sîr ola dildâr nâ-puhte

Gehî mihr-i hayâlün pertev-endâz-ı fesâhat kıl
Suhan bâğında **Vahyî** kalmasun esmâr nâ-puhte

240.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Meyl idersen eyile bir hurşîd -tal^cat şeb-reve
Kim felek tercîh ide ebrûsını mâh-ı neve

Gûş tutma bezm-i vuslatda rakîbüñ ta^cnına
Hâle-i âğuşa al ol mâhı bakma av^c-ava

3. Dime mihr-i evc-i hüsn itmez siyeh necmâna meyl
İmtihân it tâli^cün bir mâh-ruhsârı seve

Halka-i bâb itdi çeşmüm halkasın bir va^cd ile
İntizârum def^c ide lutf ide gelmekde eve

Hâl-i müşgin-mû ki hüsnün hırmeninden habbedür
Seyr idenler necm-i gîsûdârı almaz bir ceve

6. Yâd-ı la^clün câna bir câm-ı halâvet sundı kim
Sunmamışdur ıışk-ı Şîrîn anı kalb-i Husreve

Gam yimez fersûde kalsa çün ketan tâ rûz-ı haşr
Bir şeb olan pîrehen ol sîne-i meh-perteve

Bir Acem fettânına oldı rubûde göñlümüz
İltifât itmez biyâya gûş tutmaz bişneve

239

B 109^b; AE 76^a.

5b

kalmasun: kalmışuz B.

240

B 110^a; AE 76^b.

2a

tutma: dutma B.

9. Âdem ol dildâr-ı gendüm-günü sevsün kim bihişt
Rûyına nisbetle beşzer bûm-ı pür-hâr u heve
Gâzî Sultan Mustafâya **Vahyî**yâ budur du^câm
Kim kemîne bendesi mahsûd ola Keyhusreve

241.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Olalı lâzime-i meclis-i hûban kahve
Oldı reşk-efken-i câm-ı mey-i rahşan kahve
İktibâs eyleyeli pertev-i mihr-i ruhuñı
Şu^cle-pâşîde olur mâh ile yeksan kahve
3. Cilvegâh idüp anı ^caks-i cemâl-i dildâr
Kıldı âyîne-i İskenderi hayran kahve
Yârî-i Hızr ile zulmetde bulur âb-ı hayât
Ol ki ^cizzetle vire destine cânan kahve
Eser-i feyz-i cemâlünle idüp kesb-i kemâl
Oldı bir şûh-ı siyeh-çerde-i pür-an kahve
6. Yandı yakıldı gubâr oldı reh-i ^cışkuñda
N'ola bûs-ı lebûñe olsa da şâyan kahve
La^cl-i dildâr ile bir lahzada germ-ülfet olur
Mey-i nâb üzre bulursa n'ola ruchan kahve
Nakd-i cân u dili **Vahyî**veş ider kahve-bahâ
Nûş iden yârûñ elinden iki fincan kahve

242.

Mef^cûlü Mef^câ^cilü Mef^câ^cilü Fe^cûlün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Zîb-i ruhuñ oldukda şehâ kâkül-i şîve
Bâğ-ı nazarum eyledi bir sünbül-i şîve
Reftârûñ ile olmasa bir ân müşerref
Peyveste olur ^carşa heman gulgul-i şîve
3. ^cÂlemleri sûzân ide te'sîr-i figânı
Rûyuñdan eger olsa cüdâ bülbül-i şîve
Ber-bâd olur âdemde olan sabr u tahammül
Gamzeñ olıcak mest-i harâb-ı mül-i şîve

241

B 113^a; AE 78^a.

242

B 108^b; AE 75^b.

Vahyî o gülistâna hezâr oldı gönül kim
Bî-hâr nümâyân olur anda gül-i şîve

243.

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Meyl iderler dâ'imâ hûbân Kâğıd-hâneye
N'ola ^cuşşâk olsalar pûyân Kâğıd-hâneye
Zıll-i eşcâr u çimenzâr u kenâr-ı cûybâr
Niçe meyyâl olmasun insân Kâğıd-hâneye
3. Bir yaña âb u hevâ bir yaña seyr-i dil-rubâ
Diseler kân-ı safâ şâyân Kâğıd-hâneye
Ey olan seyr-âşnâ-yı çeşm-i dil-ber âbda
Gör ne yüzden cân atar yârân Kâğıd-hâneye
Yûsufistân eylemiş gül-pîreherler cûyını
Anuñ-içün ^cazm ider ihvân Kâğıd-hâneye
6. Müjde teşrîf-i şehâdet nazra-sâz-ı rûyına
Seyre gelmiş nâz ile cânân Kâğıd-hâneye
Leb be-yâd-ı la^cl bâzû bâ-miyân-ı fikr-i dost
Vahyîyâ ^cazm it gazel-gûyân Kâğıd-hâneye

244.

Mef^cûlü Fâ^cilâtün Mef^cûlü Fâ^cilâtün
Muzâri^c - - . / - . - - / - - . / - - -

- ^cUşşâk-ı dil-figâra başlarsa tâze tâze
Müştâkdur gönülden harf-i niyâza tâze
^cÂşık görince yârün her âşnâ nigâhın
Meftûn olur o şûh-ı hâtır-nevâza tâze
3. Pinhân iderdi ^cışkı kendinden ^câşık-ı zâr
Âyîne olmayadı mahbûb-ı râza tâze
Dîrîne va^cd-i vaslın inkâr idüp dil-ârâ
Bend itdi yine va^cdin dîr u dırâza tâze
La^clün beyânıdır çün gitmez dehânumuzdan
Vahyînün ey perî-rû eş^cârı tâze tâze

5b nümâyân olur: nümâyândur B.
243 B 111^b; AE 77^b.
244 B 108^b; AE 75^b.

245.

Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün

Muzâri° - - . / - . - - / - - . / - . - -

Oldukça ol perî-rû bahşîş-resân-ı gamze
Cânümde cilve eyler zahm-ı sinân-ı gamze
Kûyunda seyl-i eşküm itsem füzun °aceb mi
Şûyendedür anuñla çün küşteğân-ı gamze
3. Çeşm ü ruh u dehânuñ her biri şâh-ı fitne
Ammâ su'âl idersen hep bendegân-ı gamze
Tâkat götürmez âdem ol şûh-ı °işve-sâza
Kâküller ile itmiş imdâd ân-ı gamze
Her hâl-i mûy-perver sahn-ı ruhuñda **Vahyî**
Olmış sipâh-ı hüsne râyet-keşân-ı gamze

246.

Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

Şu°le-i dûd-pûş ya°nî âh
Sünbül-i la°l-gûş ya°nî âh
Çeşme-i âb-ı hecr ya°nî çeşm
Mest-i hûn-âb-nûş ya°nî âh
3. Micmer-i °ûd-ı °ışk ya°nî dil
Dûd-ı ahker be-dûş ya°nî âh
Gül-i hicrân-bûy ya°nî dâğ
Bülbül-i pür-hurûş ya°nî âh
Meclis-ârâ nedîm-i rûşen-dil
Kıssa-h°ân-ı sürûş ya°nî âh
6. Sâgar-ı nüktedân-ı bî-sûret
Dikkat-âmûz-ı hûş ya°nî âh
Gerden-i düşmen-i dil-âzâra
Tîğ-ı âteş-fürûş ya°nî âh

245

B 108^a; AE 75^a.

1b

bahşîş: bahş B.

5a

ruhuñda: ruhında AE / **Vahyî**: cânâ B.

246

B 109^a; AE 76^a.

7a

dil-âzâra: dil-ârâya

Dâğ dâğ itdi **Vahyî**-i zârı
Nâr-ı tûfân-ı cûş ya^cnî âh

Harfü 'l-Yâ'^{*}

247.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . - . / . - - . / - . -

Hayfâ hicâb-ı şeng-i temennâ açılmadı
Gülzâr-ı dilde verd-i tesellâ açılmadı

Hattun irişdi la^clünjü bûs itmedük şehâ
İrdi bahâr gonçe-i zîbâ açılmadı

3. Pür-hande oldı dîdesi mahmûr-ı nâz iken
Güller açıldı nergis-i şehlä açılmadı

Nûş itmeyince câm-ı leb-i al-i dil-beri
Meclisde çeşm-i meşreb-i sahbâ açılmadı

Kaldı humâr-ı hecr ile bezm-i cihânda
Tab^c-ı hazîn-i ^câşık-ı şeydâ açılmadı

6. Gîsûsıdur ^cizâr-ı nazîfnde hat degül
Şeb-bûy çıkdı sünbül-i ra^cnâ açılmadı

Zülfinde olmadı ruh-ı dildâr rû-nümûd
Def^c-i gamâm idüp meh-i garrâ açılmadı

Çokdan tebessüm-i dehen-i yâri görmedük
Kaldı sadejde lü'lü-yi lâlâ açılmadı

9. Her demde mest-i ^cişve iken gamze-i nigâr
Vahyî-i dil-figârına aslâ açılmadı

248.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Visâlin görmedüm hicrân ile zâr oldıgum kaldı
Gülin şemm itmedüm nişter-hor-ı hâr oldıgum kaldı

Fenâ mey-hânesinde dökmedüm bir cür^ca ya hayfâ
Heman bîhûde hâk-i pâ-yı hammâr oldıgum kaldı

---

^{*}
247 **Fî Harfi 'l-Yâ'** AE.
B 114^b; AE 79^a.
248 B 114^a; AE 78^b.
1a hicrân: hecr / zâr: âzâr B.
2a mey-hânesinde: mey-hânesinden AE.

3. Müyesser olmadı bir kerre yârün bûs-ı dâmânı
Benüm bu kûçede pâ-mâl-i aġyâr olduğum kaldı
Ne gördüm habbe-i hâlün ne içdüm şerbet-i la^clün
Tabîbüm hecr ile yıllarla bîmâr olduğum kaldı
Harîm-i lutfâ itdi **Vahyî**-i âşüftesin mahrem
Benüm kör tâli^cüm kim vakf-ı âzâr olduğum kaldı

249.

Mef^cülü Mefâ^cilü Mefâ^cilü Fe^cülün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

- Nutk eyledük ol la^cl-i suhan-perver açıldı
Pîrâmen-i Kevserde şehâ güller açıldı
Rûyuñla ruh-ı zerdümi peyveste gören dir
Gülşende ne takrîb ile nîlûfer açıldı
3. Âşüftelere itdi o meh^carz-ı tebessüm
Tüccâr-ı gama dürc-i dür ü gevher açıldı
Müjgân-ı nigeñ şâneledi turre-i yâri
Meclisde yine nâfe-i müşg-i ter açıldı
Ey bâğ-ı vefâ nâmiye-i vâsf-ı ruhuñla
Gül gibi dil-i **Vahyî**-i sihr-âver açıldı

250.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Çü gamzeñ nûş-ı câm-ı bâde-i şîveyle mest oldu
Nigâh-ı ^cişve çü müjgân-ıla hancer be-dest oldu
^cÎzâr-ı tâbnâk-i yârda mâlîde-rû gördüm
Ne hâl oldu ki zülf-i ^canberîn âteş-perest oldu
3. Şerâr-ı âh-ı âteşnâküm olmışdı fûrûzan lîk
Görince cûşîş-i seyl-i sirişküm şu^cle pest oldu
Recâ-yı bûs-ı la^cl-i dil-rubâ düşvârdur zîrâ
Yem-i fûrkatde hecri mâhî-i ümmîde şest oldu
Ser-i evsâf-ı zülfün rû-nümûd oldukda tab^cında
Dil-i **Vahyî** sipâh-ı fitneye cây-ı nişest oldu

249

B 115^b; AE 80^a.

4a

şâneledi: şâneleri B.

250

B 114^b; AE 79^b.

2b

hâl: hâle AE.

251.

Gazel ü Müstezâd

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

Mef'ûlü Fe'ûlün

- - . / . - -

Hüsn-i dehenün gonçe-i gülşende olaydı / Ey şûh-ı suhandan
Her hârı birer bülbül-i nâlende olaydı / Her lahza vü her an

Bu behcet ile eylese ebrûnı temâşâ / Mâh-ı nev-i eflâk
Hurşîd gibi pâyuña efkende olaydı / Bî-tâkat u derman

3. Görseydi eger neşve-i câm-ı leb-i la^clün / Keyfiyyet-i sahbâ
Mest-i mey-i hayret ola şermende olaydı / Ey fitne-i devran

Hep itdigün ihsânın iderdüm saña ecrin / Ey tâli^c-i vârun
Yârümde olan gamze eger bende olaydı / Çün tîğ-ı nümâyan

Mihr ü meh olurdu saña pervâne-i sûzan / Mânende-i hirbâ
Hurşîd ^cizâruñ gibi rahşende olaydı / Ey şem^c-i fûrûzan

6. Vâsf eyler isen lezzet-i güftârını yârün / Ey **Vahyî**-i hoş-gû
Bârî suhanuñ böyle hoş-âyende olaydı / Tâ fehm ide yâran

252.

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

Tâ câna geçer nevk-i ecel-zâg-ı nigâhı
Hışm-âver olunca o mehün çeşm-i siyâhı

Gîsû-yı ^cizâruñ olalı deşne-i enzâr
Vakf eyledi dâğ-ı hevese sîne-i mâhı

3. Nûr-ı meh ü hurşîd olur sâye yanında
^cUşşâk fûrûzân idicek meş^cal-i âhı

Ol şûh olıcak gurru gibi deşne-bürehne
^cUşşâk degül havfa düşer mâh ile mâhî

Seyr itmedi mevcûd olalı taht-ı zarâfet
Vahyî gibi bir pâdşeh-i nükte-sipâhı

251

B 130^b; AE 79^a.

252

B 115^a; AE 79^b.

5b

nükte: fitne B.

253.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün
Muzârî' - - - / - - - / - - - / - - -

- Tolsa mey-i ümîd ile mey-hâneler gibi
Âşik açılmaz o güle mestâneler gibi
- La'lüm hayâl ider diyü mecrûh ider dili
Zâhid şikeste itdiği peymâneler gibi
3. Kalbünde var-ısa heves-i zülf-i dil-rubâ
Pür-şerha eyle sîneği gel şâneler gibi
- Hâl-i 'izârı merdüm-i çeşmümle kavlı idüp
Dir yanalum bu şem'ada pervâneler gibi
- Bagladı fikr kâkül-i hûbâna hayf hayf
Zencîre çekdiler dili dîvâneler gibi
6. Gencîne-i visâl olayum derseğ ey gönül
Ol hâk-i pây sen-dahı vîrâneler gibi
- Bu nev-zemîn bahr-i füsûn oldu **Vahyîyâ**
Çokdur nikâtı hak bu ki dür-dâneler gibi

254.

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlâtün
Müctes . . . / . . . - - / . . . - - / . . . - -

- O turre kim taraf-ı la'l-i sâf-ı dil-bere düşdi
O sünbül-i tere beñzer ki havz-ı Kevsere düşdi
- Hayâl-i gamze-i çeşm-i humâr-perverişünle
Dil-i sitem-keş-i her-bâra-mest hancere düşdi
3. Gelince bu dil-i ahker-güdâza fikret-i hâlün
Hemân o 'anbere döndi ki kalb-i micmere düşdi
- Dehân u rûyuña teşbîh olındı sehv ile çün-kim
O şerm ile kızarup gonçe-berg-i gül yere düşdi
- İdince vasfuñı taksîm vâsıfân-ı zamâne
Bu şî'r-i nev dahı **Vahyî**-i nükte-pervere düşdi

253

B 113^b; AE 78^b.

1a

Tolsa: Olsa B.

3b

Pür-şerha ile: Pür-şâne ile B.

254

B 113^b; AE 78^b.

2b

sitem-keş: sîm-keş B.

255.

Nazîre-i Şehrî Çelebi

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . -- / . . -- / . . -- / . . -

Gördüm ol yâri baña hande-künan şöyl'itdi
Sabr u ârâm u karârın dil ü can şöyl'itdi

Olmadum vâsıl-ı menzilgeh-i ümmîd dirîg
Kâmet-i tîrûmi ol kaşı keman şöyl'itdi

3. Görüp ağyâr ile ol âfet-i bî-merhameti
°Âşık-ı şifte-dil sîne-zenan şöyl'itdi

Hall-i eşkâl-i gubâr-ı hatın endîşe idüp
Künc-i hayretde gönül nice zaman şöyl'itdi

Eyledüm hasret ile rûyına bir nîm-nigâh
Hışm idüp baña o fettân-ı cihan şöyl'itdi

6. Siklet-i hattı görüp bezm-i ruh-ı dil-berde
Meclis-i hüsne vedâ^c eyledi an şöyl'itdi

Vahyî-i nâdire-gû pâye-i i^ccâz üzre
Nazm-ı ŞEHİRİ ile bu şi'ri heman şöyl'itdi

256.

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . -- / . . -- / . . -- / . . -

Der-miyân itse o meh-pâre eger hancerini
Cânib-i °aşık-ı gam-gîne eger hancerini

Mahzen-i câna revân itmege âb-ı lutfın
Çıkarup belden o şûh itdi kemer hancerini

3. Ten-i zahm-âver-i °uşşâkı delüp câna geçer
Rîşe-i rîş ile men^c itmeseler hancerini

Gûşe-i dâğda bir şerha-i nev-peydâ var
İmtihân eylemiş ol gonçe-i ter hancerini

Vahyî-i haste devâ-h^vâh ise olmaz çâre
Yâre-i câna fetîl ide meger hancerini

255

B 115^b; AE 80^a.

256

B 114^a; AE 79^a.

257.

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün

Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Cem^c olur yârda çün hatt u ^cizâruñ ikisi
Olsa peyveste sezâ keyf ü humâruñ ikisi
Yok yere fikr-i miyân u dehen eyler dil-i zâr
Dûrdur bahtum ile bûs u kinâruñ ikisi
3. Hat-ı mevhûm ile âlûde gören zülfüñi dir
İmtizâc eyler imiş mûr ile mâruñ ikisi
Cân u dil mâ'il-i serv-i kad-i cânân oldu
Âşyân eyledi bir nahli hezâruñ ikisi
Gâh endîşe-i ruhsâr iderem geh sîne
Dil-i sûzânuma bir nûr ile nâruñ ikisi
6. Gamze-i yâr cüdâ olmadı dilden hergiz
Ülfet itmek ne ^caceb bâz u şikâruñ ikisi
Zülfini çözdü tirâş eyledi hattın cânan
Bir yere geldi hazân ile bahâruñ ikisi
Yâri hem-sohbet-i ağıyâr görenler didiler
Gûyiyâ oldu musâhib gül ü hâruñ ikisi
9. **Vahyîyâ** dilde ber-â-ber heves-i kâkül ü rûy
Şehr-i gamda bir olur leyl ü nehâruñ ikisi

Gazeliyyât-ı Nâkisa

258.

Dîger

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mef^cîlü Fâ^cilün

Muzâri^c - - . / - . . . / - . . . / - . . .

Dil zevk-i vuslat u gam-ı hicrâna bakmasa
Dildâr dahı ^câşîka bî-gâne bakmasa
Mâh eylemezdi cismini reşk-ile dâğ dâğ
Hâl-i siyâh-ı ^cârız-ı hûbâna bakmasa

257

B 115^a; AE 79^b.

•

Yine B 149^b'de Nazm başlığı altında geçmektedir.

258

B 116^b; AE 80^b.

•

Kıf^ca AE.

2a

cismini reşk-ile: reşk-ile cismini B.

259.

Dîger

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Göñül memnûn-ı ye's ol zevk-i vuslat kanda sen kanda
O istiğnâ-nigeh dil-berle ülfet kanda sen kanda

Mükerrer da'vî-yi hüsn ü bahâ ey gül-şeker tâ key
O la'li-i gonçe-şekl ü kand-lezzet kanda sen kanda

260.

Mef'ûlü Mefâ'îlün Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - .

°Afv eyle günâhumuz İlâhî

Sensin çü penâhumuz İlâhî

Târîk-keş-i şeb-i hevâyuz

Göster bize râhumuz İlâhî

261.

Dîger

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ey harîm-i ravza-i pâküh matâf-ı kudsiyan
V'ey şemîm-i hâk-i müşgînün °abîr-i ceyb-i can

Rûy-mâl-i dergehüh fikriyle itdüm °azm-i râh
Himmatühle eyleye teshîl umûrum müste°an

262.

Dîger

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Müctes . - - . / . - - . / . - - . / . - - .

Ne lutf u rahm u ne bûs u kinârdan bilürüz

Safâ-yı vuslatı biz intizârdan bilürüz

259

B 116^a; AE 80^b.

•

Kıt°a AE.

2b

şekl: - B.

260

B 116^a; AE 2^b.

261

B 116^a.

262

B 116^b; AE 80^b.

•

Kıt°a AE.

- Nigâh-ı mest ile remz itse bûs-ı la^clini yâr
Yine o lutfi mey-i hoş-güvârdan bilürüz
3. Gubârveş bizi pâ-mâl iderse hışm-ı nigâr
O cevri kendümüze rûzgârdan bilürüz

[FARŞA GAZELLER]

263.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Şehâ ber-micmer-i dil hecr-i rûyet ahker endâzed
Peseş endîşe-i zülf-i girih-gîr ^canber endâzed
- Be-gird-i tal^cat-ı cânan me-pendâr ez-hat-ı nev-mû
Zi-bîm-i bâz gamze murg niğehet şeh-per endâzed
3. Eger didî mey-i gül-fâm-ı ruhsâr-ı ^caraknâkeş
Habâbâsâ külâh ez-mestî-i şevkeş ber-endâzed
- Der-în deşt-i hevesnâkî ne-gîred dil zi-düşmen hûn
Ki û-râ tîr-i müjgân-ı hayâl-i dil-ber endâzed
- Hayâl-i la^cl-i cânan **Vahyî** ez-gencîne-i hâtır
Be-cây-ı rîg ber-satr-ı kelâmet gevher endâzed

264.

Müzeyyel Bâ-Sitâyîş-i Maktûl Feyzu 'Ilâh Efendi Rahmetu 'Ilâh

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

- Ni^cmetî k'ez pey-i û minnet-i nâ-kes bâşed
Câm-ı zehrîst ki ser-pûş-ı vey atlas bâşed
- Çeşm dârem ki resed tîr-i ümîdüm be-hedef
Der-dilem tâ gam-ı ebrû-yı mukavves bâşed
3. Eşk der-sîne-i hicrân-keşan tâb efzâst
Bahr der-gül-han-ı gam reşk-dih-i hes bâşed
- Nâzenînî ki zi-tû çîn-i cebîn-i âzâr
Ez-şeker-hande-i hûbân bes enfes bâşed
- Tâ ki bâ-tost çonîn çeşm ü ^cizâr u ebrû
Der-cihan şeş cihet-i vefk-i müseddes bâşed
6. Men u endîşe-i vasl u tû u icrâ-yı vefâ
Yek murabba^c şode k'ez ye's-i muhammes bâşed

263

B 64^b; AE 49^a.

264

B 65^a; AE 49^a.

Vahyîyâ ger talebi pâye-i mihr-i gerdûn
Zerre-i lutf-ı veliyyü 'n-ni^camet bes bâşed
Zât-ı Mahmûd-siyer hazret-i şeyhü 'l-İslâm
Hâr bâ-terbiyeteş gonçe-i nev-res bâşed

9. Mâhî-i sayd şode ger keremeş endîşed
Mahbes-i şest be-dô sakf-ı mukarnas bâşed
Ger koned heft bahir bâ-kef-i cûdeş taklîd
Genc-i emvâc tehî gerded u eflas bâşed
Tâ felek micmere-i mihr ü meheş gerdâned
Vasf-ı pâk-i tû der-û^cûd-ı mülebbes bâşed

Metâli^c

1.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Gören hicran deminde cûş-ı eşkin çeşm-i giryânuş
Yanında katre saymaz havzını Sultân^c Osmânuş

2.

Dîger

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Dü-çeşmüm çüfte havz oldı kemerler ebruvânumdur
Suyı fûrkat deminde dökdiğüm eşk-i revânumdur

3.

Dîger

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. Yapsa biş muksim revâdur dîde-i giryândan
Lûle-i hûn eyleyen müjganların hicrândan

• **Dîger B.**

1 B 116^b; AE 84^b.

2 B 117^a; AE 84^b.

3 B 117^a; AE 84^b

4.

Dîger

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Gehî ak sâde gâhî mâ'î hâreyle gezüp cânan
Gehî Cûy-ı Kebûd eyler sirişküm gâhî Ak Çaglan

5.

Dîger

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Küşte-i meydân-ı vasl olmaz begüm çâkşır ile
Sîne uryân ol da çeng âhengin it çak şîr ile

---

4 B 117^a; AE 84^b
5 B 117^a; AE 84^b
1a begüm: bî-kem B.

[TARİHLER}

1.

Târîh-i Vefât-ı Kerîme-i Hasan Paşa el-Vezîrû 'ş-Şehîd Vâlî-i Bagdâd'

Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün Müstefîlün

Recez - - . - / - - . - / - - . - / - - . -

Demdür ki fart-ı nâleden medhûş olup halk-ı cihan
Ola hücûm-ı âh ile mihr ü mehi çarhuş siyâh

Bâğ-ı siyâdetde yine bir serv oldı ser-nigun
Kim mislini görmez felek eylerse sad sâle nigâh

3. Seyyid Hasan Paşa gibi düstûr-ı °âlî-himmetün
Bir duhter-i sa°d-ahteri °ukbâya oldı rû-be-râh

Duhter degül nûr idi ol mahsûde-i hûr idi ol
Sûretde sîretde aña hayrân idi şâh u sipâh

Oldı Hanîfe aña nâm itdi °ibâdâtle kıyâm
Oldı şeffî°i pes enâm °afv ola var-ısa günâh

6. Kârı salâh u zıkr idi mestûre idi bıkr idi
Almışdı zîr-i °akdine bir vâlî-i leşger-penâh

Kim nâmı İbrâhîm idi düstûr-ı hoş-takvîm idi
Da°vâ-yı °ilm ü hilmine olurdu a°dâsı güvâh

Oldı egerçi Müşterî ol Zühre-hadde bu perî
Ammâ felek cem° itmedi bir burca çün mihr ile mâh

9. Bulmadı °ömri imtidâd almadı dünyâdan murâd
H°âb-ı ecelle mest olup kabr oldı aña h°âbgâh

Ol gerden ü rû n°oldı âh ol çeşm ü ebrû n°oldı âh
Ol zülf-i hoş-bû n°oldı âh ol la°l-i pür-gû n°oldı âh

Kabr içre n°oldı ol beden kim yâsemendi yâsemen
Endîşe kıl bu hâli sen kalbe gele tâ intibâh

12. Ol tûtî-i şîrin-beyan hâk içre düzdi âşyan
°Adn eyleyüp me°vâsını pür-nûr ide kabrin İlâh

Gûş eyleyince fevtini **Vahyî** didüm târîhini
Ola Hanîfe hânıma bezm-i cinânı cilvegâh [1124]

1 B 118^b; AE 36^b.

• **Târîh-i Vefât-ı Kerîme-i Hasan Paşa-yı Şehîd Rahimehüma 'İlâh** AE.

1b âh: - B.

5 °ibâdetle: °ibâdâta // Oldı: Olup / enâm: imâm AE.

2.

Târîh-i Kerîme-i Hasan Paşa Merhûm

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Figân ki bâd-ı ecel gülşen-i siyâdetde
Dagıtdı bergini bir tâze verd-i ra^cnânuş
- Hadîce hânım olup zahmnâk-i tîr-i vebâ
Bırakdı hâk-i fenâyâ vücûdını anuş
3. Yegâne olmag-ıla hüsn-i hulk u halkda ol
Tutar eliydi görür çeşmi kalb-i dânnânuş
- Ol idi duhter-i pâkîze-i Hasan Paşa
Ki kaddin itdi dü-tâ lutfi zîr ü bâlânuş
- Vezi^r-i ^cârif ü kâmil müşîr-i deryâ-dil
Ki virdi hükmini lutf u ^catâ vü ihsânuş
6. Budur o bahr-i himem kim olurdu vaktinde
Kemîne katresi mahsûdı heft deryânuş
- Budur o kân-ı kerem kim iderdi ^casrında
Dehân u dîdesini dûhte temennânuş
- Bu zât-ı muhteremüş ol sülâle-i pâki
Ki nûr-ı çeşmi idi cümle-i ahıbbânuş
9. Göreydi şîve-i refât-ı kadd-i mevzûnın
Olurdu kâmeti ham serv-i gülşen-ârânuş
- Duyaydı lezzet-i güftâr-ı la^cl-i şîrînin
Akardı agzı suyu tûtî-i şeker-hânuş
- Alaydı bûy-ı dil-âvîz-i zülf-i müşgînin
Satardı hîçe sabâ sünbûlin bu sahrânuş
12. Cemâli halka unutturdu mihr ile mâhı
Kemâli kadrini pest itdi çarh-ı vâlânuş
- Velî ne fâ'ide olup cerîh-i tîğ-ı kazâ
Değişdi kasrını kabre sarây-ı dünyânuş
- İdüp mezârını pür-nûr hazret-i Allâh
Makâmın eyleye cây-ı refî^ci me'vânuş
15. Vefâtını işidüp **Vahyîyâ** didüm târîh
Hadîce ola İlâhî enîsi Zehrânuş [1124]

2

B 119^a; AE 37^a.

•

Târîh-i Vefât-ı Kerîme-i Dîger AE.

3.

Târîh-i Mahdûm-ı Mûkerrem-i Hasan Paşa el-Mûkerrem

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Âh kim şîvengeh-i °âlem olup vakf-ı gumûm
Kalmadı bir dil ki anda olmaya jeng ü melâl
- Eyledi °Abbâs Big °azm-i bekâ efsûs u hayf
Olmadın aña °arûs-ı kâmdan °arz-ı cemâl
3. Necl-i mes°ûd-ı Hasan Paşa şerîf ibn-i şerîf
Buldı zahm-ı nîze-i tâ°ûn ile çün i°tilâl
- Şerbet-i câm-ı şehâdetle °ilâc itdi aña
Ol Hakîm-i lem-yezel kim hükmi redd olmak muhâl
- Ol nihâl-i °işvenüñ båd-ı hazân-ı mevt ile
Berg ü bâr-ı hüsni oldı zerd-fâm u pây-mâl
6. Olmadı mihr-i cemâli zîb-i vakt-i irtifâ°
Şanzdeh sâl iken °ömri oldı ma°rûz-ı zevâl
- Bî-tavakkuf kasr-ı °ayşî kabre tebdîl eyledi
İrci°i fermânına cân ile itdi imtisâl
- Ravza-i cennet idüp kabrin makâmın °Adn ide
Göstere aña cemâlin pâdşâh-ı zü 'l-celâl
9. Düşdi bir pâkîze mısra° **Vahyîyâ** târîhine
Eyledi °Abbâs Big mülk-i fenâdan irtihâl [1124]

4.

Târîh-i Vefât

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Âh kim oldı yine bâğ-ı fenâda ser-nigun
Sarsar-ı merg ile bir serv-i bülend-i hoş-hırâm
- °Azm-i °ukbâ itdi İbrâhîm Big efsûs u hayf
Nev-bahâr-ı °ömrde ruhsârı oldı zerd-fâm
3. Görmedin bezm-i cihânuñ bir kemîne neş°esin
Sundi sâkî-i ecel sahbâ-yı mevti câm câm

³ B 119^b; AE 37^b.

• **Târîh-i Dîger** AE.

^{2b} Olmadın: Olmadı B.

⁴ B 119^b; AE 34^a.

• **Dîger** B.

Merkadin lutfiyla pür-nûr eyleyüp Rabbü 'l-ibâd
Menzilin 'ukbâda kılsun ravza-i dârü 's-selâm
Fevtine târîh için **Vahyî** du'â-gû ne didi
Bula İbrâhîm Big gülzâr-ı 'Adn içre makâm [1106]

5.

Târîh-i Vefât

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün
Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Hücûm-ı bâd-ı ecelden bu gülsitanda yine
Dirîg oldı perîşân bir gül-i handan
Selîm Big gibi bir nev-nihâl-i devleti hayf
Bırakdı hâke kazâ eyledi çü genc-i nihan
3. 'Îzârını gül-i al iken eyledi nesrin
Bahâr iken o gülistân-ı hüsne düşdi hazan
Peyâm-ı fevti irişdükde gûş-ı ahbâba
Pür itdi 'âlemi feryâd u nâle vü efgan
Suhanveran bu du'âdan çıkardı bir târîh
Hudâ Selîm Bigi eyleye mukîm-i cinan [1127]

6.

Târîh-i Vefât

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Oldı ber-geşte yine bâğ-ı fenâ sahnında
Sarsar-ı merg ile bir gül-bün-i ra'cna sad âh
'Âyişe kadın o mahdûme-i 'ismet-pîrâ
Eyledi 'âlem-i 'ukbâya teveccüh nâ-gâh
3. Mesned-i 'izzet iken nâz u na'îm içre yeri
Gûşe-i kabrde hâk oldı aña menzilgâh
Lutf idi şefkat idi halka kerîmâne işi
Kimseye şiddet ile itmez idi nîm-nigâh

---

5 B 120^a; AE 37^b.
• **Dîger B.**

6 B 120^a; AE 36^a.
• **Dîger B.**

2a 'ismet-pîrâ: 'iffet-pîşe B.
3a içre: eyle B.
4a idi: idüp B.

Âteş-i fûrkat ile olup ahibbâ sûzan
Didiler hasret ile girye idüp vâ-hüznâh

6. Gark idüp lücce-i eltâfina Mevlâ-yı Kerîm
Eyleye rahmet ü gufrânın aña cây-ı penâh

Şerha-i cân u dil ile didi **Vahyî** târîh
Meskenin °Âyişenüñ eyleye Firdevs İlâh [1120]

7.

Târîh-i Dîger

Fê ilâtün Fê ilâtün Fê ilâtün Fê ilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

°Âyişe kadın o mahdûme-i °ismet-pîrâ
İrci°i emri ile eyledi °azm-i °ukbâ

Nazar-ı rahmet ü gufrân ile manzûre idüp
Hem-civâr eyleye Zehrâ-yı Betûle Mevlâ

3. Bu du°â ile didüm fevtine **Vahyî** târîh
°Âyişe eyleye Firdevs-i berinde me'vâ [1120]

8.

Târîh-i İntikâl-i Divitçi-zâde Efendi Kuddise Sırruhu

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Âh sad âh itdi bu çarh-ı denî-perver yine
Leşger-i âlâmı izhâr olmuş-iken der-kemin
Halk-ı °âlem gûyiyâ bahr-i gama gark oldılar
Gitdi çün-kim dünyeden ol şeyh-i kâmil rûkn-i din

3. Gavs-ı a°zam mürşid-i a°lem Divitçi-zâde kim
Vâsıl-ı esrâr idi °ilme 'l-yakin °ayne 'l-yakin

Rûh-ı pâki çün °urûc itdi şeb-i Mi°râcda
Menzil-i a°lâ-yı *ev-ednâya* dek gitdi hemin

7
can ve dilin şerh edilmesi demek, her ikisinin de yarılması demektir. Hem canın hem dilin yarılması ifadesi bunu açıklar. Yarık, elife benzer, elifin sayı değeri de 1 (=bir)dir. Hem can hem dil yarılınca 1+1= 2 çıkar. Bu 2 (=iki) sonuca eklenir. 1118+2= 1120. Eksik tamiyeli tarih. Bu tarihin çözümünü Prof. Dr. İsmail YAKIT bildirdi (Kişisel Bilgi).

7
B 120^b; AE 36^a.

Dîger B.

1a
°ismet-pîrâ: °iffet-pîşe AE.

2a
Nazar: Nazra B.

8
B 120^b; AE 32^b.

Târîh-i Vefât-ı Divitçi-zâde Efendi Rahmetu 'llâh AE.

İns ü cin aglaşdılar feryâd-ı âh u vâh ile
Didiler hayfâ dirîgâ gitdi ol cennet-mekin

6. Dest-ber-gûş eyleyüp mâh-ı receb bir iki gün
Âh u efgâna tahammül itmeyüp gitdi hazin
Geldi dâl idüp kadin hâtif didi târîhini
Gitdi *biñ toksanda* yâ Hû diyü kutbu 'l-vâsılın [1090]

9.

Târîh-i Vefât-ı Seyyid °Alâ°u °d-dîn Efendi Rahmetu °llâh°

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Âh kim tîğ-ı ecelle gülsitân-ı °ışkdan
Bir gül-i sad-bergi kesdi emr-i Rahmân u Rahîm
°Azm-i °ukbâ eyledi ya°nî o zât-ı muhterem
Keşf olunca zevk-i bezm-i vuslat-ı Hayy u Kadîm

3. Hazret-i Seyyid °Alâ°u °d-dîn Efendi kim odur
Şâh-ı evreng-i tarîkat sâhib-i kalb-i selîm
Çihl sâl irşâd idüp tâlibleri sâlikleri
Dâmenin tutdı iden meyl-i sırât-ı müstakîm
Hân-kâh-ı cennet içre hûr-ı halvet-gîr imiş
Rûh-ı pâkin anları irşâda gönderdi °alîm
6. Gûş idince fevtini halk-ı cihân itdi figan
Fûrkati ahbâbı kıldı kûçe-i gamda mukîm
Âb-ı dîdeyle yazıldı **Vahyî** bu târîh-i pâk
Öldi *biñ toksan bir* içre °âzim-i sûy-ı na°îm [1091]

10.

Târîh-i Lihye°

Mef°ûlü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün
Muzâri° - - . / - . - . / . - - . / - . -

Gül-gonçe-i hadîka-i Firdevs-i i°tisâm
Ya°nî Muhammed Aga o mahdûm-ı tâbnâk
Verd-i °izâr-ı nâzûkini jâledâr idüp
Nahl-i cemâl-i mehveşini itdi pür-sitâk

9

B 121^a, AE 32^b.

•

Dîger Târîh-i İntikâl-i Hazret-i Şeyh Kuddise Sırruhu B.

10

B 121^b, AE 32^b.

•

Dîger B.

3. Ruhsat-dih oldı ya^cnî hat-ı müşg-bârına
 °Uşşâk içinde fark ola tâ °âkil ü hüçâk
 Tahsîn ol musavver-i bî-irticâşe kim
 Nakş ide safha-i güle san^catla berg-i tâk
 Reşk-i ruh-ı hat-âverüñ itse sezâ şehâ
 Ruhsâr-ı mâh-ı hâlever-i çarhı çâk çâk
6. **Vahyî** budur niyâz cenâb-ı Hudâyâ kim
 °Ömrin füzûn idüp hatını ide yümnnâk
 Çıkdıkda câ-be-câ hatı târîhini didüm
Biñ toksan ikide yüze çıkdı o hatt-ı pâk [1092]

11.

Târîh-i Vefât

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- Âh kim bâd-ı ecel bâğ-ı fenâda eyledi
 Bir gül-i neşkûfte-evrâkı perîşân u °adîm
 Ya^cnî bir ma^csûm-ı pâk-endîş-i nüzhet-pîşeyi
 Zîb-i bezm-i cennet itdi hükm-i Feyyâz-ı Hakîm
3. Rûy-ı gül-reng ü ten-i sîmîn olup zerrîn-fâm
 Gûyiyâ oldı gül-i zerd gülsitân-ı na^cîm
 Geldi emr-i *irci^cî* fermân-ı *lâ-yeste'hirun*
 Virmedi ârâma ruhsat bir nefes Hayy u Kadîm
 Eyleyüp pür-nûr kabrin ravzasın bâğ-ı cinan
 Mazhar-i eltâf ide dâ'im Hudâvend-i °alîm
6. °Azm-i gülzâr-ı bekâ idüp dirîgâ eyledi
Vahyîyâ dâmân-ı şevk-i kalb-i ahbâbı dü-nîm
Kaldırup iki elüm didüm du^câ târîh ile
İde İsmâ^c ile me'vâ gülşen-i °Adni Kerîm [1095]

5a

hat: - B.

11

B 121^b; AE 33^b.

•

Târîh-i Hatt-ı bâ-Yeki ez-Ehl-i Keyf B.

2a

pâk-endîş-i: pâk-endîşe B.

7

İki eli kaldırmaktan maksat 2 (=iki) çıkarılacak demektir. İki elin kaldırılmasından anlaşılan budur. 1097-2=1095. Fazla tamiyeli tarih.

12.

Târîh-i hatt-ı Yeki ez-Ehl-i Keyf-i Sütürde Rîş

Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün

Muzâri^c - - . / - . - - / - - . / - . - -

Ruhsat-dih-i hat olduñ çün-kim Selîm şâhum
Budur niyâz Hakdan kalbüñ ferahla tolsun

Çün-kim zuhûr-ı hatla hâr-âver oldu gülzâr
°Uşşâk-ı zârüñ ey yâr ol demde hâli n'olsun

3. La^clün şarâb u hattun esrâr u hâlün afyun
Gel meclis-i vefâya bezm-i safâ kurulsun

Ruhsâr-ı tâbnâke hatt-ı vefâ yazıldı
Şimden-girü cefânun defterleri dürülsün

Gördükde hatt-ı pâkün rûyunu da bi 'l-bedâhe
Vahyî dimiş ki *mâhâ hattun mübârek olsun* [1092]

13.

Târîh-i Vilâdet Ber-vech-i Mülemma^c

Fe'îlâtün Mef'â'îlün Fe'îlün

Hafif. . - - / . - - / . . -

Nahmedu 'llâh bi'ktizâ'i 'l-lutf
Ahsene 'n-nâse mâ de^câhu hevâh

Ez-gülistân-ı feyz-bahş koned
Heme râ verd-i kâm-ı dil her gâh

3. İtdi bir tıfl-ı bî-nazîr ihsan
Tal^catın görse reşk iderdi mâh
Haddehu bi 'z-ziyâ °adîle 'ş-şems
°Aynuhu °ayn^{un} °avvene 'l-Îlâh

Yâ Îlâhî kün °ömr-i û efun
Be-hakkı *lâ Îlâhe illa 'llâh*

6. Sulehâ zümresinde server idüp
Eyle °irfândan anı âgâh

12

B 122^a; AE 33^a.

•

Târîh-i Hatt-ı bâ-Yeki ez-Ehl-i Sütürde Rîş B.

2

Çün hattun izhâr-dih-i hâr-âver oldu gülzâr B // ey yâr: âyâ AE.

3b

vefâya: safâya B.

13

B 122^a; AE 33^a.

•

Târîh Ber-vech-i Mülemma^c B.

6a

Sulehâ: °Ulemâ B.

Bi 'd-du^câ kâle **Vahyî** târîhâ
Şerrefa 'llâh kadra ^cabdi 'llâh [1092]

14.

Târîh-i Binâ-yı Kasr

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ta^câla 'llâh zihî me'vâ-yı Firdevsin ^cAdenâsâ
Ki şüd mahsûd gülzâr-ı na^cîm ü cennetü 'l-Me'vâ
Be-din nakş-ı nigâr in hâne reşk-i sâde levhân est
Gül ü şeb-bûy u nergis rûy u zülf ü dîde-i bînâ

3. Be-te'sîr-i nevâ-sâzî-i ^cuşşâk-ı müberka^c kâm
Makâm-ı kâr-ı kâm sâhib-şerâr-ı ester ü bâdâ
Zi-tab^c-ı **Vahyî** âmed bâ-du^câ târîh-i itmâmeş
Mübârek bâd in kasr-ı mu^callâ menzil-i a^clâ [1094]

15.

Târîh-i Kasr-ı Âhir

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ta^câla 'llâh zihî me'vâ-yı matbû^c-ı bihiştâsâ
Ki fikr-i makdem-i şâh-ı cihân oldı aña bennâ

O şâh-ı Cem-livâ İskender ü Rüstem-vegâdur kim
Cihânı ^cadl ü dâdı itdi reşk-i cennetü 'l-Me'vâ

3. Cenâb-ı hazret-i Sultan Muhammed Hân-ı Gâzî kim
Cihân vakf-ı du^câ-yı tûl-i ^cömri oldı ser-tâ-pâ

İdüp lutf u ^catâsın pey-rev-i meyl-i dil-i pâki
Muzaffer eyleye her demde anı hazret-i Mevlâ

Anuñ bir bende-i hâsı vezîr-i râst-tedbîri
Odur paşa-yı Mahmûdü 'l-hisâl-i sâhibü 'l-âlâ

6. Binâ itdi bu kâh-ı can-fezâ-yı ^câlem-ârâyı
Sarây-ı devletin ma^cmûr ide Rahmân-ı zî 'l-a^ctâ

Nedür ol nakş-ı hayret-zâ nedür ol resm-i gam-fersâ
Ki hergiz mislini seyr itmemişdür dîde-i dünyâ

14 B 122^b; AE 33^a.

• **Dîger B.**

15 B 122^b; AE 33^b.

• **Dîger B.**

2a vegâ: livâ B.

Nesîm-i rûh-bahşından safâ kesb eyleyüp dâ'im
Ola erbâbı zevk ü şevkde bî-bâk ü bî-pervâ

9. Bu tarh-ı dil-keşe tahsîn ile **Vahyî** didi târîh
Zihî kasr-ı mu^callâ menzil-i a^clâ-yı rûh-efzâ [1095]

16.

Târîh-i Ta^cmîr-i Bezzâzistân-ı ^cAtîk
F^cilâtün F^cilâtün F^cilâtün F^cilün
Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

Mütevellî-i Ayâ sofya Hüseyin Aganun
İki ^câlemde ola kalb-i şerîfi mesrûr
Eski bezzâz-sitan kühnelenüp niçe zaman
Olmış idi nazar-ı ehl-i ^cimâretten dûr

3. İtdi ta^cmîrine biñ cân ile bezl-i himmet
Çeşm-i insâfına bir kerre olunca manzûr
Virdi tedbîr-i pesendîdesi bir sûret kim
Dîde-i hâtırı nezzâresi eyler pür-nûr
Bî-tekellûf göricek **Vahyî** didi târîhin
Eski bezzâz-sitân oldı yeñile ma^cmûr [1101]

17.

Târîh-i Lihye-i Musâhib Paşa-zâde Rahimehüma 'llâh
Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

Lev haşa 'llâh sun^c-ı nakkâş-ı ezel tarz-ı ^cacîb
Kim bulupdur berg-i gülde sûret-i şeb-bû vücûd
Necl-i mes^cûd-ı nedîm-i şehryâr-ı pâk-zâd
Menkabet-pîrâ Muhammed Big yem-i ihsân u cûd

3. Eyleyüp ruhsat-güzârı hatt-ı ^canber-fâmına
Oldı hakkâ rûy-ı pâkinde o hat revnak-füzûd
Hattını mes^cûd idüp ^cömrin füzûn itsün Hudâ
Câ-nişîn oldukça dilde fikret-i bûd u nebûd
Lafz^{an} u ma^{en} görüp **Vahyî** didi târîhini
Lihye-i müşgîne *biñ yüz birde* oldı rû-nümûd [1101]

16 B 123^a; AE 34^a.

• **Dîger B.**

17 B 123^a; AE 34^a.

• **Târîh-i Lihye-i Musâhib Paşa B.**

2a şehryâr-ı: şehryârî B.

18.

Târîh-i Lihye

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Hezâr hamd Hudâ bâğ-ı kâm-ı âlemde
Küşâde olmada ümmîd-i sünbülîstânı

O zât u hulk ile dervîş kim Muhammed Aga
Hemîşe âğuş-ı tab^cında şûh-ı irfânî

3. Hat-âver oldu kıyâs eylemeğ anı almış
Salâh milketini zabta hatt-ı şâhânî

Muharrem içre tırâş-ı hatın harâm idüp
Sahîfe-i dile yazdı hat-ı peşimânî

Hatın mübârek ü ömrin füzûn ide Mevlâ
Be-hakk-ı lutf-ı latîfî be-hakk-ı Rahmânî

6. Ferâğ idince tırâş itmeden hat-ı pâkin
Sevâbı rûyına oldu nüvişte gör anı

Çıkar bu hâl-i musahhafla **Vahyîyâ** târîh
Yazıldı levh-i cemâlünğde hatt-ı reyhânî [1107]

19.

Târîh-i Cülûs-ı Sultan Mustafâ Han 'Aleyhi 'r-Rahmeti ve 'l-Gufrân

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Bâreka 'llâh neşr idüp âfâka lutfın zü 'l-celâl
Hâne sûr-ı âlem oldu kalmadı vech-i abûs

Geldi sadr-ı devlete bir şâh-ı âlî-rütbe kim
Câh-ı iclâli kıbâb-ı çarhı eyler tabl u kûs

3. Saltanat böyle şehensâha çekerdî intizâr
Gonçe-i bahtı açıldı buldı dâmâdn^c arûs

Tâc-ı şâhân-ı cihan reşk itse lâyık tahtına
Eyledi hengâm-ı teşrîfînde çün-kim pây-bûs

Hak taâlâ düşmen-i dîn üzre mansûr eyleyüp
Pây-mâl-i rahş-ı kahrı ola mülk-i Üngürüs

18

B 123^b; AE 34^b.

.

Dîger B.

2a

kim: - B.

19

B 123^b; AE 34^a.

.

Dîger B.

6. Dâ'im olup mesned-i devletde °adl ü dâd ile
Sâye-i lutfında kimse görmeye hayf ü füsûs

Vahyîyâ erbâb-ı dâniş didiler târîhini
Ahsen-i hâliyle Sultan Mustafâ itdi cülûs [1106]

20.

Târîh-i Vefât

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. °Azm-i °ukbâ itdi °Abdu 'l-Vâhid ol mahdûm-ı pâk
Şemm idüp gülzâr-ı cennetden dimâğı râyiha
2. *Kaldırup iki elin Vahyî* didi târîhini
Ola °Abdu 'l-Vâhide me'vâ makarru 'l-Fâtiha [1093]

21.

Târîh-i Vefât

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün
Remel - . - - / - . - - / - . -

- Rahmetî-zâde o mahdûm-ı güzin
Câmi°-i cümle-sıfât-ı mâdiha
İsmi Ahmed zâtı Mahmûdü 'l-hisâl
İsm ü zâtında sa°âdet vâziha
3. N'eyleyem ammâ ki sûk-ı °ömrde
Herkes olmaz ticâret râbiha
Dehr-i dûnuş gonçesin şemm itmedin
Aldı gülzâr-ı bekâdan râyiha
Gûş idince *ircî°î* fermânını
Oldı °illiyîne rûhı sâyiha
6. Mâtemi ahbâbı medhûş eyleyüp
Fûrkatinden oldı dünyâ nâyiha
Didi **Vahyî** fevtinüj târîhini
Meskenüj Firdevs ola el-Fâtiha [1107]

20

B 124^a; AE 33^a.

•

Dîger B.

2

İki eli kaldırmaktan maksat 2 (=iki) çıkarılacak demektir. İki elin kaldırılmasından anlaşılan budur. 1095-2=1093. Fazla tamiyeli tarih.

21

B 124^a; AE 34^b.

22.

Târîh-i Namâzgâh Der-Sarây-ı Cedîd

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

Semiyy-i fahr-i cihan hazret-i Muhammed Aga
Ki zâtın eyledi Hak hüsn-i hulk ile teşrîf

Sitûde-hû ser-i bostânyân-ı hâtime kim
Du'â vü medh ü senâsındadır vazî' u şerîf

3. °Atâ vü lutf u kerem lâzım-ı tabî'atıdur
Sehâ ile ider a'câsı eylese ta'rîf

Kemîne nazra-i ta'mîrine olup manzûr
Namâzgâh-ı latîf oldu bu mahall-i nazîf

Gelüp ziyâretine **Vahyîyâ** didüm târîh
Makâm-ı dil-keş ü ra'câ namâzgâh-ı latîf [1116]

23.

Târîh-i Vilâdet-i Şeh-zâde-i Cüvan-baht-ı Âhir

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

Şâh-ı °âlî-rütbe Sultân Ahmed-i Dârâ-haşem
Hak bu kim şâyestedür eltâf-ı Rabb-i erhama

Yümn-i ikbâli cihânı hâne-i sûr eyleyüp
Feyz-i lutfi °âlemi hasr eyledi °ayş ü deme

3. Kalb-i pâkin dâ'imâ Mevlâ neşât-âmîz idüp
Pây-mâl ide °adûsın leşger-i derd ü gama

Virdi bir şeh-zâde-i hurşîd-kevkeb aña Hak
Kim nazîri olmadı manzûr çeşm-i âdeme

°Ârız-ı gül-fâmı reşk-endâz-ı tabî' mihr ü mâh
Dîde-i bâdâmı evsâfında yok tâkat feme

6. *Bâreka 'llâh* serv-i sîm-endâm-ı bâğ-ı saltanat
Kim ider şevk-i kudûminden melâ'ik zemzeme

22

B 124^b; AE 34^b.

.

Târîh-i Namâzgâh AE.

5

“Gelüp ziyâretine **Vahyîyâ**” daki **Vahyîyâ**'nın elifi eklenecek. Yani 1 (=bir) eklenecek. 1115+1=1116. Eksik tamiyeli tarih. Bu tarihin çözümünü Prof. Dr. İsmail YAKIT bildirdi (Kişisel Bilgi).

23

B 124^b; AE 35^b.

.

Dîger B.

Şübhesiz tevfik-i Mevlâdur şeh-i devrân için
Nâ'il olmak böyle bir necl-i sa'âdet-makdeme

Olsa bu şeh-zâde sâ'irden °aceb mi ser-firâz
Çün semiyî oldu sa'âdetle habîb-i ekreme

9. Hak ta'âlâ °ömrin efzûn eyleyüp iclâl ile
Satl-ı istablın hased-fermâ ide câm-ı Ceme
Gûş idince müjde-i teşrîfini şâdân olup
Lâyih oldu bir güzel târîh kalb-i hurreme
Zevk ü şevk ile teşekkür-gûne didüm **Vahyîyâ**
Şükr geldi yümn-ile Sultan Muhammed °âleme [1117]

24.

Târîh-i Vilâdet-i Şeh-zâde-i Cüvan-baht

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Hazret-i Sultân Ahmed Hân-ı °âlî-şân kim
Görmedi ikbâlini Cemşîd ü İskender bile

Rub°-i meskûnı n'ola doldursa sıyt-ı şevketi
Vasf-ı pâki çünki neşr olmaktadır ilden ile

3. Virdi bir şeh-zâde-i sa°d-ahter aña zü 'l-celâl
Seyr iden ruhsârın almaz bir dahı mihri dile
Cebhe-i pür-nûrına olmaz mu°âdil mâh-tâb
Dest-mâl-i ebr ile Zühre meger rûyın sile
Gûş-ı eflâke n'ola ırgürse bang-ı vasfını
Ol ki Rûhu 'llâha hem-nâm idigin anuñ bile

6. *Bâreka 'llâh* yümn ile dünyâyı teşrîf ideli
Hirmen-i âlâmı şevk-i makdemi virdi yile
°Ömrin efzûn eyleye şeh-zâdenün hem kendinün
Hazret-i Hakdan hemân ey dil bu ihsânı dile
Gûş idüp teşrîfini **Vahyî** didi târîhini
Geldi °İsî ibn-i Hân Ahmed vücûda °izz-ile [1117]

24

B 125^a, AE 35^a.

•

Dîger B.

2a

doldursa: toldursa AE.

8a

didi: didüm B.

25.

Târîh-i Binâ-yı Menzil

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Sitûde-haslet İbrâhîm Aga zât-ı kerem-pîşe
Bu devlet-hâneyi itdi binâyâ himmet-i °uzmâ
Yapıldı feyz-i tedbîriyle bir menzilgeh-i dil-keş
Ki her nezzâresinde kesb olur bir hâlet-i uhrâ
3. İder intâc-ı hayret fikr olınsa şekl-i matbû'ı
Olınsa midhat-i kübrâ anı nisbet olur sugrâ
Zihî zîbende menzil kim nukûşı gayret-i Mânî
Zihî rahşende me'vâ kim mesâsı dahvet-i kübrâ
Gül ü sünbül ruh u zülf-i nigârûş evvelin resmi
Benefşe hatt-ı °anber-fâmına müsvedde-i ûlâ
6. Açılmış lâlenüñ dâğ-ı derûnı anı remz eyler
Ki derd-i dildür ancak ehl-i °ışka maksad-ı aksâ
Musaffâ câm ile °âlem-nümâ revzenlerin seyr it
İçinde bir nefes sohbet olur biñ seyrden a°lâ
Hudâ idüp mu°ammer sâhibin ikbâl ü devletle
Sa°âdet-hânesin kıl sun kirâma mesned-i isnâ'
9. Görüp tahsîn ile **Vahyî** du°â-güne didüm târîh
Müferrîh cây-ı âsâyiş mübârek eyleye Mevlâ [1119]

26.

Târîh-i Dîger

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

- Bi-hamdi 'llâh* yine Sultân Ahmed Hân-ı Cem-câhuş
Şu°â-i mihr-i ikbâlinden oldu pür-ziyâ dünyâ
Vücûda geldi bir şeh-zâde-i zîşânı anuñ kim
Görince cebhesin medhûş-ı reşk olur meh-i garrâ
3. Mu°anber turreşi °itr-ı meşâm-ı sünbül-i hoş-bû
Mutarrâ ruhları gül-güne-i rûy-ı gül-i ra°nâ

25

B 125^b; AE 35^b.

•

Dîger B.

26

B 125^b; AE 35^a.

•

Dîger B.

Ta'âla 'llâh zihî necl-i hümâyun-makdem ü mes'ûd
Bulınmaz kulzüm-i devletde mânendi dür-i yektâ

Ne işitdi nazîrin gûş-ı 'âlem olalı sâmi'
Ne gördi mislin anuñ çeşm-i dünyâ olalı bînâ

6. Semiyy-i hazret-i 'Îsâ-yı Rûhu 'llâhdur çün-kim
Ba'îd olmaz idersem vasfını eflâke dek a'lâ

Velî çün vasfına yokdur nihâyet ol cüvân-bahtuñ
Revâ semt-i du'âya eylesem 'atf-ı suhan hâlâ

Mu'ammer eylesün devletle Mevlâ şâh-ı devrânı
Yetişsün bâğ-ı ikbâlinde ol şeh-zâde servâsâ

9. Tamâm^{en} lafz^{an} u ma'n^{en} didüm târîhini **Vahyî**
Cihâna geldi *biñ yüz on yedide* hamd Han 'Îsâ [1117]

27.

Târîh-i Lihye vü Mansıb Berây-ı Kethudâ-yı Kilâr-ı 'Âmire'

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

Hamd kilâr-ı şeh-i Cem-haşmetün
Kethudâsı hazret-i Dervîş Aga

Hüsn-i hulk ile olup 'âlem pesend
Ma'rifetle buldı şânı irtikâ

3. Eyleyüp beş pâdşâhuñ hidmetin
Her birinden aldı tahsîn ü du'â

Oldı çün pergârveş hidmet-güzâr
Merkez-i nısfu 's-sülûki kıldı câ

Devlet-i Hân Ahmed-i zîşânda
Kâm-yâb itdi anı feyz-i Hudâ

6. Eyledi i'fâ-yı lihye izn ile
Oldı rûzî mansıb-ı 'âlî aña

Virdi bir hatt-ı hümâyûn-ı şerîf
Destine şâhenşeh-i sâhib-'atâ

H'âce-i dîvân sultânı olup
Anatolıda muhâsib ola tâ

27

B 126^a, AE 36^a.

•

Dîger B.

4a

çün: çok B.

5b

6. beytin ikinci dizesi yerinde B.

9. Eyleyüp hattın sefid^c ömrin mezîd
Rütbesin Hak eyleye fevka 'l-^calâ
Hıfz idüp ekdârdan Bârî anı
Kalbine lutf ile vire incilâ
Oldı bu peygâm-ı şevk-engîz ile
Düşmenan magmûm ahibbâ pür-safâ
12. Yazmaga târîh-i hatt u câhını
Hâmesin tahrîk iderken **Vahyî**â
Didi hâtif gûşına bu mısra^c
Hatt ile mansıb nasîb oldı saña [1121]

28.

Târîh-i Şeyhü 'l-İslâm-şüden Mahmûd Efendi Rahmetu 'llâh

Mef'ûlü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

Muzâri^c - - . / - . . . / . - . . / - . -

- Sad hamd mihr-i feyz-i Hudâ eyleyüp tulû^c
İtdi hevâ-yı hâtır-ı ahbâb def^c-i reyn
Mahmûd Efendi yümn ile müftî 'l-enâm olup
Oldı du^câ-yı hayri^c avâm u havâsa deyn
3. İtdi Hakîm-i lem yezel âyîne-i dilin
Sûret-nümâ-yı cûd-ı Alî gayret-i Hüseyin
Hükmi virilmez âb-ı revân-ı nevâlinüñ
Eylerse de benânını fevvâre-i lüceyn
Zât-ı şerîfin eyleye Hak dâ'imâ masun
Ol hâlden ki anda ola ihtimâl-i şeyn
6. Evlâd-ı pâk-zâd-ı kirâmı bulup kemâl
Her biri ilm-i ma^crifete ola nûr-ı ayn
Efdâl ü fazla menba^c idüp hânedânını
Lutfiyla hem-nişînin ide^c izz-i menzileyn
Zıll-i hümây-ı hıfzın aña Hak penâh idüp
Hussâdın ide hem-dem-i bûm u gurâb-ı beyn
9. **Vahyî** görüp bu mertebe târîhini didüm
Mahmûd Efendi mesned-i fetvâyı kıldı zeyn [1125]

28

B 126^b; AE 37^b.

•

Târîh Der-Sitâyiş-i Müftî Mahmûd Efendi B.

7b

hem-nişînin: hem-nişîn B.

9a

mertebe târîhini: mertebede târîhin B.

29.

Târîh-i Vefât-ı Birâder-zâde-i Sâhib-Dîvân

Müfte^cilün Fâ^cilün Müfte^cilün Fâ^cilün

Münserih - . . - / - . - / - . . - / - . -

Âh ki bâd-ı ecel bâğ-ı fenâda yine
Hâke salup itdi bir serv-i bülendi ^cadîm

Eyledi ^cAbdu 'l-Halîm dâr-ı bekâya sefer
Menzilini ^cAdn ide hazret-i Rabb-i Rahîm

3. Almadı dünyâda kâm görmedi rûy-ı merâm
Hâline virsün nizâm rûz-ı cezâda Hakîm

^cİlm ile me'lûf idi hilm ile ma^crûf idi
Sadrına mazrûf idi hak bu ki kalb-i selîm

Fevtine târîh ile eyledi **Vahyî** du^câ
Cennetî ide Kerîm mesken-i ^cAbdu 'l-Halîm [1118]

30.

Târîh-i Feth-i Cezîre-i Mora

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ta^câla 'llâh zihî sâl-i hümâyun-fâl-i sa^cd-encâm
Ki oldı sûg-ı ehl-i küfr ü sûr-ı fırka-i İslâm

İdüp Sultân Ahmed Hân-ı Gâzî dîne i^czâzı
Guzât nusret-i âyâta cihâdı eyledi ifhâm

3. Mora mülkin ^cadû-yı dînden tahlîse kasd itdi
Olındı bahr ü berde iktizâ iden umûr itmâm

Vezi^cr-i a^czam u dâmâd-ı ekrem dâver-i ^câlem
^cAlî Paşa-yı sâ'ib-re'ye virdi râyet ü a^clâm

Sa^câdetle olup serdâr-ı nasr-âsâr-ı heybet-bâr
Freng-i hîle-âhenge çeküp ceşş itdi katl-i ^câm

6. Kılâ^cın feth idüp zabt itdi ser-tâ-ser Mora mülkin
Gazâ-yı ekber itdi sa^cyini meşkûr ide ^cAllâm

Bu tevfkûñ olur mı şükri kim hükmi olup nâfiz
İde bir ülkenüñ teshîrine bir hamlede akdâm

29

B 127^a, AE 35^b.

•

Târîh-i Vefât-ı Birâder-zâde-i Hod AE.

30

B 127^a, AE 38^a.

•

Târîh-i Fütûhât-ı Mora B.

- Sadâkat-pîşe düstûr-ı savâb-endîşedür hakkâ
N'ola tekmîl-i °arz-ı devlete eylerse sa°y-i tâm
9. Şecâ°atde salâbetde sehâvetde zarâfetde
Misâli olmadı revnak-dih-i âyîne-i evhâm
Zihî şâhenşeh-i ferhunde-kevkeb kim ide Mevlâ
Bunuñ gibi vezîr-i bî-nazîr ile aña ikrâm
Hudâ zât-ı şerîfin eyleyüp âfâtdan mahfûz
Du°âsın eyleye vird-i zebân-ı halk subh u şâm
12. Bağışlaya şeh-i devrâna ol düstûr-ı zîşânı
Ola devletlerinde hâs u °âm âzâde-i âlâm
İdüp mihr ü mehâsâ birbirinden iktisâb-ı feyz
Umûr-ı devletüñ bula esâsı dâ'im istihkâm
Du°â-yı hayr u tahsîn âsmâna oldu peyveste
Olnca bu fütûhât-ı celîle zîver-i eyyâm
15. Bu feth-i bî-nazîre **Vahyî**-i dâ°î didi târîh
Mora mülkin yine aldı °Alî Paşa-yı °âlî-nâm [1127]

31.

Târîh-i Vefât-ı Mahdûm-ı Vezîr Muşâr^{mn} İleyhi Rahimehüma 'llâh

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Hayf kim nâ-gâh mat°ün^{en} idüp °azm-i bekâ
Hâşimiyyü 'z-zât-ı mahdûm-ı necîb °Abbâs Beg
Olıcak mecrûh-ı zahm-ı nîş-i zenbûr-ı ecel
Hun-feşân oldu şehâdetle vücûdı reg-i berg
3. Kimseye virmez amân ile zaman cellâd-ı merg
Hazır ol tığ-ı kazâ-yı hissesinde başuñ eg
Bu zen-i dünyâyâ dil virme vefâ-düşmendür ol
Ne hayâl-i vuslat it ne hâtır-ı ağıyâra deg
Çün buyurmışdur hadîsinde resûl-i kibriyâ
Cîfe-i dünyâyâ ragbet eylemez illâ ki seg
6. Bülbül-i rûhı idüp pervâz târîhin didüm
Gülşen-i °Adn içre mesken eyleye °Abbâs Beg [1124]

32.

Târîh-i Vefât-ı Fâyik Efendi Rahmetu 'llâh

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Dirîgâ tünd-bâd-ı mevt ile bâğ-ı ma'ârifde
Yine oldı hamîde bir nihâl-i müntehâ-kâmet
İdüp 'azm-i bekâ Fâyik Efendi yakdı ahbâbı
Revân-ı pâkini Mevlâ ide gark-ı yem-i rahmet

3. Müsellim fâyiku 'l-akrân idi semt-i ma'ârifde
Husûsâ şî'r ü inşâda kemâlin vasfa yok hâcet

Bilenler lezzet-i güftârını tercîh ider kanda
Anuñla gitdi gûyâ resm-i ülfet vâdî-i sohbet

Ma'ârifle letâ'ifle sadâkatle zarâfetle
Kuzât içinde buldı şân u şöhret devlet ü 'izzet

6. Olup kâzî-i İznikmîd iderken müddetin tekmîl
Olındı *irci'î* emriyle semt-i cennete da'vet

Peyâm-ı fevtini gûş eyleyüp **Vahyî** didüm târîh
Ola Fâyik Efendiniñ İlâhî meskeni cennet [1127]

MUSAMMATLAR

1.

İlâhî-i Murabba^c-ı Na^ct-i Şerîf
Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

I

- Nefse uydum gaflet ile eyledüm cürm ü hatâ
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ
3. Bî-kes ü bî-çâreyem hâlüm saña kaldı saña
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ

II

- Nev-be-nev fikr-i nevâlün itmese reşş-i zülâl
Hânuman-sûz-ı ümîd olurdu çokdan sû'-i hâl
3. Şefkat it oldumsa da gavvâs-ı deryâ-yı vebâl
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ

III

- Hayf kim sehv ile oldum deşt-peymâ-yı heves
Olmadum hâlî şenâ^catden cihanda bir nefes
3. Çün ^cusât-ı ümmete sensin mu^cîn ü dest-res
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ

IV

- Rû-siyâhem mücrimem gerçi niyâza yok yüzüm
Hâk-i pâya saçmada eşk-i recâ ammâ gözüm
3. Mest-i ümmîdem *bi-hamdi 'llâh* budur dâ'im sözüm
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ

V

- Nâle-i şeb-gîrin iden sıdk-ıla hârâ-güdâz
Derd-i ^cisyâna bulur lutfuñ gibi bir çâre-sâz
3. Dimedede **Vahyî** kuluñ idüp saña ^carz-ı niyâz
Yâ Resûla 'llâh şefâ^cat kıl başa rûz-ı cezâ

1

B 33^a, AE 20^a.

Na^ct-i Şerîf-i Diğer B.

2.

Dîger²

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

I

- Hecr ile dil oldu zâr u nâ-tüvan
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman
3. Vuslatuñla eyle anı şâdman
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman

II

- Nefs-i bed-kîş eyleyüp hâlüm tebâh
Kâmetüm dâl eyledi bâr-1 günâh
3. Kendümi itsem yeridür vakf-1 âh
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman

III

- Zîre-çîn-i sofrâ-i ihsânüñam
Neşve-cûy-1 sâgar-1 gufrânüñam
3. Mâ-hasal âvîze-i dâmânüñam
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman

IV

- Dâ'imâ sehv ü hatâ ef'âlümüz
Sû'-i a^cmâl olmada a^cmâlümüz
3. Lutfuñla kaldı hemân ahvâlümüz
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman

V

- Kıl şefâ^cat **Vahyî**-i âvâreye
Çâre yokdur gayriden bî-çâreye
3. Merhem ur lutfuñla ol pür-yâreye
El-amân ey şâh-1 kevneyn el-aman

²

B 33^a, AE 20^a.

•

Na^ct-i Şerîf B.

3.

Dîger^c

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

I

- Müstemendem bî-kesem cürm ü kusûrum bî-^caded
El-meded ey mefhar-i dünyâ vü ^cukbâ el-meded
3. Kıl şefâ^cat ^cafv ide ^cisyânum Allâhü 's-Samed
El-meded ey mefhar-i dünyâ vü ^cukbâ el-meded

II

- Virmede nefis ü hevâ zevk ü safâya ihtilâl
Olmada günden güne efzûn ^cisyân u vebâl
3. Böyle kalursa helâk eyler beni bu sû'-i hâl
El-meded ey mefhar-i dünyâ vü ^cukbâ el-meded

III

- Nâme-i a^cmâl olunca rûz-ı mahşer âşkâr
Çok gül-i ümmîd olur båd-ı gazabla târmâr
3. Kendi hâk-i dergehüñdür lutf umar **Vahyî**-i zâr
El-meded ey mefhar-i dünyâ vü ^cukbâ el-meded

4.

Murabba^c

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

- Merd-i ^cârif kıl Hudâyâ ben kuluñ kim bî-kesem
Meskenüm yâ Rabbi ben ^cukbâda ^câlî isterem
3. Mertebem a^clâ olur ise olur senden kerem
Merg irişmezse İlâhî şevk ile yâ Hû derem

---

³ B 33^b; AE 20^b.

• Na^ct-i Şerîf B.

⁴ B 117^a; AE 80^b.

• Kıt^ca AE.

5.

Tahmîs-i Pervâzî Na^ct-i Şerîf-i Nâdirî Rahmetu 'Ilâhi Ta'âlâ

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

I

- Ey cemâlün şem^c-i bezm-ârâ-yı kurb-ı Girdgâr*
V'ey cebînün mülk-i dîne âftâb-ı nûr-bâr
3. Enbiyâdur gülşen-i ^cişkuñda nâlende hezâr
Sen ki mahbûb-ı Hudâsın şevk-ile olsa ne var
Cebre'il âvâre-i nûr-ı ruhuñ pervânevâr

II

- Âcizân-ı mahşer üzre zillüñi teksîr için*
Harr u tâbından rehâyı ümmete takrîr için
3. Halka mihr-i âlem-ârâ oldıguñ tenvîr için
Şahs-ı pâkûñ ser-te-ser nûr oldıgın teşhîr için
Sakladı dâr-ı fenâda sâyeñi Perverdgâr

III

- Şem^c-i zâtuñ olmasa dönmezdi fânûs-ı felek*
Zâhir olmazdı nukûş-ı hilkat-i ins ü melek
3. Mûcid-i arz u semâ vü Hâlik-i tayr u semek
İtmese lem^cân nûr-ı vech-i pâkûñ şem^ci tek
Bunca eşkâl ü suver kandan olurdu âşkâr

IV

- Matlab-ı a^clâ-yı ev-ednâyı cây itseñ n'ola*
Rütbe-i mevsûfî-i Tâhâyı cây itseñ n'ola
3. Dâ'imâ vuslatuña Mevlâyı cây itseñ n'ola
Bir nefesde Sidre vü Tûbâyı cây itseñ n'ola
Tîrveş itdün makâm-ı kâbe kavseyni güzâr

V

- Âsmâni âstânunñ zann idüp bekler Mesîh*
Ârzûmendî-i vasluñdur eyâ server Mesîh
3. Dest-bûsuñla şeref tahsîlini ister Mesîh
Mâ-hasal ger Hızr u ger İlyâs zinde ger Mesîh
Ümmetün den olmaga çekmekde dâ'im intizâr

5

B 35^b; AE 20^b.

Tahmîs-i Pervâzî Bâ-Gazel-i Nâdirî Der-Na^ct-i Şerîf-i Tırâz-nüvîs B.

VI

Yâ Resûla 'llâh bir ednâ çâkerüñdür NÂDIRİ

Mazhar-i lutfuñ olup ahz ide hazz-ı vâfirî

3. Kıl şefâ^cat tâ ki ola cennetü 'l-Me'vâ yiri
Tâlibân-ı feyzüñüñ **Vahyî**-i ^câsîdür biri
Gerçi cürmi çokdur ammâ lutfuña yokdur şumâr

6.

Terkîb-bend

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

I

Ey şeh-i ^cişve-sipeh düşmen-i eltâf u vefâ
V'ey meh-i mihr-keş ü dil-ber-i pür-istiğnâ

Nigeh-i lutf ile evvel dili itdün yagmâ
Soñra kılduñ hedef-i nâvek-i dil-düz-ı cefâ

3. Cânı itmekde esîr ol şiken-i zülf-i dü-tâ
Dili itmekde şehîd ol nigeh-i hûş-rubâ

Hâne-i kalbi yıkup dest-i sitemle cânâ
Eyledün cilvegeh-i renc ü ^canâ derd ü belâ

Âh u zâr eyler isem tutsun ahibbâ ma^czûr
Âh u zâr ile olur ^câşık-ı şeydâ meşhûr

II

Dil-berâ gamze-i gammâzuña kurbân olayım
Nazra-i çeşm-i füsün-sâzuña kurbân olayım

Tiğ-i ^cuşşâk-keş-i nâzuña kurbân olayım
Hancer-i cevri ecel-bâzuña kurbân olayım

3. Gâh hışm u gehî i^czâzuña kurbân olayım
O nigâhuñdaki i^ccâzuña kurbân olayım

Lutf-ıla şîveye âgâzuña kurbân olayım
Vakt-i güftârda âvâzuña kurbân olayım

Geh cefâ eyler isenj gâhî vefâ eyle dile
Hastedür cevri-ile lutfuñla devâ eyle dile

⁶ B 50^a; AE 40^b.

• **Terkîb-bend** AE.

la ^cişve: ^cişk AE.

III

- Kıl tebessüm sanemâ dürr-i °Aden seyr idelüm
Eyle güftâruña bir gonçe dehen seyr idelüm
Göster ol kâkül-i müşgîni resen seyr idelüm
Sâha-i Rûmda âhû-yı Hotan seyr idelüm
3. Hasret-i rûyuñ ile verd ü semen seyr idelüm
Fikr-i hattunla yine tâze çimen seyr idelüm
Sîne-i °aşıkâ gel dâğ-ı kühen seyr idelüm
Bir zaman bâğçe-i derd ü mihen seyr idelüm
Çeşm-i dil bâde-i hicrâna olupdur sâgar
Kevser-i lutf ile toldur anı ey meh-peyker

IV

- Dil-i şûrîdeyi mâtem-keş-i hicrân itdün
Giceler tâbe-seher derd ile nâlân itdün
Hasret-i la°l-i lebünle cigerüm kan itdün
Âteş-i hecr ile bagrum dahı biryân itdün
3. Çeşümümi cûy gibi °ışk-ıla giryân itdün
Cismümümi mûy-miyânuñ ile yeksân itdün
Ser-te-ser mülk-i dili cevır ile vîrân itdün
İtdigün çevre cihan halkını hayrân itdün
Yeter oldı yeter ey mâh-ruh insâf insâf
Eyle mihr-i dilümi ebr-i tazallumdan sâf

V

- Nice bir dîde bu âlâm ile giryân olsun
Nice bir sîne bu ekdâr ile sûzân olsun
Sahn-ı kalbüm nice bir mahzen-i ahzân olsun
Bâğ-ı tab°unđa gül-i lutf nümâyân olsun
3. Dimedün °aşık-ı şûrîdeñe şâdân olsun
Olsun ey şûh-ı cefâ-pîşe-i pür-ân olsun
Râziyüz çevre gam-ı hecrüñe pâyân olsun
Tek temâşâ-yı ruhuñ °aşıkâ âsân olsun
İdemem sabr şehâ çeşm-i gazabla bakma
Vahyî-i haste-dili âteş-i hecre yakma

7.

Tahmîs-i Gazel-i Yahyâ Efendi

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

I

- İden pür nergis ü gül câmı yârûñ çeşm ü gûşından
Alur bûy-ı vefâyı gonçe-i la^l-i hamûşından
3. Gelince bezme dil-ber fart-ı lutf-ı bahr-i cûşından
Dirîg itmez vefâsın °aşık-ı bî-sabr u hûşından
Niçe hazz itmesün dil sâde-rûnuñ bâde-nûşından

II

- Bulanlar halka-i °işretde bir bezm-i Cem ü Keyde
Görürler neş'e-i âvâz bülend ü nagme-i neyde
3. Riyâdur sûfî taⁿuñ rind-i bî-pervâya her şeyde
Düşer tenhâda zâhid şübhesiz pây-ı hum-ı meyde
Düşürmez gerçi kim seccâdesin zâhirde dûşından

III

- Şehâ gamzeñ niçün âşüfteñi pür-ıztırâb eyler
Dil-i şeydâyı zülfüñ gibi vakf-ı pîç ü tâb eyler
3. Unutmuş resm-i lutfi dâ'imâ hışm u °itâb eyler
Esâs-ı kârbân-ı hüsnüñi sakın harâb eyler
Hazer kıl seyl-i eşk-i °aşıkun cûş u hurûşından

IV

- Dil-i âvâre sayd oldı yine bir bü 'l-°aceb dâma
Giriftâr oldı derd-i °ışka hem âlâm-ı eyyâma
3. Yeterken vaz^c-ı ebrû hışm-ı gamze kalb-i nâ-kâma
Görinmez bir belâdur °aşık-ı bî-sabr u ârâma
Meded göstermesün zülf-i siyâhın kelle-pûşından

V

- Ne rütbe ser-keş ü tünd olsañ ey şûh-ı melek-sîmâ
Licâm-ı sa^cy ile teshîr ider °uşşâkı bî-pervâ
3. Ne dir gûş eyle **Vahyî** şeyh-i fen pîr-i suhan-pîrâ
Alur biñ cân ile nakd-i revâna °âkıbet YAHYÂ
Lebüñ kandini bâzâr-ı vefâ sükker-fürûşından

7

B 131^a; AE 42^a.

V/2

°uşşâkı: °uşşâk-ı AE.

8.

Tahmîs-i Gazel-i Nasûhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

I

- Gam-ı hecri idüp vuslat deminde yâd n'eylersin
Humârı bezm-i meyde eyleyüp îrâd n'eylersin
3. Zamîrûñ itme fikr-i nâ-becâ mu^ctâd n'eylersin
Bu gündür gün ko olsun dil neşât-âbâd n'eylersin
Olup endîşe-i ferdâ ile nâ-şâd n'eylersin

II

- Niçe demdür ki dil sûzân-ı rûy-ı tâbdârıñdur
Esîr-i kâkülüñ mecrûh-ı tîğ-ı şu^cle-bârıñdur
3. Harâb-ı la^cl-i nâbuñ mest-i çeşm-i pür-humârıñdur
Nagam-gû bülbülüñ pervâne-i zâr u nizârıñdur
Yakup pervâneñi ey şem^c-i âteş-zâd n'eylersin

III

- Dil-i şeydâ niyâz itdükçe efzûn olmada nâzuñ
Şikâr-ı kebg-i câna ragbet itmez çeşm-i şeh-bâzuñ
3. Ne gördük iltifâtuñ ne işitdük sarf-ı i^czâzuñ
Bulınmaz mülk-i istiğnâda şâhum şimdi enbâzuñ
Nedür kasduñ bu nahvetlerden ey bî-dâd n'eylersin

IV

- Bilen erbâb-ı ^cirfandur yine mikdâr-ı ^cirfânı
Olan sâhil-nişîn idrâk ider mi ka^cr-ı ^cummânı
3. Suhan dürr-i yetîmin itme zîb-i gûş-ı nâ-dânî
Kelâmuñ ehle tevcîh eylemekdür saña erzânı
İdüp erbâb-ı cehle ^carz-ı isti^cdâd n'eylersin

V

- Bilendi bu nazîreñle NASÛHÎ kuvvet-i tab^cuñ
^cîyân oldı suhan erbâbına keyfiyyet-i tab^cuñ
3. Cihân olsa sezâ ahsent-h^vân-ı kudret-i tab^cuñ
Bu nazm-ı pâkden fehm oldı **Vahyî** hiddet-i tab^cuñ
Varup bir tâze vâdî eyleyüp îcâd n'eylersin

9.

Tahmîs-i Gazel-i 'Avnî Efendî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

I

- Hayâl-i yârsuz bu çeşm-i eşk-efşânım eğlenmez
Birer Yûsuf olursa ser-te-ser müjgânım eğlenmez
3. Ba'îd olmaz disem bir dem dil-i nâlânım eğlenmez
Sefer 'azmin mukarrer eylemiş cânânım eğlenmez
N'ola tenhâ 'adem mülkine gitsem cânım eğlenmez

II

- Ne kanlar yutdurur gör ey perî-rû âdeme 'ışkuñ
Derûn-ı 'âşıkânı vakf ider derd ü gama 'ışkuñ
3. Gamuñla eylenüp fâş eylemezdüm 'âleme 'ışkuñ
Hele muhtâc itmez ehl-i 'ışkı hem-deme 'ışkuñ
Seni añdukça ammâ dîde-i giryânım eğlenmez

III

- Niçe kesb-i safâ itsün bu mihnetzârda âdem
Gönül bî-sabr u dil-ber bî-rah[i]m derd ü belâ hem-dem
3. Firâkuñla olupdur verd-i kâm-ı dil yaşı şeb-nem
Baña hâr-ı belâdur gül yüzüñsüz gülşen-i 'âlem
Bütün dünyâ benüm olsa dil-i nâlânım eğlenmez

IV

- Yeter ey gamze-i hod-re'y dehri pür-şürûr itme
Gel ey çeşm-i vefâ-kirdâr kendüñ reşk-i hûr itme
3. Dil-i 'uşşâkı cânâ cevruñ ile pür-fütûr itme
Serîr-i hüsne şâh olduñsa da şâhum gurûr itme
Bahâr-ı gülşen-i hûbî geçer sultânım eğlenmez

9

B 132^a; AE 43^a.

•

Tahmîs-i Gazel-i 'Avnî AE.

I/3

bir dem: bir kez B.

3

4. dizede / eylemezdüm: itmez idüm AE.

4

Hele: - AE.

III/1

mihnetzâr: mahabbetzâr AE.

III/3

verd: dür AE.

V

- Harâb itse sezâdur **Vahyî** çeşm-i dil-rubâ kevni
İyandur her nigehe lutf-ıla âzârınun bevnî
3. Dimiş ol şâ°irânun şûhî sâhib-nazm-ı hoş-levni
Bugün gül-geşt idermiş ol ser-âmed dil-berüm °Avnî
Gelür kâşâneje sabr it gül-i handânun eglenmez

10.

Terkîb-bend-i Tevbe-nâme

Fê ilâtün Fê ilâtün Fê ilâtün Fê ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

I

- Ey gönül meyl-i gül-i °ârız-ı dil-ber tâ key
Heves-i sünbül-i gîsû-yı mu°anber tâ key
Gülsitân-ı nazar-ı °ibret olan çeşmünde
Nergis-i çeşm-i bütân ola musavver tâ key
3. Gâh olup mest-i visâl ü gehî mahmûr-ı firâk
Eylemeñ kendüñi °âlemlere manzar tâ key
Deşne-i gamze vü tîr-i müjesin yâd iderek
Olasın haste vü mecrûh u mükedder tâ key
Gördigün servün olup pâyına su gibi revan
Dil-i âzâde ola hâk ile hem-ser tâ key
6. Niçe bir ârzû-yı vasl ile hasret çekelüm
Kışzâr-ı dile bir tohm-ı nedâmet ekelüm

II

- Yeter ümmîd-keş-i vuslat-ı dildâr olduk
Yeter âlâm-hor-ı gamze-i hun-hâr olduk
Yeter ol turre hevâsıyla düşüp sevdâya
Dîdesin fikr iderek derd ile bîmâr olduk
3. Câm-ı lutfin umarak devlet-i tâli°de hele
Nâ'il-i sâgar-ı zehr-âbe-i âzâr olduk

V/3 şûhî: şûh-ı / levni: gûmı AE.
10 B 149^b; AE 39^b.
• **Tevbe-nâme** B.
I/1a gül: - B.
II/2a sevdâya: gird-âba AE.

Ârzû-yı nîgeh-i merhamet-i yâr iderek
Niçe müddet hedef-i ta^cne-i aġyâr olduk

°İşk-ı ruhsârı ile sînemüz itdük pür-dâġ
Zahm ile reşk-dih-i hâtır-ı gülzâr olduk

6. Geldi ol dem ki dili hâtıradan pâk ideyüz
Eşk-i ihlâs ile can çeşmini nemnâk ideyüz

III

Niçe bir nakd-i dili eyleye hûban yagmâ
Nahl-i kalbe niçe bir lerze sala bâd-ı hevâ

Niçe bir bahtum ile zülfini hem-şekl görüp
Dest-i endîşe kura başuma çetr-i sevdâ

3. Niçe bir ceyb-i emel rehn-i kefi ye's olsun
Vakf-ı hâr-ı gam olup gûşe-i dâmân-ı recâ

Derd-i °ışkıyla olup bir büt-i şûhuñ rencûr
Niçe bir ola dil-i zâr-ı talebkâr-ı şifâ

Niçe bir °ârî idüp habs-i çeh-i rüsvâyî
İdesüñ kalbi rezîlâne tufeyl-i süfehâ

6. Vaktidür şimdi hevâ vü hevesi terk eyle
Hazret-i Hakka °ubûdiyyetünjî berk eyle

IV

Geçdi °ömrünñ heves-i midhat-i hûbanda senün
Kaldı °akluñ girih-i zülf-i perîşanda senün

Kaddine °arızına mâ'il olup cânânunñ
Serv ü gül gibi dilünñ kaldı gülistanda senün

3. Fikret-i gerden-i kâfûr ile murg-ı kalbün
Yandı pervâne-sıfat şem^c-i fûrûzanda senün

Masrafın tîr ü kemân itdi nukûd-ı eşkün
Ârzû-yı müje vü ebrû-yı cânanda senün

Tîġına hancerine ol kadar itdünñ tahsin
Ki hayâl olsa çıkar iki elünñ kanda senün

6. İmdi şimden-girü mir'ât-ı dilünñ sâf eyle
Yeter oldu ko elünñ sîneye insâf eyle

V

- Rište-i bâsıraya gevher-i ʿibret nazm it
Silk-i endîşeye yâkût-ı sadâkat nazm it
Vasf-ı dendânda tarh itdigün eşʿâr yeter
Turre-i h^vâhişe lü'lü-yi nedâmet nazm it
3. Demidür dîde-i dilden akıdup derd-ile hun
Sübha-i ʿözüne mercân-ı inâbet nazm it
Rîze-seng-i reh-i ebrâra sürüp pîşânî
Efser-i devlete elmâs-ı kerâmet nazm it
Zînetün eyleme har-mühre-i efkâr-ı mecâz
Târ-ı zülf-i dile gel la^l-i hakikat nazm it
6. Leşger-i himmet idüp fikr-i sivâyı yagmâ
Cilvegâh eyleye tâ kalbünî ʿışk-ı Mevlâ

VI

- Kaysveş lâne-i murgân-ı hevâdur serümüz
Evc-i maksûda ʿurûc itmege yokdur yerümüz
İtmeyüp zühd ü ʿibâdât ile tahsîl-i sevâb
Oldı mu^tâd-ı güneş tab^c-ı hatâ-perverümüz
3. Rütbemüz göklere ırgürmek iken lâyıcumuz
Böyle kalursa eger yerde de kalmaz yerümüz
Hirmen-i ʿömri bu gafletle yakup nâr-ı ecel
Şöyle ber-bâd olayuz kalmaya hâkisterümüz
Ne kadar derd ü belâ gelse gerek başumuza
Ne kadar renc ü ʿanâ görse gerek gözlerümüz
6. Baña yâ Rab o hâletleri teshîl eyle
Kemligüm fazluñ ile eylige tebdîl eyle

VII

- Tevbe yâ Rab suhan-pâş-ı niyâz olduğuma
Tevbe yâ Rab heves-perver-i nâz olduğuma
Bir mehûñ hasret-i hâliyle olup necm-şumâr
Subha dek hem-nefes-i âh-ı dirâz olduğuma
3. Tevbe yâ Rab hevâ vü hevesi ʿışk sanup
Mest-i ser-şâre-keş-i bezm-i mecâz olduğuma

V/3a

dilden: terden B.

Fikr-i vuslatla girüp ma^creke-i ikdâma
Nev-be-nev zahm-hor-ı deşne-i âz oldıguma

Tevbe yâ Rab olup bülbülü her gonçe-femüñ
Âh-ı cangâh çeküp sîne-güdâz oldıguma

6. Tevbe sad tevbe reh-i ma^csiyete gitdigüme
Tevbe sad tevbe dilâ nefse uyup itdigüme

VIII

Bir dahı meyl-i dem-i vuslat-ı yâr itmeyeyüm
Bir dahı ârzû-yı bûs u kinâr itmeyeyüm

Ruhların dîdelerin kâkülün aņmak degil e
Bir dahı fikr-i gülistân u bahâr itmeyeyüm

3. Gülşen-i kûyını vasf eyleyerek dildâruñ
Kendümi bîhüde bülbül gibi zâr itmeyeyüm

Leblerin agzıma almak degül ol gonçe-femüñ
Vakt-i gül-nâr olıcak ^cazm-i Hisâr itmeyeyüm

Ol kadar eyleyeyüm fikr-i kadin dilden dūr
^cÂlem-i h^vâbda da bâğa güzâr itmeyeyüm

6. Şol kadar eyledigüm işlere oldum nâdim
Ki hatâ mülkin olur na^cra-i âhum hâdim

IX

Zü 'l-celâlâ beni nişter-hor-ı hırmân itme
Cürm ü ^cisyân ile ser-geşte vü hayrân itme

Tünd-bâd-ı gazabuñdan beni hıfz it yâ Rab
Kâkül-i hâl-i dil-i zârı perîşân itme

3. Rûz-ı mahşerde idüp câh-ı hacâlet yerimi
Gül-nihâl-i emelüm hâk ile yeksân itme

Yüzümüñ karasını âb-ı keremle pâk it
Bu fezâhatle beni mazhar-i hüsrân itme

Varıcak şerm ile lutfuñ umarak hazretüñe
Sarsar-ı hışm ile mülk-i dili vîrân itme

6. Ne kadar mücrim isem gark-ı yem-i ihsân it
İki ^câlemde beni mest-i mey-i gufrân it

X

Yâ İlâhî şeref-i fahr-i cihan hurmetine
Âdeme nefh olınan rûh-ı revan hurmetine

- Leyle-i Kadr*deki vakt-i mübârek hakkı
Şeb-i İsrâda olan râz-ı nihan hurmetine
3. Eyleyüp sübha-i enfâsını vakf-ı ihlâs
Mest-i ʿirfân olan âgâh dilan hurmetine
- Çeşm-i terden dökilen eşk-i nedâmet hakkı
Sûz-ı dille çekilen âh u figan hurmetine
- Şeb-i fürkatde olan vahşet ü dehşet yerine
Dem-i vuslatda olan emn ü aman hurmetine
6. Ne kadar oldu ise lââyık-ı habs-i derekât
Vahyî-i rû-siyehi eyle mukîm-i cennât

EL-ELGÂZ'

1.

Fe'îlâtün Me'fâ'ilün Fe'îlün

Hafif... - - / . . . - / . . . -

- Nedür ol dil-ber-i cihân-ârâ
Kâm-bahşâ vü menkabet-pîrâ
Şekli matbû^c u kâmeti merbû^c
Vaz^cı masnû^c u pâyesi merfû^c
3. Rûyı gül-rîz ü zülfî ^canber-bîz
Hatı nev-hîz ü câme reng-âmîz
Geh kabâsı sefid ü geh gül-gun
Geh siyeh câme ile fitne-nümun
Gâh olur çün ^carûs-ı dîbâ-pûş
Zer ü zîverle halka ^cişve-fürûş
6. Aña meşşâta tab^c-ı pâk-i kibâr
Zînet-i zâhire ne minneti var
Hâs u ^câm olmuş aña dil-dâde
Kimse ^cişkından olmaz âzâde
Pâk-dâmân u şûh-ı şîrînkâr
İder ^cuşşâkı bir nigele şîkâr
9. Zülf-i pür-çîni murg-ı câna kafes
Hanceri kûçe-i recâya ^cases
Beyze-i tîğ-ı gamzesini kazâ
Kârgâh-ı ezelde çekmiş tâ
Aña kimse tasaddur eyleyemez
Mîr u paşa tekebbür eyleyemez
12. Meger ol nev-hat olına tercîh
Ki ide hüsni ^câlemi tefrîh
Vahyîyâ fehm iden müsellim olur
Ehl-i ^cirfân içinde mükrim olur

¹

B 136^b; AE 85^b.

2.

Lügaz-ı Dîger

Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûl
Mütekârib . - - / . - - / . - - / . -

Nedür ol °arûs-ı murassa°-libâs
K'ola h°âbgâhında mahsûd-ı nâs
Seb[i]z-pûş olup gâh u geh sürh-pûş
Olur dâ'imâ meskenetle hamûş

3. Firâşındadur rûzda dâ'imâ
°Acebdür şebe irse olur cüdâ
Gıdâsı olupdur anuñ sîm ü zer
Yidügin yine yer virürseñ eger
Çü °âşık ser-â-ser olup cismi dâğ
Yine °ışk-ı dil-berden itmez ferâg
6. Der-âguş ola şûh-ı gül-ruhlara
O kasdı hemîşe safâlar süre
Murâdı olup dest-bûs-ı nigâr
Olur subh u şâm ol murâd aña yâr
Bakan cismine seyr-i gülzâr ider
O şevk ile fikr-i ruh-ı yâr ider
9. Olup cismi mânendi anda zeban
Dahı vüs°at üzre begâyet dehan
Olur evveli cîm ü nûn âhiri
Dilâ reşk-i °uşşâk olursa yeri
Bu ma°nâyı fehm eyleyen **Vahyîyâ**
Re'îs-i zarîfân olursa sezâ

3.

Lügaz-ı Dîger

Fe'îlâtün Mefâ°ilün Fe'îlün
Hafif . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol tuhfe kulle-i mînâ
Meyl-i sebz üzre oldu cilve-nümâ

---

2 B 137^a; AE 85^b.
3b şebe irse: şeb irişse B.
4b virürseñ: varursañ B.
6b O: Bu B.
3 B 137^b; AE 86^a.

- Burc ber-burc eyleyüp üstâd
Eylemiş muhkem anı çün pûlâd
3. Yıkmadın kimse kapusın açamaz
Habs olan anda taşraya kaçamaz
Ni^cmeti çok bilen koyup gidemez
Şûredür âbı kimse nûş idemez
Kişi nâ-puhte olsa her ne kadar
Bir zarâfetle yol bulup anı yer
6. Hakk-ı nân u nemek sayan âdem
Diyemez ben o ni^cmeti sevmem
Vahyîyâ feth iden bu nev-lügazı
H^vân-ı ^cirfândan yedi çerezi

4.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol mâr-ı ejdehâ-kâmet
Mâr iken kârı ^câleme hidmet
Ekli yok şûrb ile ta^cayyüş ider
Ekserî şerbete ta^cattüş ider
3. Zahmet-i cû^c ile nizâr olmuş
Za^cf ile zâr u bî-karâr olmuş
Yine kan dökmedür velî kârı
Zehri çok kimseye olur sârî
Gice olur ininde h^vâb-âlûd
Ya^cnî bî-hûş u pîç ü tâb-âlûd
6. Rûz olunca yine olup ber-pâ
San^catın başlar itmege icrâ
Güci yetdiği kimseye ulaşur
Lâgarî tekyesin bile dolaşur

2a

üstâd: isnâd AE.

7

feth: fehm AE // ^cirfândan: ^cirfândur B.

4

B 137^b; AE 86^a.

2b

şerbete: şûrbine B.

Bildürür nice âdeme haddin
Cezm ider fehmi fikr iden kaddin

9. **Vahyîyâ** keşf iden suhandâne
Câ'ize ber °asâ-yı şeş-hâne

5.

Lügaz-ı Dîger

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol dil-küşâ cihân-nümâ
Gâh olur pest ü gâh olur bâlâ

İhtimâm eylese anı mi°mâr
Bir nefesde yıkar yapar tekrâr

3. Vardur içinde havz u fevvâre
Ki virür zîb ü zînet ol dâra

Çıkup inmekde olarak devvâr
Âb-ı fevvâresinde bir gül-nâr

Var meger bir kemer terâzûsı
Gâh irür sakfa âb-ı dil-cûsı

6. Sakfî zîbende vü mukarnesdür
°Alem-i kubbesi mukavvesdür

Gerçi sûrâh çok zemîninde
Vehn yok lîk şeh-nişîninde

Dökilür katre katre âb andan
Hâne olmaz velî harâb andan

9. **Vahyîyâ** anı idinen ma°lûm
Sahn-ı °âlemde itdi def°-i gumûm

8b

fehmi: fehme B.

5

B 138^a; AE 86^b.

5b

sakfa: sakfına B.

7b

lîk: leb-i B.

6.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol kal^ca-i ^cacîb ü rasin
Aña bir hitta olmamış ta^cyin
Bâb-ı sakfında bâb sîne gibi
Geşt ider ^câlemi sefîne gibi
3. İçi bahr-i sefiddür anuñ
Eseridür o bahr-i tûfânuñ
Anda var bir cezîre-i matbû^c
Kürre-i zemherîrveş merfû^c
Seyr iden anı kulle zann eyler
Sâhil-i bahre zılle zann eyler
6. Bir cezîre bu kim bihişt-misâl
Bî-bedeldür hevâsı âbı zülâl
Var anuñ da içinde bir deryâ
Ki letâfetde yok nazîr aña
Eylemiş anı bir semek menzil
Semek ammâ ki haylî deryâ-dil
9. Kadi bâlâ vücûdı dahı kebîr
Olmış ol bahr aña havz-ı sagîr
Kuyruğı ferş ile bitişmişdür
Fevk-i ^carşa başı yetişmişdür
Nûş idüp bahri bir harâret ile
^cArz ider âdeme zarâfet ile
12. İdemez ^carz olmasa gavvâs
Bu kelâmı nişanla parmak bas
Kuyrugında dehânı gör ^cacebî
Burnı başında aña olma gabî
Cümle evsâfin eyledüm işrâb
Fikr-i taglîta düşmesün ahabâb

---

6 B 138^b; AE 86^a.

1 rasin: metin B // olmamış: olmuş AE.

2a Bâb-ı: Bâbı B.

10a bitişmişdür: bilişmişdür AE.

15. **Vahyîyâ** feth iderse bir ^cayyâr
Bula ehl-i suhan yanında vakâr

7.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün

Remel . . -- / . . -- / . . -

Nedür ol çâker-i nâzük-reftâr
Ayagı yok topuğu parmagı var
İncedür sarığı kalyoncu gibi
Kavugı çizmelerün koncu gibi

3. Gündüz ahşâma dek eyler hidmet
Gice âzâd olup olur râhat
Gicede hidmete itse ikdâm
Yakar âteşlere anı huddâm
Harfi penç evveli cîm âhiri yâ
Bilmeyen itmeye da^cvâ-yı zekâ

8.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . -- / . . -- / . . -

Nedür ol iki ahter-i seyyâr
Ki feleklerle oldılar devvâr
Eyler iken bile tulû^c u gurûb
Biri birini görmemişler hûb

3. Her biri gerçi ahter-i kihter
Lîk hurşîd ü mâhdan bihter
Görinür sûretâ sehâbâsâ
Nûrı ammâ ki âftâbâsâ
Rûzı magmûm olursa da mekşûf
Şebi mekşûf olursa da meksûf
6. Ahter-i sa^cd-ı burc-ı hikmetdür
Reh-nümâ-yı fezâ-yı ^cibretdür
Bir siyeh şâlı gûyiyâ bürinür
Halka tîr ü kemân ile görünür

---

7 B 139^a; AE 86^b.

8 B 139^a; AE 87^a.

- Oldı bârân anuñla germ-ülfet
Berf ile var bürûdeti gâyet
9. Hükmin ol ahterüñ beyân idelüm
Eseri n'idügin °iyân idelüm
- Nazar iden aña olur hod-bin
Bunı °ilmü 'l-yakîn kıl ta°yin
- Bu eser olsa munkatı° ammâ
Ola peydâ kıyâmet-i sugrâ
12. **Vahyî**yâ fehm iden nazar-bâzuñ
Yeridür sadrı bezm-i i°zâzuñ

9.

Lügaz-ı Dîger

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Fe°ülün

Hezec . - - - / . - - - / . - -

- Nedür ol nev-cüvân-ı sîm-pehlû
Dem-â-dem dîdelerden akıdur su
- Aña dil-dâde iken şâh u dervîş
Esîr-i °ışk o da giryân u dil-rîş
3. Vücûdı şerha şerha dâğ-ber-dâğ
Yine gusl ü vuzûda eyler isbâğ
- Şifâ-yı sadr bulmaz dökmeşe yaş
Aña rahm eyler âdem olsa da taş
- Zer ü zîverle ol şûh-ı dil-ârâ
Olur °uşşâk-ı zâra hâlet-efzâ
6. İder zevk-i bihişti nutk u tezkîr
İderse mâ-cerâsın saña takrîr
- Bunı fehm eyleyen sâhib-tabî°at
İde **Vahyî** derûnın bâğ-ı cennet

10.

Lügaz-ı Dîger

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Fe°ülün

Hezec . - - - / . - - - / . - -

Nedür ol münzevî dervîş-i hayran
Ki çıkmaz hânesinden taşra bir an

9 B 139^b; AE 87^a.

4a dökmeşe: tolmasa AE.

10 B 140^a; AE 87^b.

- Lisân-ı halka tutarsañ velî gûş
Sayarlar anı rind-i hâne-ber-dûş
3. Fakîr-i bî-nevâ ser-pâ bürehne
Komışdur câmesin var-ısa rehne
Meşin tennûre idinmiş o kallâş
Metânetle murakka^c hırkası taş
Olursa ol murakka^c pâre pâre
Medâr olur yine bir pâre kâra
6. Se harf oldı anuñ tâzîce nâmı
Gezer seyyâh olup Mısr ile Şâmı
İder **Vahyî** bu remzi fehme himmet
Çeküp baş hırkaya bulan selâmet

11.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafif . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol iki havz-ı pâk-i latîf
Çüfte havz aña nisbet ile kesîf
Oldı bir tâka ikisi beste
Buldı kuvvet suyn içen haste
3. Suyı gâyetle sâf turna gözi
Kimsenüñ yok letâfetine sözi
Dibine akçe düşse pâre olur
Sûzen içinde san menâre olur
Vahyîyâ fehm iden kebîr olsun
Ma^crifetle kemâl pîr olsun

12.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafif . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol kulle-i cihân-nümâ
Ki olur kiblegâh-ı mîr ü gedâ
Rûzgâr itmez aña hîç zarar
Kühnelenmez geçerse biñ yıl eger

11

B 140^a; AE 87^b.

12

B 140^b; AE 87^b.

3. Tarzı matbû^c u resmi şevk-efzâ
Fî 'l-mesel bir 'arûs-ı bî-hemtâ
Aña bânîsi 'arşî sakf itmiş
Fukarâ ola diyü vakf itmiş
Lîk süknâsın eylemiş meşrût
Olana 'ışk u şevk ile mahlût
6. Bir gice sâkin olan anda velî
Sag çıkmaz sabâha gör keseli
Keşf iden **Vahyîyâ** bu ma^cnâyı
Açdı dilden zalâm-ı sevdâyı

13.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol şahs-ı münhanî-i nahîf
Kendi pâkîze vü libâsı nazîf
Münzevî meyl-i ihtilât itmez
Kimseye 'arz-ı inbisât itmez
3. Lîk pîr ü cüvân ile mahrem
Ber-ser ü rû tutar anı âdem
Gerçi kim bâğban degüldür bu
Dolıdur desti sünbül ü şeb-bû
Dil-berüñ zülf ü hattı fikriyle
Cebhe vü rûy-ı alı zikriyle
6. Cismini 'ışka lâlezâr itmiş
Sînesin ya^cnî şerhadâr itmiş
Nâm u şâna yok i^ctibârı anuñ
Lîk ma^clûmdur 'iyârı anuñ
Gâh künc-i hafâda kâ^cid olur
Gâh kasr-ı zücâca sâ^cid olur
9. Ekseriyâ olur ta^câm u şarâb
Aña 'ûd u 'abîr ü 'itr u gül-âb

13

B 140^b; AE 87^b.

2b

Kimseye: Kimsede AE.

3b

âdem: 'âlem AE.

- Sulehânuñ enîs ü gam-h^vârı
Süfehânuñ mu^cîn ü pindârı
Ceyş-i hîre talî^ca-i cerrâr
Sipeh-i fitneye dahı dümdâr
12. Nâmı Türkî vü Fârisî se vü çâr
Kılca yok ^caybı vü hüner bisyâr
Her kim eylerse n'idügin ta^cyin
Aña bir kîse tolusı tahsin
İsmiñi resmini beyân itdüm
Mâ hüve 'l-vâktî^ci ^ciyân itdüm
15. Bilmeyen gayri dil-hırâş olsun
Bıyığı dikine tirâş olsun

14.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol tuhfe kubbe-i sugrâ
Yapmış anı mefâzede bennâ
Üstüvâr u musanna^c u hemvâr
Dil uzatma dilün yanar zinhâr
3. Vech-i teşbîhi var aña yâran
Diseler türbe-i şeh-i mâran
Mahzen-i sükker eylesen anı
Nâmı olurdu zehr dükkânı
Vahyîyâ çâr harfdür ismi
Şerbet-i hecre şîşedür cismi

15.

Lügaz-ı Dîger

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . . - - / . . - - / . . -

Ol ne nâzük mîve olur ey piser
Mazhar-i hayrû 't-ta^câm-ı mâ-hazar
Ni^cmet-i cennet gibi tabh istemez
Dûzah erbâbından olanlar yimez

14

B 141^a; AE 88^a.

15

B 141^b; AE 88^a.

3. Kesret-i eklinde yokdur imtilâ
Belki ekl oldukça artar iştiâ
Vardur eklinde hezârân intifâ^c
Lîk heftâdı müberhen bî-nizâ^c
Ekl iden bel^c itmez anı def^c ider
Def^c idüp terk itmez anı ref^c ider
6. Şekl-i kissâ gibidür ammâ nahîf
Ekli insânı ider pâk ü nazîf
Vahyîyâ elden koma ikrâmını
Bî-vuzû alma lisâna nâmını

16.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol turfe şehr-i bî-mânend
Evleri muhkem ü mülûk-pesend
Yolu hemvâr u çeşmesi cârî
Ratb iken hâk sebzeden ^cârî
3. Halkınuñ ekseri siyeh-pûşan
Mestleri velî ^carak-nûşan
Tîğ der-kâr ü küşteler pâ-mâl
Fî 'l-hakîka ne ceng var ne cidâl
Satılan anda kâle-i Hama
Semeni dürr-i pâk-i bî-hemtâ
6. Hîle ta^clîm iderken İblîse
Ehl-i sûkı yine tehî kîse
Emredi mültefit şuyûhı mihan
Fukarâ agniyâ ile yeksan
Kimse kânûnını anuñ bozamaz
Ehl-i küfr anda râkib^{en} gezemez
9. Ol ki **Vahyî** bu remzi fehm eyler
Hâs ola aña belde-i ^cAbkar

16

B 142^a, AE 88^b.

1

- AE.

2b

sebzeden: sîneden B.

3

- AE.

17.

Lügaz-ı Dîger

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol Mevlevî-i sebz-külâh
Ki fenâ itmiş anı mahv ü tebâh

Cismi yok görünür ancak bir ser
Sâ'at-i °ömrine olmuş mihver

3. Külehi gayr idinür başına tâc
Bu külâhı başa eyler îlâc

Külehi çıksa eger başından
Ola pür-kâse kefi aşından

Bunu fehm eylese bir nâdire-bin
Vahyîyâ başına tâc-ı tahsin

18.

Lügaz-ı Dîger

Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Haffîf . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol pâk-tab^c hizmetkâr
Kâbil ü nükte-fehm ü kâr-güzâr

İtmez izhâr-ı °aciz efendisine
Kûhı tahmîl iderse kendisine

3. Def^c idüp şerr ü şûr u gavgâyı
Dost eyler senüñle a^cdâyı

Keşf-i râz eylemez emânetkâr
Sîne-i sâfi mahzen-i esrâr

Ehl-i °ilm ü suhanver ü °ârif
Var mı bir fen ki olmaya vâkîf

6. Söylese sözde hiç lâf itmez
Ne diseñ anı dir hilâf itmez

17

B 142^a; AE 88^b.

1a

sebz: sebze B.

2a

ancak: anuñ AE.

3

B yazmasında 4. beyit.

4b

pür-kâse: pür-kâs AE.

18

B 142^b; AE 88^b.

Dir isem aña °askerî yeridür
Sanki üsküfli bir yeñiçeridür

Giydügi hep libâs-ı fâhirdür
Gâhî pinhân u gâhî zâhirdür

9. Gâh ider âteş-i gamı teskin
Gâh olur bâ°is-i figân u enin

Gâh sükker akar zebânından
Gâh âteş çıkar dehânından

Agzın öp **Vahyî** ol suhan-sâzuñ
Çöze bendin bu kîse-i râzuñ

19.

Lügaz-ı Dîger

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafif . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol pâsbân-ı bî-fânûs
Şeb-rev-i kûçe-gerd çün câsûs

Ceng-cüyende erkegi dişisi
°Ases ammâ ki yok °ases başısı

3. Eylemez havf mîr ü paşadan
Çekmez el şerr ü şûr u gavgâdan

Aña kâdir ki eyleyüp tedbîr
İde bir sa°b kal°ayı teshîr

Gâh bir şehre katli-i °âm eyler
Halkınuñ kârını tamâm eyler

6. Gâh anı bir °acûz sayd eyler
Defter-i küştegâna kayd eyler

Vahyîyâ fehm iden bula rif°at
Avcı başılığa giye hil°at

11a

öp: - B.

19

B 143^a; AE 89^a.

6a

°acûz: °acûze AE.

7a

fehm: feth B.

20.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol turfe mâr-ı pîçîde
Tu^cme berçîde vü cihan-dîde
Nısfı bî-rûh u âhiri zî-rûh
Gelür anuñla niçe kâra fütûh
3. Hamle eylerse âdemi kaçırur
Kaçmayup dursa zehrlere içirür
Süzilüp gâh olur lewendâne
Sarılır nahl-i kadd-i cânâne
Unıdup fikr-i turre vü ca^cdı
Görse insân aña olur sa^cdî
6. Kârı şerr ü fesâd bir ef^cî
Lîk neyl-i merâma var nef^ci
Vahyî fehm iden eylesün idrâk
Olur insâf o mâr için tiryâk

21.

Lügaz-ı Dîger

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Fe^cülün

Hezec . . - - - / . . - - - / . . -

1. Nedür ol al yañahlı tâze mahbûb
Gehî Yûsuf olur gâhîce Eyyûb

22.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

1. Nedür ol selh-hâne-i memdûh
Bulınur anda günde biñ mezbûh

20

B 143^a; AE 89^a.

4a

Süzilüp: Söyleyüp AE.

7b

o mâr için tiryâk: o mâr-ı kevn AE.

21

B 143^b; AE 91^b.

1b

Eyyûb: mahbûb B.

22

B 143^b; AE 89^a.

2. Kesilür gerçi dâ'imâ kurban
Damlamaz taşına velîkin kan
3. Anlayan levnden selâmetini
Bildi kassâbınun hazâkatini

23.

Lügaz-ı Dîger

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

Hezec . - - - / . - - - / . - -

- Nedür ol pür-hüner cerrâh-ı dânâ
Hicâmetde bulunmaz aña hemtâ
- Açar bir def'ada yüz şerha-i ter
Tutar her şerha için başka nişter
3. Acıtmaz şerhasından kan akıtmaz
Velîkin yarası yıllarca gitmez
- Birinün ursa nişter sînesine
Urur evvel dil-i bî-kînesine
- Olursa **Vahyîyâ** hâtır-pesendi
Bu 'akdi hall ider ŞEHDÎ EFENDÎ

24.

Lügaz-ı Dîger

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol tekye-i hemvâr-ı binâ
Oldı meşrûta-i erbâb-ı fenâ
- Cümle sükkânı nemed-pûşândur
'İşk bezminde kadeh-nûşândur
3. Giyinüp hırkaların halvetde
Çıkarırlar olıcak kesretde
- İnkisâr almadan olan hâ'if
Anlarun semtini olmaz tâ'if
- Vahyîyâ** her kim anı feth eyler
Zurefâya olur o ser-defter

2b

taşına: hâkine B.

3

levn: levs // hazâkat: zarâfet B.

23

B 143^b; AE 89^b.

1a

cerrâh: cerrah AE.

24

B 144^a; AE 89^b.

25.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . . - / . . . - / . . . -

- Nedür ol muttasıl iki hâne
Ru'yeti feyz-bahş olur câna
Biri fevkânî biri tahtânî
Kendine mâ'il eyler insânı
3. Beyt-i süflî vesî^c ü ^culvî teng
Zâhir egerçi ikisi hem-reng
Kürevî ikisi de sûretde
Degül ammâ küre hakîkatde
Beyt-i ^culvîde revzen ü bâbı
Andan almalı dâne vü âbı
6. Koşşı kapusu vardur ^culvîden
Geçe süflîye istedükçe geçen
Bu iki hâne şey'-i vâhiddür
Sâhibi zâhid ü mücâhiddür
Gâlibâ ^câbidâna kâ'im olur
Sanma kim gâfilâna nâ'im olur
9. Gâh âteşlere olur gül-han
Gâh olur âb ü tâb için mahzen
Gâh kandîlveş mu^callak olur
Geh muhallâ gehî müverrik olur
Bu lügaz **Vahyî** ^cârifânedür
Hallinün semti nâzükânedür

26.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . . - / . . . - / . . . -

Nedür ol murg-ı yek-per ü deh-pâ
Şekli matbû^c u kâmeti bâlâ
Şâh-bâz ile eylesem temsîl
Tîz-perlikde olmaz aña ^cadîl

25

B 144^a; AE 89^b.

26

B 144^b; AE 89^b.

3. Hüsni tâvûsdan füzunterdür
Belki °ankâ ile ber-â-berdür
Mâlik olmuş egerçi deh deste
N'eyleyem desti pâyına beste
Rûyî yâ mültehî ya sâdecedür
Cânî yâ penç ü yâ ziyâdecedür
6. Penç ü yekdür ser ü dehâmî bil
Cümle şeyden alurlar anî bil
Dürlü dürlü ta°âmî var anuñ
Enfesi hüsndârî insânüñ
Günde ekl itse on nefer âdem
Siyr olmaz gıdâsı olmaz tam
9. Mübtelâ sût'-i mi°deye ammâ
Kay' ider her ne yerse subh u mesâ
Peri olsa şikeste bî-pervâ
Pâylarla ider o tayy-i hevâ
Pâylarda şikeste olsa eger
Yine düşmez zemîne geşt eyler
12. Seri kat° olsa olmaya eseri
Rûhî kabz olsa görmeye zararı
Vahyîyâ fehm iden suhan-perdâz
Evc-i rif°atde eylesün pervâz

27.

Lügaz-ı Dîger

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

- Bil nedür ol kal°a kim olmuş °iyan
Bir gürûh olmuşlar anda pâsban
Ni°mete müstagrak iken subh u şâm
Yimez içmez söylemez anlar kelâm
3. Bunlaruñ eşkâline itseñ nigâh
Kimi ak kimi kızıl kimi siyâh
Cümlesi ol kal°ada mahbûsdur
Taşra çıkmaktan bular me'yûsdur

6b

alurlar: ekül B.

27

B 145^a; AE 90^a.

Ol zaman kim ola ol kal^ca harâb
Pâsbanlar için olur feth-i bâb

6. Cümlesi eylerler ^cazm-i sebzezâr
Her biri yapar başına bir hisâr
Evveli kâf oldu zâdur âhiri
Ragbete lâyıkdur el-hak fâhiri

28.

Lügaz-ı Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

Nedür ol iki şahs olup zevceyn
Biri birini eylemişler zeyn

Birisi merddür anuñ biri zen
Müttehidler arada yok sen ben

3. Her biri serv-kadd ü hûb-likâ
Lîk yek-pâ vü nâkîsu 'l-a^czâ
Birinüñ pâyı kendüye bînî
Anda hem dîde-i cihan-bîni
Birinüñ pâyı enfidür hem fem
N'eyleyem nutka yok mecâl ebkem

6. İçirürler aña budur ^câdet
Kırmız ile benefşeden şerbet
İçer ammâ ki hazma yok imkân
Başı döner gelür heman gaşeyan
Kay' idüp def^c iderse râhat olur
İtmese haste-i yübûset olur

9. Yine içer müli olur şerbet
Hükmin icrâya tâ bula kudret
Elde h^vânende gibi dâ'iresi
Bilür edvârı lîk yok nefesi
Gâh olur kutb-ı vakte hidmetkâr
Gâh olur mest ü gâh esîr-i humâr

12. **Vahyîyâ** penç harfdür nâmı
Fehm iden aldı ^cilmden kâmı

28

B 145^b; AE 90^a.

5a

enfidür: enfdür B.

29.

Lügaz-ı Dîger

Müfte' ilün Müfte' ilün Fâ' ilün

Serî - . . . - / - . . . - / - . . .

Bil nedür ol cünd-i Süreyyâ-nizâm
Fâtih-i ebvâb-ı kılâ' -ı-merâm

Olmasa bir kal'aya bunlar yakın
Çihre-nümâ olmaya feth-i mübin

3. Her birinüñ var siperi başda
Sihr-nümâ hamle vü perhâşda
Tîğ u sinân ile degül müftehir
Âlet-i harb ancak aña münhasır
Birbirine nusret idüp dâ'imâ
Oldı bular rifk ile müşkil-küşâ
6. Ekl-i nefâyisle bulup iştihâr
Eylediler niçeleri hissedâr
Bunlar için ekser olur intihâb
Kakma ilik kuş başı fâhir kebâb
Kimisi sünnî kimisi sürh-ser
Her biri bir san'at ile mu'teber
9. Kimi tavîl ü kimisi mu'tedil
Kimi kasîr olmaga da muhtemel
Kimi sunar câm-ı şehâdet saña
Olmış iken şemmede âlet saña
Kimi 'ibâdetde olur muktedâ
Ehl-i hevâya kimi lu'bet-nümâ
12. Kimi muhallâ kimisi sâdedür
Tâc-ı 'izâma kimi dil-dâdedür
Kâ'im ü râki' dahı sâcid bular
Geh müte'addid gehî vâhid bular
Olmasa bunlar okınur mı kitâb
Olmasa bunlar bilinür mi hisâb
15. Didiler erbâb-ı suhan **Vahyîyâ**
Bu lügazı feth idene merhabâ

29

B 145^b; AE 90^b.

12b

'izâma: 'izâm AE.

30.

Lügaz-ı Dîger

Fé'ilâtün Fé'ilâtün Fé'ilün

Remel . . -- / . . -- / . . -

- Nedür ol leşger-i sâhib-savlet
Magribî-sûret ü Hindî-sîret
Milket-i Rûmda hükmi gâlib
°Arabistâna çok olmaz râgib
3. Düşmene girmede haylî pür-fen
Siper ü nîzesi a^czâsından
Hasmınun âletin alup sipere
Cismine irmez anuñ yara bere
İdinür her biri bir hânesi teng
Tûşesi olur anuñ âhen ü seng
6. Gerçi hâkim degül ammâ zâbit
Biri birine kulûbı râbit
°Âlem olurdu harâb olmasa ol
Bulamazdı kişi eyvânına yol
Kad ü kâmetde kimi °ivec gibi
Cücedür kimisi Ye'cüc gibi
9. Bunların başına çok hâl gelür
Gâh nîk ü gehî bed-fâl gelür
Kimi evrengde sultanlık ider
Kimi keştîde kapûdanlık ider
Ogrı gibi tutulurlar gâhî
Olmamışlarken o râha râhî
12. Kiminün bogazına ip takılır
Kimi âteşlere yanar yakılır
Kapularda kimi olur mahbûs
Kimisi dâra çekilür menkûs
Kimisi tomruğa urılır anuñ
Kimisi de işe sürülür anuñ

30

B 146^b; AE 91^a.

3b

a^czâsından: i^ctâsından B.

11b

râha: râhı AE.

15. Gerçi sârik degül anlar mesrûk
Olur işkencede ammâ medkûk
Vahyîyâ bu lügazuñ haylî adak
Feth iden itdi der-i dânişi dak

31.

Lügaz-ı Dîger

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafîf . . - - / . . - - / . . -

- Nedür ol altı hem-dem ü hem-râh
Mahrem ü râzdân-ı bende vü şâh
Her biri nev-cüvân u sâde-°izâr
Her biri hoş-nihâd u hoş-kirdâr
3. Kişi anlarla hıfz-ı sıhhat ider
Hem °ibâdetde isti°ânet ider
Altsı birden olsa isti°mâl
Her mahalde olur münâsib hâl
Olsa yâ dördü yâ ikisi eger
Yine sâhiblerinüñ işi biter
6. Olsa yâ beş ya üç ya bir ammâ
Eyler insânı suhre-i zurefâ
Vahyîyâ bu lügaz müsellemdür
Çıkaran bezm-i zevke mahremdür

32.

Lügaz-ı Dîger

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . . - - / . . - - / . . -

- Bil nedür ol °âlem-ârâ merd ü zen
Kim gelür anuñ elinden her düzen
Biri zulmet birisi âb-ı hayât
Zulmeti °ayn-ı hayât âbı memât
3. Bahr-i esveddür biri biri sefid
Ak deñiz ammâ telâtumda şedîd
Ma°denî biri nebâtîdür biri
Oldı hayvânî ve lîkin zâhirî

31

B 147^a; AE 91^a.

32

B 147^a; AE 91^b.

Ma°denî düzmiş nebâtîden mihâd
Ol da hayvânîye itmiş istinâd

6. Ma°denîden idinüp ol da libâs
Birbirinden hüsn iderler iktibâs
Bu lügazdur gûyiyâ genc-i defin
Vahyîyâ fehm idene sad âferin

33.

Lügaz-ı Dîger

Fe°ûlün Fe°ûlün Fe°ûlün Fe°ûl
Mütekârib . - - / . - - / . - - / . -

Nedür ol siyeh-çerde mahdûm-ı pâk
Olur dâ'imâ °ışk-ıla tâbnâk

Perî-rû melek-hû semen-bû latîf
Sehî-kadd ü gül-had nazîf ü nahîf

3. Rubûde aña ins ü cinn ü melek
Olnca perî böyle olmak gerek
°İbâdetle me'lûfdur dâ'imâ
Salâh ehline bu olur pîşvâ
Külâh-ı seri tâc-ı zerrîndür
Nişîmen aña taht-ı la°îndür

5a nebâtîden: nebâtîde AE.

7b fehm: feth B.

33 B 147^b; AE 91^b.

MU^cAMMEYÂT[•]

1.

Be-nâm-ı Mustafâ

Mefâ^cilün Fê^cilâtün Mefâ^cilün Fê^cilün
Müctes . . . / . . . / . . . / . . .

1. Dehân u çeşm ü ruh-ı yâri eyle gel seyran
Anuñladur gönül ^câlemde feyz-i bî-pâyan

2.

Be-nâm-ı Seyfî

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

1. Hoş yaraşdı taraf-ı rûy-ı yâre zülf-i ser-nigun
Kim ider nezzâresi ^cuşşâka îrâs-ı cünun

3.

Be-nâm-ı ^cAbbâs[•]

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

1. Dîde çeşm-i mest-i cânânı görüp pür-nûr olur
Bânî-i dildür diyü hâtır dahı ma^cmûr olur

4.

Be-nâm-ı İmâm[•]

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / . . . / . . . / . . .

1. Cismini sûzân iderdi reşk-ile itdükçe âh
İki zülf-i ^canberînüñ resmini görseydi mâh

• el-Mu^cammeyât AE.

1 B 132^b; AE 93^b.

2 B 132^b; AE 93^b.

• Seyfî AE.

3 B 132^b; AE 92^b.

• ^cAbbâs AE.

4 B 132^b; AE 94^a.

• İmâm AE.

1b reşk-ile: reşkiyle B.

5.

Be-nâm-ı Sinân-ı Ümmî

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

1. Çü meyl-i bî-had-i dil rûy-ı yâredür her dem
Yine anuñla bulur zahmına göñül merhem

6.

Be-nâm-ı Yahyâ

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . . - / - . . - / - . . - / - . . -

1. Bir zamîri nakşını yârüh lebi hâmûş iken
İntikâl eylerdüh ammâ gamzedür hep men^c iden

7.

Be-nâm-ı 'Ömer

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Remel . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

1. Gördigüm dil-bere çün hâle sarılmam dir imiş
Dil-i şûrîde meger mâh-^cizâr ister imiş

8.

Be-nâm-ı 'Alî

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

1. O mâh ile gice bî-had safâ-yı vuslat iden
Cihanda biñ yaşasun kalur ise sag ve esen

---

5 B 132^b; AE 93^b.
• **Sinân Ümmî** AE.
6 B 132^b; AE 93^b.
• **Yahyâ** AE.
1a Bir: Her AE.
7 B 132^b; AE 93^b.
• **'Ömer** AE.
8 B 132^b; AE 93^b.
• **'Alî** AE.

9.

Be-nâm-ı Bekir

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Bir nigehle şöyle zahm urduñ dile kim gûyiyâ
Sînedey peykânı kaldı tîrûñüñ ey kaşı ya

10.

Be-nâm-ı Temîm

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . -

1. Leb-i tebessüm-i cânâna bezl-i cân eyler
Meger ki cîşk-ıla âşüfte oldu gonçe-i ter

11.

Be-nâm-ı Sâbit

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

Müctes . . . - / . . . - / . . . - / . . -

1. Bütânı itdi dil-âşüfte lezzet-i leb-i yâr
Hisâbı var serine dâğın eylese tekrâr

12.

Be-nâm-ı Ca'fer

Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

Muzâri^c - - . / - . . . / . . . . / - . -

1. Zülfün ser-i dili idüp ey mâh kendîden
Mecrûh-ı cevri olsa n'ola sonra pâ-şiken

---

9 B 132^b; AE 92^b.

• **Bekir** AE.

10 B 133^a; AE 92^b.

• **Temîm** AE.

11 B 133^a; AE 92^b.

• **Sâbit** AE.

1a Bütânı: Nebâti B.

12 B 133^a; AE 94^a.

• **Ca'fer** AE.

13.

Be-nâm-ı Dâvûd

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Mudârâ câmesin çâk itdi dest-i ye's ile hâtır
N'ola peyveste kılsañ tîrûñ oldı cân u dil hâzır

14.

Be-nâm-ı Zâtî

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Kendi dâ'î olur âşüftelige °âşıkı yâr
Ki ruh u zülfine bir iki dür asmış tekrâr

15.

Be-nâm-ı Râmî

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Müctes . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Şarâb câmesin eylerdi çâk °âşıkvâr
Olaydı kendüye peyveste neş'e-i leb-i yâr

16.

Be-nâm-ı Zeynî

Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün

Müctes . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Çü mâh rûy-ı nikâb-âverin göre yârûñ
Yanında ebrû-yı pür-çîn ola o ruhsârûñ

---

13 B 133^a; AE 93^a.

• **Dâvûd** AE.

14 B 133^b; AE 93^a.

• **Zâtî** AE.

1b zülfine: zâgına B.

15 B 133^b; AE 93^a.

• **Râmî** AE.

16 B 133^b; AE 93^b.

• **Zeynî** AE.

17.

Be-nâm-ı Sinân

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

1. Mihre bî-had nâz ider ol şivekâr
Yüzi nûrından idince hissedâr

18.

Be-nâm-ı Şâhîn

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün

Remel - . - - / - . - - / - . -

1. Mihrveş eylerdi rûyın şu^cle-bâr
Mâhı kendüye mukârin görse yâr

19.

Be-nâm-ı Ahmed

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafif . . - - / . . - - / . . -

1. İsm-i cânan ki harfî çâr olur
Birin ihrâc idince biri kalur

20.

Şu^cayb

Fe^cilâtün Fe^cilâtün Fe^cilün

Remel . . - - / . . - - / . . -

1. Didüm ismüñ nedür ey meh-peyker
Didi ol nısfı durur zıdd-ı hüner

17

B 133^b; AE 93^a.

•

Sinân AE.

18

B 133^b; AE 93^a.

•

Şâhîn AE.

19

B 133^b; AE 92^b.

•

Ahmed AE.

1a

ki harfî çâr: çahâr harf B.

20

B 133^b; AE 93^a.

21.

°Osman

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Ol perî-rû dâ'imâ çün-kim Hudâya şükr ider
Başı ucında bulur kalkınca bir zer her seher

22.

Hüseyin

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafif . . - - / . - - - / . . -

1. İsm-i °Osmân olunca nâ-bînâ
Gelse bir sîn olur adı peydâ

23.

Muhammed

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Fe°ülün

Hezec . - - - / . - - - / . - -

1. Didüm bir dil-bere ismüñ beyân it
Didi nâz ile ol bir medde muhtâc

24.

°Alî

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafif . . - - / . - - - / . . -

1. Dil-bere ismüñi bağışla didüm
Didi esmâ içinde birdür adum

25.

İsmâ°il

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Fe°ülün

Hezec . - - - / . - - - / . - -

1. Şu ismüñ pâyına neşr it °iyâlün
Ki bir bûseyle hâsıldur hayâlün

21

B 134^a; AE 92^b.

1b

kalkınca: kalınca B.

22

B 134^a; AE 92^b.

23

B 134^a; AE 92^b.

24

B 134^a; AE 93^b.

1b

esmâ içinde birdür: esmâ-i sehîdür AE.

25

B 134^a; AE 93^b.

26.

Halîl

Fê'îlâtün Fê'îlâtün Fê'îlâtün Fê'îlün

Remel . . -- / . . -- / . . -- / . . -

1. Gicede hecrün-ile uyhunun âb ü tâbı
Gitdi sun câna mey-i la^l-i leb-i nâ-yâbı

27.

Sâlih

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Âb u âteş sulh olurdu çeşmin itse tîredâr
Bir niğehle Rüstemi kılrsa hirâsan vechi var

28.

Ziyâ

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Sabâ yârün ruhından almış iki hâl-i şûrîde
Birisin cânına kor birin eyler merhem-i dîde

29.

Tâhir

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Reh-i bî-gâyede işkeste-pâ eyler gamun cânı
İçende âh idersem ey perî ma^czûr tut anı

30.

Zahîr

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Hüsn-ile ruhsâr-ı pâki eyledi kendin şehîr
Eyleyüp izhâr bir hâl-i siyâh-ı bî-nazîr

---

26 B 134^a; AE 94^b.

27 B 134^a; AE 93^a.

28 B 134^a; AE 94^a.

1a almış; aldı B.

29 B 134^b; AE 94^b.

1a bî-gâyede: bî-gâyedür / eyler gamun: eyler-iseñ B.

30 B 134^b; AE 93^a.

31.

°Alî

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. Nûr-ı mahz olmışdur ey dil ol meh-i °âlî-cenâb
Hâle itse âftâbı ola bî-had feyz-yâb

32.

Garîb

Mefâ°ilün Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Müctes . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Recâ-yı vuslata havfiyla gerçi varmaz dil
Dil-i hazîn düşer hâsılı bu şübheye bil

33.

Fethî

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. °Âşık-ı güm-geşte-dil fevt itdi vakt-i vuslatı
Muttasıl oldukça zinde beklesün ol fursatı

34.

Kadrî

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. O bâlâ-kâmetünj dâmânın öpse mâh lâyikdur
Ki vechi ile ol şâh-ı cihân akrâna fâyikdur

35.

Kemâl

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. Mâh-rûyı âh-ı bî-had çekdürür bülbüllere
Gül den itdi hâlesin var-ısa hüsn ol dil-bere

---

31 B 134^b; AE 92^b.

32 B 134^b; AE 93^b.

1a vuslata: vuslına B.

33 B 134^b; AE 94^b.

34 B 134^b; AE 93^a.

35 B 134^b; AE 94^a.

1a âh-ı: âhı B.

36.

Latîf

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Hüsnüğe dil-bestedür °akl-ı Felâtün-kemâl
Zülfüne peyvestedür dilde hemîşe hem hayâl

37.

Velî

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Dem-i nezzâre oldı şevk-bahş-ı hâtır-ı gamgin
Miyân-ı mûy u rûy-ı lâle-reng ü ebrû-yı pür-çin

38.

Hâşim

Fe°ilâtün Mefâ°ilün Fe°ilün

Hafîf . . - - / . - - - / . . -

1. Olsa peyveste tâk-ı °arşa sezâ
Âh-ı dil mihr-i bî-hadünle şehâ

39.

Yûsuf

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Olup me'yûs akıtdı âb-ı dîde °aşık-ı sâ°î
N'ola lutfından âhir olsa kendi vuslata dâ°î

40.

Be-nâm-ı Seyyid Ahmed Sûzî-i Âteş-nihâd°

Mef°ülü Fâ°ilâtü Mefâ°ilü Fâ°ilün

Muzâri° - - - / - . - - - / . - - - / - . - -

1. Ol mihr-i hüsnî nev-be-nev idüp nezâregâh
Rûy u miyân u pâyına toyınca kıl nigâh

36

B 135^a, AE 93^b.

37

B 135^a, AE 94^a.

38

B 135^a, AE 92^b.

39

B 135^a, AE 94^b.

40

B 135^a, AE 94^a.

•

Seyyid Ahmed Sûzenî-i Âteş-nihâd AE.

41.

Hâmid

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Görüp ebrûnı geldi gurre şevke bî-karâr oldı
Ruhun fikriyle bedr oldı velîkin dil-figâr oldı

42.

Mustafâ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Dehân u çeşmine bî-had tufeyl ol dil-berün ammâ
Göz açdurmaz hirâs-ı gamzesi °aşıklara aslâ

43.

Mustafâ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Şarâbî câme giydükde safâ-yı bî-had eyler yâr
Derûnında tutar bir âftâbuñ rûyını her-bâr

44.

Muhammed

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Mahal bî-hadd ü bî-pâyan meded-res olsa cânâna
Cihânuñ bendedür halkı ser-â-pâ şâh-ı devrâna

45.

Enîs

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

Hezec - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Dil-ber ki ser-i zülf ola ruhsârına perde
Medhûş ider °uşşâkını hengâm-ı nazarda

41

B 135^a; AE 94^b.

42

B 135^a; AE 92^b.

43

B 135^a; AE 93^a.

44

B 135^b; AE 94^a.

45

B 135^b; AE 94^a.

46.

Muhammed

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. Dil tahammül câmesin çâk itdi gördi meh yüzün
Zülfini dahı göreydi çâk iderdi kendüzün

47.

Mâdih

Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün Mefâ°ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. O âfetsiz eger mihr olsa meclis olmaya rûşen
İki zülfün aņup âhir dü-tâ kıl kaddi hasretten

48.

Ahmed

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Çâre-i yâre-i dil gamze-i hun-hâr olsa
Şerha içre baņa bir hancer-i zerkâr olsa

49.

°Ömer

Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilâtün Fâ°ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. Gerçi gamzeņ gösterür her lahzada zîbâlıgıņ
Lîk hüsnüņ hışm ile tahkîk ider ra°nâlıgıņ

50.

Mûsâ

Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilâtün Fe°ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Târ-ı zülfüņ leb-i la°lînüņe peyveste gören
Gird-i hâtemde şehâ hurde sevâd eyler zan

---

46 B 135^b; AE 94^a.
1a gördi meh: gördükde AE.
47 B 135^b; AE 94^a.
48 B 135^b; AE 94^a.
49 B 135^b; AE 93^b.
50 B 135^b; AE 94^a.
1a Târ-ı: Medd-i AE.

51.

Ahmed

Fê'ilâtün Fê'ilâtün Fê'ilâtün Fê'ilün

Remel . . - - / . . - - / . . - - / . . -

1. Göñül bâğ-ı tahayyülde gül-i maksûdına yetdi
Leb-i hasretle geldi bûs-ı rûy-ı fikr-i yâr itdi

52.

Hasan

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Çû bîned şûh-ı ʿaklem zülf-i tû der-dest-i nâ-dânî
Leb-i hayret gezîd ez-gam be-dendân-ı perîşânî

53.

İbrâhîm

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - - / - . - -

1. İki cânibden tarîk-i ʿışkî su almış şehâ
Biri eşk ü birisi fikr-i cemâl-i dil-rubâ

54.

İshak

Mefâ'ilün Fê'ilâtün Mefâ'ilün Fê'ilün

Müctes . . - - / . . - - / . . - - / . . - -

1. Didüm o dil-bere ismüñ ne ise di baña gel
Didi kim âhir-i eshârdan çıkar evvel

55.

Tâhir

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Remel - . - - / - . - - / - . - -

1. Bilmek isterseñ kim oldığın nigâr
İsmi tashîf ile olur âşkâr

---

51 B 136^a, AE 94^b.
52 B 136^a, AE 94^b.
53 B 136^a, AE 92^b.
1b cemâl: hayâl AE.
54 B 136^a, AE 93^b.
55 B 136^a, AE 93^a.

56.

Muvaşşahât-ı Be-nâm-ı Ahmed
Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün
Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

1. İzhâr idemez sûzişini °âşık-ı şeydâ
Hâl-i dil-i zârum güzelüm âhdan aňla
2. Meyl eyleyeli zülfüne bir tûl-i emelvâr
Dilde anı feryâd-ı sehergâhından aňla

57.

Muvaşşah-ı Be-nâm-ı İsmâ'îl
Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - . - - / - . - - / - . -

- Âh kim tîğ-ı gam-ı hecrün şehâ
Sînede ârâm eyler dâ'imâ
- Mâ'il-i hüsnün olanlar sıdk-ıla
°İşret-i hecrünle kesb eyler safâ
3. Yansa nâr-ı fûrkatünle gam degül
Lâyıkıdur °âşıkun derd ü belâ

58.

Mustafâ
Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Hezec . - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. O meh pâyn çeküp dâmânın öpdürmez saňa bir kez
Hayâl olsa dil-i âşüfte ammâ hiç aman virmez

---

56 B 136^a; AE 81^a.
1b zârum: zârı B.
57 B 136^a; AE 81^a.
58 AE 93^a.

RUBAÎLER

1.

Rubâî

1. Yâ Rab suhanum riyâz-ı ʿirfân olsun
Her harfî nazîre-i Gülistân olsun
2. Bir vech-ile âb u tâb bahş it aña kim
Mahsûd-ı ruh-ı zekâ-ʿizârân olsun

2.

Rubâʿiyyât Der-Teveccüh-i Râh-ı Hicâz Gofte-end Elif

I

1. Ey mûcid-i kâr-hâne-i arz u semâ
Vʿey mevkid-i meşʿal-i zuhûr-ı dü-serâ
2. **Vahyî** kuluñı şeh-i rusûl hurmetine
Kıl iki cihanda mazhar-i zevk ü safâ

II

1. Ben haste vü bî-kes ü garîbem yâ Rab
Hasret-keş-i hem-dem-i tabîbem yâ Rab
2. Lutf u keremün tabîb ü gam-hʿârûm kıl
Çün ʿâzim-i dergeh-i habîbem yâ Rab

III

1. Yâ Rab baña mahabbetün her dem yâr it
Gehvâre-i dilde tıfl-ı ʿışkı bîdâr it
2. Tâ hatt-ı lutf kabûl ide kâğıd-ı kalb
Mesh-i yed-i feyz ü kudretünle âhâr it

IV

1. Yâ Rab dilümi hizâne-i ʿirfân it
Kirdârımı rişte-i dür-i ihsân it
2. Serdî-i hevâ marîz-i cürm itdi beni
Maʿcûn-ı nevâl-i ʿafv ile dermân it

I
2a B 1^b; AE 1^b.
it: eyle B.
2 B 1^b; AE 2^a.
II B 1^b; AE 2^a.
III B 55^b; AE 2^a.
IV B 2^a; AE 2^b.

V

1. Yâ Rab kederüm safâya eyle bâ^cis
Derd-i dilümi devâya eyle bâ^cis
2. Çün eyledigüm hatâya oldum nâdim
Lutfuñla anı ^catâya eyle bâ^cis

VI

1. Her derdüm idüp ^cinâyetünle ifrâc
Ben hasteyi eyleme tabîbe muhtâc
2. Lutfuñla mukaddemât-ı fikrüm itsün
Yâ Rab netâyic-i murâdum intâc

VII

1. Ey zerre-i lutfi mihr-i rahşan ferah
Kıl bendeni zîb-i sadr-ı eyvan ferah
2. Aç verd-i murâdumı nesîm-i fazluñla
Eyle dil-i zârımı gülistan ferah

VIII

1. Yâ Rab beni itdi nefsi-zâlim güstâh
Kim oldu makâlüm ü fa^{cc}âlüm güstâh
2. Güstâhlıgum karîn-i ^cafv u lutf it
Oldıysa da ger cemî^c-i hâlüm güstâh

IX

1. Ey şâh-ı cemî^c-i pâdşâh-ı âlem
^cAfv eyle günâha mübtelâdur âdem
2. Serdâr-ı gürûh-ı müznibânam lîkin
Her demde recâ-yı ^cafvuñ ile şâdam

V
1a B 2^a; AE 2^a.
Yâ Rab: Yârüm AE.
VI
1a B 2^a; AE 2^a.
^cinâyetünle: ^cinâyet-ile B.
VII
B 2^a; AE 2^b.
VIII
B 2^a; AE 2^a.
IX
1b B 149^b; AE 2^a.
günâha: günâhı AE.

X

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Hezec - - . / . - - . / . - - . / . - -

1. Ey Vâhid ü Kakhâr olan hazret-i Allâh
V'ey Âlim ü Settâr olan hazret-i Allâh
2. °Afv eyle günâh-ı bî-şumâr-ı ehl-i zenbi
Ey Ekrem ü Gaffâr olan hazret-i Allâh

3.

Rubâ'ıyyât Der-Ravza-i Mutahhara Be-Muvâcehe-i Şerîfe-i Mu'allaka est*

I

1. Ey **Vahyî** açup hizâne-i ebyâtı
Çek silk-i beyâna dürr-i hüsnıyyâtı
2. Yaz na't-i şerîf mefhar-i °âlem için
Tertîb-i hurûf ile rubâ'ıyyâtı

II

1. Ey °illet-i °âfirîniş arz u semâ
V'ey rûyı yanında mihr ü meh °ayn-ı hebâ
2. Bir lem'a-i feyzün isterem ihsân it
Eyle dil-i pür-melâli memnun-ı °atâ

III

1. Ey efdal-i enbiyâ habîb-i Vehhâb
Olmaz mı kitâb-ı fazluğa bu bir bâb
2. Kim devlet ile sen olmadıkça dâhil
Feth itmeye kimseye bihişti bevvâb

IV

1. Ey şâh-ı °atâ sipâh-ı vâlâ-himmet
İskender olur kuluğ olan bî-minnet

X

B 116^a; AE 2^a.

2a

ehl-i zenbi: müznibânı B.

3

B 2^b; AE 21^b.

*

Rubâ'ıyyât-ı Na't-i Şerîf ki Der-Ravza-i Mutahhara Mu'allaka est AE.

I

B 3^a; AE 21^b.

II

B 3^a; AE 21^b.

2b

dil-i pür-melâli: dil-i pür-melâl B.

III

B 3^a; AE 21^b.

IV

B 3^a; AE 21^b.

2. Hızr-ı keremün refik iden râh-reve
Zehr-âb hayâtdur ziyâdur zulmet

V

1. Ey zâtı olan zuhûr-ı kevne bâ°is
Nûruñdan olur ziyâ-yı hestî hâdis
2. Ol bezm-i visâle evvelin sâñsin kim
Ma°şûk ile °âşika bulunmaz sâlis

VI

1. Ey cebhe-i enverî sirâc-ı vehhâc
Zulmetden olan senünle olur ihrâc
2. Cibrîl iremez sürâdik-i rif°atünçe
Yetmez mi delîl aña emr-i Mi°râc

VII

1. Ey bâb-ı şefâ°ati °usâta meftûh
Lutfuñdur iden dil-i hazîni meşrûh
2. Sar dest-i keremle merhem-i ihsânun
Peykân-ı hevâ derûnum itdi mecrûh

VIII

1. Ey resm-i der-i nevâline sed güstâh
V°ey kâ°ide-i °atâsına red güstâh
2. Çok mı döşenince h^vân-ı lutfun ferdâ
Şeb°ân-ı şefâ°at olsa bî-had güstâh

IX

1. Ey Hâmid ü Ahmed ü Muhammed Mahmûd
İsmüñdür olan redîf-i ism-i ma°bûd
2. Şâhid dileyen fazîlet-i bâhirençe
Kılmaz mı teşehhüd-i salâtı meşhûd

V
1a B 3^a; AE 21^b.
olur: alur B.
VI
VII B 3^b; AE 21^b.
VIII B 3^b; AE 21^b.
IX B 3^b; AE 22^a.
2b salâtı: salavâtı B.

X

1. Ey gâ-m-ı güneh şefâ^catünle mültez
V^{ey} bende vü şeh himâyetünle mültez
2. Elbette olur gıdâ-yı mikrâz nedem
Leb k'olmaya kand-i midhatünle mültez

XI

1. Ey cism-i şerîfi gayret-i nûr-ı basar
Pervâne-i şem^c-i ^cârızun şems ü kamer
2. Vasfuñ sıgamaz sahîfe-i imkâna
Yüz binde birin beyân-ı kasd itsem eger

X11

1. Ey h^vâce-i kâm-bahş-ı erbâb-ı niyâz
H^vân-ı keremün vesîle-i tohme-i âz
2. Bir bezm-i kemâle zîb-i sadr olduñ eger
İdrâk olamaz o meclise mahrem-i râz

X111

1. Ey kulzüm-i bî-kerân-ı feyz-i akdes
Dest-i keremün yanında Hâtem nâ-kes
2. Bir mertebe bezl-i nakd-i cûd itdün kim
Hemyân olamaz o nakde çarh-ı atlas

X1V

1. Ey hulkı tabîb-i derd-i şâh u dervîş
Bîmâr-ı gam-ı firâkam oldum dil-rîş
2. Ma^ccûn-ı nevâl ü şerbet-i lutfunla
Bulmaz mı şifâ derûn-ı vuslat-endîş

XV

1. Ey dürc-i dür-i giran-bahâ-yı ihlâs
Feyzün dile eyle reh-nümâ-yı ihlâs

X	B 3 ^b ; AE 22 ^a .
XI	B 4 ^a ; AE 22 ^a .
X11	B 4 ^a ; AE 22 ^a .
2a	eger: kim AE.
X111	B 4 ^a ; AE 22 ^a .
X1V	B 4 ^a ; AE 22 ^a .
XV	B 4 ^a ; AE 22 ^a .

2. Zulmet kapuğa gelince kesb eyler nûr
Kûyuğda bulur riyâ safâ-yı ihlâs

XV1

1. Ey zerre-i hâk-i pâyı kân-ı zer-i feyz
Hak tab^cuñı kıldı bahr-i pür-gevher-i feyz
2. Rû'yâda bile humâr-ı haclet göremez
Destünğden içen piyâle-i Kevser-i feyz

XV11

1. Ey vafına mahfil-i sa^câdet meşrût
V^cey medhine minber-i siyâdet merbût
2. Bir nokta kadar kusûr yokdur sende
Olmazsa ^caceb mi nâm-ı pâkûñ menkût

XV111

1. Ey sırr-ı suhan-sütûr-ı *Levh-i Mahfûz*
Ferş olsa yoluğda ^carş olurdu mahzûz
2. *Levlâke lemâ halektüden* fehm olunur
Sen olmasañ olmaz idi ^câlem melhûz

XIX

1. Ey besmele-i kitâb-ı sun^c-ı sâni^c
Yıllarca gören cemâlûñ olmaz kâni^c
2. Biñ şerm ile eylerem recâ vuslatuñı
^cAfv eyle kusûrum olma lutf it mâni^c

XX

1. Ey pâdşeh-i serîr-i hüsn-i iblâğ
Bir kâlîba nush u pendi itdün ifrâğ
2. Kim lezzet-i nutk-ı pâküñe reşkinden
Yakdı serine ^cakîde-i sükker dâğ

2b

riyâ: - AE.

XV1

B 4^b; AE 22^a.

XV11

B 4^b; AE 22^b.

XV111

B 4^b; AE 22^b.

1b

mahzûz: mahfûz AE.

2b

^câlem: hâlüm B.

XIX

B 4^b; AE 22^b.

XX

B 4^b; AE 22^b.

XXI

1. Ey mâye-i iftihâr-ı eşrâf-ı selef
İtdi seni Hak Halîline hayr-i halef
2. Bir dürr-i yetîm-i bahr-i hikmetsin kim
Mevlâ saña  ışk-ı pâkini kıldı sadef

XXII

1. Ey tab ı le âl-i lutfâ deryâ-yı  amîk
La l-i leb n oldu gayret-i câm-ı rahîk
2. Her katresin itdi bahr mercân-ı kemâl
 ıŖkuŖla siriŖkin eyleyen reŖk-i  akîk

XXIII

1. Ey taht-niŖn-i milket-i *erselnâk*
V'ey yekke-s vâr-ı  arsa-i *a tavnâk*
2. Ŗeh-bâz-ı nigâhuŖ evvelin saydında
Cibrîli iderse  ok mı zîb-i fitrâk

XXIV

1. Ey neyyir-i mihr-i zerre-i evc-i kemâl
 ık ebr-i hafâdan eyle izhâr-ı cemâl
2. Mahm r-ı firâk olan dil-i zârumı kıl
Ser-mest-i Ŗarâb-ı câm-ı leb-rîz-i visâl

XXV

1. Ey r y-ı melîhi asl-ı h sn-i takv m
V'ey nutk-ı fasîhi gıbtagâh-ı *Tesn m*
2. Her bir nefesinde c mle-i zî-r huŖ
Saña ola biŖ salât ile biŖ tesl m

XXI

B 5^a; AE 22^b.

XXII

B 5^a; AE 22^b.

XXIII

B 5^a; AE 22^b.

XXIV

B 5^a; AE 22^b.

XXV

B 5^a; AE 23^a.

1b

Tesn m: Tesl m AE.

XXV1

1. Ey şekl-i bedî^ci mahz-ı nûr-ı Yezdan
V'ey sadr-ı vesî^ci kehf-i ^cafv ü ihsan
2. Bir zerre degül ruhuñ yanında hurşîd
Bir katre degül ^catâña nisbet ^cumman

XXV11

1. Ey haste-i ^cişka zikri dürc-i dârû
V'ey kal^ca-i şevke fikri burc u bârû
2. Zülf ü hatuñ itdi bâğbân-ı hikmet
Bostân-ı kemâle sünbül ü ^canber-bû

XXV111

1. Ey kûyî matâf-ı kudsiyân-ı dergâh
V'ey bâbı melâz-ı ^cârifân-ı âgâh
2. Kân-ı kerem ü ^catâ vü ihsansın sen
^cÂlemlere rahmet itdi zâtuñ Allâh

XXIX

1. Ey ^cişkı sa^câdet-i dü-kevnüñ semeni
Hak iki cihâna pâdşâh itdi seni
2. Pür-cürm iken isterem yine rûz-ı cezâ
Manzûr idesin nigâh-ı lutfuñla beni

XXX

Hâtîme-i Rubâ^cıyyât

1. Sad hamd ki na^ct-i pâk irüp pâyâna
Dergâhuña oldı tuhfe dervîşâna
2. **Vahyî** kuluña şefâ^cat it sultânum
Oldıysa da gark lücce-i ^cisyâna

XXV1 B 5^b; AE 23^a.

1a şekl-i: müşkil-i AE.

XXV11 B 5^b; AE 23^a.

XXV111 B 5^b; AE 23^a.

XXIX B 5^b; AE 23^a.

2a yine: -B.

XXX B 5^b; AE 23^a.

4.
Rubâ^cıyyât*

I

1. La^clûñ mül-i neşve-bahşâdur cânâ
Rûyuñ gül-i ^cışka zîbâdur cânâ
2. Fıkr-i ruh-ı vuslatuñ nigâr-ı ümmîde
Âyîne-i bî-gıñ u mücellâdur cânâ

II

1. Fıkr-i mey-i vasluñ itdi cânı mest-i harâb
Kim şevk ile sîne-i figârum oldı rebâb
2. Hûn-ı dil-i zâr bezm-i ^cışka besdür
Bûs-ı leb-i la^cl-i yârdan lâzım mı şarâb

III

1. Cânâ bir lutf-ı nigâh ile kalbüm şâd it
Güm-geşte esâs-ı kâh-ı ^cayşı âbâd it
2. Güm-râh-ı fezâ-yı derd-i hicrân u gamem
Lutf ile tarîk-i şevk-i vasla irşâd it

IV

1. Feryâd-ı hezâr-ı zâra rûyuñdur bâ^cis
Mestî-i dil-i figâra bûyuñdur bâ^cis
2. Güm-kerde-reh-i mesâcid olmaga zühhâd
Meyyâlî-i gülsitân-ı kûyuñdur bâ^cis

V

1. Ey fıkr-i ruhı mecâlis-i hicrâna sirâc
V'ey bûs-ı ^cizârı derd-i bî-pâyâna ^cilâc
2. Lâyıkdur ol şeh-i fiten-leşger eger
Hûbân-ı cihandan hemîn alursa harâc

---

4 B 128^a, AE 82^b.
* Rubâ^cıyyât Ber-Hurûf-ı Teheccî B.
I B 128^a, AE 82^b.
II B 128^a, AE 82^b.
III B 128^a, AE 82^b.
IV B 128^a, AE 82^b.
2a zühhâd: zühhâduñ AE.
V B 128^a, AE 82^b.

VI

1. Ey zülf-i siyâhı sünbülîstan ferah
V'ey lutf-ı nigâhı cân-ı bî-can ferah
2. Elden komam ey perî-likâ dâmânun
Çâk olsa da ye's ile girîban ferah

VII

1. Ol zülf-i siyâh-ı müşg-âsâr ferruh
Hem °ârız-ı âftâb-ı envâr ferruh
2. Biñ cân ile bende olsam itmeñ ta°yîb
Ruh ferruh u gamze ferruh u yâr ferruh

VIII

1. **Vahyî** benem ol zarîf-i mu°ciz-îcâd
Kim her suhanumda oldu biñ sihr îrâd
2. Mahsûd-ı tîbâ°-ı ehl-i °irfân oldu
Her şî°-i ferah-fezâña itdüm inşâd

IX

1. La°lün gören eylemez çü meyden iltizâz
Âhum işiden ider mi neyden iltizâz
2. Âşüfteye cevır ü lutf yeksandur k'olmaz
Medhûşa ne kemden ü ne eyden iltizâz

X

1. Ol hâl-i siyeh ne sihr-perver Hindûdur
Bir fitnesinün helâki yüz biñ câdûdur
2. °Âşıkları düşmen-i gül ü sünbül iden
Ol °işve-gûn ruh u vefâ-bû gîsûdur

XI

1. Ey dîde-i mesti pâdşâh-ı °âlem-i nâz
V'ey °âşık-ı zârı sâ'il-i bâb-ı niyâz

VI	B 128 ^b ; AE 82 ^b .
VII	B 128 ^b ; AE 82 ^b .
VIII	B 128 ^b ; AE 83 ^a .
IX	B 128 ^b ; AE 83 ^a .
X	B 128 ^b ; AE 83 ^a .
2b	gûn: levn B.
XI	B 129 ^a ; AE 83 ^a .

2. Rahm eyle rahm ki bagrumı pür-hûn itdi
Şeb-tâbe-seher figân u zâr-ı dirâz

XII

1. °Âşık ki ola visâl-i cânandan me'yûs
Bir haste-i muztaribdür ol candan me'yûs
2. Dil-hastelere kazâ-yı mübremsin sen
Kim çeşmüñi görse ola dermandan me'yûs

XIII

1. Ey dürc-i dehânı gonçe-i gülden hoş
V'ey bûs-ı lebi piyâle-i mülden hoş
2. Mecmû^c-i hüsnüñ içre söyle var mı
Ol iki latîf mısra^c kâkülde hoş

XIV

1. Can gâreti ol nigâr-ı sehâra mahsûs
Gam hâleti °âşık-ı giriftâra mahsûs
2. Hemvâre kalursa böyle katl-i °âm eyler
Ol gamze ki oldı çeşm-i bîmâra mahsûs

XV

1. **Vahyî** benem ol mâlik-i gencîne-i feyz
Benden irişür cihâniyâna çîne-i feyz
2. Ol mihr-tab^c-ı cihân-ârâ zihnüm
Reşkümle yanar kamerde dâğ-ı kîne-i feyz

XVI

1. Ey °âşık-ı zâr eyleme gamda ifrât
Çün itdi o meh saña keremde ifrât
2. Lâyık mı ki ben olam mey-i hicrân ile mest
Ağyâr ideler °ayş ile demde ifrât

XII B 129^a, AE 83^a.
XIII B 129^a, AE 83^a.
XIV B 129^a, AE 83^a.
XV B 129^a, AE 83^a.
1b cihâniyâna: cihâna B.
XVI B 129^b, AE 83^a.

XVII

1. Ol kim ola seyr-i gülsitandan mahzûz
Olmaz mı nezâre-i bütandan mahzûz
2. Sad serzeniş ü hezâr tevbîh ey dil
Ol tab^ca ki olmaya cüvandan mahzûz

XVIII

1. Meyl eyledi var-ısa ruh-ı cânâne şem^c
Meclisde yanup yakıldı çün pervâne şem^c
2. Çün eylediler ^cizâr-ı yâre teşbîh
Dür dökdi düşüp hicâba dâne şem^c

XIX

1. Yâr eylemez ise bendeden ihsânı dirîg
Bende ide mi o yârdan cânı dirîg
2. Sun la^clünj ey tabîb-i can dil-hastelere
Çün hâzık olanlar eylemez dermânı dirîg

XX

1. Rûyuñ da güzel o zülf-i hoş-bû da latîf
La^clünj de güzel fem-i suhan-gû da latîf
2. Seyr eyleyen olsun mı dâğ-ı ^cışk bedel
Gerden de güzel o hâl-i hindû da latîf

XXI

1. Dil ol hat u ol ^cizâra ^câşıkdur ^câşık
Bülbül çü gül ü bahâra ^câşıkdur ^câşık
2. Âyîne-i rûyuñı görelden tûtî-i dil
Ol la^cl-i şeker-şi^câra ^câşıkdur ^câşık

XXII

1. Bir zâlim-i bî-amân fettandur gamzeñ
İşkeste dilâna fitne-i candur gamzeñ

XVII	B 129 ^b ; AE 83 ^b .
XVIII	B 129 ^b ; AE 83 ^b .
XIX	B 129 ^b ; AE 83 ^b .
XX	B 129 ^b ; AE 83 ^b .
XXI	B 130 ^a ; AE 83 ^b .
XXII	B 130 ^a ; AE 83 ^b .

2. Şâyeste nişânesi dil ü cân olsa
Bir nâvek-i hüsn ü peykân-ı andur gamzeñ

XXIII

1. Bir dil-bere mübtelâ-yı bî-cân oldu göñül
Evvel nazarında zâr u hayrân oldu göñül
2. Hun katresi kuhl-i çeşm-i sıhhat olsa yeri
Bir tâze tabîb-i cânâ kurbân oldu göñül

XXIV

1. Ol dem kanı kim visâlûñe mahrem idüm
Nezzâre-i tal^catuñla şâd u hurrem idüm
2. Şimdi ferihüm bu sözdür ancak ki dirüm
Ol yâr ile ben de bir zaman hem-dem idüm

XXV

1. Ol dil ki ola esîr-i çeşm-i hûban
Tîr-i eleme vücûdını itdi nişan
2. Hûn-ı dil ile laht-ı ciğer buldı heman
Ol kimse ki oldu tekye-i ^cışka mihman

XXVI

1. **Vahyî** kanı ol zamân-ı vasl-ı cânan
Ki her nefesi degerdi sad dil ü sad can
2. Gitdi o zamân u geldi ol demler kim
Hicrânı bile çok görür oldu devran

XXVII

1. Cânândur ol siyâh u müşğîn gîsû
Kim zühdi ider imâm-ı mihrâb-ı ebrû
2. Bir nazrasına tahammül itmez ol çeşmüñ
Sad sâhir-i Bâbil ü hezâran câdû

2b peykân-ı andur: ân u peykandur B.

XXIII B 130^a, AE 83^b.

XXIV B 130^a, AE 83^b.

XXV B 130^a, AE 84^a.

XXVI B 55^b, AE 84^a.

XXVII B 130^b, AE 84^a.

2a ol: - AE.

XXVIII

1. Ey meh beni hâk-i rehle yeksân eyle
Tek pertev-i mihr-i rûyuñ erzân eyle
2. Çekdüñ gam u fûrkat ü cefâ niçe zaman
Lutf ile vefâlar ile ihsân eyle

XXIX

1. Cânâ dilümüz hecr ile magbûn itme
Âşuftelerüñ bagrını pür-hûn itme
2. Yâ va^c-i dem-i vasl ile memnûn itme
Yâ eyler iseñ hulf ile mahzûn itme

XXX

1. **Vahyî** yeter yeter bu mu^ccize-perdâzı
Neşr eyledüñ ^câleme nukûd-ı i^ccâzı
2. Bir lehcede cünbiş itdi dildâr suhanuñ
Reşk eyledi dil-berüñ nigâh-ı gammâzı

5.

Rubâ^ci Fârisî*

1. Gül-gonçe-i bâğ-ı hikmetest îñ û hoşest
Dürr-i sadef-i hakîkatest îñ û hoşest
2. Goft ân-ki nezâre gerd bâ-çeşm-i insâf
Mu^cciz-eser-i tabî^catest îñ û hoşest

XXVIII

B 130^b; AE 84^a.

XXIX

B 148^a; AE 84^a.

1b

bagrını: kalbini AE.

XXX

B 130^b; AE 84^a.

1a

mu^ccize: mu^cciz B.

5

B 161^a; AE 102^b.

*

Rubâ^ci AE.

MUKATTA^cÂT

1.

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . . . / . . . / - . .

1. Şevk-i ziyâret-i haremeyn idüp işti^câl
Yakdı hezâr dâğ-ı mahabbet bu sîneye
2. **Vahyî**-i dil-figâr girîbân-çâk olup
Hakka tevekkül eyledi girdi sefîneye

2.

Dîger^c

Mef^cûlü Fâ^cilâtü Mefâ^cilü Fâ^cilün
Muzâri^c - - . / - . . . / . . . / - . .

1. Mısr engininde kum çeken adam yerindedür
Virse ^cabîr rütbesi rîg-i beriyyeye
2. Mir'ât-ı dehrde göremez rûy-ı râhatı
Keşîden ol ki çıkmaya İskenderiyyeye

3.

Der-Mesîre-i Kadem-i Nebî^c Aleyhi 's-Selâm Nüvişte şüid Der-Mısr-ı Meşhûre
est

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / - . . . / - . . . / - . .

1. Çihre-sây-ı resm-i pây-ı Ahmed-i muhtâr olan
Neş'e-yâb-ı feyz olup ser-tâ-kadem envâr ola
2. Hâk-i pây-ı şâh-ı mâ-zâgı idenler tûtiyâ
Dûr-bîn-i bî-nazîr-i ^câlem-i esrâr ola

4.

Dîger^c

Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilâtün Fâ^cilün
Remel - . . . / - . . . / - . . . / - . .

1. Pây-ı şevk olsa eger zîb-i rikâb-ı rahş-ı seyr
Kasr-ı mîrâhûra ^catf eyle ^cinân-ı ragbeti

---

1 B 117^b.
2 B 117^b; AE 80^b.
. Kıt^ca AE.
3 B 117^b.
4 B 117^b; AE 81^a.
. Kıt^ca AE.

2. Zevk-i enhâr u çimenzâr u dirahht-ı sâyedâr
Âdeme tezkîr ider hakkâ safâ-yı cenneti

5.

Dîger

Mef^êûlü Mefâ^êilü Mefâ^êilü Fe^êûlün
Hezec ---/.---/.---/---

1. İnsâf ile bak ey dil-i bisyâr-siyâhat
Zevki bu mahallün hele bir câda bulunmaz
2. Mânendini çak cennet ü Kevserde görseñ
Bu âb u hevâ hâsılı dünyâda bulunmaz

6.

Dîger

Fe^êilâtün Fe^êilâtün Fe^êilâtün Fe^êilün
Remel . . -- / . . -- / . . -- / . . --

1. Brusada bir büt-i ^êÎsî-dem-i tersâyînün
Deyr-i hüsn içre ^êaceb rûh-ı musavverliği var
2. Gam-ı hecr-ile Keşiş tagı idüp dâğ-ı dili
Eşk-i ^êuşşâkı Pınar başın ider reşk-ile zâr

7.

Dîger

Fâ^êilâtün Fâ^êilâtün Fâ^êilâtün Fâ^êilün
Remel - . -- / - . -- / - . -- / - . --

1. Bir kalem kaşlı mürekkeb saçlı kâtib dil-beri
Halkı mecnûn ideyazdı sahn-ı Kâğıd-hânede
2. Hakk olunmaz nakş-ı vaslı safha-i endîşeden
Açsa biñ şak gezlek-i hicran dil-i dîvânede

---

⁵ B 117^b; AE 81^a.

• **Kıt^êa** AE.

1b hele: dahı AE.

⁶ B 118^a; AE 81^a.

• **Kıt^êa** AE.

2b ider: idüp AE.

⁷ B 118^a; AE 81^a.

• **Kıt^êa** AE.

8.

Dîger

Fe^cilâtün Mefâ^cilün Fe^cilün

Hafîf . . . - / . . . - / . . . -

1. Mihr ü mâhuñ kırânı var didiler
Bir yere cem^c olunca Ahmed ^cAlî
2. Başlasa âh u zâra ^câşıklar
Çagırur taglar Muhammed ^cAlî

9.

Ve lehu Dîger

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün Mefâ^cilün

Hezec . . . - / . . . - / . . . - / . . . -

- Cenâb-ı mefharü 'l-akrân İbrâhîm Efendinüñ
Bu kasr-ı dil-keşi olmuş neşât-efzâ vü gam-fersâ
İder ezhâr-ı reng-â-reng ile eşcâr-ı gûn-â-gun
Dil-i ashâb-ı ^cirfânı şiküfte çün gül-i zîbâ
3. Husûsâ sünbül ü zerrîn ü şeb-bûy u karanfûl fûl
Açup erbâb-ı tab^cuñ tab^cın eyler bülbül-i gûyâ
İdüp zevk-i derûnıyla mu^cammer sâhibin Allâh
Ola kasr-ı ferah-fermâsı yârân-ı safâya câ
Gelüp ihvân ile **Vahyî** bu cây-ı ^cişret-âbâda
Bedîhice bu birkaç beyti itdi şevk-ile imlâ

10.

Mefâ^cilün Mefâ^cilün Fe^cülün

Hezec . . . - / . . . - / . . . -

- Elif kaddin görüp ^câşıklarından
Biri bûs itdi anuñ püşt-i pâsın
Harâm olsun meye teşbîh idersem
Leb-i dil-berdeki Kevser şarâbın
3. Meded ey şâh-ı mülk-i fitne-kâkûl
Nihân itme o meh-rûnuñ ^cizârın

---

8 B 118^a, AE 81^a.

• **Kıt^ca** AE.

la didiler: dirler AE.

9 B 118^a, AE 81^a.

• **Kıt^ca** AE.

10 AE 81^b.

Dem-â-dem ârzûmend-i vefâdur
Sorarsañ **Vahyî**-i âvâre hâlin

11.

Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mef'îlü Fâ'îlün
Muzâri^c - - - / - - - / - - - / - - -

Çün rişte-i dilem be-firâkat keşide est
Zevk-i ümîdvârî-i vuslat çeşide est

Goft an ki dîd turre-i müşgîn ber-ruhet
Der-berg-i verd-i sünbül-i hoş-bû demîde est

3. Deryâ-yı heft-râ be-sûy-ı gark mî-keşed
Her katre k'ez-û dîde-i zahmem çekide est

Cânâ zi-hâl-i rûy-ı hayâl-i tû dâne-dih
°Ankâ-yı dil zi-lâne-i vuslat perîde est

12.

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - - - / - - - / - - - / - - -

1. Kâred ânân-ı mahabbet nakş-bendân-ı hulûs
Ez-firâkat dest-i ber-zânû-yı hasret mî-zenend
2. Tabl u kûs u çeng ü mûsikâr u sentûr erganun
Ez-cüdâyî-i tu gül-bang-ı şikâyet mî-zenend

13.

Nazm-ı °Arabî

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün
Remel - - - / - - - / - - - / - - -

1. Reşşeha 'd-dîvâne bi 'l-ifsâhi °arrîfü 'z-zaman
Reşşaha 'l-elfâza bi 't-telmîhi ve 'l-ma^cnâ 'l-melîh
2. Habbe-zâ şems^{ün} °alet envâruhâ fevka 'l-°ulâ
Yencelî minhâ bûdûri 'l-kalbi ke 'l-vechi 's-sabîh

---

11 B 116^b; AE 80^b.
12 B 161^a.
13 B 161^a; AE 102^b.
• Şi'r AE.

